ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Κανόνες στη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης στην αγορά εργασίας - Προστασία εργαζομένων στις πλατφόρμες - Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2024 - Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις - Λοιπές διατάξεις

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	
ΜΕΡΟΣ Α΄ **ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ (ΕΕ) 2024/2831 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ 23ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2024 ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΕ ΠΛΑΤΦΟΡΜΕΣ**	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ **ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ**	
Άρθρο 1	Σκοπός (παρ. 2 άρθρου 1 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)
Άρθρο 2	Αντικείμενο (παρ. 1 άρθρου 1 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ **ΠΡΟΣΘΗΚΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΠΕΡΙ ΠΕΔΙΟΥ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΩΝ ΣΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΙΙΙ ΤΟΥ ΜΕΡΟΥΣ Γ΄ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΠΕΡΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΣΩ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ**	
Άρθρο 3	Πεδίο εφαρμογής - Προσθήκη άρθρου 130Α στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου (παρ. 3 άρθρου 1 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)
Άρθρο 4	Ορισμοί - Αντικατάσταση άρθρου 131 Κώδικα Εργατικού Δικαίου (άρθρο 2 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)
Άρθρο 5	Διαμεσολαβητές - Προσθήκη άρθρου 131Α στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου (άρθρο 3 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ **ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ**	
Άρθρο 6	Καθορισμός του ορθού καθεστώτος εργασίας - Τεκμήριο - Τροποποίηση άρθρου 132 Κώδικα Εργατικού Δικαίου (άρθρο 4 και παρ. 1 έως 5 άρθρου 5 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)
Άρθρο 7	Υποστηρικτικά μέτρα - Προσθήκη άρθρου 132Α στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου (άρθρο 6 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ **ΑΛΓΟΡΙΘΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ**	
Άρθρο 8	Περιορισμοί στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μέσω αυτοματοποιημένων συστημάτων παρακολούθησης ή αυτοματοποιημένων συστημάτων λήψης αποφάσεων - Προσθήκη άρθρου 132Β στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου (άρθρο 7 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)

Άρθρο 9	Εκτίμηση επιπτώσεων σχετικά με την προστασία των δεδομένων - Προσθήκη άρθρου 132Γ στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου (άρθρο 8 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)
Άρθρο 10	Διαφάνεια όσον αφορά τα αυτοματοποιημένα συστήματα παρακολούθησης και λήψης αποφάσεων - Προσθήκη άρθρου 132Δ στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου (άρθρο 9 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)
Άρθρο 11	Ανθρώπινη εποπτεία των αυτοματοποιημένων συστημάτων παρακολούθησης και των αυτοματοποιημένων συστημάτων λήψης αποφάσεων - Προσθήκη άρθρου 132Ε στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου (άρθρο 10 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)
Άρθρο 12	Επανεξέταση από τον άνθρωπο - Προσθήκη άρθρου 132ΣΤ στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου (άρθρο 11 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)
Άρθρο 13	Ασφάλεια και υγεία - Τροποποίηση άρθρου 134 Κώδικα Εργατικού Δικαίου (άρθρο 12 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)
Άρθρο 14	Ενημέρωση και διαβούλευση - Παροχή πληροφοριών στους εργαζομένους - Ειδικές ρυθμίσεις για τους εκπροσώπους των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα πλην των εκπροσώπων των εργαζομένων σε πλατφόρμα - Προσθήκη άρθρου 133Α στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου (άρθρα 13, 14 και 15 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ	
Άρθρο 15	Δήλωση εργασίας σε πλατφόρμα - Προσθήκη άρθρου 134Α στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου (άρθρο 16 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)
Άρθρο 16	Πρόσβαση σε συναφείς πληροφορίες σχετικά με την εργασία σε πλατφόρμα - Τροποποίηση άρθρου 135 Κώδικα Εργατικού Δικαίου (άρθρο 17 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ ΜΕΣΑ ΕΝΝΟΜΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΒΟΛΗ	
Άρθρο 17	Δικαίωμα επανόρθωσης - Διαδικασίες προς υποστήριξη - Πρόσβαση σε αποδεικτικά στοιχεία - Προσθήκη άρθρου 135Α στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου (άρθρα 18, 19 και 21 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)
Άρθρο 18	Δίαυλοι επικοινωνίας για τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα - Προσθήκη άρθρου 135Β στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου (άρθρο 20 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)
Άρθρο 19	Προστασία από δυσμενή μεταχείριση ή συνέπειες και από την απόλυση ή από οποιοδήποτε άλλο ισοδύναμο της καταγγελίας μέτρο - Προσθήκη άρθρου 135Γ στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου (άρθρα 22 και 23 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)
Άρθρο 20	Εποπτεία και κυρώσεις - Προσθήκη άρθρου 135Δ στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου (άρθρο 24 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΔΟΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ	
Άρθρο 21	Προώθηση των συλλογικών διαπραγματεύσεων στην εργασία σε πλατφόρμα - Τροποποίηση άρθρου 133 Κώδικα Εργατικού Δικαίου (άρθρο 25 και παρ. 3 άρθρου 29 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)
Άρθρο 22	Διάδοση πληροφοριών (άρθρο 27 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Α΄	
Άρθρο 23	Εξουσιοδοτικές διατάξεις - Προσθήκη άρθρου 135Ε στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου
Άρθρο 24	Μεταβατικές διατάξεις (παρ. 6 άρθρου 5 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)
ΜΕΡΟΣ Β΄ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ - ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
Άρθρο 25	Σκοπός
Άρθρο 26	Αντικείμενο
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ	
Άρθρο 27	Διευκόλυνση λήψης γονικής άδειας - Τροποποίηση άρθρου 231 Κώδικα Εργατικού Δικαίου
Άρθρο 28	Διευκόλυνση λήψης άδειας φροντιστή - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 232 Κώδικα Εργατικού Δικαίου
Άρθρο 29	Χρόνος προετοιμασίας προσωπικού χειρουργείου - Τροποποίηση παρ. 2Β άρθρου 580 Κώδικα Εργατικού Δικαίου
Άρθρο 30	Απολογιστική δήλωση ωραρίου οδηγών - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 581 Κώδικα Εργατικού Δικαίου
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ	
Άρθρο 31	Παράταση ασφαλιστικής ικανότητας τέκνων μετά από τη συμπλήρωση του δέκατου όγδοου έτους της ηλικίας τους - Επανένταξη τέκνων ως μελών οικογένειας μετά από τη λήξη του ίδιου δικαιώματος παροχών ασθένειας ή πριν από τη συμπλήρωση των προβλεπόμενων ημερών ασφάλισης - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 22 ν. 4529/2018
Άρθρο 32	Επέκταση της συμπληρωματικής παροχής κυοφορίας και λοχείας στις ασφαλισμένες του Ενιαίου Δημοσιογραφικού Οργανισμού Επικουρικής Ασφάλισης και Περίθαλψης - Τροποποίηση άρθρου 1 π.δ. 776/1977

Άρθρο 33	Παράταση της αναπροσαρμογής των συντάξιμων αποδοχών, των ασφαλιστέων αποδοχών και των ποσών των ασφαλιστικών κατηγοριών βάσει της ετήσιας μεταβολής του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή - Τροποποίηση άρθρου 38 ν. 5167/2024
Άρθρο 34	Αντικατάσταση παράστασης μάρτυρα, υπαλλήλου του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης, στις ποινικές δίκες με κατάθεση υπομνήματος - Προσθήκη παρ. 10 στο άρθρο 1 του α.ν. 86/1967
Άρθρο 35	Όροι απώλειας της ρύθμισης ασφαλιστικών οφειλών πληγέντων από την κακοκαιρία «Daniel» - Αντικατάσταση παρ. 6 άρθρου 257 ν. 5222/2025
Άρθρο 36	Επενδυτική Επιτροπή του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης - Τροποποίηση άρθρου 70 ν. 4826/2021
Άρθρο 37	Διαχειριστής Επενδύσεων του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης - Αντικατάσταση άρθρου 71 ν. 4826/2021
Άρθρο 38	Σύσταση του Διοικητικού Συμβουλίου της Ανώνυμης Εταιρείας Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων Ασφαλιστικών Οργανισμών - Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου 35 ν. 4111/2013
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ	
Άρθρο 39	Έναρξη και λήξη ασφάλισης στον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης μελών νομικών προσώπων - Προσθήκη άρθρου 39Β στον ν. 4387/2016
Άρθρο 40	Συμπληρωματική προστασία δικαιούχων σύνταξης λόγω θανάτου
Άρθρο 41	Προϋποθέσεις παροχής χορηγίας αιρετών πρώτου και δεύτερου βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης - Ρυθμίσεις συντάξεων δημάρχων
Άρθρο 42	Υπαγωγή στην ασφάλιση του Ενιαίου Δημοσιογραφικού Οργανισμού Επικουρικής Ασφαλίσεως και Περιθάλψεως - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 3 α.ν. 248/1967
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
Άρθρο 43	Τακτοποίηση, εκκαθάριση και πληρωμή δαπανών
Άρθρο 44	Παράταση συμβάσεων καθαριότητας του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης» - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 114 ν. 5290/2026
Άρθρο 45	Ρυθμίσεις για την Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης - Τροποποίηση άρθρου 66 ν. 5149/2024
Άρθρο 46	Αποδοχές Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του Ειδικού Λογαριασμού Οικογενειακών Επιδομάτων Ναυτικών
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Β΄	
Άρθρο 47	Εξουσιοδοτικές διατάξεις

Άρθρο 48	Μεταβατικές διατάξεις
ΜΕΡΟΣ Γ΄ ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ	
Άρθρο 49	Έναρξη ισχύος

ΜΕΡΟΣ Α΄
ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ (ΕΕ) 2024/2831 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ 23ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2024 ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΕ ΠΛΑΤΦΟΡΜΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Άρθρο 1
Σκοπός
(παρ. 2 άρθρου 1 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)

Σκοπός του παρόντος Μέρους είναι:
α) η ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2024 για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας των εργαζομένων σε πλατφόρμες,
β) η θέσπιση ελάχιστων δικαιωμάτων που ισχύουν για όλα τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία στην Ελλάδα σε πλατφόρμα και τα οποία εργάζονται ή τα οποία, βάσει εκτίμησης των πραγματικών περιστατικών, τεκμαίρεται ότι εργάζονται με σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας, καθώς και
γ) η βελτίωση της προστασίας των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τα αφορούν, με τη θέσπιση μέτρων σχετικά με την αλγοριθμική διαχείριση που εφαρμόζονται στα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα στην Ελλάδα, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που δεν έχουν σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας.

Άρθρο 2
Αντικείμενο
(παρ. 1 άρθρου 1 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)

Αντικείμενο του παρόντος Μέρους είναι:
α) η θέσπιση μέτρων για τη διευκόλυνση του καθορισμού του ορθού καθεστώτος εργασίας των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα,
β) η προώθηση της διαφάνειας, της δικαιοσύνης, της ανθρώπινης εποπτείας, της ασφάλειας και της λογοδοσίας στην αλγοριθμική διαχείριση στην εργασία σε πλατφόρμα και
γ) η βελτίωση της διαφάνειας σχετικά με την εργασία σε πλατφόρμα, μεταξύ άλλων, σε διασυνοριακές καταστάσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΠΡΟΣΘΗΚΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΠΕΡΙ ΠΕΔΙΟΥ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΩΝ ΣΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΙΙΙ ΤΟΥ ΜΕΡΟΥΣ Γ΄ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΠΕΡΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΣΩ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ

Άρθρο 3
Πεδίο εφαρμογής - Προσθήκη άρθρου 130Α στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου (παρ. 3 άρθρου 1 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)

Στο Κεφάλαιο Ε΄ του Τμήματος ΙΙΙ του Μέρους Γ΄ του Βιβλίου Πρώτου του Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121), πριν από το άρθρο 131, προστίθεται άρθρο 130Α ως εξής:

«Άρθρο 130Α
Πεδίο εφαρμογής

Οι διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου εφαρμόζονται στις ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας που οργανώνουν εργασία πλατφόρμας η οποία εκτελείται στην Ελλάδα, ανεξάρτητα από τον τόπο εγκατάστασής τους ή από το κατά τα άλλα εφαρμοστέο δίκαιο.»

Άρθρο 4
Ορισμοί - Αντικατάσταση άρθρου 131 Κώδικα Εργατικού Δικαίου (άρθρο 2 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)

Το άρθρο 131 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121), με το οποίο κωδικοποιήθηκε το άρθρο 68 του ν. 4808/2021 (Α΄ 101), περί των ψηφιακών πλατφορμών, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 131
Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος Κεφαλαίου, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:
α) «Ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας»: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που παρέχει υπηρεσία η οποία πληροί σωρευτικά τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
αα) παρέχεται, τουλάχιστον εν μέρει, εξ αποστάσεως με ηλεκτρονικά μέσα, όπως μέσω ιστοτόπου ή εφαρμογής για φορητές συσκευές,
αβ) παρέχεται κατόπιν αιτήματος του αποδέκτη της υπηρεσίας,
αγ) περιλαμβάνει, ως αναγκαίο και ουσιώδες στοιχείο, την οργάνωση της εργασίας που εκτελείται από πρόσωπα έναντι πληρωμής, ανεξάρτητα από το αν η εν λόγω εργασία εκτελείται διαδικτυακά ή σε φυσικό τόπο,
αδ) περιλαμβάνει τη χρήση αυτοματοποιημένων συστημάτων παρακολούθησης ή λήψης αποφάσεων.
Ο ορισμός των ψηφιακών πλατφορμών εργασίας δεν περιλαμβάνει τους παρόχους υπηρεσίας της οποίας πρωταρχικός σκοπός είναι η εκμετάλλευση ή η κοινή χρήση περιουσιακών στοιχείων, ή μέσω της οποίας άτομα τα οποία δεν είναι επαγγελματίες δύνανται να μεταπωλούν αγαθά.

β) «Εργασία σε πλατφόρμα»: η εργασία η οποία οργανώνεται μέσω ψηφιακής πλατφόρμας εργασίας και εκτελείται στο έδαφος της Ελλάδας, ανεξαρτήτως του τόπου εγκατάστασης ή της έδρας της ψηφιακής πλατφόρμας εργασίας ή του διαμεσολαβητή, από άτομο βάσει συμβατικής σχέσης είτε με την ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας είτε με διαμεσολαβητή, ανεξάρτητα από την ύπαρξη ή μη συμβατικής σχέσης του ατόμου αυτού ή του διαμεσολαβητή με τον αποδέκτη της υπηρεσίας.
γ) «Πρόσωπο που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα»: κάθε άτομο που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα και η εργασία του οργανώνεται με τη χρήση αυτοματοποιημένων συστημάτων παρακολούθησης ή λήψης αποφάσεων, ανεξάρτητα από τη φύση της συμβατικής σχέσης ή τον προσδιορισμό της σχέσης αυτής από τα εμπλεκόμενα μέρη.
δ) «Εργαζόμενος σε πλατφόρμα»: κάθε πρόσωπο που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα και το οποίο συνδέεται, ή τεκμαίρεται ότι συνδέεται, με την ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας με σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας.
ε) «Διαμεσολαβητής»: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο, προκειμένου να καταστήσει διαθέσιμη εργασία σε ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας ή μέσω ψηφιακής πλατφόρμας εργασίας:
εα) συνάπτει συμβατική σχέση με αυτή την ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας και συμβατική σχέση με το πρόσωπο που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα, ή
εβ) περιλαμβάνεται σε αλυσίδα υπεργολαβίας μεταξύ αυτής της ψηφιακής πλατφόρμας εργασίας και του προσώπου που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα.
στ) «Εκπρόσωποι των εργαζομένων»: οι νόμιμοι εκπρόσωποι του σωματείου των εργαζομένων της πλέον αντιπροσωπευτικής συνδικαλιστικής οργάνωσης της ψηφιακής πλατφόρμας.
ζ) «Εκπρόσωποι των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα»: οι εκπρόσωποι των εργαζομένων, όπως αυτοί ορίζονται στην περ. στ) του παρόντος άρθρου, καθώς και οι εκπρόσωποι των οργανώσεων της παρ. 1 του άρθρου 133.
η) «Αυτοματοποιημένα συστήματα παρακολούθησης»: συστήματα που χρησιμοποιούνται για ή υποστηρίζουν την παρακολούθηση, την εποπτεία ή την αξιολόγηση, με ηλεκτρονικά μέσα, της εκτέλεσης της εργασίας των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα ή των δραστηριοτήτων που εκτελούνται εντός του εργασιακού περιβάλλοντος, μεταξύ άλλων με τη συλλογή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
θ) «Αυτοματοποιημένα συστήματα λήψης αποφάσεων»: συστήματα που χρησιμοποιούνται για τη λήψη ή την υποστήριξη, με ηλεκτρονικά μέσα, αποφάσεων οι οποίες επηρεάζουν σημαντικά τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα, συμπεριλαμβανομένων των συνθηκών εργασίας των προσώπων αυτών, ιδίως αποφάσεων που επηρεάζουν την πρόσληψή τους, την πρόσβασή τους σε αναθέσεις καθηκόντων και την οργάνωση των αναθέσεων καθηκόντων τους, τις αποδοχές, συμπεριλαμβανομένης της τιμολόγησης των επιμέρους καθηκόντων τους, την ασφάλεια και την υγεία τους, τον χρόνο εργασίας τους, την πρόσβασή τους σε κατάρτιση, τις προαγωγές, ή το ισοδύναμό τους, και το συμβατικό καθεστώς τους, συμπεριλαμβανομένων του περιορισμού, της αναστολής ή της παύσης του λογαριασμού τους.»

Άρθρο 5
Διαμεσολαβητές - Προσθήκη άρθρου 131Α στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου
(άρθρο 3 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)

Στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121), μετά από το άρθρο 131, προστίθεται άρθρο 131Α ως εξής:

«Άρθρο 131Α
Διαμεσολαβητές

1. Όταν μία ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας κάνει χρήση διαμεσολαβητών, τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία στην ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας μέσω διαμεσολαβητή και έχουν συμβατική σχέση με τον διαμεσολαβητή απολαμβάνουν το ίδιο επίπεδο προστασίας, βάσει του παρόντος Κεφαλαίου, με τα πρόσωπα που έχουν απευθείας συμβατική σχέση με την ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας.
2. Η ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας ευθύνεται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον με τον διαμεσολαβητή, έναντι του προσώπου που εκτελεί εργασία στην πλατφόρμα μέσω του διαμεσολαβητή, ως προς τις υποχρεώσεις του παρόντος Κεφαλαίου. Κάθε μέρος ευθύνεται στο μέτρο που αφορά τη σφαίρα εξουσίας του, εφόσον αποδείξει ότι έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στο παρόν Κεφάλαιο και έχει παράσχει στο άλλο μέρος τα μέσα ή τις πληροφορίες που απαιτούνται.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Άρθρο 6
Καθορισμός του ορθού καθεστώτος εργασίας - Τεκμήριο - Τροποποίηση άρθρου 132 Κώδικα Εργατικού Δικαίου
(άρθρο 4 και παρ. 1 έως 5 άρθρου 5 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)

Στο άρθρο 132 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121), με το οποίο κωδικοποιήθηκε το άρθρο 69 του ν. 4808/2021 (Α΄ 101), περί της συμβατικής σχέσης ψηφιακών πλατφορμών με παρόχους υπηρεσιών, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στον τίτλο, οι λέξεις «παρόχους υπηρεσιών» αντικαθίστανται από τις λέξεις «πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα», β) στην παρ. 1, βα) στο υφιστάμενο εδάφιο, οι λέξεις «τους παρόχους υπηρεσιών» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα», ββ) προστίθεται νέο, δεύτερο, εδάφιο, γ) η παρ. 2 αντικαθίσταται, δ) προστίθενται παρ. 3 έως 8, και μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις το άρθρο 132 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 132
Συμβατική σχέση ψηφιακών πλατφορμών με πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα

1. Οι ψηφιακές πλατφόρμες συνδέονται με τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα με συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας ή συμβάσεις ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έργου. Αν ανακύπτει ζήτημα αμφισβήτησης του καθεστώτος εργασίας των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα, εφαρμόζεται το παρόν άρθρο.
2. Για τον ορθό χαρακτηρισμό του καθεστώτος εργασίας των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα και την εξακρίβωση της ύπαρξης σύμβασης ή σχέσης εξαρτημένης εργασίας, λαμβάνονται υπόψη πρωτίστως τα πραγματικά περιστατικά που αφορούν την εκτέλεση της εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης αυτοματοποιημένων συστημάτων παρακολούθησης ή λήψης αποφάσεων στην οργάνωση της εργασίας σε πλατφόρμα, ανεξάρτητα από τον τρόπο με τον οποίο χαρακτηρίζεται η σχέση στο πλαίσιο οποιασδήποτε συμβατικής σχέσης που ενδεχομένως έχει συναφθεί μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών.
3. Όταν αποδεικνύεται η ύπαρξη σύμβασης ή σχέσης εξαρτημένης εργασίας, πρέπει να προσδιορίζεται ο εργοδότης ως προς όλες τις υποχρεώσεις που συνδέονται με αυτόν.
4. Οποιαδήποτε συμβατική σχέση μεταξύ της ψηφιακής πλατφόρμας εργασίας και του προσώπου που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα τεκμαίρεται ότι συνιστά σχέση εξαρτημένης εργασίας, όταν από το σύνολο των πραγματικών περιστατικών που διαπιστώνονται υποδηλώνεται άσκηση διεύθυνσης και ελέγχου. Ως τέτοια πραγματικά περιστατικά νοούνται:
α) η υποχρέωση του προσώπου που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα να μην χρησιμοποιεί υπεργολάβους ή υποκατάστατους για να παρέχουν τις υπηρεσίες που έχει αναλάβει ο ίδιος να προσφέρει για την πλατφόρμα,
β) η υποχρέωση του προσώπου που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα να αναλάβει τη διεκπεραίωση των συγκεκριμένων έργων που του προτείνονται από την πλατφόρμα, χωρίς να διαθέτει το δικαίωμα απόρριψης των έργων,
γ) η υποχρέωση του προσώπου που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα να αποδέχεται τον ελάχιστο ή μέγιστο αριθμό έργων που αναλαμβάνει, ο οποίος μπορεί και να μεταβάλλεται, αναλόγως των αναγκών της πλατφόρμας,
δ) η υποχρέωση του προσώπου που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα να μην παρέχει τις υπηρεσίες του προς οποιονδήποτε τρίτο ή να μην εκτελεί έργα για οποιονδήποτε τρίτο, συμπεριλαμβανομένων ανταγωνιστών της πλατφόρμας,
ε) η επιβολή πειθαρχικών κυρώσεων από την πλατφόρμα στα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε αυτή,
στ) ο καθορισμός εκ μέρους της πλατφόρμας ανώτατου αριθμού έργων και ανώτατου ανταλλάγματος για την παροχή των υπηρεσιών των προσώπων που εκτελούν εργασία σε αυτή για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, υπό την επιφύλαξη της τήρησης των υποχρεώσεων των πλατφορμών για την υγεία και ασφάλεια,
ζ) ο καθορισμός του χρόνου παροχής των υπηρεσιών, εντός δεδομένων χρονικών πλαισίων, με προσαρμογή του στα συμφέροντα της ψηφιακής πλατφόρμας.
5. Αν η πλατφόρμα επιδιώκει την ανατροπή του τεκμηρίου της παρ. 4, φέρει το βάρος απόδειξης ότι η σχετική συμβατική σχέση δεν συνιστά σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας.

6. Το τεκμήριο της παρ. 4 δεν συνεπάγεται την επιβολή πρόσθετων απαιτήσεων ή επιβαρύνσεων για τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα ή τους εκπροσώπους τους, κατά τις διαδικασίες καθορισμού του ορθού καθεστώτος εργασίας τους.
7. Το τεκμήριο της παρ. 4 εφαρμόζεται σε κάθε σχετική δικαστική διαδικασία, όταν τίθεται ζήτημα καθορισμού του ορθού καθεστώτος εργασίας του προσώπου που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα. Το τεκμήριο αυτό δεν εφαρμόζεται σε διαδικασίες φορολογικής και ποινικής φύσης, καθώς και σε διαδικασίες που αφορούν θέματα κοινωνικής ασφάλισης.
8. Τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα και οι εκπρόσωποί τους, κατόπιν συναίνεσής τους, μπορούν να ασκήσουν οποιοδήποτε ένδικο βοήθημα ή μέσο ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων για τη διάγνωση του καθεστώτος εργασίας του προσώπου που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα.»

Άρθρο 7
Υποστηρικτικά μέτρα - Προσθήκη άρθρου 132Α στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου (άρθρο 6 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)

Στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121), μετά από το άρθρο 132, προστίθεται άρθρο 132Α ως εξής:

«Άρθρο 132Α
Υποστηρικτικά μέτρα

1. Για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής του τεκμηρίου της παρ. 4 του άρθρου 132 και τη συμμόρφωση με αυτό, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, σε συνεργασία με την Επιθεώρηση Εργασίας:
α) Καταρτίζει κατευθυντήριες οδηγίες με τη μορφή συγκεκριμένων και πρακτικών συστάσεων, ώστε οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας, τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα και οι κοινωνικοί εταίροι να κατανοούν και να εφαρμόζουν το τεκμήριο, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών που απαιτούνται για την ανατροπή του,
β) καταρτίζει κατευθυντήριες οδηγίες και θεσπίζει κατάλληλες διαδικασίες, μεταξύ άλλων, όσον αφορά τον προληπτικό εντοπισμό, τη στόχευση και τη δίωξη των ψηφιακών πλατφορμών εργασίας που δεν συμμορφώνονται με τους κανόνες σχετικά με τον καθορισμό του ορθού καθεστώτος εργασίας των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμες,
γ) προβλέπει στους ετήσιους στόχους ελέγχου της παρ. 2 του άρθρου 124 του ν. 4808/2021 (Α΄ 101) τη διενέργεια αποτελεσματικών ελέγχων και, ειδικότερα, τη διενέργεια, κατά περίπτωση, ελέγχων σε συγκεκριμένες ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας, όταν η ύπαρξη σύμβασης ή σχέσης εξαρτημένης εργασίας μεταξύ πλατφόρμας και προσώπου που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα έχει εξακριβωθεί από αρμόδιο δικαστήριο, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι οι εν λόγω έλεγχοι είναι αναλογικοί και δεν εισάγουν διακρίσεις.
2. Το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης και το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης παρέχουν κατάλληλη κατάρτιση στην Επιθεώρηση Εργασίας και μεριμνούν για τη διαθεσιμότητα τεχνικής εμπειρογνωμοσύνης στον τομέα της αλγοριθμικής διαχείρισης, ώστε η Επιθεώρηση Εργασίας να είναι σε θέση να εκτελέσει τα καθήκοντα που αναφέρονται στην περ. β) της παρ. 1.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΑΛΓΟΡΙΘΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Άρθρο 8
Περιορισμοί στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μέσω αυτοματοποιημένων συστημάτων παρακολούθησης ή αυτοματοποιημένων συστημάτων λήψης αποφάσεων - Προσθήκη άρθρου 132Β στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου (άρθρο 7 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)

Στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121), μετά από το άρθρο 132Α, προστίθεται άρθρο 132Β ως εξής:

«Άρθρο 132Β
Περιορισμοί στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μέσω αυτοματοποιημένων συστημάτων παρακολούθησης ή αυτοματοποιημένων συστημάτων λήψης αποφάσεων

1. Οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας δεν προβαίνουν στις ακόλουθες πράξεις επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μέσω αυτοματοποιημένων συστημάτων παρακολούθησης ή λήψης αποφάσεων:
α) δεν επεξεργάζονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σχετικά με τη συναισθηματική ή ψυχολογική κατάσταση του προσώπου που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα,
β) δεν επεξεργάζονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σε σχέση με ιδιωτικές συζητήσεις, συμπεριλαμβανομένων των ανταλλαγών απόψεων με άλλα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα και με τους εκπροσώπους προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα,
γ) δεν συλλέγουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, κατά το διάστημα που το πρόσωπο που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα δεν προσφέρει ούτε εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα,
δ) δεν επεξεργάζονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για την πρόβλεψη της άσκησης των θεμελιωδών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένης της ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι, του δικαιώματος συλλογικής διαπραγμάτευσης και δράσης ή του δικαιώματος σε ενημέρωση και διαβούλευση, όπως ορίζονται στον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
ε) δεν επεξεργάζονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για τη συναγωγή συμπερασμάτων σχετικά με τη φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, το μεταναστευτικό καθεστώς, τα πολιτικά φρονήματα, τις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, την αναπηρία, την κατάσταση της υγείας, συμπεριλαμβανομένης της χρόνιας νόσου ή της κατάστασης ως προς τον ιό της ανθρώπινης ανοσοανεπάρκειας, τη συναισθηματική ή ψυχολογική κατάσταση, τη συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση, τη σεξουαλική ζωή ή τον γενετήσιο προσανατολισμό ενός προσώπου και
στ) δεν επεξεργάζονται βιομετρικά δεδομένα, όπως ορίζονται στο σημείο 14) του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων, Γ.Κ.Π.Δ., L 119), προσώπου που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα με σκοπό την εξακρίβωση της

ταυτότητάς του μέσω της αντιπαραβολής των εν λόγω δεδομένων με αποθηκευμένα βιομετρικά δεδομένα φυσικών προσώπων σε βάση δεδομένων.
2. Το παρόν εφαρμόζεται σε όλα τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα από την έναρξη της διαδικασίας πρόσληψης ή επιλογής.
3. Εκτός από τα αυτοματοποιημένα συστήματα παρακολούθησης και λήψης αποφάσεων, το παρόν εφαρμόζεται, επίσης, στις ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας, όταν χρησιμοποιούν αυτοματοποιημένα συστήματα, τα οποία λαμβάνουν ή υποστηρίζουν αποφάσεις που επηρεάζουν τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα με οποιονδήποτε τρόπο.»

Άρθρο 9
Εκτίμηση επιπτώσεων σχετικά με την προστασία των δεδομένων - Προσθήκη άρθρου 132Γ στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου
(άρθρο 8 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)

Στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121), μετά από το άρθρο 132Β, προστίθεται άρθρο 132Γ ως εξής:

«Άρθρο 132Γ
Εκτίμηση επιπτώσεων σχετικά με την προστασία των δεδομένων

1. Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας μέσω αυτοματοποιημένων συστημάτων παρακολούθησης και λήψης αποφάσεων είναι είδος επεξεργασίας που ενδέχεται να επιφέρει υψηλό κίνδυνο για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων, κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 35 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων, Γ.Κ.Π.Δ., L 119). Κατά τη διενέργεια, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 35 του Γ.Κ.Π.Δ., εκτίμησης των επιπτώσεων της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αυτοματοποιημένα συστήματα παρακολούθησης και λήψης αποφάσεων στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα, συμπεριλαμβανομένων των περιορισμών στην επεξεργασία σύμφωνα με το άρθρο 132Β του παρόντος Κώδικα, οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας, που ενεργούν ως υπεύθυνοι επεξεργασίας, όπως ορίζονται στο σημείο 7) του άρθρου 4 του Γ.Κ.Π.Δ., θέτουν στη διάθεση των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα και των εκπροσώπων τους τα βασικά στοιχεία της επεξεργασίας για την οποία διενεργείται η εκτίμηση αντικτύπου και ζητούν τις απόψεις τους.
2. Οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας παρέχουν το αποτέλεσμα της εκτίμησης που αναφέρεται στην παρ. 1 στους εκπροσώπους των εργαζομένων και στους εκπροσώπους των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα.»

Άρθρο 10
Διαφάνεια όσον αφορά τα αυτοματοποιημένα συστήματα παρακολούθησης και λήψης αποφάσεων - Προσθήκη άρθρου 132Δ στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου
(άρθρο 9 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)

Στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121), μετά από το άρθρο 132Γ, προστίθεται άρθρο 132Δ ως εξής:

«Άρθρο 132Δ
Διαφάνεια όσον αφορά τα αυτοματοποιημένα συστήματα παρακολούθησης και λήψης αποφάσεων

1. Οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας ενημερώνουν τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα, τους εκπροσώπους των εργαζομένων σε πλατφόρμες και, κατόπιν αιτήματός τους, την Επιθεώρηση Εργασίας και την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, σχετικά με τη χρήση αυτοματοποιημένων συστημάτων παρακολούθησης ή λήψης αποφάσεων. Η εν λόγω ενημέρωση αφορά:
α) Σε σχέση με τα αυτοματοποιημένα συστήματα παρακολούθησης:
αα) το γεγονός ότι τα συστήματα αυτά χρησιμοποιούνται ή βρίσκονται σε στάδιο εισαγωγής της χρήσης τους,
αβ) τις κατηγορίες δεδομένων και ενεργειών που παρακολουθούνται, επιβλέπονται ή αξιολογούνται από τα συστήματα αυτά, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης από τον αποδέκτη της υπηρεσίας,
αγ) τον στόχο της παρακολούθησης και τον τρόπο με τον οποίο διεξάγεται η παρακολούθηση αυτή και
αδ) τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που υποβάλλονται σε επεξεργασία από τα συστήματα αυτά και κάθε διαβίβαση ή μεταφορά τέτοιων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, μεταξύ άλλων σε επίπεδο ομίλου επιχειρήσεων.
β) Σε σχέση με τα αυτοματοποιημένα συστήματα λήψης αποφάσεων:
βα) το γεγονός ότι τα συστήματα αυτά χρησιμοποιούνται ή βρίσκονται σε στάδιο εισαγωγής της χρήσης τους,
ββ) τις κατηγορίες αποφάσεων που λαμβάνονται ή υποστηρίζονται από τα συστήματα αυτά που επηρεάζουν με οποιονδήποτε τρόπο τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα,
βγ) τις κατηγορίες των δεδομένων και τις κύριες παραμέτρους, τις οποίες λαμβάνουν υπόψη τα συστήματα αυτά, καθώς και τη σχετική σημασία αυτών των κύριων παραμέτρων στο πλαίσιο της αυτοματοποιημένης λήψης αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου με τον οποίο τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή η συμπεριφορά του προσώπου που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα επηρεάζουν τις αποφάσεις, και
βδ) τους λόγους για τους οποίους λαμβάνονται αποφάσεις περιορισμού, αναστολής ή παύσης του λογαριασμού του προσώπου που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα, άρνησης πληρωμής για την εργασία που εκτελείται από τα πρόσωπα αυτά, καθώς και αποφάσεις για το συμβατικό καθεστώς τους ή κάθε απόφαση με ισοδύναμο ή επιζήμιο αποτέλεσμα,
γ) όλα τα είδη των αποφάσεων που υποστηρίζονται ή λαμβάνονται από αυτοματοποιημένα συστήματα λήψης αποφάσεων που επηρεάζουν με οποιονδήποτε τρόπο τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα.

2. Οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας παρέχουν τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παρ. 1 υπό μορφή εγγράφου, που μπορεί να είναι σε ηλεκτρονική μορφή. Οι πληροφορίες παρέχονται σε διαφανή, εύληπτη και εύκολα προσβάσιμη μορφή, με σαφή και απλή γλώσσα.
3. Οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας παρέχουν με συνοπτικό τρόπο στα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παρ. 1, σχετικά με τα συστήματα και τα χαρακτηριστικά τους που επηρεάζουν άμεσα τα πρόσωπα αυτά, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των συνθηκών εργασίας τους:
α) το αργότερο την πρώτη εργάσιμη ημέρα,
β) πριν από την εισαγωγή αλλαγών που επηρεάζουν τις συνθήκες εργασίας, την οργάνωση της εργασίας ή την παρακολούθηση της εκτέλεσης της εργασίας και
γ) οποτεδήποτε κατόπιν αιτήματός τους.
Κατόπιν αιτήματος των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα, οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας παρέχουν στα πρόσωπα αυτά, με πλήρη και λεπτομερή τρόπο, τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παρ. 1 για όλα τα σχετικά συστήματα και τα χαρακτηριστικά τους.
4. Οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας παρέχουν στους εκπροσώπους των εργαζομένων, με πλήρη και λεπτομερή τρόπο, τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παρ. 1 για όλα τα σχετικά συστήματα και τα χαρακτηριστικά τους. Παρέχουν τις πληροφορίες αυτές:
α) πριν από τη χρήση των συστημάτων αυτών,
β) πριν από την εισαγωγή αλλαγών που επηρεάζουν τις συνθήκες εργασίας, την οργάνωση της εργασίας ή την παρακολούθηση της εκτέλεσης της εργασίας και
γ) οποτεδήποτε κατόπιν αιτήματός τους.
Οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίες παρέχουν στην Επιθεώρηση Εργασίας και στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, με πλήρη και λεπτομερή τρόπο, τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παρ. 1 οποτεδήποτε κατόπιν αιτήματός τους.
5. Οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας παρέχουν τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παρ. 1 στα πρόσωπα που συμμετέχουν σε διαδικασία πρόσληψης ή επιλογής. Οι πληροφορίες παρέχονται σύμφωνα με την παρ. 2, είναι συνοπτικές, αφορούν μόνο τα αυτοματοποιημένα συστήματα παρακολούθησης ή λήψης αποφάσεων που χρησιμοποιούνται στη διαδικασία αυτή και παρέχονται πριν από την έναρξη της διαδικασίας πρόσληψης ή επιλογής.
6. Τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα έχουν δικαίωμα στη φορητότητα των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που παράγονται κατά την εκτέλεση της εργασίας τους στο πλαίσιο των αυτοματοποιημένων συστημάτων παρακολούθησης ή λήψης αποφάσεων μιας ψηφιακής πλατφόρμας εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των βαθμολογήσεων και των αξιολογήσεων, χωρίς να επηρεάζονται δυσμενώς τα δικαιώματα του αποδέκτη της υπηρεσίας δυνάμει του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων, Γ.Κ.Π.Δ., L 119). Η ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας παρέχει δωρεάν στα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα εργαλεία για τη διευκόλυνση της αποτελεσματικής άσκησης των δικαιωμάτων φορητότητας που αναφέρονται στο άρθρο 20 του Γ.Κ.Π.Δ. και στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου. Κατόπιν αιτήματος του

προσώπου που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα, η ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας διαβιβάζει αυτά τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα απευθείας σε τρίτο μέρος.»

Άρθρο 11
Ανθρώπινη εποπτεία των αυτοματοποιημένων συστημάτων παρακολούθησης και των αυτοματοποιημένων συστημάτων λήψης αποφάσεων - Προσθήκη άρθρου 132Ε στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου
(άρθρο 10 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)

Στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121), μετά από το άρθρο 132Δ, προστίθεται άρθρο 132Ε ως εξής:

«Άρθρο 132Ε
Ανθρώπινη εποπτεία των αυτοματοποιημένων συστημάτων παρακολούθησης και των αυτοματοποιημένων συστημάτων λήψης αποφάσεων

1. Οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας εποπτεύουν και, με τη συμμετοχή των εκπροσώπων των εργαζομένων, διενεργούν τακτικά, και σε κάθε περίπτωση ανά διετία, αξιολόγηση του αντικτύπου των μεμονωμένων αποφάσεων που λαμβάνονται ή υποστηρίζονται από αυτοματοποιημένα συστήματα παρακολούθησης και λήψης αποφάσεων, στα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα, συμπεριλαμβανομένων των συνθηκών εργασίας και της ίσης μεταχείρισης στην εργασία των προσώπων αυτών.
2. Οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας εξασφαλίζουν επαρκείς ανθρώπινους πόρους για την αποτελεσματική εποπτεία και την αξιολόγηση του αντικτύπου των μεμονωμένων αποφάσεων που λαμβάνονται ή υποστηρίζονται από αυτοματοποιημένα συστήματα παρακολούθησης ή λήψης αποφάσεων. Οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας εξασφαλίζουν ότι τα πρόσωπα, στα οποία η ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας αναθέτει καθήκοντα εποπτείας και αξιολόγησης έχουν την απαιτούμενη ικανότητα, κατάρτιση και εξουσία για την άσκηση των καθηκόντων αυτών, μεταξύ άλλων προκειμένου να αγνοούν, να παρακάμπτουν ή να ανατρέπουν τις αυτοματοποιημένες αποφάσεις. Τα πρόσωπα αυτά προστατεύονται από απόλυση ή οποιοδήποτε ισοδύναμό της, πειθαρχικά μέτρα και άλλη δυσμενή μεταχείριση κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.
3. Όταν η εποπτεία ή η αξιολόγηση που αναφέρεται στην παρ. 1 εντοπίζει υψηλό κίνδυνο διακρίσεων στην εργασία κατά τη χρήση αυτοματοποιημένων συστημάτων παρακολούθησης ή λήψης αποφάσεων ή διαπιστώνει ότι μεμονωμένες αποφάσεις, οι οποίες λαμβάνονται ή υποστηρίζονται από αυτοματοποιημένα συστήματα παρακολούθησης και λήψης αποφάσεων έχουν παραβιάσει τα δικαιώματα προσώπου που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα, η ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας οφείλει να λαμβάνει κάθε πρόσφορο και αναγκαίο μέτρο, συμπεριλαμβανομένης, κατά περίπτωση, της τροποποίησης του αυτοματοποιημένου συστήματος παρακολούθησης ή του συστήματος λήψης αποφάσεων ή της διακοπής της χρήσης του, προκειμένου να αποφευχθούν τέτοιες αποφάσεις στο μέλλον.
4. Οι πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση βάσει της παρ. 1 διαβιβάζονται στους εκπροσώπους των εργαζομένων σε πλατφόρμες. Οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας θέτουν, επίσης, τις πληροφορίες αυτές στη διάθεση των προσώπων που εκτελούν εργασία σε

πλατφόρμα, της Επιθεώρησης Εργασίας και της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, κατόπιν αιτήματός τους.
5. Οποιαδήποτε απόφαση περιορισμού, αναστολής ή παύσης της συμβατικής σχέσης ή του λογαριασμού προσώπου που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα ή άλλη απόφαση ισοδύναμης βλάβης λαμβάνεται από άνθρωπο.»

Άρθρο 12
Επανεξέταση από τον άνθρωπο - Προσθήκη άρθρου 132ΣΤ στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου
(άρθρο 11 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)

Στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121), μετά από το άρθρο 132Ε, προστίθεται άρθρο 132ΣΤ ως εξής:

«Άρθρο 132ΣΤ
Επανεξέταση από τον άνθρωπο

1. Τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα έχουν το δικαίωμα να λαμβάνουν από την ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας προφορικές ή γραπτές εξηγήσεις για κάθε απόφαση που λαμβάνεται ή υποστηρίζεται από αυτοματοποιημένο σύστημα λήψης αποφάσεων, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και σε κάθε περίπτωση εντός δύο (2) εβδομάδων από την υποβολή του αιτήματος. Οι εξηγήσεις παρέχονται και διατυπώνονται με διαφανή και εύληπτο τρόπο, με σαφή και απλή γλώσσα. Οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας παρέχουν στα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμες πρόσβαση σε υπεύθυνο επικοινωνίας, ο οποίος ορίζεται από την ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας και με τον οποίο μπορούν να συζητούν και να διευκρινίζουν τα πραγματικά περιστατικά, τις περιστάσεις και τους λόγους που οδήγησαν στην απόφαση αυτή. Οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας διασφαλίζουν ότι αυτοί οι υπεύθυνοι επικοινωνίας διαθέτουν την αναγκαία ικανότητα, κατάρτιση και εξουσία για την άσκηση των καθηκόντων αυτών.
2. Οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας παρέχουν στο πρόσωπο που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα γραπτή αιτιολόγηση κάθε απόφασης που υποστηρίζεται ή, κατά περίπτωση, λαμβάνεται από αυτοματοποιημένο σύστημα λήψης αποφάσεων για τον περιορισμό, την αναστολή ή την παύση του λογαριασμού του προσώπου που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα, καθώς και κάθε απόφασης: α) άρνησης πληρωμής για εργασία που πραγματοποιείται από το πρόσωπο που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα, β) σχετικά με το συμβατικό καθεστώς του προσώπου που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα, γ) με παρόμοια αποτελέσματα ή δ) που επηρεάζει τις ουσιώδεις πτυχές της απασχόλησης ή άλλων συμβατικών σχέσεων, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και το αργότερο την ημερομηνία κατά την οποία η απόφαση αυτή τίθεται σε ισχύ.
3. Τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα και οι εκπρόσωποι των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα που ενεργούν για λογαριασμό τους έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν από την ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας να επανεξετάσει τις αποφάσεις των παρ. 1 και 2. Η ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας ανταποκρίνεται στο εν λόγω αίτημα παρέχοντας στο πρόσωπο που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα επακριβή και επαρκώς τεκμηριωμένη απάντηση υπό μορφή εγγράφου, που μπορεί να είναι και σε ηλεκτρονική μορφή, χωρίς

αδικαιολόγητη καθυστέρηση και σε κάθε περίπτωση εντός δύο (2) εβδομάδων από την παραλαβή του αιτήματος.

4. Όταν οι αποφάσεις που αναφέρονται στις παρ. 1 και 2 παραβιάζουν τα δικαιώματα προσώπου που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα, η ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας διορθώνει την απόφαση αυτή χωρίς καθυστέρηση και σε κάθε περίπτωση εντός δύο (2) εβδομάδων από τη λήψη της απόφασης. Αν η διόρθωση αυτή δεν είναι δυνατή, η ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας προσφέρει επαρκή αποζημίωση για τη ζημία που υπέστη το πρόσωπο. Σε κάθε περίπτωση, η ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, της τροποποίησης του αυτοματοποιημένου συστήματος λήψης αποφάσεων ή της διακοπής της χρήσης του, προκειμένου να αποφευχθούν τέτοιες αποφάσεις στο μέλλον.

5. Το παρόν άρθρο δεν θίγει τις πειθαρχικές διαδικασίες που προβλέπονται από κανονισμούς εργασίας, ούτε τις διαδικασίες καταγγελίας που προβλέπονται από το Τμήμα ΙΙ του Μέρους Ε΄ του Βιβλίου Πρώτου του παρόντος Κώδικα για την καταγγελία της σύμβασης εργασίας αορίστου χρόνου.

6. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται σε πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα και τα οποία είναι, επίσης, επιχειρηματικοί χρήστες, όπως ορίζονται στο σημείο 1) του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/1150 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, για την προώθηση της δίκαιης μεταχείρισης και της διαφάνειας για τους επιχειρηματικούς χρήστες επιγραμμικών υπηρεσιών διαμεσολάβησης (L 186).»

Άρθρο 13
Ασφάλεια και υγεία - Τροποποίηση άρθρου 134 Κώδικα Εργατικού Δικαίου
(άρθρο 12 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)

Στο άρθρο 134 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121), με το οποίο κωδικοποιήθηκε το άρθρο 71 του ν. 4808/2021 (Α΄ 101), περί της υγιεινής και ασφάλειας των παρόχων υπηρεσιών, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στον τίτλο, οι λέξεις «παρόχων υπηρεσιών» αντικαθίστανται από τις λέξεις «προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα», β) στην παρ. 1, οι λέξεις «παρόχων υπηρεσιών» αντικαθίστανται από τις λέξεις «προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα», γ) στην παρ. 2, γα) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «στους παρόχους υπηρεσιών» αντικαθίστανται από τις λέξεις «στα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα», γβ) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «παρόχου υπηρεσιών» αντικαθίστανται από τις λέξεις «προσώπου που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα», δ) προστίθενται παρ. 3 έως 7 και το άρθρο 134 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 134
Υγιεινή και ασφάλεια προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα

1. Οι ψηφιακές πλατφόρμες έχουν έναντι των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα που είναι φυσικά πρόσωπα και συνδέονται μαζί τους με συμβάσεις ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έργου, τις ίδιες υποχρεώσεις πρόνοιας, υγιεινής και ασφάλειας που θα είχαν έναντι αυτών, αν συνδέονταν μαζί τους με συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας, της σχετικής νομοθεσίας εφαρμοζομένης αναλογικά.

2. Το άρθρο 56 του ν. 4611/2019 (Α΄ 75) εφαρμόζεται αναλογικά και στα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα που είναι φυσικά πρόσωπα και συνδέονται με ψηφιακές πλατφόρμες με συμβάσεις ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έργου για τη διανομή ή μεταφορά προϊόντων και αντικειμένων. Λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της σχέσης μεταξύ προσώπου που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα και συνεργατικής ψηφιακής πλατφόρμας, επιτρέπεται να συμφωνείται, αντί για την παροχή προστατευτικού κράνους, να αποδίδεται η αξία του με προσαύξηση συγκεκριμένου ποσού επί συγκεκριμένου αριθμού διανομών ή μεταφορών. Με αντίστοιχο τρόπο αποδίδεται και η προσαύξηση του δεκαπέντε τοις εκατό (15%) επί του ελάχιστου νομοθετημένου μισθού σε περίπτωση χρήσης ιδίου μέσου. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης καθορίζεται κάθε λεπτομέρεια εφαρμογής της παρούσας παραγράφου, ιδίως, τα ποσά και η συχνότητα των προσαυξήσεων των δύο προηγούμενων εδαφίων.

3. Με την επιφύλαξη του Μέρους Α’ του Βιβλίου Τρίτου για την υγεία και ασφάλεια στην εργασία, οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας, όσον αφορά τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα:

α) αξιολογούν τους κινδύνους των αυτοματοποιημένων συστημάτων παρακολούθησης και λήψης αποφάσεων για την ασφάλεια και την υγεία των προσώπων αυτών, κυρίως όσον αφορά τους ενδεχόμενους κινδύνους εργατικών ατυχημάτων, τους κινδύνους από ακραία καιρικά φαινόμενα, τους ψυχοκοινωνικούς και εργονομικούς κινδύνους,

β) εκτιμούν αν οι διασφαλίσεις των συστημάτων αυτών είναι κατάλληλες για τους κινδύνους που εντοπίζονται, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του εργασιακού περιβάλλοντος,

γ) λαμβάνουν κατάλληλα προληπτικά και προστατευτικά μέτρα και

δ) αποτυπώνουν τα ανωτέρω στοιχεία των περ. α) εως γ) στη γραπτή εκτίμηση επαγγελματικού κινδύνου του άρθρου 534, περί των ειδικών υποχρεώσεων των εργοδοτών.

4. Όσον αφορά τις απαιτήσεις που ορίζονται στην παρ. 3, οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας διασφαλίζουν την αποτελεσματική ενημέρωση και διαβούλευση και τη συμμετοχή των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα και/ή των εκπροσώπων τους, σύμφωνα με τα άρθρα 533, 536 και 537, περί των γενικών υποχρεώσεων των εργοδοτών, περί της διαβούλευσης και της συμμετοχής των εργαζομένων και περί της ενημέρωσης των εργαζομένων, αντίστοιχα.

5. Οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας δεν χρησιμοποιούν αυτοματοποιημένα συστήματα παρακολούθησης ή λήψης αποφάσεων κατά τρόπο που να ασκεί αδικαιολόγητη πίεση στα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα ή να θέτει με άλλο τρόπο σε κίνδυνο την ασφάλεια και τη σωματική και ψυχική υγεία των προσώπων αυτών.

6. Εκτός από τα αυτοματοποιημένα συστήματα λήψης αποφάσεων, το παρόν άρθρο εφαρμόζεται, επίσης, όταν ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας χρησιμοποιούν αυτοματοποιημένα συστήματα που λαμβάνουν ή υποστηρίζουν αποφάσεις που επηρεάζουν τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα με οποιονδήποτε τρόπο.

7. Για να διαφυλαχθούν η ασφάλεια και η υγεία των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα, μεταξύ άλλων από βία και παρενόχληση, οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας λαμβάνουν τα μέτρα που προβλέπονται από το Τμήμα ΙΙ του Μέρους Α΄ του Βιβλίου Πρώτου για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της βίας και της παρενόχλησης στην εργασία και παρέχουν αποτελεσματικούς διαύλους υποβολής καταγγελιών σχετικών με τη βία και την παρενόχληση, σύμφωνα με τα άρθρα 61 και 62, περί των υποχρεώσεων του εργοδότη για

πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας και της παρενόχλησης και περί των πολιτικών εντός της επιχείρησης για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της βίας και της παρενόχλησης, αντίστοιχα.»

Άρθρο 14

Ενημέρωση και διαβούλευση - Παροχή πληροφοριών στους εργαζομένους - Ειδικές ρυθμίσεις για τους εκπροσώπους των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα πλην των εκπροσώπων των εργαζομένων σε πλατφόρμα - Προσθήκη άρθρου 133Α στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου

(άρθρα 13, 14 και 15 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)

Στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121), μετά από το άρθρο 133, προστίθεται άρθρο 133Α ως εξής:

«Άρθρο 133Α

Ενημέρωση και διαβούλευση - Παροχή πληροφοριών στους εργαζομένους - Ειδικές ρυθμίσεις για τους εκπροσώπους των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα

1. Οι διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου δεν θίγουν το Κεφάλαιο Β΄ και το Υποκεφάλαιο Α΄ του Κεφαλαίου Γ΄ του Τμήματος ΙΙ του Μέρους Γ΄ του Βιβλίου Δεύτερου για τις διαδικασίες ενημέρωσης και διαβούλευσης και για τη συμμετοχή εργαζομένων σε επιχειρήσεις ενωσιακής κλίμακας, όσον αφορά την ενημέρωση και διαβούλευση, και το Μέρος Α΄ του Βιβλίου Τρίτου για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων.
2. Η ενημέρωση και η διαβούλευση, όπως ορίζονται στις περ. στ) και ζ) του άρθρου 443, των εκπροσώπων των εργαζομένων από τις ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας καλύπτουν, επίσης, αποφάσεις που ενδέχεται να οδηγήσουν στην εισαγωγή αυτοματοποιημένων συστημάτων παρακολούθησης ή λήψης αποφάσεων ή σε ουσιαστικές αλλαγές στη χρήση τους. Για τους σκοπούς της παρούσας, η ενημέρωση των εκπροσώπων των εργαζομένων και η διαβούλευση με αυτούς πραγματοποιούνται σύμφωνα με τους ίδιους όρους με εκείνους που ορίζονται στα άρθρα 442 έως 449, όσον αφορά την άσκηση των δικαιωμάτων ενημέρωσης και διαβούλευσης.
3. Οι εκπρόσωποι των εργαζομένων σε πλατφόρμες μπορούν να επικουρούνται από εμπειρογνώμονα της επιλογής τους, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο για να εξετάσουν το θέμα που αποτελεί αντικείμενο ενημέρωσης και διαβούλευσης και να διατυπώσουν γνώμη. Όταν μια ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας έχει περισσότερους από διακόσιους πενήντα (250) εργαζομένους στην Ελλάδα, οι δαπάνες του εμπειρογνώμονα βαρύνουν την ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας, υπό την προϋπόθεση ότι είναι αναλογικές και κατόπιν προκοστολόγησης των υπηρεσιών του. Η ψηφιακή πλατφόρμα έχει δικαίωμα να αρνηθεί την κάλυψη των σχετικών δαπανών, εφόσον έχει ήδη ικανοποιήσει αντίστοιχο αίτημα εντός του ίδιου ημερολογιακού έτους.
4. Όταν δεν υπάρχουν εκπρόσωποι των εργαζομένων σε πλατφόρμες, οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας ενημερώνουν απευθείας τους οικείους εργαζομένους σε πλατφόρμες σχετικά με αποφάσεις που ενδέχεται να οδηγήσουν στην εισαγωγή αυτοματοποιημένων συστημάτων παρακολούθησης ή λήψης αποφάσεων ή σε ουσιαστικές αλλαγές στη χρήση τους. Οι πληροφορίες παρέχονται υπό μορφή εγγράφου, το οποίο μπορεί να είναι και σε

ηλεκτρονική μορφή. Οι σχετικές πληροφορίες παρέχονται σε διαφανή, εύληπτη και εύκολα προσβάσιμη μορφή, με σαφή και απλή γλώσσα.

5. Οι εκπρόσωποι των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα, πλην των εκπροσώπων των εργαζομένων, μπορούν να ασκούν τα δικαιώματα που παρέχονται στους εκπροσώπους των εργαζομένων σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 132Γ, τις παρ. 1 και 4 του άρθρου 132Δ, την παρ. 4 του άρθρου 132Ε και την παρ. 3 του άρθρου 132ΣΤ, περί της εκτίμησης επιπτώσεων σχετικά με την προστασία των δεδομένων, περί της διαφάνειας όσον αφορά τα αυτοματοποιημένα συστήματα παρακολούθησης και λήψης αποφάσεων, περί της ανθρώπινης εποπτείας των αυτοματοποιημένων συστημάτων παρακολούθησης και των αυτοματοποιημένων συστημάτων λήψης αποφάσεων και περί της επανεξέτασης από τον άνθρωπο, αντίστοιχα, μόνο εφόσον ενεργούν για λογαριασμό προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα, τα οποία δεν είναι εργαζόμενοι σε πλατφόρμα, όσον αφορά την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τα αφορούν.

6. Τα πρόσωπα που, με βάση τις παρ. 1 έως 5 του παρόντος άρθρου, καθώς και τα άρθρα 132Γ έως 132Ε του παρόντος Κώδικα, λαμβάνουν γνώση επιχειρηματικών απορρήτων και εμπορικά ευαίσθητων πληροφοριών οφείλουν να τηρούν την υποχρέωση εμπιστευτικότητας και εχεμύθειας σε σχέση με τα δεδομένα αυτά. Σε περίπτωση παραβίασης των ανωτέρω υποχρεώσεων, η ψηφιακή πλατφόρμα δύναται να διεκδικήσει αποζημίωση για τη ζημία που υπέστη από την παραβίαση.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ

Άρθρο 15
Δήλωση εργασίας σε πλατφόρμα - Προσθήκη άρθρου 134Α στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου
(άρθρο 16 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)

Στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121), μετά από το άρθρο 134, προστίθεται άρθρο 134Α ως εξής:

«Άρθρο 134Α
Δήλωση εργασίας σε πλατφόρμα

1. Στο Πληροφοριακό Σύστημα ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ (Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ) του άρθρου 577 τηρείται Μητρώο Ψηφιακών Πλατφορμών Εργασίας, στο οποίο εγγράφονται οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας του άρθρου 130Α και οι διαμεσολαβητές του άρθρου 131Α.

2. Στο Μητρώο της παρ. 1, οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας και οι διαμεσολαβητές δηλώνουν την εργασία που εκτελούν τα πρόσωπα που παρέχουν εργασία σε αυτούς, ανεξάρτητα από το καθεστώς απασχόλησης των προσώπων αυτών.

3. Το παρόν άρθρο δεν θίγει τις υποχρεώσεις υποβολής δηλώσεων βάσει του άρθρου 578, καθώς και τις ειδικές υποχρεώσεις του άρθρου 272, περί της αναγγελίας της έναρξης εργασίας στο Πληροφοριακό Σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ» και περί των μέτρων ελέγχου εφαρμογής του Τμήματος ΙV του Μέρους Δ’ για την απόσπαση εργαζομένων, αντίστοιχα, σύμφωνα με τις

οποίες η εργασία πρέπει να δηλώνεται στους αρμόδιους φορείς του κράτους μέλους σε διασυνοριακές καταστάσεις.
4. Το Μητρώο της παρ. 1 διαλειτουργεί με τα Πληροφοριακά Συστήματα του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου.»

Άρθρο 16
Πρόσβαση σε συναφείς πληροφορίες σχετικά με την εργασία σε πλατφόρμα - Τροποποίηση άρθρου 135 Κώδικα Εργατικού Δικαίου
(άρθρο 17 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)

Στο άρθρο 135 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121), με το οποίο κωδικοποιήθηκε το άρθρο 72 του ν. 4808/2021 (Α΄ 101), περί της υποχρέωσης ενημέρωσης παρόχων υπηρεσιών για τα δικαιώματά τους, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στον τίτλο, οι λέξεις «παρόχων υπηρεσιών» αντικαθίστανται από τις λέξεις «προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα», β) η υφιστάμενη παράγραφος αριθμείται ως παρ. 1, γ) στην παρ. 1, γα) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «στους παρόχους των υπηρεσιών» αντικαθίστανται από τις λέξεις «στα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα», γβ) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «παρόχων υπηρεσιών» αντικαθίστανται από τις λέξεις «προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα», δ) προστίθενται παρ. 2 έως 7 και το άρθρο 135 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 135
Υποχρέωση ενημέρωσης προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα για τα δικαιώματά τους

1. Πριν από την έναρξη της παροχής των υπηρεσιών, οι ψηφιακές πλατφόρμες οφείλουν να παραδίδουν στα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα που συνδέονται μαζί τους με συμβάσεις ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έργου, σε ψηφιακή ή έγγραφη μορφή, καθώς και μέσω διαδικτύου, αντίγραφο της μεταξύ τους σύμβασης, η οποία περιέχει, ιδίως, αναφορά στα χαρακτηριστικά των υπηρεσιών που πρόκειται να παράσχουν, τα δικαιώματα συλλογικής οργάνωσης και τις υποχρεώσεις της πλατφόρμας για την υγιεινή και ασφάλεια των παρόχων που προβλέπονται στη νομοθεσία. Η σύμβαση περιλαμβάνει, επιπλέον, τα μέτρα προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα που λαμβάνει η ψηφιακή πλατφόρμα.
2. Οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας είτε διαθέτουν δημόσια, μέσω του ιστότοπού τους, είτε υποβάλλουν στην Επιθεώρηση Εργασίας και στους εκπροσώπους των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα τις ακόλουθες πληροφορίες:
α) τον αριθμό των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα μέσω της οικείας ψηφιακής πλατφόρμας εργασίας, αναλυτικά ανά επίπεδο δραστηριότητας, και το συμβατικό καθεστώς ή το καθεστώς εργασίας τους,
β) τους γενικούς όρους και προϋποθέσεις που καθορίζονται από την ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας και εφαρμόζονται στις εν λόγω συμβατικές σχέσεις και
γ) τους διαμεσολαβητές με τους οποίους η ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας έχει συμβατική σχέση.

3. Κατόπιν αιτήματος της Επιθεώρησης Εργασίας ή των εκπροσώπων των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα, η ψηφιακή πλατφόρμα παρέχει πληροφορίες σχετικά με τη μέση διάρκεια της δραστηριότητας, τον μέσο εβδομαδιαίο αριθμό ωρών εργασίας ανά άτομο και το μέσο εισόδημα από τη δραστηριότητα των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα σε τακτική βάση μέσω της οικείας ψηφιακής πλατφόρμας εργασίας.
4. Η μη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις των παρ. 2 και 3 επιφέρει τις διοικητικές κυρώσεις του άρθρου 135Ε.
5. Οι πληροφορίες που αναφέρονται στις παρ. 2 και 3 παρέχονται για τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα στην Ελλάδα, ανεξάρτητα από το αν η οικεία ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας είναι εγκατεστημένη σε άλλο κράτος μέλος.
6. Οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παρ. 2 επικαιροποιούνται τουλάχιστον ανά έξι (6) μήνες και, όσον αφορά την περ. β) της παρ. 2, κάθε φορά που τροποποιούνται επί της ουσίας οι αντίστοιχοι όροι και οι προϋποθέσεις. Με την επιφύλαξη του πρώτου εδαφίου, όσον αφορά τις ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας που είναι πολύ μικρές, μικρές ή μεσαίες επιχειρήσεις, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 2 της Σύστασης της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003, περί του ορισμού των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων, η επικαιροποίηση των πληροφοριών λαμβάνει χώρα μία (1) φορά ετησίως.
7. Η Επιθεώρηση Εργασίας και οι εκπρόσωποι των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα έχουν το δικαίωμα να ζητούν από τις ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας πρόσθετες διευκρινίσεις και λεπτομέρειες σχετικά με οποιεσδήποτε από τις παρεχόμενες πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων λεπτομερειών σχετικά με τη σύμβαση εργασίας. Οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας απαντούν στο αίτημα αυτό, παρέχοντας τεκμηριωμένη απάντηση χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄
ΜΕΣΑ ΕΝΝΟΜΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΒΟΛΗ

Άρθρο 17
Δικαίωμα επανόρθωσης - Διαδικασίες προς υποστήριξη - Πρόσβαση σε αποδεικτικά στοιχεία - Προσθήκη άρθρου 135Α στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου (άρθρα 18, 19 και 21 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)

Στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121), μετά από το άρθρο 135, προστίθεται άρθρο 135Α ως εξής:

«Άρθρο 135Α
Δικαίωμα επανόρθωσης

1. Με την επιφύλαξη των άρθρων 79 και 82 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων, Γ.Κ.Π.Δ., L 119), περί του δικαιώματος πραγματικής δικαστικής προσφυγής κατά υπευθύνου επεξεργασίας ή εκτελούντος την επεξεργασία και περί του δικαιώματος αποζημίωσης και της ευθύνης, αντίστοιχα, και του

άρθρου 40 του ν. 4624/2019 (Α΄ 137), περί της δικαστικής προστασίας κατά υπεύθυνου επεξεργασίας ή εκτελούντος την επεξεργασία, τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα, συμπεριλαμβανομένων εκείνων των οποίων η σχέση εργασίας ή άλλη συμβατική σχέση έχει λήξει, έχουν δικαίωμα: α) δικαστικής προστασίας, β) προσφυγής ενώπιον της Επιθεώρησης Εργασίας, σύμφωνα με το άρθρο 569 του παρόντος Κώδικα, περί επίλυσης εργατικών διαφορών, και γ) επανόρθωσης, συμπεριλαμβανομένης της καταβολής επαρκούς αποζημίωσης για τη ζημία που υπέστησαν, σε περίπτωση παραβίασης των δικαιωμάτων τους που απορρέουν από το παρόν Κεφάλαιο. Δικαίωμα παράστασης στην εργατική διαφορά του άρθρου 569 έχει και η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα για τα θέματα αρμοδιότητάς της. Η Επιθεώρηση Εργασίας διαβιβάζει στο ενιαίο σύστημα υποβολής καταγγελιών της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα του άρθρου 7 του ν. 5321/2026 (Α΄ 114) τις καταγγελίες για παραβίαση των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1689 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, για τη θέσπιση εναρμονισμένων κανόνων σχετικά με την τεχνητή νοημοσύνη και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) 300/2008, (ΕΕ) 167/2013, (ΕΕ) 168/2013, (ΕΕ) 2018/858, (ΕΕ) 2018/1139 και (ΕΕ) 2019/2144 και των οδηγιών 2014/90/ΕΕ, (ΕΕ) 2016/797 και (ΕΕ) 2020/1828 (Κανονισμός για την Τεχνητή Νοημοσύνη).

2. Με την επιφύλαξη του άρθρου 80 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 και του άρθρου 41 του ν. 4624/2019, περί της εκπροσώπησης των υποκειμένων των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, οι εκπρόσωποι των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα, μπορούν να ασκούν στο όνομα και για λογαριασμό του θιγόμενου οποιοδήποτε ένδικο βοήθημα ή μέσο ενώπιον των αρμόδιων διοικητικών ή δικαστικών αρχών από την προσβολή δικαιώματος ή υποχρέωσης που απορρέει από το παρόν Κεφάλαιο. Μπορούν επίσης να ενεργούν εξ ονόματος ή να παρεμβαίνουν προς υποστήριξη του θιγόμενου ενώπιον των ως άνω αρχών σε περίπτωση παραβίασης οποιουδήποτε δικαιώματος ή υποχρέωσης που απορρέει από το παρόν Κεφάλαιο.

3. Διαφορές που αφορούν τον καθορισμό του ορθού καθεστώτος εργασίας και την αναγνώριση ύπαρξης σχέσης εξαρτημένης εργασίας μεταξύ των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα και της πλατφόρμας εκδικάζονται κατά την ειδική διαδικασία των περιουσιακών διαφορών των άρθρων 614 και 621 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (π.δ. 503/1985, Α΄ 182), ανεξάρτητα από το καθεστώς απασχόλησης των προσώπων αυτών.

4. Σε δικαστικές διαδικασίες που αφορούν τις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου, το δικαστήριο εφόσον το κρίνει σκόπιμο, δύναται να διατάσσει την ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας να γνωστοποιήσει κάθε σχετικό αποδεικτικό στοιχείο που βρίσκεται υπό τον έλεγχό της, συμπεριλαμβανομένων αυτών που περιέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες. Στην τελευταία περίπτωση, το δικαστήριο διασφαλίζει την εμπιστευτικότητα των ως άνω αποδεικτικών στοιχείων.»

Άρθρο 18

Δίαυλοι επικοινωνίας για τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα - Προσθήκη άρθρου 135Β στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου

(άρθρο 20 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)

Στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121), μετά από το άρθρο 135Α, προστίθεται άρθρο 135Β ως εξής:

«Άρθρο 135Β
Δίαυλοι επικοινωνίας για τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα

Οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας παρέχουν τη δυνατότητα στα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα, μέσω της ψηφιακής υποδομής των πλατφορμών ή με παρόμοια αποτελεσματικά μέσα, να έρχονται σε επαφή και να επικοινωνούν μεταξύ τους, ιδιωτικά και με ασφάλεια, καθώς και να έρχονται σε επαφή με τους εκπροσώπους τους, και το αντίστροφο, με ταυτόχρονη συμμόρφωση με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων, Γ.Κ.Π.Δ., L 119). Απαγορεύεται στις ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας να επιδιώκουν πρόσβαση στις εν λόγω επαφές και επικοινωνίες ή να τις παρακολουθούν.»

Άρθρο 19
Προστασία από δυσμενή μεταχείριση ή συνέπειες και από την απόλυση ή από οποιοδήποτε άλλο ισοδύναμο της καταγγελίας μέτρο - Προσθήκη άρθρου 135Γ στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου
(άρθρα 22 και 23 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)

Στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121), μετά από το άρθρο 135Β, προστίθεται άρθρο 135Γ ως εξής:

«Άρθρο 135Γ
Προστασία από δυσμενή μεταχείριση ή συνέπειες και από την απόλυση ή από οποιοδήποτε άλλο ισοδύναμο της καταγγελίας μέτρο

1. Απαγορεύεται οποιαδήποτε δυσμενής μεταχείριση ή βλαπτική μεταβολή και τυχόν δυσμενείς συνέπειες σε βάρος προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα, συμπεριλαμβανομένων των εκπροσώπων αυτών, λόγω καταγγελίας που υπέβαλαν κατά της ψηφιακής πλατφόρμας εργασίας ή του διαμεσολαβητή ή λόγω κίνησης διαδικασιών με σκοπό να επιβάλουν συμμόρφωση με τα δικαιώματα που προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου.
2. Απαγορεύεται η καταγγελία ή η λύση της σύμβασης των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα, ή ισοδύναμη ενέργεια και κάθε προκαταρκτική ενέργεια σχετικά με αυτές, για τον λόγο ότι άσκησαν τα δικαιώματα που προβλέπονται στο παρόν Κεφάλαιο.
3. Τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα, τα οποία θεωρούν ότι έχουν απολυθεί ή ότι η σύμβασή τους έχει λυθεί ή ότι έχουν υποβληθεί σε οποιαδήποτε ενέργεια με ισοδύναμο αποτέλεσμα για τον λόγο ότι άσκησαν τα δικαιώματα που προβλέπονται στο παρόν Κεφάλαιο, μπορούν να ζητούν από την ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας να τους ενημερώνει για τους λόγους της απόλυσης, της λύσης της σύμβασης ή τυχόν ισοδύναμης ενέργειας. Η ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας γνωστοποιεί τους λόγους αυτούς γραπτώς, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

4. Αν το πρόσωπο που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα αποδείξει ενώπιον δικαστηρίου πραγματικά περιστατικά ικανά να στηρίξουν την κρίση ότι η απόλυση, η λύση της σύμβασης ή ισοδύναμη ενέργεια, έλαβε χώρα για έναν από τους λόγους που αναφέρονται στην παρ. 2, εναπόκειται στην ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας να αποδείξει ότι η απόλυση, η λύση της σύμβασης ή ισοδύναμη ενέργεια βασίστηκαν σε άλλους λόγους. Η παρούσα δεν εφαρμόζεται στην ποινική δίκη.»

Άρθρο 20
Εποπτεία και κυρώσεις - Προσθήκη άρθρου 135Δ στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου (άρθρο 24 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)

Στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121), μετά από το άρθρο 135Γ προστίθεται άρθρο 135Δ ως εξής:

«Άρθρο 135Δ
Εποπτεία και κυρώσεις

1. Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση και την επιβολή της εφαρμογής των άρθρων 132Β έως 132ΣΤ του παρόντος Κώδικα, όσον αφορά θέματα σχετικά με την προστασία δεδομένων, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις των Κεφαλαίων VI, VII και VIII του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων, Γ.Κ.Π.Δ., L 119). Στις παραβάσεις των άρθρων 132Β έως 132ΣΤ του παρόντος Κώδικα εφαρμόζεται το ανώτατο όριο διοικητικών προστίμων που αναφέρεται στην παρ. 5 του άρθρου 83 του Γ.Κ.Π.Δ..
2. Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνεργάζεται με την Επιθεώρηση Εργασίας, κατά περίπτωση, για την επιβολή του παρόντος Κεφαλαίου, στο πλαίσιο των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, ιδίως όταν ανακύπτουν ζητήματα σχετικά με τον αντίκτυπο των αυτοματοποιημένων συστημάτων παρακολούθησης ή λήψης αποφάσεων στα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα. Για τον σκοπό αυτό, οι εν λόγω αρχές ανταλλάσσουν μεταξύ τους σχετικές πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών που λαμβάνονται στο πλαίσιο επιθεωρήσεων ή ερευνών, είτε κατόπιν αιτήματος είτε με δική τους πρωτοβουλία. Επιπλέον, οι ανωτέρω αρχές δύνανται να διενεργούν κοινούς ελέγχους στο πλαίσιο της συνεργασίας τους και προς διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος Κεφαλαίου. Η ανταλλαγή αυτή δεν υποκαθιστά την ενημέρωση της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 5321/2026 (Α΄ 114).
3. Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και η Επιθεώρηση Εργασίας συνεργάζονται με τις αρμόδιες εθνικές αρχές άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών για την εφαρμογή του νομικού τεκμηρίου του άρθρου 132, με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
4. Όταν πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα παρέχουν την εργασία τους σε κράτος μέλος διαφορετικό από την Ελλάδα, στην οποία είναι εγκατεστημένη η ψηφιακή πλατφόρμα

εργασίας, η Επιθεώρηση Εργασίας και η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα ανταλλάσσουν πληροφορίες με τις αρμόδιες αρχές του εν λόγω κράτους μέλους, για τους σκοπούς της επιβολής του παρόντος Κεφαλαίου. Με απόφαση του Διοικητή της Επιθεώρησης Εργασίας, ορίζεται υπάλληλος της Επιθεώρησης Εργασίας ως αρμόδιος σύνδεσμος για την ελληνική επικράτεια για τους σκοπούς της επικοινωνίας της παρούσας παραγράφου.

5. Με την επιφύλαξη της εφαρμογής του Γ.Κ.Π.Δ. όπως αναφέρεται στην παρ. 1, η παραβίαση των δικαιωμάτων ή υποχρεώσεων που απορρέουν από τις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου συνιστά παραβίαση της εργατικής νομοθεσίας για την οποία επιβάλλονται οι κυρώσεις του άρθρου 135Ε του παρόντος Κώδικα. Οι κυρώσεις είναι αποτελεσματικές, αποτρεπτικές και αναλογικές προς τη φύση, τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παράβασης της επιχείρησης και προς τον αριθμό των θιγόμενων προσώπων.

6. Σε περίπτωση παραβάσεων που σχετίζονται με την άρνηση των ψηφιακών πλατφορμών εργασίας να συμμορφωθούν με εκτελεστή δικαστική απόφαση που καθορίζει το ορθό καθεστώς εργασίας των προσώπων τα οποία εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα, εφαρμόζονται τα άρθρα 946 και 947 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (π.δ. 503/1985, Α΄ 182), περί αναγκαστικής εκτέλεσης.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄
ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΔΟΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Άρθρο 21
Προώθηση των συλλογικών διαπραγματεύσεων στην εργασία σε πλατφόρμα - Τροποποίηση άρθρου 133 Κώδικα Εργατικού Δικαίου (άρθρο 25 και παρ. 3 άρθρου 29 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)

Στο άρθρο 133 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121), με το οποίο κωδικοποιήθηκε το άρθρο 70 του ν. 4808/2021 (Α΄ 101), περί των συνδικαλιστικών δικαιωμάτων παρόχων υπηρεσιών-φυσικών προσώπων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) ο τίτλος αντικαθίσταται, β) στην παρ. 1, οι λέξεις «Πάροχοι υπηρεσιών που είναι φυσικά πρόσωπα και συνδέονται με ψηφιακές πλατφόρμες με συμβάσεις ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έργου» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Τα πρόσωπα τα οποία εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα και δεν συνδέονται με σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας με την πλατφόρμα ή τους διαμεσολαβητές», γ) στην παρ. 2, οι λέξεις «Πάροχοι υπηρεσιών που είναι φυσικά πρόσωπα και συνδέονται με ψηφιακές πλατφόρμες με συμβάσεις ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έργου,» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Τα πρόσωπα τα οποία εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα και δεν συνδέονται με σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας με την πλατφόρμα ή και τους διαμεσολαβητές», δ) προστίθεται παρ. 4 και το άρθρο 133 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 133
Προώθηση των συλλογικών διαπραγματεύσεων στην εργασία σε πλατφόρμα

1. Τα πρόσωπα τα οποία εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα και δεν συνδέονται με σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας με την πλατφόρμα ή τους διαμεσολαβητές δικαιούνται να συστήνουν οργανώσεις, με σκοπό την προώθηση των επαγγελματικών συμφερόντων τους.
2. Τα πρόσωπα τα οποία εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα και δεν συνδέονται με σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας με την πλατφόρμα ή τους διαμεσολαβητές έχουν δικαίωμα απεργίας, το οποίο ασκούν οι οργανώσεις της παρ. 1 του παρόντος άρθρου. Τα άρθρα 415 έως 417 και 419 εφαρμόζονται αναλογικά.
3. Οι οργανώσεις της παρ. 1 δικαιούνται να διαπραγματεύονται συλλογικώς και να καταρτίζουν συλλογικές συμφωνίες, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 394.
4. Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, με την επιφύλαξη της αυτονομίας των κοινωνικών εταίρων, λαμβάνει μέτρα για την προώθηση του ρόλου των κοινωνικών εταίρων και την ενθάρρυνση της άσκησης του δικαιώματος συλλογικής διαπραγμάτευσης στην εργασία σε πλατφόρμα, στα οποία συμπεριλαμβάνονται και μέτρα για τον καθορισμό του ορθού καθεστώτος εργασίας των εργαζομένων σε πλατφόρμες και για τη διευκόλυνση της άσκησης των δικαιωμάτων τους όσον αφορά την αλγοριθμική διαχείριση, μεταξύ άλλων, στο πλαίσιο υλοποίησης του Σχεδίου Δράσης για την προώθηση των συλλογικών διαπραγματεύσεων του άρθρου 5 του ν. 5163/2024 (Α΄ 199).»

Άρθρο 22
Διάδοση πληροφοριών
(άρθρο 27 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)

Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και η Επιθεώρηση Εργασίας λαμβάνουν μέτρα, ώστε να διασφαλίζουν ότι οι διατάξεις και τα μέτρα για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας των εργαζομένων σε πλατφόρμες, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών σχετικά με την εφαρμογή του τεκμηρίου του άρθρου 132 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121), τίθενται υπόψη των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα και των ψηφιακών πλατφορμών εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, καθώς και του γενικού κοινού με κάθε πρόσφορο μέσο, ιδίως μέσω του διαδικτυακού ιστοτόπου τους. Οι εν λόγω πληροφορίες παρέχονται με σαφή, κατανοητό και εύκολα προσβάσιμο τρόπο, μεταξύ άλλων και στα άτομα με αναπηρία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Α΄

Άρθρο 23
Εξουσιοδοτικές διατάξεις - Προσθήκη άρθρου 135Ε στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου

Στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121), μετά από το άρθρο 135Δ προστίθεται άρθρο 135Ε ως εξής:

«Άρθρο 135Ε
Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, καθορίζονται ο τύπος, το περιεχόμενο και ο τρόπος εγγραφής στο Μητρώο Ψηφιακών Πλατφορμών Εργασίας του Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ του άρθρου 134Α, τα ειδικότερα στοιχεία και οι πληροφορίες που υποβάλλονται για την καταχώριση των ψηφιακών πλατφορμών εργασίας, των διαμεσολαβητών και της εργασίας των προσώπων που εκτελούν εργασία σε αυτούς.
2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Μετανάστευσης και Ασύλου, καθορίζονται οι αναγκαίες λεπτομέρειες για τη διαλειτουργικότητα του Μητρώου Ψηφιακών Πλατφορμών Εργασίας με το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Μετανάστευσης του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 134Α.
3. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, του Διοικητή της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και του Διοικητή της Επιθεώρησης Εργασίας, καθορίζονται οι λεπτομέρειες για τη συνεργασία των εν λόγω αρχών για την επιβολή του παρόντος Κεφαλαίου, η ανταλλαγή των πληροφοριών μεταξύ τους και η διενέργεια κοινών ελέγχων, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 135Δ.
4. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, καθορίζονται οι παραβάσεις των διατάξεων του παρόντος Κεφαλαίου και κατατάσσονται σε κατηγορίες ανάλογα με τη βαρύτητά τους. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται το ύψος του προστίμου για κάθε κατηγορία παράβασης, λαμβανομένων, ιδίως, υπόψη της σοβαρότητας και της διάρκειας της παράβασης, του αριθμού των θιγόμενων εργαζομένων, της τυχόν επανάληψης της ίδιας ή συναφούς παράβασης, του βαθμού υπαιτιότητας της πλατφόρμας και της τυχόν συμμόρφωσής της μετά τη διαπίστωση της παράβασης.»

Άρθρο 24
Μεταβατικές διατάξεις
(παρ. 6 άρθρου 5 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)

1. Για τις συμβατικές σχέσεις που έχουν συναφθεί πριν από την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος και εξακολουθούν να ισχύουν, το τεκμήριο της παρ. 4 του άρθρου 132 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121), όπως διαμορφώνεται με το άρθρο 6 του παρόντος, εφαρμόζεται αποκλειστικά μετά από την ως άνω ημερομηνία.
2. Η διάθεση των πληροφοριών σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 135 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου, όπως διαμορφώνεται με το άρθρο 16 του παρόντος, για τις ήδη υφιστάμενες κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος ψηφιακές πλατφόρμες λαμβάνει χώρα εντός έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος και, εν συνεχεία, η επικαιροποίηση λαμβάνει χώρα σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 5 του άρθρου 135 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου. Για τις ψηφιακές πλατφόρμες που συστήνονται μετά την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος, η πρώτη διάθεση των πληροφοριών λαμβάνει χώρα εντός έξι (6) μηνών από τη σύστασή τους.

ΜΕΡΟΣ Β΄
ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ - ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 25
Σκοπός

Σκοπός του παρόντος Μέρους είναι η βελτίωση της λειτουργίας του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης και της συνταξιοδοτικής προστασίας, η αντιμετώπιση ειδικότερων ζητημάτων εφαρμογής της κοινωνικοασφαλιστικής νομοθεσίας, η ενίσχυση της ασφαλιστικής κάλυψης και της κοινωνικής προστασίας ασφαλισμένων, συνταξιούχων και μελών των οικογενειών τους, καθώς και η αποτελεσματικότερη λειτουργία των φορέων κοινωνικής ασφάλισης.

Άρθρο 26
Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος Μέρους είναι:
α) η ρύθμιση ζητημάτων ασφαλιστικής ικανότητας και υγειονομικής περίθαλψης ασφαλισμένων και μελών οικογένειας,
β) η επέκταση και βελτίωση κοινωνικοασφαλιστικών παροχών και παροχών μητρότητας,
γ) η τροποποίηση διατάξεων που αφορούν ασφαλιστικές εισφορές, ασφαλιστικές κατηγορίες και συνταξιοδοτικά δικαιώματα,
δ) η ρύθμιση θεμάτων οργάνωσης και λειτουργίας του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.), του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.) και του Ενιαίου Δημοσιογραφικού Οργανισμού Επικουρικής Ασφάλισης και Περίθαλψης (Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π.),
ε) η αντιμετώπιση ζητημάτων είσπραξης και ρύθμισης ασφαλιστικών οφειλών και
στ) η θέσπιση λοιπών αναγκαίων ρυθμίσεων αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Άρθρο 27
Διευκόλυνση λήψης γονικής άδειας - Τροποποίηση άρθρου 231 Κώδικα Εργατικού Δικαίου

Στο άρθρο 231 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121), με το οποίο κωδικοποιήθηκε το άρθρο 28 του ν. 4808/2021 (Α΄ 101), περί της γονικής άδειας, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 3, μετά από τις λέξεις «για το καθένα από αυτά», διαγράφονται οι λέξεις «, εφόσον από τη λήξη της άδειας που δόθηκε για το προηγούμενο παιδί μεσολάβησε ένας (1) χρόνος πραγματικής απασχόλησης στον ίδιο

εργοδότη, εκτός αν ορίζεται ευνοϊκότερα από ειδική διάταξη νόμου, διαταγμάτων, κανονισμών, συλλογικών συμβάσεων εργασίας, διαιτητικών αποφάσεων ή συμφωνιών εργοδοτών και εργαζομένων», β) η παρ. 4 καταργείται και το άρθρο 231 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 231
Γονική άδεια

1. Κάθε εργαζόμενος γονέας ή πρόσωπο που ασκεί τη γονική μέριμνα έχει ατομικό και αμεταβίβαστο δικαίωμα γονικής άδειας για την ανατροφή του παιδιού, διάρκειας τεσσάρων (4) μηνών, την οποία μπορεί να χρησιμοποιήσει συνεχόμενα ή τμηματικά, μέχρι το παιδί να συμπληρώσει την ηλικία των οκτώ (8) ετών, με σκοπό την εκπλήρωση των ελάχιστων υποχρεώσεων ανατροφής προς αυτό. Σε περίπτωση υιοθεσίας ή αναδοχής τέκνου ηλικίας έως οκτώ (8) ετών, η γονική άδεια χορηγείται από την ένταξη του παιδιού στην οικογένεια.
2. Για τη χορήγηση της γονικής άδειας, ο εργαζόμενος γονέας πρέπει να έχει συμπληρώσει ένα (1) έτος συνεχόμενης ή με διαδοχικές συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου στον ίδιο εργοδότη, εκτός αν ορίζεται ευνοϊκότερα από ειδική διάταξη νόμου, διαταγμάτων, κανονισμών, συλλογικών συμβάσεων εργασίας, διαιτητικών αποφάσεων ή συμφωνιών εργοδοτών και εργαζομένων.
3. Για τους δύο (2) πρώτους μήνες της γονικής άδειας, η Δ.ΥΠ.Α. υποχρεούται να καταβάλλει επίδομα γονικής άδειας στον κάθε γονέα, μηνιαίως, ποσού ίσου με τον ελάχιστο νομοθετημένο μισθό, όπως κάθε φορά καθορίζεται, καθώς και αναλογία δώρων εορτών και επιδόματος άδειας με βάση το προαναφερόμενο ποσό. Αν υπάρχουν περισσότερα παιδιά, το δικαίωμα των γονέων στη γονική άδεια και στο επίδομα είναι αυτοτελές για το καθένα από αυτά. Κατ' εξαίρεση, γονείς διδύμων, τριδύμων ή και περισσότερων πολύδυμων τέκνων δικαιούνται να λάβουν τη γονική άδεια για κάθε παιδί ξεχωριστά, διακεκομμένα ή και συνεχόμενα και δικαιούνται να λάβουν το επίδομα της παρούσας για δύο (2) μήνες επιπλέον, ανεξαρτήτως του αριθμού των παιδιών που γεννήθηκαν μαζί. Γονείς μόνοι, λόγω θανάτου του άλλου γονέα ή λόγω ολικής αφαίρεσης της γονικής μέριμνας ή μη αναγνώρισης του τέκνου από τον άλλο γονέα, δικαιούνται τη γονική άδεια και το επίδομα εις διπλούν.
4. [Καταργείται].
5. Η γονική άδεια διακόπτεται με τη λήξη της σύμβασης ορισμένου χρόνου και δύναται να συνεχιστεί σε περίπτωση ανανέωσης ή παράτασης της σύμβασης εργασίας ή και σε περίπτωση που ο εργαζόμενος συνάψει σύμβαση εργασίας με άλλο εργοδότη, με την επιφύλαξη της παρ. 2.
6. Η γονική άδεια χορηγείται συνεχόμενα, τμηματικά ή με άλλον ευέλικτο τρόπο, με βάση σχετική αίτηση του γονέα, η οποία υποβάλλεται στον εργοδότη με κάθε πρόσφορο τρόπο εγγράφως ή ηλεκτρονικά και στην οποία προσδιορίζει την έναρξη και τη λήξη της. Η αίτηση υποβάλλεται στον εργοδότη τουλάχιστον ένα (1) μήνα πριν την έναρξη της άδειας, εκτός εάν συντρέχουν έκτακτοι λόγοι, οι οποίοι καθιστούν αναγκαία την έναρξη της άδειας σε μικρότερο χρονικό διάστημα. Ο εργοδότης, κατόπιν διαβούλευσης, απαντά στην αίτηση του εργαζομένου άμεσα και κατ' ανώτατο εντός ενός (1) μηνός από την υποβολή της. Ο εργοδότης υποχρεούται να χορηγήσει την άδεια στον αιτούμενο χρόνο, εκτός αν αυτό θα διατάρασσε σοβαρά την εύρυθμη λειτουργία της επιχείρησης. Σε αυτήν την περίπτωση, υποχρεούται να τεκμηριώσει εγγράφως τον λόγο αναβολής χορήγησής της προς τον

εργαζόμενο και δύναται να προτείνει προς αυτόν εναλλακτικές λύσεις ως προς τον χρόνο χορήγησής της ή ευέλικτους τρόπους χορήγησής της. Σε κάθε περίπτωση, ο εργοδότης υποχρεούται να χορηγήσει τη γονική άδεια εντός δύο (2) μηνών από την υποβολή της αίτησης. Αιτήσεις γονέων με αναπηρία, γονέων παιδιών με αναπηρία, με μακροχρόνια ή αιφνίδια ασθένεια, πολύτεκνων και μόνων γονέων λόγω θανάτου γονέα, ολικής αφαίρεσης της γονικής μέριμνας ή μη αναγνώρισης τέκνων, καθώς και γυναικών μετά την άδεια μητρότητας και την ειδική παροχή προστασίας της μητρότητας, χορηγούνται με απόλυτη προτεραιότητα. Επίσης, προτεραιότητα δίνεται στις αιτήσεις γονέων παιδιών λόγω νοσηλείας ή ασθένειας του παιδιού ή λόγω αναπηρίας ή σοβαρής ασθένειας συζύγου, συντρόφου συμβίωσης, συγγενούς, γονέων παιδιών διδύμων, τριδύμων ή και περισσότερων πολύδυμων τέκνων, καθώς και γονέων έπειτα από πρόωρο τοκετό. Η γονική άδεια, έπειτα από σχετική αίτηση του εργαζόμενου, δύναται εναλλακτικά να χορηγείται με κάθε ευέλικτο τρόπο που εξυπηρετεί τα μέρη, όπως ενδεικτικά με τη μορφή μειωμένου ημερήσιου ωραρίου ή σε ημέρες άδειας, οι οποίες μπορούν να κατανέμονται σε εβδομαδιαία ή σε μηνιαία βάση, χωρίς να θίγεται το δικαίωμα του εργαζομένου να λάβει το επίδομα γονικής άδειας. Στην περίπτωση αυτήν, ο εργαζόμενος, με την αίτησή του, προσδιορίζει τον αντίστοιχο χρόνο του συνόλου ή του τμήματος της γονικής άδειας που επιθυμεί να λάβει με ευέλικτο τρόπο, καθώς και το είδος της ευελιξίας του οποίου επιθυμεί να κάνει χρήση. Ο εργοδότης εξετάζει την αίτηση, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες της επιχείρησης και του εργαζομένου και τεκμηριώνει γραπτώς απόρριψή της, εντός ενός (1) μηνός από την υποβολή της.

7. Η γονική άδεια αναρτάται στο Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ.

8. Κατά τη διάρκεια της γονικής άδειας παρέχεται προς τους εργαζομένους ενημέρωση για τις διαδικασίες προαγωγών και για την εσωτερική στελέχωση κενών θέσεων εργασίας και πρέπει να τους επιτρέπεται να συμμετέχουν σε αυτές τις διαδικασίες και να υποβάλλουν υποψηφιότητα για αυτές τις θέσεις, χωρίς καμία διάκριση σε βάρος τους.

9. Ο χρόνος του τμήματος της άδειας κατά τον οποίο ο εργαζόμενος λαμβάνει επίδομα από τη Δ.ΥΠ.Α. λογίζεται ως χρόνος ασφάλισης στους κλάδους κύριας σύνταξης και ασθένειας του οικείου ασφαλιστικού φορέα, καθώς και στους οικείους φορείς επικουρικής ασφάλισης, οι δε προβλεπόμενες εισφορές υπολογίζονται επί του κατά περίπτωση αναφερόμενου παραπάνω ποσού, από το οποίο η Δ.ΥΠ.Α. παρακρατεί την προβλεπόμενη εισφορά ασφαλισμένου και την αποδίδει στον οικείο ασφαλιστικό φορέα, μαζί με την προβλεπόμενη εισφορά εργοδότη που βαρύνει τη Δ.ΥΠ.Α.. Για τον μη επιδοτούμενο χρόνο γονικής άδειας, ο οποίος λαμβάνεται υπόψη τόσο για τη θεμελίωση του ασφαλιστικού δικαιώματος όσο και για τον υπολογισμό του ποσού της σύνταξης, ο γονέας δύναται να αποκτήσει πλήρη ασφαλιστική κάλυψη από τον ασφαλιστικό του φορέα κατόπιν αναγνώρισης του χρόνου απουσίας του, σύμφωνα με το άρθρο 40 του ν. 2084/1992 (Α΄ 165), εφόσον δεν έχει συμφωνηθεί να του καταβάλει αποδοχές ο εργοδότης.

10. Μετά τη λήξη της γονικής άδειας, ο εργαζόμενος γονέας δικαιούται να επιστρέψει στην ίδια θέση εργασίας ή σε ισοδύναμη ή ανάλογη θέση, με όχι λιγότερο ευνοϊκούς επαγγελματικούς όρους και να επωφεληθεί από οποιαδήποτε βελτίωση των συνθηκών εργασίας, την οποία θα δικαιούνταν κατά την απουσία του.

11. Ο χρόνος απουσίας των εργαζομένων από την εργασία τους λόγω γονικής άδειας, λογίζεται ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας για τον υπολογισμό των αποδοχών τους, τη χορήγηση της ετήσιας κανονικής άδειας απουσίας και του επιδόματος άδειας, την

επαγγελματική εξέλιξη, καθώς και για τον υπολογισμό της αποζημίωσης σε περίπτωση απόλυσής τους.
12. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Εσωτερικών, δύνανται να ρυθμίζονται η διαδικασία, ο τρόπος και οι λοιπές προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου αυτού, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια. Η έκδοση της απόφασης αυτής δεν αποτελεί προϋπόθεση για την εφαρμογή αυτού του άρθρου.
13. Το επίδομα γονικής άδειας είναι αφορολόγητο, ανεκχώρητο και ακατάσχετο στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης αντίθετης διάταξης, δεν δεσμεύεται και δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη στη φορολογική διοίκηση, στο δημόσιο, στα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, στα νομικά πρόσωπα των τελευταίων και στα ασφαλιστικά ταμεία ή στα πιστωτικά ιδρύματα για το δημόσιο και για τρίτους, και δεν προσμετράται στο συνολικό, πραγματικό ή τεκμαρτό οικογενειακό εισόδημα.»

Άρθρο 28
Διευκόλυνση λήψης άδειας φροντιστή - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 232 Κώδικα Εργατικού Δικαίου

Στην παρ. 1 του άρθρου 232 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121), με το οποίο κωδικοποιήθηκε το άρθρο 29 του ν. 4808/2021 (Α΄ 101), περί της άδειας φροντιστή, μετά από τις λέξεις «Κάθε εργαζόμενος», διαγράφονται οι λέξεις «που έχει συμπληρώσει έξι (6) μήνες συνεχόμενης ή με διαδοχικές συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου» και η παρ. 1 του διαμορφώνεται ως εξής:
«1. Κάθε εργαζόμενος δικαιούται άδεια φροντιστή, όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 229, για τη φροντίδα προσώπου, διάρκειας έως πέντε (5) εργάσιμων ημερών για κάθε ημερολογιακό έτος, εφόσον το πρόσωπο αυτό έχει ανάγκη σημαντικής φροντίδας ή υποστήριξης για σοβαρό ιατρικό λόγο, η οποία βεβαιώνεται με ιατρική γνωμάτευση.»

Άρθρο 29
Χρόνος προετοιμασίας προσωπικού χειρουργείου - Τροποποίηση παρ. 2Β άρθρου 580 Κώδικα Εργατικού Δικαίου

Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 2Β του άρθρου 580 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121), με το οποίο κωδικοποιήθηκε το άρθρο 74 του ν. 4808/2021 (Α΄ 101), περί της ψηφιακής κάρτας εργασίας, μετά από τις λέξεις «στον κλάδο της βιομηχανίας,», προστίθενται οι λέξεις «καθώς και στον κλάδο δραστηριοτήτων ανθρώπινης υγείας, στις ειδικότητες που ορίζονται ως «Σύνθεση Προσωπικού Συγκροτήματος Χειρουργείων» σύμφωνα με το Παράρτημα του π.δ. 198/2007 (Α΄ 225), όταν απασχολούνται για τον σκοπό μιας χειρουργικής επέμβασης,», και η παρ. 2Β διαμορφώνεται ως εξής:
«2Β. Η σήμανση της ψηφιακής κάρτας πρέπει να πραγματοποιείται: α) κατά την έναρξη του δηλωθέντος ωραρίου, μετά από τον χρόνο προετοιμασίας προς ανάληψη εργασίας, και β) κατά τη λήξη του δηλωθέντος ωραρίου, πριν από τον χρόνο προετοιμασίας προς αποχώρηση. Στις επιχειρήσεις - εργοδότες που ανήκουν κατά κύρια δραστηριότητα, βάσει Κωδικού Αριθμού Δραστηριότητας (Κ.Α.Δ.), στον κλάδο της βιομηχανίας, καθώς και στον κλάδο δραστηριοτήτων ανθρώπινης υγείας, στις ειδικότητες που ορίζονται ως «Σύνθεση

Προσωπικού Συγκροτήματος Χειρουργείων» σύμφωνα με το Παράρτημα του π.δ. 198/2007 (Α΄ 225), όταν απασχολούνται για τον σκοπό μιας χειρουργικής επέμβασης, ο χρόνος προετοιμασίας δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τριάντα (30) λεπτά πριν από την έναρξη της εργασίας και τα τριάντα (30) λεπτά μετά από τη λήξη της εργασίας. Στις επιχειρήσεις - εργοδότες όλων των κλάδων, πλην αυτών του προηγούμενου εδαφίου, ο χρόνος προετοιμασίας δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δέκα (10) λεπτά πριν από την έναρξη της εργασίας και τα δέκα (10) λεπτά μετά από τη λήξη της εργασίας. Εάν κατά τον ανωτέρω χρόνο βρεθεί εργαζόμενος να απασχολείται πραγματικά, επιβάλλονται από την Επιθεώρηση Εργασίας οι προβλεπόμενες διοικητικές κυρώσεις βάσει του άρθρου 572.»

Άρθρο 30
Απολογιστική δήλωση ωραρίου οδηγών - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 581 Κώδικα Εργατικού Δικαίου

Στην παρ. 2 του άρθρου 581 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121), με το οποίο κωδικοποιήθηκε το άρθρο 80 του ν. 4144/2013 (Α΄ 88), περί της υποχρέωσης αναγγελίας τροποποίησης ωραρίου, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «δεκαπέντε (15) ημέρες μετά το τέλος κάθε εβδομαδιαίας περιόδου εργασίας» αντικαθίστανται από τις λέξεις «μέχρι το τέλος του επόμενου ημερολογιακού μήνα της παρασχεθείσας εργασίας», β) στο δεύτερο εδάφιο, μετά από τις λέξεις «Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ», οι λέξεις «δεκαπέντε (15) ημέρες μετά το τέλος κάθε εβδομαδιαίας περιόδου εργασίας» αντικαθίστανται από τις λέξεις «μέχρι το τέλος του επόμενου ημερολογιακού μήνα της παρασχεθείσας εργασίας» και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:
«2. Ο εργοδότης που απασχολεί οδηγούς φορτηγών αυτοκινήτων και τουριστικών λεωφορείων, τα οποία είναι κατασκευασμένα ή διαμορφωμένα με μόνιμο τρόπο και κατάλληλα για τη μεταφορά άνω των εννέα (9) ατόμων, καθώς και Υπεραστικά και Αστικά Κ.Τ.Ε.Λ. που απασχολούν οδηγούς λεωφορείων και έχουν Κανονισμό Εργασίας, που διέπονται από τους Κανονισμούς (Ε.Κ.) 561/2006 και (Ε.Κ.) 165/2014, υποχρεούνται να καταχωρούν κάθε αλλαγή ή τροποποίηση του ωραρίου ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας των εργαζομένων, καθώς και τη νόμιμη κατά τη νομοθεσία υπερωριακή απασχόληση, στο Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ μέχρι το τέλος του επόμενου ημερολογιακού μήνα της παρασχεθείσας εργασίας. Όταν διαπιστώνεται από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα αλλαγή ή τροποποίηση του ωραρίου εργασίας ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας ή υπερωριακή απασχόληση, χωρίς αυτή να έχει καταχωρηθεί στο Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ μέχρι το τέλος του επόμενου ημερολογιακού μήνα της παρασχεθείσας εργασίας, επιβάλλονται με πράξη του αρμοδίου οργάνου σε βάρος του εργοδότη κυρώσεις, σύμφωνα με τα άρθρα 572 και 576.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Άρθρο 31
Παράταση ασφαλιστικής ικανότητας τέκνων μετά από τη συμπλήρωση του δέκατου όγδοου έτους της ηλικίας τους - Επανένταξη τέκνων ως μελών οικογένειας μετά από τη λήξη του ίδιου δικαιώματος παροχών ασθένειας ή πριν από τη συμπλήρωση των προβλεπόμενων ημερών ασφάλισης - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 22 ν. 4529/2018

Στην περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 22 του ν. 4529/2018 (Α΄ 56), περί της υπαγωγής στην ασφάλιση για υγειονομική περίθαλψη, προστίθενται νέα εδάφια, τρίτο, τέταρτο, πέμπτο και έκτο, και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Ως μέλη οικογένειας των ανωτέρω ασφαλιζομένων προσώπων και συνταξιούχων λόγω αναπηρίας ή γήρατος «ή θανάτου» ή δικαιούχων εξωιδρυματικού επιδόματος θεωρούνται:

α) Ο/η σύζυγος, εφόσον δεν ασφαλίζεται από δικό του/της δικαίωμα στον Ε.Φ.Κ.Α. ή σε άλλο ασφαλιστικό οργανισμό εκτός Ε.Φ.Κ.Α..

β) Τα άγαμα τέκνα (νόμιμα ή τέκνα που έχουν νομιμοποιηθεί, αναγνωρισθεί ή υιοθετηθεί, ή οι προγονοί), τα φυσικά τέκνα ασφαλισμένης ή συνταξιούχου λόγω αναπηρίας ή γήρατος ή θανάτου και τα ανάδοχα τέκνα, την πραγματική φροντίδα ή επιμέλεια των οποίων κατέχει με δικαστική απόφαση ή σύμβαση ο/η ανάδοχος ασφαλισμένος/η, μέχρι τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας τους και εάν είναι άνεργα ή προπτυχιακοί, μεταπτυχιακοί ή διδακτορικοί φοιτητές σε αναγνωρισμένες ανώτερες ή ανώτατες σχολές στην Ελλάδα ή στην αλλοδαπή, καθώς και σε αναγνωρισμένα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ), Κέντρα/Σχολές Επαγγελματικής Κατάρτισης ή στο «Μεταλυκειακό έτος-τάξη μαθητείας» μέχρι τη συμπλήρωση του εικοστού τέταρτου (24ου) έτους της ηλικίας τους ή στην περίπτωση που συνεχίζουν τις σπουδές τους για δύο (2) έτη μετά τη λήξη των σπουδών τους, εφόσον είναι άνεργα, όχι όμως πέραν από τη συμπλήρωση του εικοστού έκτου (26ου) έτους της ηλικίας τους. Τα ανωτέρω τέκνα συνεχίζουν να θεωρούνται μέλη οικογένειας των θανόντων άμεσα ασφαλισμένων ή συνταξιούχων, με τις ανωτέρω προϋποθέσεις, εφόσον δεν δικαιωθούν συντάξεως. Ειδικά ως προς τη συμπλήρωση του δέκατου όγδοου (18ου) έτους της ηλικίας των τέκνων, η ασφαλιστική ικανότητά τους ως έμμεσων μελών διατηρείται έως την τελευταία ημέρα του Φεβρουαρίου του ημερολογιακού έτους που έπεται του έτους συμπλήρωσης του εν λόγω ηλικιακού ορίου. Τέκνα τα οποία έχουν θεμελιώσει ίδιο δικαίωμα παροχών ασθένειας λόγω εργασίας ή απασχόλησης και των οποίων το δικαίωμα αυτό έχει λήξει, δύνανται να ασφαλίζονται εκ νέου ως μέλη οικογένειας των γονέων τους, ανεξαρτήτως του αν είναι άνεργα ή φοιτούν σε εκπαιδευτικό ίδρυμα, εφόσον είναι άγαμα και δεν διαθέτουν ενεργό ίδιο δικαίωμα παροχών ασθένειας και πάντως όχι πέραν από τη συμπλήρωση του εικοστού έκτου (26ου) έτους της ηλικίας τους. Η επανένταξη πραγματοποιείται από τη λήξη της ουσιαστικής ισχύος του ίδιου δικαιώματος, σύμφωνα με τις λοιπές εφαρμοστέες διατάξεις. Σε περίπτωση απασχόλησης τέκνου μετά την ενηλικίωση και μέχρι τη συμπλήρωση του εικοστού έκτου ($26^{ου}$) έτους της ηλικίας του, εξακολουθεί να ασφαλίζεται ως μέλος της οικογένειας των γονέων του μέχρι τη συμπλήρωση των προβλεπόμενων από τον νόμο ημερών εργασίας για χορήγηση εξ ιδίου δικαιώματος ασφαλιστικής ικανότητας.

γ) Τα τέκνα άμεσα ασφαλισμένων, τα οποία έχουν αναπηρία εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω, διατηρούν το δικαίωμα για λήψη παροχών ως μέλη οικογένειας, έστω και αν εργάζονται ή απασχολούνται είτε για βιοποριστικούς λόγους είτε για λόγους εργασιοθεραπείας ή απασχολησιοθεραπείας. Η κατά τα ανωτέρω αναπηρία κρίνεται από τις αρμόδιες Υγειονομικές Επιτροπές.
δ) Η μητέρα και ο πατέρας, καθώς και οι θετοί γονείς υπό τις ίδιες με τους φυσικούς γονείς προϋποθέσεις.
ε) Οι ορφανοί από πατέρα και μητέρα εγγονοί και αδελφοί, καθώς και οι ορφανοί μόνο από πατέρα ή μητέρα αδελφοί ή εγγονοί, εφόσον ο επιζών γονέας θεωρείται, κατά τα ανωτέρω, ως μέλος οικογένειας του ασφαλισμένου, μέχρι συμπληρώσεως του δέκατου όγδοου (18ου) έτους της ηλικίας τους και εφόσον είναι άγαμοι και άνεργοι ή προπτυχιακοί, μεταπτυχιακοί ή διδακτορικοί φοιτητές σε αναγνωρισμένες ανώτερες ή ανώτατες σχολές στην Ελλάδα ή στην αλλοδαπή, καθώς και σε αναγνωρισμένα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ), Κέντρα/Σχολές Επαγγελματικής κατάρτισης ή στο «Μεταλυκειακό έτος - τάξη μαθητείας», μέχρι τη συμπλήρωση του εικοστού τέταρτου (24ου) έτους της ηλικίας τους ή στην περίπτωση που συνεχίζουν τις σπουδές, εφόσον είναι άνεργοι για δύο (2) έτη μετά τη λήξη των σπουδών τους, όχι όμως πέραν από τη συμπλήρωση του εικοστού έκτου (26ου) έτους της ηλικίας τους. Επίσης, θεωρείται ως μέλος οικογένειας ο/η γεννημένος/η χωρίς γάμο των γονέων του εγγονός/ή, εφόσον συντηρείται από αυτόν και ο γονέας δεν ασφαλίζεται από ίδιο δικαίωμα.
στ) Τα αδέλφια άμεσα ασφαλισμένων, τα οποία έχουν αναπηρία εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω, ύστερα από γνωμάτευση αρμόδιας Υγειονομικής Επιτροπής, εφόσον δεν έχουν ίδιο δικαίωμα περίθαλψης στον Ε.Φ.Κ.Α. ή σε άλλον ασφαλιστικό φορέα εκτός Ε.Φ.Κ.Α..
ζ) Οι άγαμες θυγατέρες και αδελφές των άμεσα ασφαλισμένων του τ. Ο.Π.Α.Δ., οι οποίες είναι άνω των σαράντα (40) ετών και κατείχαν βιβλιάριο περίθαλψης από το Δημόσιο μέχρι τις 13.3.2004, όταν εφαρμόσθηκε η υπ' αρ. 2/190/0094/28.1.2004 κοινή απόφαση των Υφυπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «Κανονισμός παροχών του Οργανισμού Περίθαλψης Ασφαλισμένων του Δημοσίου (Ο.Π.Α.Δ.)» (Β΄ 323), διατηρούν το δικαίωμα υγειονομικής περίθαλψης, εφόσον δεν έχουν ίδιο δικαίωμα υγειονομικής περίθαλψης από άλλο ασφαλιστικό φορέα εκτός Ε.Φ.Κ.Α..
Οι άγαμες ή διαζευγμένες θυγατέρες, των οποίων η καταβολή της σύνταξης αναστέλλεται, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 5 ή της παρ. 6 του άρθρου 31 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (π.δ. 169/2007, Α΄ 210), υπάγονται στο καθεστώς υγειονομικής περίθαλψης των ασφαλισμένων του Δημοσίου υπό την προϋπόθεση, ότι δεν έχουν δικαίωμα υγειονομικής περίθαλψης από τον Ε.Φ.Κ.Α. ή από άλλον ασφαλιστικό οργανισμό εκτός Ε.Φ.Κ.Α.. Στην περίπτωση αυτή, κατά το μήνα Ιανουάριο κάθε έτους, υποβάλλουν αίτηση για συνέχιση της ασφάλισης και καταβάλλουν τις αναλογούσες εισφορές για υγειονομική περίθαλψη που ισχύουν για τους συνταξιούχους, οι οποίες υπολογίζονται επί του ποσού της σύνταξης που θα τους κατέβαλε ο οικείος φορέας τους, ο οποίος εντάχτηκε στον Ε.Φ.Κ.Α..»

Άρθρο 32
Επέκταση της συμπληρωματικής παροχής κυοφορίας και λοχείας στις ασφαλισμένες του Ενιαίου Δημοσιογραφικού Οργανισμού Επικουρικής Ασφάλισης και Περίθαλψης - Τροποποίηση άρθρου 1 π.δ. 776/1977

Στο άρθρο 1 του π.δ. 776/1977 (Α΄ 250), περί συμπληρωματικών παροχών μητρότητας, προστίθενται νέα εδάφια, δεύτερο και τρίτο, και, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, το άρθρο 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 1
Συμπληρωματικές παροχές μητρότητας

Η Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α.) καταβάλλει στις γυναίκες που απασχολούνται με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου και είναι ασφαλισμένες για ασθένεια στο τ. Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Ι.Κ.Α.), συμπληρωματική παροχή για την περίοδο της κυοφορίας και της λοχείας, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα επόμενα άρθρα. Το πρώτο εδάφιο εφαρμόζεται αναλόγως και στις ασφαλισμένες του Ενιαίου Δημοσιογραφικού Οργανισμού Επικουρικής Ασφάλισης και Περίθαλψης (Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π.), οι οποίες απασχολούνται με σχέση εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου και δικαιούνται από τον Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. παροχές μητρότητας για την κυοφορία και τη λοχεία, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στις διατάξεις περί Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π.. Όπου οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού συμπληρωματικών παροχών μητρότητας, αναφέρονται σε ασφαλισμένες του τ. Ι.Κ.Α. ή σε παροχές κυοφορίας και λοχείας του τ. Ι.Κ.Α., αυτές αφορούν και τις ασφαλισμένες του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. και τις αντίστοιχες παροχές μητρότητας που χορηγούνται από τον Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π..»

Άρθρο 33
Παράταση της αναπροσαρμογής των συντάξιμων αποδοχών, των ασφαλιστέων αποδοχών και των ποσών των ασφαλιστικών κατηγοριών βάσει της ετήσιας μεταβολής του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή - Τροποποίηση άρθρου 38 ν. 5167/2024

Στο άρθρο 38 του ν. 5167/2024 (Α΄ 207), περί της παράτασης της αναπροσαρμογής των συντάξιμων αποδοχών, των ασφαλιστέων αποδοχών και των ποσών των ασφαλιστικών κατηγοριών βάσει της ετήσιας μεταβολής του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1, οι λέξεις «31η Δεκεμβρίου 2026» αντικαθίστανται από τις λέξεις «31η Δεκεμβρίου 2027», β) στην παρ. 2, οι λέξεις «1η Ιανουαρίου 2027» αντικαθίστανται από τις λέξεις «1η Ιανουαρίου 2028», γ) στην παρ. 3, γα) οι λέξεις «31η Δεκεμβρίου 2026» αντικαθίστανται από τις λέξεις «31η Δεκεμβρίου 2027», γβ) οι λέξεις «1η Ιανουαρίου 2027» αντικαθίστανται από τις λέξεις «1η Ιανουαρίου 2028» και το άρθρο 38 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 38
Παράταση της αναπροσαρμογής των συντάξιμων αποδοχών, των ασφαλιστέων αποδοχών και των ποσών των ασφαλιστικών κατηγοριών βάσει της ετήσιας μεταβολής του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή

1. Η καταληκτική ημερομηνία των προθεσμιών του πρώτου εδαφίου της περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 4387/2016 (Α΄ 85), περί του ανώτατου ορίου ασφαλιστέων αποδοχών υπαλλήλων του Δημοσίου, του πρώτου εδαφίου της υποπερ. γδ΄ της περ. γ΄ της παρ. 2 του άρθρου 35 του ίδιου νόμου, περί της αύξησης των ποσών των ασφαλιστικών κατηγοριών για εφάπαξ παροχή, του πρώτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 38 του ίδιου νόμου, περί του ανώτατου ορίου ασφαλιστέων αποδοχών μισθωτών και εργοδοτών του ιδιωτικού τομέα, του πρώτου εδαφίου της παρ. 6 του άρθρου 39 του ίδιου νόμου, περί της αύξησης των ποσών των ασφαλιστικών κατηγοριών των αυτοτελώς απασχολουμένων και ελεύθερων επαγγελματιών, του πρώτου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 40 του ίδιου νόμου, περί της αύξησης των ποσών των ασφαλιστικών κατηγοριών των ασφαλισμένων στον π. Ο.Γ.Α., του πρώτου εδαφίου της παρ. 6 του άρθρου 41 του ίδιου νόμου, περί της αύξησης των ποσών εισφορών για υγειονομική περίθαλψη και του πρώτου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 97 του ίδιου νόμου, περί της αύξησης των ποσών εισφορών για επικουρική ασφάλιση, μετατίθεται για την 31η Δεκεμβρίου 2027.
2. Η έναρξη του χρονικού διαστήματος αναφοράς του τρίτου εδαφίου της περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 4387/2016, περί του ανωτάτου ορίου ασφαλιστέων αποδοχών υπαλλήλων του Δημοσίου, του τρίτου εδαφίου της υποπερ. γδ΄ της περ. γ΄ της παρ. 2 του άρθρου 35 του ίδιου νόμου, περί της αύξησης των ποσών των ασφαλιστικών κατηγοριών για εφάπαξ παροχή, του τρίτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 38 του ίδιου νόμου, περί του ανωτάτου ορίου ασφαλιστέων αποδοχών μισθωτών και εργοδοτών του ιδιωτικού τομέα, του τρίτου εδαφίου της παρ. 6 του άρθρου 39 του ίδιου νόμου, περί της αύξησης των ποσών των ασφαλιστικών κατηγοριών των αυτοτελώς απασχολουμένων και ελεύθερων επαγγελματιών, του τρίτου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 40 του ίδιου νόμου, περί της αύξησης των ποσών των ασφαλιστικών κατηγοριών των ασφαλισμένων στον π. Ο.Γ.Α., του τρίτου εδαφίου της παρ. 6 του άρθρου 41 του ίδιου νόμου, περί της αύξησης των ποσών εισφορών για υγειονομική περίθαλψη και του τρίτου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 97 του ίδιου νόμου, περί της αύξησης των ποσών εισφορών για επικουρική ασφάλιση, μετατίθεται για την 1η Ιανουαρίου 2028.
3. Το χρονικό διάστημα αναφοράς του πρώτου εδαφίου της περ. α΄ της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 4387/2016, περί αναπροσαρμογής των συντάξιμων αποδοχών, παρατείνεται έως τις 31 Δεκεμβρίου 2027, και η έναρξη του χρονικού διαστήματος αναφοράς του δευτέρου εδαφίου της περ. α΄ της παρ. 4 του άρθρου 8 του ίδιου νόμου, μετατίθεται για την 1η Ιανουαρίου 2028.»

Άρθρο 34
Αντικατάσταση παράστασης μάρτυρα, υπαλλήλου του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης, στις ποινικές δίκες με κατάθεση υπομνήματος - Προσθήκη παρ. 10 στο άρθρο 1 του α.ν. 86/1967

Στο άρθρο 1 του α.ν. 86/1967 (Α΄ 136), περί ποινικοποίησης της μη καταβολής εισφορών, προστίθεται παρ. 10 ως εξής:
«10. Στις ποινικές δίκες που αφορούν αδικήματα του παρόντος η εμφάνιση στο ακροατήριο υπαλλήλου του Κέντρου Είσπραξης Ασφαλιστικών Εισφορών του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.) ως μάρτυρα δεν είναι υποχρεωτική, εφόσον έχει λάβει χώρα έγγραφη ενημέρωση του αρμόδιου εισαγγελέα ή του δικαστηρίου από την αρμόδια υπηρεσία του e-Ε.Φ.Κ.Α., εκτός αν το δικαστήριο, αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήματος του κατηγορούμενου, κρίνει ότι πρέπει να κληθεί ως μάρτυρας στο ακροατήριο, για να καταθέσει για ουσιώδη για την έκβαση της δίκης ζητήματα τα οποία δεν μπορούν να προκύψουν από τα έγγραφα της υπόθεσης.»

Άρθρο 35
Όροι απώλειας της ρύθμισης ασφαλιστικών οφειλών πληγέντων από την κακοκαιρία «Daniel» - Αντικατάσταση παρ. 6 άρθρου 257 ν. 5222/2025

Η παρ. 6 του άρθρου 257 του ν. 5222/2025 (Α΄ 134), περί της ρύθμισης ασφαλιστικών οφειλών πληγέντων από την κακοκαιρία «Daniel», αντικαθίσταται ως εξής:
«6. Η ρύθμιση απόλλυται εάν ο οφειλέτης:
α) δεν καταβάλει δύο (2) συνεχόμενες μηνιαίες δόσεις της ρύθμισης ή
β) καθυστερήσει την καταβολή των δύο (2) τελευταίων δόσεων της ρύθμισης για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των δύο (2) μηνών.»

Άρθρο 36
Επενδυτική Επιτροπή του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης - Τροποποίηση άρθρου 70 ν. 4826/2021

Στο άρθρο 70 του ν. 4826/2021 (Α΄ 160), περί της μεταβατικής Επενδυτικής Επιτροπής του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1, αα) οι λέξεις «Για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τα πέντε (5) έτη από την έναρξη λειτουργίας του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.), οι αρμοδιότητες της Επενδυτικής Επιτροπής του άρθρου 28 ανατίθενται στην» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Οι αρμοδιότητες της Επενδυτικής Επιτροπής του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.), που προβλέπονται στο άρθρο 28 του παρόντος εξακολουθούν να ασκούνται έως την 30ή.6.2028 αποκλειστικά από την», αβ) προστίθεται νέο, δεύτερο, εδάφιο, β) στην παρ. 2, η λέξη «προσωρινό» αντικαθίσταται από τη λέξη «ισχύοντα», γ) η παρ. 3 αντικαθίσταται και το άρθρο 70 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 70
Μεταβατική Επενδυτική Επιτροπή

1. Οι αρμοδιότητες της Επενδυτικής Επιτροπής του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.), που προβλέπονται στο άρθρο 28 του παρόντος εξακολουθούν να ασκούνται έως την 30ή.6.2028 αποκλειστικά από την Επενδυτική Επιτροπή της Ανώνυμης Εταιρείας του άρθρου 12 του ν. 2768/1999 (Α΄ 273) με την επωνυμία «Εταιρεία Διαχείρισης Επενδυτικών Κεφαλαίων Ταμείων Ασφάλισης - Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών» και τον διακριτικό τίτλο «ΕΔΕΚΤ Α.Ε.Π.Ε.Υ.» (ΕΔΕΚΤ). Η χρονική περίοδος του πρώτου εδαφίου δύναται να συντέμνεται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης κατόπιν ειδικά τεκμηριωμένης εισήγησης του Διοικητικού Συμβουλίου του Τ.Ε.Κ.Α..
2. Η Επιτροπή της παρ. 1 ασκεί τις αρμοδιότητές της σύμφωνα με τον ισχύοντα Κανονισμό Επενδύσεων του Ταμείου της παρ. 6 του άρθρου 68.
3. Για την εφαρμογή του παρόντος υπογράφεται ετησίως σύμβαση ανάθεσης παροχής υπηρεσιών μεταξύ του Ταμείου και της ΕΔΕΚΤ. Η ΕΔΕΚΤ υποχρεούται να παρέχει τις υπηρεσίες του άρθρου 28. Στη σύμβαση περιγράφονται οι τεχνικές προδιαγραφές, οι υποχρεώσεις των μερών και εν γένει οι ειδικότερες λεπτομέρειες του τρόπου και της παροχής των υπηρεσιών τους. Η αμοιβή της ΕΔΕΚΤ, η οποία υπολογίζεται στη βάση των πραγματικών λειτουργικών δαπανών της για τη συγκεκριμένη υπηρεσία και συμφωνείται με την εν λόγω σύμβαση, δεν δύναται να υπερβαίνει το εκάστοτε ισχύον ανώτατο χρηματικό όριο του άρθρου 118 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147), μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α..»

Άρθρο 37
Διαχειριστής Επενδύσεων του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης - Αντικατάσταση άρθρου 71 ν. 4826/2021

Το άρθρο 71 του ν. 4826/2021 (Α΄ 160), περί του μεταβατικού διαχειριστή Επενδύσεων του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 71
Μεταβατικός Διαχειριστής Επενδύσεων

1. Οι αρμοδιότητες του Διαχειριστή Επενδύσεων του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.) εξακολουθούν να ασκούνται έως την 30ή.6.2028 αποκλειστικά από την Επενδυτική Επιτροπή της Ανώνυμης Εταιρείας του άρθρου 12 του ν. 2768/1999 (Α΄ 273) με την επωνυμία «Εταιρεία Διαχείρισης Επενδυτικών Κεφαλαίων Ταμείων Ασφάλισης Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών» και τον διακριτικό τίτλο «ΕΔΕΚΤ Α.Ε.Π.Ε.Υ.» (ΕΔΕΚΤ) είτε αφορούν σε μέρος ή στο σύνολο των προς επένδυση περιουσιακών στοιχείων του Ταμείου. Η χρονική περίοδος του πρώτου εδαφίου δύναται να συντέμνεται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης κατόπιν ειδικά τεκμηριωμένης εισήγησης του Διοικητικού Συμβουλίου του Τ.Ε.Κ.Α..
2. Πέραν των αρμοδιοτήτων του άρθρου 50, η ΕΔΕΚΤ:
α) Συντάσσει και υποβάλλει στο Διοικητικό Συμβούλιο δήλωση αποδοχής των αρχών και κανόνων του Κανονισμού Επενδύσεων του Ταμείου,

β) συνεργάζεται με τις υπηρεσίες του Ταμείου, την Επενδυτική Επιτροπή, τον θεματοφύλακα, τον υπεύθυνο διαχείρισης κινδύνων, τους αναλογιστές, τους ορκωτούς και τους εσωτερικούς ελεγκτές.

3. Για την εφαρμογή του παρόντος υπογράφεται ετησίως σύμβαση ανάθεσης παροχής υπηρεσιών μεταξύ του Ταμείου και της ΕΔΕΚΤ. Η διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων του Ταμείου ενεργείται σύμφωνα με τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 50 του παρόντος και τον ισχύοντα Κανονισμό Επενδύσεων του Ταμείου. Στην εν λόγω σύμβαση περιγράφονται οι τεχνικές προδιαγραφές, οι υποχρεώσεις των μερών και εν γένει οι ειδικότερες λεπτομέρειες του τρόπου και της παροχής των υπηρεσιών τους. Η αμοιβή της ΕΔΕΚΤ, η οποία υπολογίζεται στη βάση των πραγματικών λειτουργικών δαπανών της για τη συγκεκριμένη υπηρεσία και συμφωνείται με την εν λόγω σύμβαση, δεν δύναται να υπερβαίνει το εκάστοτε ισχύον ανώτατο χρηματικό όριο του άρθρου 118 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147), μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α..»

Άρθρο 38

Σύσταση του Διοικητικού Συμβουλίου της Ανώνυμης Εταιρείας Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων Ασφαλιστικών Οργανισμών - Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου 35 ν. 4111/2013

Στην παρ. 5 του άρθρου 35 του ν. 4111/2013 (Α΄ 18), περί του Διοικητικού Συμβουλίου της Ανώνυμης Εταιρείας Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων Ασφαλιστικών Οργανισμών, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) η περ. α΄ αντικαθίσταται, β) στην περ. β΄, μετά από τις λέξεις «τα μέλη του Δ.Σ.», διαγράφονται οι λέξεις «, πλην του εκπροσώπου των εργαζομένων,» και η παρ. 5 διαμορφώνεται ως εξής:

«5.α. Η ΑΕΔΑΚ Ασφαλιστικών Οργανισμών διοικείται από επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο που αποτελείται από:

αα) Έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, ως Πρόεδρο,

αβ) τον Διευθύνοντα Σύμβουλο,

αγ) έναν (1) εκπρόσωπο του e-Ε.Φ.Κ.Α.,

αδ) έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών,

αε) έναν (1) εκπρόσωπο της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος,

αστ) δυο (2) ειδικούς επιστήμονες, οι οποίοι υποδεικνύονται από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, με οικονομικές ή νομικές ή χρηματοοικονομικές γνώσεις συναφείς με τον σκοπό της Εταιρείας.

β. Ο Πρόεδρος, ο Διευθύνων Σύμβουλος και τα μέλη του Δ.Σ. ορίζονται και παύονται αζημίως για το Δημόσιο και την Εταιρεία με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Η απόφαση ορισμού δύναται να έχει και αναδρομική ισχύ.

γ. Ο Διευθύνων Σύμβουλος πρέπει να είναι τουλάχιστον πτυχιούχος Πανεπιστημιακού Ιδρύματος της ημεδαπής ή ισότιμου της αλλοδαπής και να έχει τουλάχιστον πενταετή εμπειρία σε θέση ευθύνης και απαιτήσεων στο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα.

δ. Ο Πρόεδρος και τα μέλη του Δ.Σ. πρέπει να διαθέτουν ειδικές γνώσεις και εμπειρία σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό της Εταιρίας ή σε θέματα δημόσιας διοίκησης ή διοίκησης επιχειρήσεων.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Άρθρο 39
Έναρξη και λήξη ασφάλισης στον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης μελών νομικών προσώπων - Προσθήκη άρθρου 39Β στον ν. 4387/2016

Στον ν. 4387/2016 (Α΄ 85), μετά από το άρθρο 39Α, προστίθεται άρθρο 39Β ως εξής:

«Άρθρο 39Β
Διαδικασία εγγραφής και υπαγωγής συμμετεχόντων σε νομικά πρόσωπα στον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης

1. Οι συμμετέχοντες σε νομικά πρόσωπα, ως μέλη, εταίροι ή διαχειριστές, που αναλαμβάνουν υπακτέα στον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.) απασχόληση ή αποκτούν υπακτέα στον e-Ε.Φ.Κ.Α. ιδιότητα για την οποία απαιτείται έναρξη εργασιών στη Φορολογική Διοίκηση, υπάγονται υποχρεωτικά στην ασφάλιση του e-Ε.Φ.Κ.Α. από την πρώτη ημέρα του μήνα έναρξης ή μεταβολής εργασιών στη Φορολογική Διοίκηση και μέχρι την τελευταία ημέρα του μήνα διακοπής άσκησης της σχετικής δραστηριότητας στη Φορολογική Διοίκηση.
2. Η εγγραφή στον e-Ε.Φ.Κ.Α. διενεργείται μετά από την έναρξη ή μεταβολή εργασιών στη Φορολογική Διοίκηση, με αίτηση του υπόχρεου και, σε περίπτωση μη υποβολής αίτησης, αυτεπάγγελτα με πράξη του αρμόδιου ασφαλιστικού οργάνου. Η Φορολογική Διοίκηση ενημερώνει τον υπόχρεο μετά από την έναρξη ή τη μεταβολή εργασιών για την υποχρέωση ασφάλισης στον e Ε.Φ.Κ.Α..
3. Η αίτηση εγγραφής υποβάλλεται ηλεκτρονικά ή με φυσική παρουσία στον e-Ε.Φ.Κ.Α. μέχρι και τη δέκατη (10η) ημέρα του επόμενου μήνα από τον μήνα έναρξης ή μεταβολής εργασιών στη Φορολογική Διοίκηση. Ο e-Ε.Φ.Κ.Α. αντλεί μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας (ΚΕ.Δ.) της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης (Γ.Γ.Π.Σ.Ψ.Δ.) του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, σύμφωνα με το άρθρο 47 του ν. 4623/2019 (Α΄ 134) και το άρθρο 84 του ν. 4727/2020 (Α΄ 184), και διασταυρώνει όλα τα απαραίτητα ατομικά στοιχεία που είναι διαθέσιμα στα πληροφοριακά συστήματα της Φορολογικής Διοίκησης και του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ.).
4. Αν ο υπακτέος στην ασφάλιση του e-Ε.Φ.Κ.Α. μη μισθωτός δεν υποβάλλει εμπρόθεσμα την αίτηση εγγραφής, το αρμόδιο ασφαλιστικό όργανο του e-Ε.Φ.Κ.Α. προβαίνει σε αυτεπάγγελτη εγγραφή και ασφάλισή του ως εξής:
α) Αν τα διαθέσιμα στοιχεία, και ιδίως ο Κωδικός Αριθμός Δραστηριότητας (Κ.Α.Δ.) που δηλώθηκε στη Φορολογική Διοίκηση, επαρκούν για την υπαγωγή στην ασφάλιση, ο υπόχρεος ασφαλίζεται στους πρώην φορείς, τομείς, κλάδους και λογαριασμούς του e-Ε.Φ.Κ.Α., στους οποίους προκύπτει υπαγωγή, και καταβάλλει τις ασφαλιστικές εισφορές που προβλέπονται στον παρόντα και συγκεκριμένα για το ημερολογιακό έτος κατά το οποίο διενεργείται η αυτεπάγγελτη εγγραφή, καθώς και για τα τυχόν προηγούμενα αυτού έτη, ο ασφαλισμένος κατατάσσεται στην Ειδική Ασφαλιστική Κατηγορία, εφόσον κατά τα έτη αυτά υπολείπεται χρονικό διάστημα της πενταετούς περιόδου υπαγωγής στην Ειδική Ασφαλιστική Κατηγορία

και πληρούνται οι λοιπές νόμιμες προϋποθέσεις. Αν δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις αυτές, κατατάσσεται στην πρώτη (1η) ασφαλιστική κατηγορία.

β) Αν τα διαθέσιμα στοιχεία δεν επαρκούν για την υπαγωγή στην ασφάλιση, ο υπόχρεος ασφαλίζεται στον πρώην Οργανισμό Ασφάλισης Ελεύθερων Επαγγελματιών (Ο.Α.Ε.Ε.), για το ημερολογιακό έτος κατά το οποίο διενεργείται η αυτεπάγγελτη εγγραφή, καθώς και για τα τυχόν προηγούμενα αυτού έτη, ο ασφαλισμένος κατατάσσεται στην Ειδική Ασφαλιστική Κατηγορία, εφόσον κατά τα έτη αυτά υπολείπεται χρονικό διάστημα της πενταετούς περιόδου υπαγωγής στην Ειδική Ασφαλιστική Κατηγορία και πληρούνται οι λοιπές νόμιμες προϋποθέσεις. Εφόσον δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις αυτές, κατατάσσεται στην πρώτη (1η) ασφαλιστική κατηγορία των άρθρων 39 και 41.

γ) Αν ο μη μισθωτός ελεύθερος επαγγελματίας ή αυτοαπασχολούμενος δεν υποβάλει αίτηση για την υπαγωγή του στην ασφάλιση του e-Ε.Φ.Κ.Α. ή την υποβάλει εκπρόθεσμα, μετά το πέρας της προθεσμίας που ορίζεται στην παρ. 3 του παρόντος, το αρμόδιο ασφαλιστικό όργανο που διενεργεί ασφαλιστικό έλεγχο προβαίνει σε εγγραφή σε όλους τους τέως Φορείς, Τομείς, Κλάδους και Λογαριασμούς του e-Ε.Φ.Κ.Α. στους οποίους διαπιστώνεται υποχρέωση ασφάλισης του Μη Μισθωτού. Για το ημερολογιακό έτος κατά το οποίο διενεργείται η εγγραφή, καθώς και τα τυχόν προηγούμενα αυτού έτη, ο ασφαλισμένος κατατάσσεται στην Ειδική Ασφαλιστική Κατηγορία, εφόσον κατά τα έτη αυτά υπολείπεται χρονικό διάστημα της πενταετούς περιόδου υπαγωγής στην Ειδική Ασφαλιστική Κατηγορία και πληρούνται οι λοιπές νόμιμες προϋποθέσεις. Εφόσον δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις αυτές, κατατάσσεται στην πρώτη (1η) ασφαλιστική κατηγορία των άρθρων 39 και 41.

δ) Ειδικά για τους συνταξιούχους εξ ιδίου δικαιώματος που αναλαμβάνουν για πρώτη φορά ή επανεκκινούν μη μισθωτή απασχόληση κατά τη συνταξιοδότησή τους, εφόσον δεν υποβάλλουν εμπρόθεσμα αίτηση επιλογής ασφαλιστικής κατηγορίας, κατατάσσονται στην πρώτη (1η) ασφαλιστική κατηγορία, ανεξαρτήτως της ασφαλιστικής κατηγορίας στην οποία υπάγονταν πριν από τη συνταξιοδότησή τους. Η κατάταξη αυτή δεν θίγει το δικαίωμά τους να επιλέξουν εμπρόθεσμα διαφορετική ασφαλιστική κατηγορία σύμφωνα με τις οικίες διατάξεις.

5. Αν ο ασφαλισμένος ως μέλος, εταίρος ή διαχειριστής νομικού προσώπου δεν υποβάλει αίτηση για λήξη της ασφάλισης ή την υποβάλει εκπρόθεσμα, το αρμόδιο ασφαλιστικό όργανο του e-Ε.Φ.Κ.Α. προβαίνει σε αυτεπάγγελτη λήξη ασφάλισης σε όλους τους πρώην φορείς, τομείς, κλάδους και λογαριασμούς του e-Ε.Φ.Κ.Α. στους οποίους είχε υπαχθεί ο ασφαλισμένος, σύμφωνα με τα στοιχεία που αντλούνται από το Γ.Ε.ΜΗ. ή την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων μέσω του ΚΕ.Δ..

6. Ο ασφαλισμένος δύναται με την προσκόμιση στοιχείων στον e-Ε.Φ.Κ.Α. να ζητήσει την αναδρομική διόρθωση της υπαγωγής στην ασφάλιση που προέκυψε σύμφωνα με την παρ. 4. Ως προς την αίτηση μεταβολής και το χρονικό σημείο μετάταξης σε διαφορετική ασφαλιστική κατηγορία εφαρμόζονται τα άρθρα 35, 39, 40, 41 και 97.

7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Ψηφιακής Διακυβέρνησης δύναται να καθορίζονται οι κατηγορίες δεδομένων που αντλούνται μέσω του ΚΕ.Δ. για τη διασταύρωση των στοιχείων για την εγγραφή στον e-Ε.Φ.Κ.Α. και κάθε άλλο ζήτημα σχετικό με τη διαδικασία εγγραφής μη μισθωτών στον e-Ε.Φ.Κ.Α..»

Άρθρο 40
Συμπληρωματική προστασία δικαιούχων σύνταξης λόγω θανάτου

Τα ποσά που προκύπτουν κατ' εφαρμογή του άρθρου 91 του ν. 5322/2026 (Α΄ 117), περί προστασίας δικαιούχων σύνταξης λόγω θανάτου, επί των ήδη καταβαλλομένων συντάξεων λόγω θανάτου, δεν μπορούν να υπολείπονται των ποσών, όπως αυτά είχαν διαμορφωθεί την 31η Αυγούστου 2026.

Άρθρο 41
Προϋποθέσεις παροχής χορηγίας αιρετών πρώτου και δεύτερου βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης - Ρυθμίσεις συντάξεων δημάρχων

1.α. Δικαίωμα στη μηνιαία χορηγία της περ. α΄ της παρ. 19 του άρθρου 4 του ν. 3513/2006 (Α΄ 265) έχουν και όσοι διετέλεσαν σε θέσεις αιρετού Νομάρχη, εφόσον πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
αα) έχουν συνολική πραγματική υπηρεσία αιρετού Νομάρχη, Δημάρχου, Προέδρου Κοινότητας, νομαρχιακού, περιφερειακού, δημοτικού και κοινοτικού συμβούλου είκοσι (20) ετών, εκ των οποίων τουλάχιστον μία πλήρη τετραετία αιρετού Νομάρχη ή Δημάρχου ή Προέδρου Κοινότητας, και
αβ) έχουν συμπληρώσει το εξηκοστό έβδομο (67ο) έτος της ηλικίας τους.
Για τον υπολογισμό του ποσού της χορηγίας του παρόντος εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 4387/2016 (Α΄ 85). Τα οικονομικά αποτελέσματα επί των εκκρεμών αιτήσεων συνταξιοδότησης επέρχονται από την έναρξη ισχύος του παρόντος.
Αιτήσεις συνταξιοδότησης που είχαν απορριφθεί δύνανται να επανεξετασθούν κατόπιν υποβολής νέας αίτησης και τα οικονομικά αποτελέσματα αυτών αρχίζουν από την ημερομηνία της νέας αίτησης.
β. Η περ. α΄ εφαρμόζεται αναλόγως και για τους αιρετούς Περιφερειάρχες, ο χρόνος ασφάλισης των οποίων με την ιδιότητα του Περιφερειάρχη δύναται να αξιοποιείται, κατόπιν αίτησης, για τη λήψη της χορηγίας της περ. α΄ της παρούσας παραγράφου, εφόσον έχουν και χρόνο πραγματικής υπηρεσίας αιρετού Νομάρχη, Δημάρχου ή Προέδρου Κοινότητας. Στην περίπτωση αυτή, ο ανωτέρω χρόνος ασφάλισης δεν αξιοποιείται για τη θεμελίωση άλλου δικαιώματος.
2.α. Δύναται να καταβληθεί σύνταξη με τις προϋποθέσεις της παρ. 1 και των λοιπών ισχυουσών ειδικών διατάξεων θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος αιρετών α΄ και β΄ βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης, σε περιπτώσεις συνταξιούχων του πρώην Δημοσίου μέχρι τις 12.5.2016, οι οποίοι έχουν χρόνο ασφάλισης ως αιρετοί που λογίζεται ως συντάξιμος, ακόμη και αν ο χρόνος αυτός συμπίπτει με χρόνο άλλης συντάξιμης υπηρεσίας στο πρώην Δημόσιο και έχουν καταβληθεί οι αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές και για τις δύο ιδιότητες.
β. Δύναται να καταβληθεί, σε όσους καθίστανται συνταξιούχοι του πρώην Δημοσίου, κατ' εφαρμογή του ν. 4387/2016, οι οποίοι έχουν διανύσει χρόνο ασφάλισης με δύο (2) ιδιότητες στο πρώην Δημόσιο, η μία (1) εξ αυτών του αιρετού α΄ ή β΄ βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης, ακόμη και αν ο χρόνος ασφάλισης ή μέρος αυτού συμπίπτει σ' αυτές, και εφόσον είναι συντάξιμος και για τις δύο (2) υπηρεσίες και έχουν καταβληθεί οι αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές, είτε: α) μία (1) ανταποδοτική σύνταξη, η οποία ως βάση υπολογισμού λαμβάνει

υπόψη το άθροισμα των συντάξιμων αποδοχών του χρόνου ασφάλισης που έχει διανυθεί και με τις δύο (2) ιδιότητες από το 2002 και μετά, είτε β) δύο (2) ανταποδοτικές συντάξεις, εφόσον ο χρόνος που έχει διανυθεί σε μία (1) από τις ως άνω ιδιότητες μέχρι τις 31.12.2016 επαρκεί για τη θεμελίωση δεύτερου συνταξιοδοτικού δικαιώματος.

γ. Τα οικονομικά αποτελέσματα από την εφαρμογή των περ. α΄ και β΄ της παρούσας παραγράφου εκκινούν από την 20ή.4.2022 και, σε περίπτωση μεταγενέστερης υποβολής της σχετικής αίτησης, από την αίτηση. Αιτήσεις που είχαν απορριφθεί, επανεξετάζονται και παράγουν οικονομικά αποτελέσματα από την ημερομηνία υποβολής της αρχικής αίτησης και σε καμία περίπτωση πριν από την 20ή.4.2022.

δ. Στις περ. α΄ και β΄ της παρούσας παραγράφου τα ποσά σύνταξης που τυχόν επιστρέφονται σύμφωνα με το άρθρο 96 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (π.δ. 169/2007, Α΄ 210), συμψηφίζονται με τις δικαιούμενες συντάξεις έως την οριστική εξόφληση. Το εναπομείναν επιστρεπτέο ποσό παρακρατείται σε μηνιαίες δόσεις από το ποσό της δικαιούμενης σύνταξης και έως οριστικής εξοφλήσεως, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις περί αναζήτησης αχρεωστήτως καταβληθεισών παροχών.

Άρθρο 42
Υπαγωγή στην ασφάλιση του Ενιαίου Δημοσιογραφικού Οργανισμού Επικουρικής Ασφαλίσεως και Περιθάλψεως - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 3 α.ν. 248/1967

Στην περ. Α της παρ. 1 του άρθρου 3 του α.ν. 248/1967 (Α΄ 243), περί των υπαγόμενων στην ασφάλιση του Ενιαίου Δημοσιογραφικού Οργανισμού Επικουρικής Ασφαλίσεως και Περιθάλψεως, προστίθενται νέα εδάφια, τρίτο, τέταρτο, πέμπτο, έκτο, έβδομο και όγδοο, και η παρ. 1, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, διαμορφώνεται ως εξής:

«1.Α. Στην ασφάλιση του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. υπάγονται για επικουρική ασφάλιση (παροχή μηνιαίας επικούρησης): α) άπαντα τα μέλη των Ενώσεων του άρθρου 1 του παρόντος, β) όλοι οι μισθωτοί σε επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και Ψυχαγωγίας που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, ανεξαρτήτως του τρόπου διανομής, εκπομπής ή μετάδοσης, καθώς και οι μισθωτοί σε πρακτορεία ειδήσεων και γραφεία τύπου.

Από την ασφάλιση του προηγούμενου εδαφίου εξαιρούνται όσοι υπάγονται στην επικουρική ασφάλιση των αλληλοβοηθητικών σωματείων με την επωνυμία «Επικουρικό Ταμείο Αρωγής Συντακτών Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας - Εύβοιας» (Ε.Τ.Α.Σ.) και «Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Συντακτών Πελοποννήσου - Ηπείρου - Νήσων» (Τ.Ε.Α.Σ.) και γ) οι ιδιοκτήτες, εταίροι, μέτοχοι των επιχειρήσεων της περ. β), ανάλογα με τη νομική μορφή της επιχείρησης, και έως δύο (2) φυσικά πρόσωπα ανά μέσο, με βάση το ποσοστό συμμετοχής στο κεφάλαιό τους, κατόπιν αιτήσεώς τους.

Το πρώτο εδάφιο εφαρμόζεται και στους ιδιοκτήτες, εταίρους, μετόχους επιχειρήσεων της περ. β) στις οποίες απασχολούνται λιγότερα από πέντε (5) άτομα, σύμφωνα με τις καταστατικές διατάξεις του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις της παρ. 4 του άρθρου 4 του ν. 5005/2022 (Α΄ 236), περί της σύστασης Μητρώου Εντύπου Τύπου (Μ.Ε.Τ.) με εξαίρεση την περ. γ) αυτής και τις προϋποθέσεις της παρ. 2 του άρθρου 10 του ίδιου νόμου, περί της σύστασης Μητρώου Ηλεκτρονικού Τύπου (Μ.Η.Τ.) με εξαίρεση την περ. γ) αυτής.

Η συνδρομή των ανωτέρω προϋποθέσεων διαπιστώνεται από τα αρμόδια όργανα του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. βάσει των προβλεπόμενων δικαιολογητικών και των διαθέσιμων επίσημων στοιχείων.

Για την υπαγωγή στην ασφάλιση του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π., οι αιτούντες καταβάλλουν οι ίδιοι το σύνολο των προβλεπόμενων μηνιαίων ασφαλιστικών εισφορών εργαζομένου και εργοδότη, υπολογιζόμενων επί των εκάστοτε νόμιμων κατώτατων αποδοχών, που λαμβάνονται ως βάση υπολογισμού των εισφορών, σύμφωνα με τις εφαρμοστέες διατάξεις του άρθρου 3Α και τις καταστατικές διατάξεις του Οργανισμού.

Οι προϋποθέσεις υπαγωγής πρέπει να συντρέχουν καθ' όλη τη διάρκεια της ασφαλιστικής σχέσης.

Η παύση συνδρομής τους συνεπάγεται τη λήξη της υπαγωγής, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται από τις καταστατικές και κανονιστικές διατάξεις του Οργανισμού, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων που έχουν ήδη θεμελιωθεί.

Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. καθορίζονται, σύμφωνα με τις καταστατικές και κανονιστικές διατάξεις του Οργανισμού, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, ο τρόπος διαπίστωσης και επαλήθευσης των ανωτέρω προϋποθέσεων, η διαδικασία υπαγωγής και ελέγχου της συνέχισης της ασφάλισης, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας.

Β. Στην ασφάλιση του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. υπάγονται για παροχή ιατροφαρμακευτικής-νοσοκομειακής περίθαλψης τα πρόσωπα της περ. Α΄ και οι συνταξιούχοι του Οργανισμού.

Γ. Στην ασφάλιση του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. υπάγονται για εφάπαξ παροχή όσα από τα πρόσωπα της περ. Α΄ ήταν ήδη ασφαλισμένα στον Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. ή σε κλάδο πρόνοιας άλλου φορέα υποχρεωτικής ασφάλισης.».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄
ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 43
Τακτοποίηση, εκκαθάριση και πληρωμή δαπανών

Πραγματοποιηθείσες δαπάνες των οικονομικών ετών 2024, 2025 και 2026 που αφορούν τη μίσθωση κτηρίων στα οποία στεγάζονται υπηρεσίες της Ανεξάρτητης Αρχής «Επιθεώρηση Εργασίας», βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης ως μισθωτή των κτηρίων, θεωρούνται νόμιμες και κανονικές κατά παρέκκλιση των περί αναλήψεων διατάξεων και εφόσον δεν έχουν εξοφληθεί, εκκαθαρίζονται και εξοφλούνται σε βάρος των πιστώσεων του τακτικού προϋπολογισμού του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης του τρέχοντος ή του επόμενου οικονομικού έτους, με μεταφορά πιστώσεων από τον Ε.Φ.1032-801-0000000 Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή «Επιθεώρηση Εργασίας» με την τρέχουσα διοικητική ταξινόμηση και Ε.Φ. 1812-801-0000000 με την από 1ης.1.2027 ισχύουσα διοικητική ταξινόμηση.

Άρθρο 44
Παράταση συμβάσεων καθαριότητας του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης» - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 114 ν. 5290/2026

Στην παρ. 1 του άρθρου 114 του ν. 5290/2026 (Α΄ 47), περί της παράτασης συμβάσεων καθαριότητας του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης, μετά από τις λέξεις

«(Β΄ 831),», προστίθενται οι λέξεις «καθώς και η Κεντρική Υπηρεσία του e-Ε.Φ.Κ.Α.,» και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:
«1. Οι συμβάσεις παροχής υπηρεσιών καθαριότητας που έχουν συνάψει οι Περιφερειακές Υπηρεσίες Συντονισμού και Υποστήριξης (Π.Υ.Σ.Υ.) Αττικής και Θεσσαλίας, ως ανεξάρτητες επιχειρησιακές διοικητικές μονάδες του άρθρου 6 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) που υπάγονται στον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.), σύμφωνα με την υπ' αρ. 59679/12.3.2020 διαπιστωτική πράξη του Διοικητή του e-Ε.Φ.Κ.Α. (Β΄ 831), καθώς και η Κεντρική Υπηρεσία του e-Ε.Φ.Κ.Α., παρατείνονται αυτοδίκαια, από τη λήξη τους, μέχρι την ολοκλήρωση των εν εξελίξει διαγωνιστικών διαδικασιών και πάντως όχι πέραν της 30ής.6.2027, οπότε και λύονται αυτοδίκαια.»

Άρθρο 45
Ρυθμίσεις για την Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης - Τροποποίηση άρθρου 66 ν. 5149/2024

1**.** Στον τίτλο του άρθρου 66 του ν. 5149/2024 (Α΄ 169), περί των ρυθμίσεων για πράξεις και έργα αρμοδιότητας της πρώην Επιτελικής Δομής ΕΣΠΑ του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων που χρηματοδοτούνται από το Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, μετά από τις λέξεις «2021-2025», προστίθενται οι λέξεις «και του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης 2026-2030» και ο τίτλος διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 66
Ρυθμίσεις για πράξεις και έργα αρμοδιότητας της πρώην Επιτελικής Δομής ΕΣΠΑ του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων που χρηματοδοτούνται από το Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης στο πλαίσιο του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης 2021 - 2025 και του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης 2026-2030».
2. Στην παρ. 1 του άρθρου 66 του ν. 5149/2024, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) μετά από τις λέξεις «του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης», προστίθενται οι λέξεις «2021-2025, καθώς και του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης 2026-2030, συμπεριλαμβανομένων των ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας,», β) η ημερομηνία «31η Δεκεμβρίου 2026» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «31η Δεκεμβρίου 2028» και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Η Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης δύναται να συνεχίζει να ασκεί, από την ημερομηνία δημοσίευσης του π.δ. 77/2023 (Α΄ 130) και να αναλαμβάνει καθήκοντα δικαιούχου σε έργα που υλοποιούνται στο πλαίσιο του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης 2021-2025, καθώς και του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης 2026-2030, συμπεριλαμβανομένων των ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας, του ίδιου Υπουργείου, το αργότερο μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2028.»
3. Η προθεσμία του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 23 του ν. 5163/2024 (Α΄ 199), περί των ρυθμίσεων για την επιτάχυνση της αξιοποίησης των κονδυλίων του Αναπτυξιακού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, παρατείνεται έως την 30ή Ιουνίου 2027.

Άρθρο 46
Αποδοχές Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του Ειδικού Λογαριασμού Οικογενειακών Επιδομάτων Ναυτικών - Τροποποίηση παρ. 9 άρθρου 2 π.δ. 213/1983

Στην παρ. 9 του άρθρου 2 του π.δ. 213/1983 (Α΄ 77) προστίθενται νέα εδάφια, δεύτερο και τρίτο, και η παρ. 9 διαμορφώνεται ως εξής:
«9. Στον Πρόεδρο, στα μέλη, στον Κυβερνητικό Επίτροπο στον εισηγητή και στο γραμματέα του ΔΣ καταβάλλεται αποζημίωση ή έξοδα κίνησης ανάλογα με τα ισχύοντα κάθε φορά για το ΝΑΤ. Δημόσιος υπάλληλος, μόνιμος ή με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου που υπηρετεί σε οποιαδήποτε θέση στο Δημόσιο ή σε νομικά πρόσωπα του δημοσίου τομέα, κατά την έννοια της περ. α΄ της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α΄ 143), ο οποίος διορίζεται σύμφωνα με τον ν. 5062/2023 (Α΄ 183) στη θέση του Προέδρου του ΔΣ, συνεχίζει να ασκεί τα υπηρεσιακά του καθήκοντα ως δημόσιος υπάλληλος και δικαιούται, για το διάστημα της θητείας του, τις μηνιαίες τακτικές αποδοχές του δημοσίου υπαλλήλου και την αποζημίωση ή τα έξοδα κίνησης του πρώτου εδαφίου του παρόντος. Οι τακτικές αποδοχές του προηγούμενου εδαφίου εξακολουθούν να καταβάλλονται από την αρμόδια υπηρεσία μισθοδοσίας του.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Β΄

Άρθρο 47
Εξουσιοδοτικές διατάξεις

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, η οποία εκδίδεται μετά από εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης, καθορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, η διαδικασία και κάθε ειδικότερο θέμα για την εφαρμογή του άρθρου 32.

Άρθρο 48
Μεταβατικές διατάξεις

Η ρύθμιση του άρθρου 40 εφαρμόζεται στις δικαιούμενες συντάξεις του μηνός Σεπτεμβρίου 2026 και εφεξής.

ΜΕΡΟΣ Γ΄
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 49
Έναρξη ισχύος

1. Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, με την επιφύλαξη της παρ. 2.
2. Η ισχύς του άρθρου 9 αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου 2027.

Αθήνα, 20 Νοεμβρίου 2026

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
Κ. Πιερρακάκης	Θ. Λιβάνιος	Σ. Ζαχαράκη
ΥΓΕΙΑΣ	ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
Σπ. - Άδ. Γεωργιάδης	Π. Θεοδωρικάκος	Ν. Κεραμέως
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ	ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ
Γ. Φλωρίδης	Αθ. Πλεύρης	Δ. - Μ. Μιχαηλίδου
ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
Όλ. Κεφαλογιάννη	Δ. Παπαστεργίου	Ευάγ. Τουρνάς

ΟΙ ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Ν. Παπαθανάσης

ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Γ. Κώτσηρας

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΣΤΟΝ
ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟ

Π. Μαρινάκης

ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΗΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ	
«Κανόνες στη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης στην αγορά εργασίας – Προστασία εργαζομένων στις πλατφόρμες - Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2024 – Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις - Λοιπές διατάξεις»	
Επισπεύδον Υπουργείο	**Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης**
Στοιχεία επικοινωνίας	1. Ιωάννης Κωνσταντής, Νομικός Σύμβουλος Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, τηλ. 2131516044, email: ikonstantis@yeka.gr. 2. Αφροδίτη Αρνογιαννάκη, Νομική Σύμβουλος Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, τηλ. 2131516054, email: aarnogiannaki@yeka.gr.

ΤΟΜΕΙΣ ΝΟΜΟΘΕΤΗΣΗΣ	
Εκπαίδευση - Πολιτισμός (νομοθέτηση επί θεμάτων Υπουργείων Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και Πολιτισμού)	
Εθνική άμυνα – Εξωτερική πολιτική (νομοθέτηση επί θεμάτων Υπουργείων Εθνικής Άμυνας και Εξωτερικών)	
Οικονομική/ δημοσιονομική/ φορολογική πολιτική (νομοθέτηση επί θεμάτων Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών)	
Κοινωνική πολιτική (νομοθέτηση επί θεμάτων Υπουργείων Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Υγείας και Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας)	**X**
Δημόσια διοίκηση – Δημόσια τάξη – Δικαιοσύνη (νομοθέτηση επί θεμάτων Υπουργείων Εσωτερικών, Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Προστασίας του Πολίτη, Δικαιοσύνης και Μετανάστευσης και Ασύλου)	
Ανάπτυξη – Επενδυτική δραστηριότητα (νομοθέτηση επί θεμάτων Υπουργείων Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Υποδομών και Μεταφορών, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Τουρισμού και Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας)	

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Α. Αιτιολογική έκθεση 3
Β. Έκθεση νομιμότητας 55
Γ. Έκθεση διαβούλευσης 57
Δ. Έκθεση γενικών συνέπειων 88
Ε. Έκθεση εφαρμογής της ρύθμισης 90
Στ. Έκθεση των παρ. 1 και 2 του άρθρου 75 του Συντάγματος 98
Ζ. Έκθεση της παρ. 3 του άρθρου 75 του Συντάγματος 99
Η. Πίνακας τροποποιούμενων ή καταργούμενων διατάξεων 100

Α. Αιτιολογική έκθεση

Α.1 Η «ταυτότητα» της αξιολογούμενης ρύθμισης
Α.1.1 Ποιο ζήτημα αντιμετωπίζει η αξιολογούμενη ρύθμιση; Ποιες συνέπειες προκαλούνται ή πρόκειται να προκληθούν, εάν δεν ρυθμιστεί το ζήτημα;

Μέρος Α΄

Το φαινόμενο της εργασίας μέσω ψηφιακών πλατφορμών έχει λάβει μεγάλες διαστάσεις σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, δημιουργώντας νέες ευκαιρίες για ευέλικτη εργασία, καινοτομία και δημιουργία εισοδήματος. Η παροχή υπηρεσιών μέσω ψηφιακών πλατφορμών έχει δημιουργήσει πρωτόγνωρες προκλήσεις, οι οποίες εκτείνονται σε όλο το πεδίο της εργασιακής σχέσης και ευρύτερα της παροχής των αντίστοιχων υπηρεσιών, από τη σύναψη των αντίστοιχων συμβατικών σχέσεων έως και τη λύση τους. Οι πλατφόρμες παρέχουν κατά κανόνα εξελιγμένα τεχνολογικά συστήματα διαχείρισης μέσω αλγορίθμων, ελέγχουν τον τρόπο εκτέλεσης των εργασιών, καθορίζουν τις αμοιβές και ορισμένες φορές επιβάλλουν κυρώσεις. Οι αλγόριθμοι σε αρκετές περιπτώσεις διαμορφώνουν την εργασιακή πραγματικότητα με τρόπους που είναι δύσκολο να γίνουν αντιληπτοί ή πολύ περισσότερο να αμφισβητηθούν, καθώς λειτουργούν σε κάποιες περιπτώσεις ως black box, καλύπτοντας τις παραμέτρους, τους παράγοντες και τον τρόπο της αξιολόγησης, της ανάθεσης καθηκόντων, της διαμόρφωσης της αμοιβής, ακόμη και τα κριτήρια των απολύσεων, ενισχύοντας έτσι την αβεβαιότητα και την επισφάλεια. Κεντρικό ζήτημα αποτελεί η συνεχής επιτήρηση και επίβλεψη, που συνδέονται με κινδύνους για την υγεία και ασφάλεια στην εργασία και συχνά εμποδίζουν τη συλλογική οργάνωση των εργαζομένων. Έτσι, οι απασχολούμενοι σε πλατφόρμες βρίσκονται συχνά αντιμέτωποι με συνθήκες αλγοριθμικής αδιαφάνειας και παραβίασης των προσωπικών τους δεδομένων. Και αυτό γιατί η εργασία τους παρέχεται σχεδόν αποκλειστικά μέσω αλγορίθμου και η επαφή με στελέχη της πλατφόρμας για παροχή εξηγήσεων σχετικά με οποιαδήποτε απόφαση τους αφορά παραμένει εξαιρετικά περιορισμένη.

Επιπλέον, βασικό ζήτημα που ανακύπτει από τη μαζική επέκταση της παροχής υπηρεσιών μέσω πλατφόρμας είναι ο ορθός νομικός χαρακτηρισμός των σχέσεων που αναπτύσσονται. Στο πλαίσιο του ελληνικού δικαίου, η παροχή υπηρεσιών μέσω πλατφόρμας εμφανίζεται ιδιαιτέρως διαδεδομένη, κυρίως στον κλάδο της διανομής φαγητού και αγαθών, με τη δραστηριοποίηση μεγάλων πολυεθνικών εταιρειών, αλλά και την ανάπτυξη αμιγώς εγχώριων πλατφορμών. Ο ν. 4808/2021 (Α’ 101) αποτέλεσε σημαντικό βήμα εκσυγχρονισμού του ελληνικού εργατικού δικαίου, εισάγοντας, μεταξύ άλλων, ρυθμίσεις που αφορούν στην παροχή υπηρεσιών μέσω ψηφιακής πλατφόρμας. Ωστόσο, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, οι απασχολούμενοι στις πλατφόρμες εξακολουθούν να βρίσκονται σε καθεστώς αυξημένης ευαλωτότητας. Ειδικότερα, η εργασία σε πλατφόρμα μπορεί να καταστήσει απρόβλεπτο το ωράριο εργασίας και ασαφή τα όρια μεταξύ σχέσης εργασίας και αυτοαπασχόλησης, καθώς και τα κριτήρια κατανομής της ευθύνης μεταξύ πλατφόρμας και εργαζομένων. Ο εσφαλμένος χαρακτηρισμός του καθεστώτος απασχόλησης επιφέρει δυσμενείς συνέπειες για τα άτομα τα οποία αφορά, καθώς ενδέχεται να περιορίσει την πρόσβασή τους στα υφιστάμενα εργασιακά και κοινωνικά δικαιώματα. Οδηγεί επίσης σε άνισους όρους ανταγωνισμού εις βάρος των πλατφορμών που χαρακτηρίζουν ορθά τους απασχολούμενους σε αυτές ως εργαζομένους, ενώ επιφέρει δυσμενείς επιπτώσεις και στην κάλυψη και τη βιωσιμότητα των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης των κρατών μελών. Παρότι οι προκλήσεις αυτές δεν περιορίζονται στην εργασία μέσω πλατφόρμας, παραμένουν ιδιαίτερα έντονες και πιεστικές για την οικονομία των πλατφορμών.

Τέλος, ιδιαίτερη πρόκληση συνιστούν οι αλυσίδες υπεργολαβίας. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η πλατφόρμα αναθέτει σε υπεργολάβους-διαμεσολαβητές την οργάνωση της εργασίας των προσώπων που παρέχουν υπηρεσίες σε αυτήν, δημιουργώντας έτσι πολυεπίπεδες συμβατικές σχέσεις που δυσχεραίνουν τον προσδιορισμό του υπόχρεου για την τήρηση των εργασιακών δικαιωμάτων.

Με το Μέρος Α΄ των αξιολογούμενων ρυθμίσεων ενσωματώνεται στην ελληνική έννομη τάξη η Οδηγία (ΕΕ) 2024/2831 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2024 για τη βελτίωση των συνθηκών των εργαζομένων σε πλατφόρμες και θεσπίζεται ένα ολοκληρωμένο σύστημα υποχρεώσεων για τις ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας. Ο βασικός σκοπός του Μέρους Α΄ δομείται γύρω από τρεις αλληλένδετους άξονες. Πρώτον, την ορθή διάγνωση του καθεστώτος απασχόλησης των προσώπων που παρέχουν υπηρεσίες σε πλατφόρμες, δεύτερον, την εξασφάλιση διαφάνειας και ανθρώπινης εποπτείας στη λήψη αποφάσεων μέσω αλγορίθμων, ιδίως για τις αποφάσεις εκείνες που συνεπάγονται δυσμενείς συνέπειες για τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία μέσω πλατφόρμας με ταυτόχρονη προστασία των προσωπικών τους δεδομένων, και, τρίτον, τη βελτίωση της διαφάνειας στην παροχή υπηρεσιών μέσω πλατφόρμας. Οι στόχοι αυτοί αντικατοπτρίζουν μια συνολική αντίληψη για τη ρύθμιση της ψηφιακής εργασίας μέσω πλατφόρμας που δεν εξαντλείται στον ορθό νομικό χαρακτηρισμό των αναφυόμενων σχέσεων, αλλά σε ολόκληρο το ρυθμιστικό μοντέλο, επί του οποίου δομείται η παροχή υπηρεσιών μέσω πλατφόρμας. Επιπροσθέτως, το Μέρος Α΄ έχει ως στόχο να ενισχύσει τους μηχανισμούς επιβολής, να βελτιώσει την πρόσβαση στη δικαιοσύνη και να εισαγάγει υποχρεώσεις αναφορικά με την ανταλλαγή πληροφοριών και τη συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων αρχών.

Μέρος Β΄

Οι αξιολογούμενες ρυθμίσεις αντιμετωπίζουν ζητήματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης που αφορούν στα δικαιώματα των εργαζομένων γονέων και λοιπών εργαζομένων, στην ασφαλιστική και συνταξιοδοτική προστασία των ασφαλισμένων και των συνταξιούχων και στους εποπτευόμενους φορείς, όπως ο Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.), το Ταμείο Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.), ο Ενιαίος Δημοσιογραφικός Οργανισμός Επικουρικής Ασφαλίσεως και Περιθάλψεως (Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π.) και η Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων (Α.Ε.Δ.Α.Κ.) Ασφαλιστικών Οργανισμών.

Ειδικότερα, διευκολύνεται η άσκηση του δικαιώματος γονικής άδειας και άδειας φροντιστή και προσαρμόζεται η καταγραφή του χρόνου εργασίας στις ιδιαιτερότητες του προσωπικού χειρουργείων και των επαγγελματιών οδηγών. Στο πεδίο της κοινωνικής ασφάλισης, αντιμετωπίζονται κενά στην ασφαλιστική κάλυψη ασθενείας των τέκνων, επεκτείνεται η χορήγηση συμπληρωματικών παροχών μητρότητας στις ασφαλισμένες του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π., ενερμονίζονται οι όροι ρύθμισης οφειλών των πληγέντων από την κακοκαιρία «Daniel» με τα ισχύοντα για τις οφειλές τους προς τη Φορολογική Διοίκηση. Παράλληλα, ρυθμίζεται ο χρόνος μετάβασης στην αναπροσαρμογή ασφαλιστικών μεγεθών βάσει της μεταβολής των μισθών και περιορίζεται η ανάγκη φυσικής παρουσίας υπαλλήλων του e-Ε.Φ.Κ.Α. ως μαρτύρων σε συγκεκριμένες ποινικές δίκες. Περαιτέρω, αντιμετωπίζονται ανάγκες συνέχειας της επενδυτικής λειτουργίας του Τ.Ε.Κ.Α. και αναμόρφωσης της σύνθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου της Α.Ε.Δ.Α.Κ. Ασφαλιστικών Οργανισμών. Θεσπίζεται επίσης ειδική διαδικασία ασφαλιστικής υπαγωγής και λήξης της ασφάλισης των συμμετεχόντων σε νομικά πρόσωπα, ώστε να περιοριστούν παραλείψεις εγγραφής και περιπτώσεις βεβαίωσης εισφορών χωρίς ενεργή ασφαλιστέα ιδιότητα. Στο συνταξιοδοτικό πεδίο, αντιμετωπίζονται εκκρεμότητες ως προς τη χορηγία αιρετών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και την αξιοποίηση χρόνου ασφάλισης με δύο ιδιότητες στο πρώην Δημόσιο. Συμπληρώνεται ακόμη το πλαίσιο υπαγωγής στον Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. ιδιοκτητών, εταίρων και μετόχων μικρών επιχειρήσεων ενημέρωσης.Επίσης, αντιμετωπίζονται εκκρεμότητες εξόφλησης δαπανών μίσθωσης κτηρίων στα οποία στεγάζονται υπηρεσίες της

Ανεξάρτητης Αρχής «Επιθεώρηση Εργασίας» και ανάγκες συνέχισης των υπηρεσιών καθαριότητας του e-Ε.Φ.Κ.Α. Επιπλέον, διευκολύνονται η ολοκλήρωση των έργων των Τομεακών Προγραμμάτων Ανάπτυξης του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και η εξόφληση εκκρεμών δαπανών του Αναπτυξιακού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων. Παράλληλα, αίρεται το οικονομικό αντικίνητρο για την ανάληψη της προεδρίας του Ειδικού Λογαριασμού Οικογενειακών Επιδομάτων Ναυτικών (Ε.Λ.Ο.Ε.Ν.) από στελέχη της δημόσιας διοίκησης και προβλέπεται η καταβολή δικαστικά αναγνωρισμένων εφάπαξ αποζημιώσεων σε δικαιούχους των καταργηθέντων Κεφαλαίων Αποζημίωσης Φορτοεκφορτωτών (Κ.Α.Φ.). Η μη ρύθμιση των ζητημάτων αυτών θα διατηρούσε οικονομικές εκκρεμότητες και θα δημιουργούσε κίνδυνο διακοπής υπηρεσιών αναγκαίων για τη λειτουργία των φορέων. Θα διατηρούσε, επίσης, το οικονομικό αντικίνητρο για την ανάληψη της προεδρίας του Ε.Λ.Ο.Ε.Ν..

Α.1.2 Ποιους φορείς ή πληθυσμιακές ομάδες αφορά η αξιολογούμενη ρύθμιση;

Μέρος Α΄

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις αφορούν στις ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας που οργανώνουν εργασία πλατφόρμας η οποία εκτελείται στην Ελλάδα, στους διαμεσολαβητές, στα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα, καθώς και στις ανεξάρτητες αρχές «Επιθεώρηση Εργασίας» και «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα».

Μέρος Β΄

Το Κεφάλαιο Β΄ του Μέρους Β΄ αφορά στους εργαζόμενους γονείς και φροντιστές, στους επαγγελματίες οδηγούς, στους εργαζόμενους σε χειρουργεία, καθώς και στους εργοδότες όλων των ανωτέρω κατηγοριών.

Το Κεφάλαιο Γ΄ του Μέρους Β΄ αφορά στους εποπτευόμενους φορείς, όπως ο e-Ε.Φ.Κ.Α., το Τ.Ε.Κ.Α. και η Α.Ε.Δ.Α.Κ. Ασφαλιστικών Οργανισμών, καθώς και στις ασφαλισμένες μητέρες στον Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π..

Το Κεφάλαιο Δ΄ του Μέρους Β΄ αφορά δικαιούχους σύνταξης λόγω θανάτου, αιρετούς πρώτου και δεύτερου βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης, και τον Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π..

Το Κεφάλαιο Ε΄ του Μέρους Β΄ αφορά στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, στην Ανεξάρτητη Αρχή «Επιθεώρηση Εργασίας», στον e-Ε.Φ.Κ.Α. και στους αντισυμβαλλομένους τους για τις δαπάνες μίσθωσης και τις υπηρεσίες καθαριότητας που καταλαμβάνονται από τις ρυθμίσεις.

Αφορά, επίσης, στην Επιτελική Δομή Ε.Σ.Π.Α. του Υπουργείου, στους δικαιούχους και στους αναδόχους των σχετικών έργων, στον Ε.Λ.Ο.Ε.Ν., στους υπαλλήλους που διορίζονται στη θέση του Προέδρου του Διοικητικού του Συμβουλίου και στους φορείς προέλευσής τους. Περαιτέρω, αφορά στους δικαιούχους εφάπαξ αποζημίωσης των καταργηθέντων Κ.Α.Φ..

Α.2 Η αναγκαιότητα της αξιολογούμενης ρύθμισης

Α.2.1 Το εν λόγω ζήτημα έχει αντιμετωπιστεί με νομοθετική ρύθμιση στο παρελθόν; ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ❒ Εάν ΝΑΙ, ποιο είναι το ισχύον νομικό πλαίσιο που ρυθμίζει το ζήτημα;
Άρθρο 4: άρθρο 131 Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121), άρθρο 68 ν. 4808/2021 (Α΄ 101). **Άρθρο 6:** άρθρο 132 Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025), άρθρο 69 ν. 4808/2021. **Άρθρο 13:** άρθρο 134 Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025), άρθρο 71 ν. 4808/2021. **Άρθρο 16:** άρθρο 135 Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025), άρθρο 72 ν. 4808/2021. **Άρθρο 21:** άρθρο 133 Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025), άρθρο 70 ν. 4808/2021. **Άρθρο 27:** άρθρο 231 Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025), άρθρο 28 ν. 4808/2021. **Άρθρο 28:** άρθρο 232 Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025), άρθρο 29 ν. 4808/2021. **Άρθρο 29:** άρθρο 580 Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025), άρθρο 74 ν. 4808/2021. **Άρθρο 30:** άρθρο 581 Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025), άρθρο 78 ν. 4808/2021. **Άρθρο 31**: άρθρου 22 ν. 4529/2018 (Α΄ 56). **Άρθρο 32:** άρθρο 1 π.δ. 776/1977 (Α΄ 250). **Άρθρο 33:** άρθρο 38 ν. 5167/2024 (Α΄ 207). **Άρθρο 34:** άρθρο 1 α.ν. 86/1967 (Α΄ 136). **Άρθρο 35:** άρθρο 257 ν. 5222/2025 (Α΄ 134), άρθρο 55 ν. 5255/2025 (Α΄ 219). **Άρθρο 36:** άρθρο 70 ν. 4826/2021 (Α΄ 251). **Άρθρο 37:** άρθρο 71 ν. 4826/2021. **Άρθρο 38:** άρθρο 35 ν. 4111/2013 (Α΄ 18). **Άρθρο 42:** παρ. 1 άρθρου 3 α.ν. 248/1967 (Α' 243). **Άρθρο 44:** άρθρο 114 ν. 5290/2026 (Α΄ 47), άρθρο 45 ν. 5316/2026 (Α΄ 105). **Άρθρο 45:** άρθρο 66 ν. 5149/2024 (Α΄ 169).
Α.2.2 Γιατί δεν είναι δυνατό να αντιμετωπιστεί στο πλαίσιο της υφιστάμενης νομοθεσίας;

i) με αλλαγή προεδρικού διατάγματος, υπουργικής απόφασης ή άλλης κανονιστικής πράξης;	Τα ζητήματα που αντιμετωπίζουν οι αξιολογούμενες ρυθμίσεις δεν είναι δυνατόν να αντιμετωπιστούν με αλλαγή προεδρικού διατάγματος, υπουργικής απόφασης ή άλλης κανονιστικής πράξης, διότι δεν υπάρχει σχετική νομοθετική εξουσιοδότηση.
ii) με αλλαγή διοικητικής πρακτικής συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας νέας ερμηνευτικής προσέγγισης της υφιστάμενης νομοθεσίας;	Τα ζητήματα που αντιμετωπίζουν οι αξιολογούμενες ρυθμίσεις δεν είναι δυνατόν να αντιμετωπιστούν με αλλαγή διοικητικής πρακτικής, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας νέας ερμηνευτικής προσέγγισης της υφιστάμενης νομοθεσίας, διότι απαιτείται ρύθμιση με τυπικό νόμο ή τροποποίηση τυπικού νόμου.

iii) με διάθεση περισσότερων ανθρώπινων και υλικών πόρων;	Τα ζητήματα που αντιμετωπίζουν οι αξιολογούμενες ρυθμίσεις δεν είναι δυνατόν να αντιμετωπιστούν με διάθεση περισσότερων ανθρώπινων και υλικών πόρων, διότι δεν απαιτούν επιχειρησιακές αλλά ρυθμιστικές αλλαγές.

Α.3 Συναφείς πρακτικές
Έχετε λάβει υπόψη συναφείς πρακτικές άλλων χωρών της Ε.Ε. ή του Ο.Ο.Σ.Α., οργάνων της Ε.Ε. ή διεθνών οργανισμών; ΝΑΙ ❒ **ΟΧΙ X** Εάν ΝΑΙ, αναφέρατε συγκεκριμένα ποιες είναι αυτές, σε ποια σημεία της ρύθμισης αξιοποιήθηκαν, και πώς συγκρίνονται με την ελληνική πραγματικότητα:

Α.4 Κατ' άρθρον ανάλυση της αξιολογούμενης ρύθμισης	
Άρθρο	*Ανάλυση*
Άρθρο 1	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση τίθεται ο σκοπός του Μέρους Α΄ του σχεδίου νόμου και ενσωματώνεται στην ελληνική έννομη τάξη η παρ. 2 του άρθρου 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831.
Άρθρο 2	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση τίθεται το αντικείμενο του Μέρους Α΄ του σχεδίου νόμου και ενσωματώνεται στην ελληνική έννομη τάξη η παρ. 1 του άρθρου 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831.

Άρθρο 3	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση προστίθεται άρθρο 130Α στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου, με σκοπό να ενσωματωθεί στην ελληνική έννομη τάξη η παρ. 3 του άρθρου 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831 και να οριοθετηθεί το πεδίο εφαρμογής του Κεφαλαίου Ε΄ του Τμήματος ΙΙΙ του Μέρους Γ΄ του Βιβλίου Πρώτου του Κώδικα Εργατικού Δικαίου. Ειδικότερα, οι διατάξεις του Κεφαλαίου εφαρμόζονται σε όλες τις ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας, ανεξάρτητα από τον τόπο εγκατάστασής τους ή από το κατά τα άλλα εφαρμοστέο δίκαιο, υπό την προϋπόθεση ότι η εργασία σε πλατφόρμα που οργανώνεται μέσω των εν λόγω ψηφιακών πλατφορμών εργασίας εκτελείται στην Ελλάδα. Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 8 του Κανονισμού (ΕΚ) 593/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 2008, για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές (Ρώμη Ι, L 177), η ατομική σύμβαση εργασίας διέπεται από το δίκαιο που επιλέγουν τα μέρη. Ωστόσο, η επιλογή αυτή δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα να στερήσει τον εργαζόμενο από την προστασία που του εξασφαλίζουν οι διατάξεις, από τις οποίες δεν μπορεί να γίνει παρέκκλιση με συμφωνία κατά το δίκαιο που θα ήταν εφαρμοστέο ελλείψει επιλογής. Σε σχέση με την ως άνω διάταξη του Κανονισμού, η διάταξη του εν λόγω άρθρου έχει ευρύτερο πεδίο εφαρμογής, καταλαμβάνοντας και τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα και δεν συμβάλλονται με σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας. Ουσιαστικά, το παρόν άρθρο εισάγει ειδικό κανόνα σύγκρουσης, κατά τους όρους του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου, προβλέποντας ότι ανεξαρτήτως του εφαρμοστέου δικαίου βάσει του ως άνω Κανονισμού, οι διατάξεις του Κεφαλαίου εφαρμόζονται σε όλες τις ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας, ανεξάρτητα από τον τόπο εγκατάστασής τους, υπό την προϋπόθεση ότι η εργασία σε πλατφόρμα που οργανώνεται μέσω των εν λόγω ψηφιακών πλατφορμών εργασίας εκτελείται στην Ελλάδα. Σε περίπτωση που η εργασία παρέχεται εξ ολοκλήρου ψηφιακά και εξ αποστάσεως, θεωρείται ότι εκτελείται στην Ελλάδα, εφόσον το πρόσωπο που την παρέχει έχει τη μόνιμη κατοικία του στην Ελλάδα. Οι διαδικτυακές πλατφόρμες,.οι οποίες δεν οργανώνουν την εργασία που εκτελούν τα άτομα, αλλά απλώς παρέχουν τα μέσα με τα οποία οι πάροχοι υπηρεσιών μπορούν να προσεγγίσουν τον τελικό χρήστη, χωρίς περαιτέρω συμμετοχή της πλατφόρμας, όπως μέσω της διαφήμισης προσφορών ή αιτημάτων παροχής υπηρεσιών ή μέσω της συγκέντρωσης και προβολής των διαθέσιμων παρόχων υπηρεσιών σε έναν συγκεκριμένο τομέα, δεν θεωρούνται ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας. Επίσης, ο ορισμός των ψηφιακών πλατφορμών εργασίας δεν περιλαμβάνει τους παρόχους υπηρεσίας, της οποίας πρωταρχικός σκοπός είναι η εκμετάλλευση ή η κοινή χρήση περιουσιακών στοιχείων, όπως η βραχυχρόνια μίσθωση ακινήτων ή που επιτρέπει σε άτομα τα οποία δεν είναι επαγγελματίες να μεταπωλούν αγαθά, ούτε όσους οργανώνουν τις δραστηριότητες εθελοντών.

Άρθρο 4	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση αντικαθίσταται το άρθρο 131 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου, με σκοπό να ενσωματωθούν στην ελληνική έννομη τάξη οι ορισμοί του άρθρου 2 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831, με στόχο τη συνεπή ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων της Οδηγίας. Ειδικότερα, Στην περ. α) της παρ. 1 ορίζεται η κομβική έννοια της «ψηφιακής πλατφόρμας εργασίας», ως το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που παρέχει υπηρεσία η οποία πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: αα) παρέχεται, τουλάχιστον εν μέρει, εξ αποστάσεως με ηλεκτρονικά μέσα, όπως μέσω ιστοτόπου ή εφαρμογής για φορητές συσκευές, αβ) παρέχεται κατόπιν αιτήματος του αποδέκτη της υπηρεσίας, αγ) περιλαμβάνει, ως αναγκαίο και ουσιώδες στοιχείο, την οργάνωση της εργασίας που εκτελείται από πρόσωπα έναντι πληρωμής, ανεξαρτήτως του αν η εν λόγω εργασία εκτελείται διαδικτυακά ή σε φυσικό τόπο, αδ) περιλαμβάνει τη χρήση αυτοματοποιημένων συστημάτων παρακολούθησης ή λήψης αποφάσεων. Οι προϋποθέσεις του ορισμού της ψηφιακής πλατφόρμας εργασίας πρέπει να πληρούνται σωρευτικά για τη συγκεκριμένη υπηρεσία. Ωστόσο, ο πάροχος υπηρεσίας που πληροί τις προϋποθέσεις του ορισμού της ψηφιακής πλατφόρμας εργασίας ενδέχεται να παρέχει και άλλες υπηρεσίες που δεν πληρούν αυτές τις προϋποθέσεις, χωρίς αυτό να επηρεάζει την υπαγωγή του στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος, για το μέρος της δραστηριότητας που εμπίπτει στον ορισμό της πλατφόρμας. Διευκρινίζεται ότι η αναφορά σε φυσικό πρόσωπο ως φορέα λειτουργίας ψηφιακής πλατφόρμας αφορά την περίπτωση ατομικής επιχείρησης. Οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας, όπως αποτυπώνεται στον ορισμό της περ. α), διαφέρουν από τις άλλες διαδικτυακές πλατφόρμες ως προς το ότι χρησιμοποιούν αυτοματοποιημένα συστήματα παρακολούθησης ή λήψης αποφάσεων για να οργανώνουν την εργασία που εκτελείται από άτομα κατόπιν αιτήματος του αποδέκτη υπηρεσίας που παρέχεται από την πλατφόρμα, είτε αυτό υποβάλλεται μία φορά είτε υποβάλλεται κατ' επανάληψη. Τα αυτοματοποιημένα συστήματα παρακολούθησης και λήψης αποφάσεων επεξεργάζονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα και λαμβάνουν ή υποστηρίζουν αποφάσεις που επηρεάζουν, μεταξύ άλλων, τις συνθήκες εργασίας. Τα χαρακτηριστικά αυτά καθιστούν τις ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας διακριτή μορφή οργάνωσης της παροχής υπηρεσιών. Επιπλέον, η αυξημένη πολυπλοκότητα στη διαρθρωτική οργάνωση των ψηφιακών πλατφορμών εργασίας συμβαδίζει με την ταχεία εξέλιξή τους. Η οργάνωση της εργασίας από την πλατφόρμα πρέπει να διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην αντιστοίχιση της ζήτησης για την υπηρεσία με την προσφορά εργασίας από άτομο που έχει συμβατική σχέση με την

	ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας ή με ενδιάμεσο φορέα. Οι διαδικτυακές πλατφόρμες, οι οποίες δεν οργανώνουν την εργασία που εκτελούν τα άτομα, αλλά απλώς παρέχουν τα μέσα με τα οποία οι πάροχοι υπηρεσιών μπορούν να προσεγγίσουν τον τελικό χρήστη, χωρίς περαιτέρω συμμετοχή της πλατφόρμας, όπως μέσω της διαφήμισης προσφορών ή αιτημάτων παροχής υπηρεσιών ή μέσω της συγκέντρωσης και προβολής των διαθέσιμων παρόχων υπηρεσιών σε έναν συγκεκριμένο τομέα, δεν θεωρούνται ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας. Επίσης, ο ορισμός των ψηφιακών πλατφορμών εργασίας δεν περιλαμβάνει τους παρόχους υπηρεσίας, της οποίας πρωταρχικός σκοπός είναι η εκμετάλλευση ή η κοινή χρήση περιουσιακών στοιχείων, όπως η βραχυχρόνια μίσθωση ακινήτων ή που επιτρέπει σε άτομα τα οποία δεν είναι επαγγελματίες να μεταπωλούν αγαθά, ούτε όσους οργανώνουν τις δραστηριότητες εθελοντών. Η διάκριση βασίζεται στο κριτήριο της «οργάνωσης εργασίας»: πλατφόρμες που παρέχουν απλώς έναν χώρο συνάντησης, προσφοράς και ζήτησης χωρίς να οργανώνουν την παρεχόμενη εργασία εξαιρούνται από τις διατάξεις του παρόντος. Επιπλέον, το κριτήριο της «οργάνωσης της εργασίας» δεν πληρούται όταν οι βασικοί όροι και οι παράμετροι παροχής της εργασίας καθορίζονται εκ των προτέρων από το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο και όχι από την ψηφιακή πλατφόρμα. Συνεπώς, ο ορισμός της περ. α) θα πρέπει να περιορίζεται στους παρόχους υπηρεσίας για την οποία η οργάνωση της εργασίας που εκτελείται από άτομο, όπως η μεταφορά προσώπων ή εμπορευμάτων ή ο καθαρισμός, αποτελεί αναγκαίο και ουσιώδες στοιχείο και όχι απλώς ήσσονος σημασίας και αμιγώς βοηθητικό στοιχείο. Στις περ. β) έως θ), ενσωματώνονται οι λοιποί ορισμοί της παρ. 1 του άρθρου 2 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831. Ειδικότερα: Η «εργασία σε πλατφόρμα» της περ. β) της παρ. 1 προϋποθέτει την ύπαρξη συμβατικής σχέσης μεταξύ της ψηφιακής πλατφόρμας εργασίας ή του διαμεσολαβητή και του προσώπου που εκτελεί την εργασία. Τα «πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα» της περ. γ) της παρ. 1 συμπεριλαμβάνουν οποιονδήποτε εκτελεί την εν λόγω εργασία, ανεξαρτήτως του συμβατικού καθεστώτος που τον συνδέει με την πλατφόρμα, δηλαδή καταρχήν τόσο εργαζομένους, όσο και αυτοαπασχολούμενους. Ως τέτοια πρόσωπα νοούνται μόνα αυτά των οποίων η εργασία οργανώνεται με τη χρήση αυτοματοποιημένων συστημάτων παρακολούθησης ή λήψης αποφάσεων, και όχι όλα τα πρόσωπα που συνδέονται με την πλατφόρμα (ιδίως προσωπικό γραφείου και άλλοι ανεξάρτητοι συνεργάτες, όπως λογιστές και δικηγόροι). Υπό αυτή την έννοια, οι «εργαζόμενοι σε πλατφόρμα», που ορίζονται στην περ. δ) της παρ. 1 συνιστούν υποσύνολο των «προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα», κάτι το οποίο

	έμμεσα προϋποθέτει την ύπαρξη συμβατικής σχέσης με την πλατφόρμα ή το διαμεσολαβητή, ενώ η διατύπωση «τεκμαίρεται ότι συνδέεται με σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας» στον ορισμό του «εργαζόμενου σε πλατφόρμα» παραπέμπει στην εφαρμογή του μαχητού τεκμηρίου ύπαρξης σύμβασης ή σχέσης εξαρτημένης εργασίας, που προβλέπεται στο άρθρο 6 των αξιολογούμενων ρυθμίσεων. Ο ορισμός του «διαμεσολαβητή» της περ. ε) της παρ. 1 είναι σκόπιμα ευρύς προκειμένου να αποτρέπετα η καταστρατήγηση των διατάξεων λόγω της παρεμβολής τρίτων προσώπων μεταξύ των πλατφορμών και των προσώπων που εκτελούν εργασία σε αυτές. Ο διαμεσολαβητής μπορεί να είναι και φυσικό πρόσωπο εφόσον μεσολαβεί στην αλυσίδα υπεργολαβίας. Στις περιπτώσεις στ) και ζ) της παρ. 1 δίνονται αντίστοιχα οι ορισμοί των «εκπροσώπων των εργαζομένων» και των «εκπροσώπων των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα». Αναφορικά με τον ορισμό των «αυτοματοποιημένων συστημάτων λήψης αποφάσεων» της περ. θ) της παρ. 1, αυτά αφορούν αποφάσεις που επηρεάζουν σημαντικά τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα, ακόμη και σε ζητήματα πέραν των συνθηκών ή της παροχής της εργασίας τους. Τα συστήματα αυτά μαζί με τα «αυτοματοποιημένα συστήματα παρακολούθησης» της περ. η) της παρ. 1 συμπεριλαμβάνουν συστήματα που υποστηρίζουν αποφάσεις που λαμβάνονται από άνθρωπο, συνεπώς πρόκειται για συστήματα πέραν αυτών του άρθρου 22 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων, Γ.Κ.Π.Δ., L 119), τα οποία αφορούν αποφάσεις βασιζόμενες αποκλειστικά σε αυτοματοποιημένη διαδικασία.

Άρθρο 5	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση προστίθεται άρθρο 131Α στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου, με σκοπό να ενσωματωθεί στην ελληνική έννομη τάξη το άρθρο 3 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831, με το οποίο ρυθμίζεται η δυνατότητα παροχής εργασίας σε ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας και μέσω διαμεσολαβητών. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η πλατφόρμα αναθέτει σε υπεργολάβους-διαμεσολαβητές την οργάνωση της εργασίας των προσώπων που παρέχουν υπηρεσίες σε αυτήν, δημιουργώντας έτσι πολυεπίπεδες συμβατικές σχέσεις που δυσχεραίνουν τον προσδιορισμό του υπόχρεου για την τήρηση των εργασιακών δικαιωμάτων. Στην παρ. 1 ορίζεται ρητά ότι διασφαλίζεται το ίδιο επίπεδο προστασίας μεταξύ των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα μέσω διαμεσολαβητών και των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα, έχοντας απευθείας συμβατική σχέση με αυτήν. Η ρύθμιση αυτή αποτρέπει την καταστρατήγηση των αξιολογούμενων ρυθμίσεων μέσω της παρεμβολής ενδιάμεσων νομικών οντοτήτων μεταξύ της πλατφόρμας και των προσώπων που εκτελούν εργασία σε αυτή. Αν ο διαμεσολαβητής είναι επιχείρηση προσωρινής απασχόλησης, οι σχετικές διατάξεις του Κεφαλαίου Γ΄ του Τμήματος ΙΙΙ του Μέρους Γ' του Κώδικα Εργατικού Δικαίου εφαρμόζονται εκ παραλλήλου με τις αξιολογούμενες ρυθμίσεις. Στην παρ. 2 θεσπίζεται αλληλέγγυα και εις ολόκληρον ευθύνη του διαμεσολαβητή και της ψηφιακής πλατφόρμας εργασίας έναντι του προσώπου που εκτελεί εργασία στην πλατφόρμα, δεδομένου ότι και τα πρόσωπα αυτά εντάσσονται στη λειτουργία του αλγορίθμου της πλατφόρμας για την παροχή των υπηρεσιών τους, αντιμετωπίζοντας επομένως τα ίδια ζητήματα με τα πρόσωπα που συνδέονται απευθείας με την πλατφόρμα. Η αλληλέγγυα ευθύνη περιορίζεται αποκλειστικά και μόνο ως προς τις υποχρεώσεις των αξιολογούμενων ρυθμίσεων (ιδίως ως προς την αλγοριθμική διοίκηση και την υγεία και ασφάλεια στην εργασία) χωρίς να εκτείνεται σε όλο το εύρος των υποχρεώσεων της εργατικής και κοινωνικοασφαλιστικής νομοθεσίας. Η ρύθμιση αυτή αντανακλά τη σημασία που αποδίδεται στη διαφάνεια και την ανάγκη για αποτελεσματικότερη προστασία των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα μέσω διαμεσολαβητών και ως προς τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων τους, σύμφωνα με τις αιτιολογικές σκέψεις 24 και 59 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831. Ωστόσο κρίνεται αναγκαίο να αποφεύγεται η επιβολή ευθύνης στην ψηφιακή πλατφόρμα για παραβάσεις που οφείλονται αποκλειστικά σε πράξεις ή παραλείψεις του διαμεσολαβητή και τις οποίες η πλατφόρμα δεν είχε τη δυνατότητα να ελέγξει ή να αποτρέψει αποτελεσματικά, ιδίως όταν έχει ήδη εκπληρώσει τις δικές της υποχρεώσεις και έχει παράσχει τις προβλεπόμενες πληροφορίες και τα αναγκαία μέσα. Η αξιολογούμενη ρύθμιση αποσκοπεί στη διασφάλιση της αναλογικής κατανομής της ευθύνης μεταξύ της ψηφιακής πλατφόρμας και του διαμεσολαβητή, με

	βάση τις αρμοδιότητες, τις υποχρεώσεις και τη σφαίρα ελέγχου εκάστου. Με τον τρόπο αυτό, επιδιώκεται η σύνδεση της ευθύνης κάθε μέρους με τον πραγματικό βαθμό ελέγχου και τη δυνατότητα συμμόρφωσής του, χωρίς να θίγεται η υποχρέωση πλήρους τήρησης των προβλεπόμενων εγγυήσεων προστασίας των δικαιωμάτων των προσώπων που εκτελούν εργασία μέσω ψηφιακών πλατφορμών.
Άρθρο 6	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση τροποποιείται το άρθρο 132 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου, με σκοπό να ενσωματωθούν στην ελληνική έννομη τάξη το άρθρο 4 και οι παρ. 1 έως 5 του άρθρου 5 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831. Αρχικά, ο όρος «πάροχος υπηρεσιών» αντικαθίσταται από τον όρο «πρόσωπο που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα», ώστε να συμβαδίζει με τους νέους ορισμούς που προστέθηκαν με το άρθρο 4 των αξιολογούμενων ρυθμίσεων. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 διατηρείται, ώστε να καθίσταται σαφές ότι διατηρείται η δυνατότητα των πλατφορμών εργασίας και των προσώπων που παρέχουν εργασία στις τελευταίες να συμβάλλονται είτε στο πλαίσιο σχέσης εξαρτημένης εργασίας είτε σε ανεξάρτητη βάση. Στόχος των οικείων διατάξεων δεν είναι να δοθεί προβάδισμα στην εξαρτημένη εργασία έναντι της αυτοαπασχόλησης, αλλά να διασφαλίζεται ότι οι όροι παροχής των υπηρεσιών ανταποκρίνονται στην εν τοις πράγμασι υιοθετούμενη από τα μέρη μορφή συνεργασίας. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 προστίθεται ώστε να οριστεί η διαδικασία η οποία ακολουθείται όταν ανακύπτει ζήτημα αμφισβήτησης του καθεστώτος εργασίας. Η παρ. 2 αντικαθίσταται, ώστε να προβλεφθεί ρητά η αρχή της υπεροχής των πραγματικών περιστατικών για τον ορθό νομικό χαρακτηρισμό της σχέσης, σύμφωνα με την οποία η εξακρίβωση της ύπαρξης σχέσης ή σύμβασης εξαρτημένης εργασίας πρέπει να βασίζεται κυρίως στα πραγματικά περιστατικά που αφορούν την πραγματική εκτέλεση της εργασίας, χωρίς να είναι κρίσιμος ο χαρακτηρισμός που αποδίδουν στη σχέση τα μέρη. Σημαντικό ρόλο για τον ορθό χαρακτηρισμό του καθεστώτος εργασίας, διαδραματίζει η νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Δ.Ε.Ε.). Ειδικότερα, το Δ.Ε.Ε. έχει κρίνει σε αρκετές αποφάσεις ότι ο χαρακτηρισμός ενός προσώπου ως «αυτοαπασχολούμενου» κατά το εθνικό δίκαιο δεν αποκλείει το ενδεχόμενο να πρέπει το πρόσωπο αυτό να χαρακτηριστεί ως εργαζόμενος κατά το δίκαιο της Ένωσης, αν η ανεξαρτησία του εν λόγω προσώπου είναι πλασματική. Προστίθεται παρ. 3, στην οποία προβλέπεται ότι όταν η ύπαρξη σχέσης εργασίας διαπιστώνεται βάσει πραγματικών περιστατικών, το μέρος που είναι υπεύθυνο για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του εργοδότη θα πρέπει να προσδιορίζεται σαφώς και θα πρέπει να συμμορφώνεται με τις αντίστοιχες υποχρεώσεις των εργοδοτών, βάσει

	των διατάξεων και των συλλογικών συμβάσεων που ισχύουν στον οικείο τομέα δραστηριότητας. Με την παρ. 4, μεταφέρονται στο εθνικό δίκαιο οι προβλέψεις του άρθρου 5 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831 για τη θέσπιση νόμιμου (μαχητού) τεκμηρίου υπέρ της εξαρτημένης εργασίας για τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμες. Εν προκειμένω, παρέχεται αποτελεσματική διαδικαστική διευκόλυνση για τα ως άνω πρόσωπα αναφορικά με τον ορθό καθορισμό του καθεστώτος απασχόλησής τους. Επισημαίνεται ότι η εφαρμογή του τεκμηρίου δεν επηρεάζει την έννοια της εξάρτησης κατά τα ισχύοντα στην εργατική νομοθεσία, η οποία είναι απαραίτητη για τη θεμελίωση ύπαρξης σχέσης εξαρτημένης εργασίας και δεν οδηγεί αυτόματα σε επαναχαρακτηρισμό της συμβατικής σχέσης των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα. Ειδικότερα, σύμφωνα με την παρ. 4, η συμβατική σχέση θα πρέπει να τεκμαίρεται νομικά ως σχέση ή σύμβαση εξαρτημένης εργασίας, όπως ορίζεται από τη νομολογία των ελληνικών δικαστηρίων, λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας του Δ.Ε.Ε., όταν αποδεικνύονται πραγματικά περιστατικά που υποδηλώνουν άσκηση διεύθυνσης και ελέγχου εκ μέρους της πλατφόρμας κατά την εκτέλεση της εργασίας. Στην ίδια παράγραφο παρατίθενται τα κριτήρια, τα οποία συνεκτιμώνται για τη διαπίστωση του καθεστώτος απασχόλησης του προσώπου που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα. Για τον σκοπό αυτόν αξιοποιήθηκαν τα κριτήρια του άρθρου 69 του ν. 4808/2021, προκείμενου, σε μία αντίστροφη λογική, να διαμορφωθεί το τεκμήριο εξαρτημένης εργασίας. Τα κριτήρια έχουν ίση βαρύτητα μεταξύ τους και η τελική κρίση ως προς το κατά πόσον ιδρύεται το τεκμήριο θα πρέπει να βασίζεται σε συνολική εκτίμηση όλων των δεδομένων κάθε περίπτωσης, λαμβάνοντας υπόψη τα πραγματικά περιστατικά της απασχόλησης. Όσον αφορά ειδικά το κριτήριο της επιβολής πειθαρχικών κυρώσεων, εν προκειμένω νοείται η επιβολή κυρώσεων που προσιδιάζουν σε σύμβαση εξαρτημένης εργασίας, χωρίς να καταλαμβάνεται η κάθε δυσμενής συνέπεια που μπορεί να συνδέεται με τη συμπεριφορά του προσώπου που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμες. Δηλαδή, τυχόν αναγκαίες συστάσεις στις οποίες προβαίνει η ψηφιακή πλατφόρμα προς τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα προς συμμόρφωση με τις προδιαγραφές ποιότητας και τις ελάχιστες απαιτήσεις επαγγελματικής συμπεριφοράς που θέτει η πλατφόρμα στο πλαίσιο της εμπορικής λειτουργίας της (όπως να είναι ευπρεπώς ενδεδυμένα, να τηρούν τους κανόνες υγιεινής και ορθής συμπεριφοράς), καθώς και κάθε δυσμενής συνέπεια, όπως η παύση λογαριασμού λόγω αντισυμβατικής συμπεριφοράς, δεν συνιστούν «πειθαρχική κύρωση» κατά την έννοια της περ. ε) ούτε υποδηλώνουν άσκηση διεύθυνσης και ελέγχου. καθώς είναι νοητές στο πλαίσιο και της αυτοαπασχόλησης.

	Αναφορικά με το κριτήριο για τον καθορισμό εκ μέρους της πλατφόρμας του ανώτατου αριθμού έργων και ανώτατου ανταλλάγματος, επισημαίνεται ότι η δυνατότητα αυτή τελεί υπό την επιφύλαξη της τήρησης των υποχρεώσεων για την υγεία και την ασφάλεια. Ειδικότερα, οι εν λόγω υποχρεώσεις επιβάλλουν στις πλατφόρμες να λαμβάνουν μέτρα για τον μετριασμό των σχετικών κινδύνων (όπως σε περιπτώσεις ακραίων καιρικών συνθηκών). Ως εκ τούτου, εάν οι πλατφόρμες στερούνται, υπό οποιεσδήποτε συνθήκες, της δυνατότητας να περιορίζουν τον αριθμό των ανατιθέμενων εργασιών, ενδέχεται να αδυνατούν να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις αυτές. Στην παρ. 5 εισάγεται η αντιστροφή του βάρους απόδειξης. Ειδικότερα, εφόσον συντρέχει το τεκμήριο της παρ. 4 και η ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας επιδιώκει να το ανατρέψει, η τελευταία φέρει το βάρος να αποδείξει ότι η εν λόγω συμβατική σχέση δεν συνιστά σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας. Στην παρ. 6 προβλέπεται ότι το τεκμήριο δεν πρέπει να συνεπάγεται την επιβολή πρόσθετων απαιτήσεων για τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα, ή τους εκπροσώπους τους, κατά τις διαδικασίες καθορισμού του ορθού καθεστώτος εργασίας των εν λόγω προσώπων, όπως η απαίτηση προσκόμισης πρόσθετων δικαιολογητικών, η επιβολή υπέρμετρων αποδεικτικών απαιτήσεων ή η υποχρέωση τήρησης πρόσθετων διαδικαστικών σταδίων, που θα μπορούσαν να δυσχεράνουν την επίκληση και την αποτελεσματική εφαρμογή του τεκμηρίου. Διευκρινίζεται ότι η μη επιβάρυνση αναφέρεται σε διαδικαστικού τύπου δυσχέρειες και δεν αφορά σε λοιπές υποχρεώσεις, ιδίως την τυχόν καταβολή εκ μέρους των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα δικαστικών εξόδων. Στην παρ. 7 προβλέπεται ότι το τεκμήριο εφαρμόζεται σε κάθε σχετική δικαστική διαδικασία, στην οποία τίθεται ζήτημα καθορισμού του ορθού καθεστώτος εργασίας του προσώπου που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα, ενώ δεν εφαρμόζεται σε διαδικασίες ποινικής και φορολογικής φύσης, καθώς και σε διαδικασίες που άπτονται θεμάτων κοινωνικής ασφάλισης. Η εν λόγω εξαίρεση αφορά αποκλειστικά στην εφαρμογή του τεκμηρίου και όχι ενδεχόμενης δικαστικής απόφασης, η οποία προφανώς δύναται να επηρεάζει και τη φορολογική και κοινωνικοασφαλιστική αντιμετώπιση των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα, αναλόγως των κρίσεων που εμπεριέχει. Σε διοικητικό επίπεδο, η Επιθεώρηση Εργασίας διατηρεί το δικαίωμα, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, να διατυπώνει αιτιολογημένη άποψη και να εκδίδει πόρισμα ως προς τον ορθό χαρακτηρισμό του καθεστώτος απασχόλησης σε πλατφόρμα κατά τη διαδικασία επίλυσης σχετικής εργατικής διαφοράς, μετά από σχετική προσφυγή των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα ή των εκπροσώπων τους. Ωστόσο, ο οριστικός χαρακτηρισμός της έννομης σχέσης μπορεί

	να γίνει μόνο με εκτελεστή δικαστική απόφαση, όπως παγίως γίνεται δεκτό από την ελληνική έννομη τάξη. Τέλος, στην παρ. 8 προβλέπεται η δυνατότητα των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα και των εκπροσώπων τους (με τη συναίνεση των οικείων προσώπων) να προσφεύγουν στα αρμόδια ελληνικά Δικαστήρια στο πλαίσιο εφαρμογής του άρθρου αυτού.
Άρθρο 7	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση προστίθεται άρθρο 132Α στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου, με σκοπό να ενσωματωθεί στην ελληνική έννομη τάξη το άρθρο 6 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831. Στο εν λόγω άρθρο προβλέπεται η λήψη υποστηρικτικών μέτρων για την αποτελεσματική λειτουργία του τεκμηρίου, τα οποία περιλαμβάνουν στην περ. α) την κατάρτιση κατευθυντήριων οδηγιών, ώστε οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας, τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα και οι κοινωνικοί εταίροι να κατανοούν και να εφαρμόζουν το τεκμήριο, στην περ. β) την κατάρτιση κατευθυντήριων οδηγιών ώστε να εντοπίζονται και αντιμετωπίζονται περιπτώσεις ψηφιακών πλατφορμών εργασίας που δεν συμμορφώνονται με τις διατάξεις για τον ορθό χαρακτηρισμό του καθεστώτος απασχόλησης των προσώπων που εκτελούν εργασία σε αυτές, και στην περ. γ) τη διενέργεια στοχευμένων, αποτελεσματικών και αναλογικών ελέγχων. Στην παρ. 2 προβλέπεται η παροχή κατάλληλης κατάρτισης στην Επιθεώρηση Εργασίας, μεταξύ άλλων και σε θέματα αλγοριθμικής διαχείρισης, καθώς και η διασφάλιση διαθεσιμότητας τεχνικής εμπειρογνωμοσύνης. Η κατάρτιση αυτή κρίνεται απαραίτητη για την αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων δεδομένης της τεχνολογικής πολυπλοκότητας των λειτουργικών μοντέλων που χρησιμοποιούνται από τις ψηφιακές πλατφόρμες.
Άρθρο 8	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση προστίθεται άρθρο 132Β στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου, με σκοπό να ενσωματωθεί στην ελληνική έννομη τάξη το άρθρο 7 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831 για τον περιορισμό στην επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων. Ειδικότερα, παρότι ο Γ.Κ.Π.Δ. θεσπίζει το γενικό πλαίσιο για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, οι αξιολογούμενες ρυθμίσεις προβλέπουν ειδικότερες ρυθμίσεις για τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα. Στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των ρυθμίσεων για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και λαμβάνοντας υπόψη την ανισορροπία ισχύος μεταξύ εργοδότη-υπευθύνου επεξεργασίας και των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμες που αναιρεί την ελευθερία επιλογής και συνακόλουθα το κύρος της συγκατάθεσης, η παρ. 1 θεσπίζει, εκτός των άλλων, μια σειρά από απαγορεύσεις ως προς την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τις ψηφιακές

	πλατφόρμες μέσω αυτοματοποιημένων συστημάτων παρακολούθησης ή λήψης αποφάσεων. Ειδικότερα, οι ψηφιακές πλατφόρμες δεν θα πρέπει μέσω αυτοματοποιημένων συστημάτων παρακολούθησης ή οποιουδήποτε αυτοματοποιημένου συστήματος που χρησιμοποιείται για τη λήψη ή την υποστήριξη αποφάσεων, οι οποίες επηρεάζουν πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα,: α) να επεξεργάζονται δεδομένα σχετικά με τη συναισθηματική ή ψυχολογική κατάσταση των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα, β) να επεξεργάζονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σε σχέση με τις ιδιωτικές συνομιλίες τους, γ) να συλλέγουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, κατά το διάστημα που τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμες δεν προσφέρουν ή δεν εκτελούν εργασία (όπως δεδομένα γεωγραφικής τοποθεσίας του ατόμου για την παρακολούθηση του εάν συμμετέχει σε συνδικαλιστικές κινητοποιήσεις ή διαμαρτυρίες), δ) να επεξεργάζονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για την πρόβλεψη της άσκησης θεμελιωδών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένης της ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι (όπως ένταξη σε συνδικάτο), του δικαιώματος συλλογικής διαπραγμάτευσης και δράσης (όπως συμμετοχή σε απεργία) ή του δικαιώματος ενημέρωσης και διαβούλευσης, όπως ορίζεται στον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ή ε) να επεξεργάζονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να συνάγουν τη φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, το μεταναστευτικό καθεστώς, τα πολιτικά φρονήματα, τις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, την αναπηρία, την κατάσταση της υγείας, συμπεριλαμβανομένης της χρόνιας νόσου ή της κατάστασης ως προς τον ιό της ανθρώπινης ανοσοανεπάρκειας, (όπως συχνή παρουσία σε νοσοκομείο), τη συναισθηματική ή ψυχολογική κατάσταση, τη συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση (όπως συχνή παρουσία σε συνδικαλιστικές δραστηριότητες), τη σεξουαλική ζωή ή τον γενετήσιο προσανατολισμό του ατόμου. Η περ. στ) απαγορεύει την επεξεργασία βιομετρικών δεδομένων προσώπου που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα με σκοπό την εξακρίβωση της ταυτότητας του εν λόγω προσώπου μέσω της αντιπαραβολής των εν λόγω δεδομένων με αποθηκευμένα βιομετρικά δεδομένα φυσικών προσώπων σε βάση δεδομένων. Δεδομένα που βασίζονται σε βιομετρικά στοιχεία είναι δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα οποία προκύπτουν από ειδική τεχνική επεξεργασία συνδεόμενη με τα φυσικά γνωρίσματα, σήματα ή χαρακτηριστικά, τα γνωρίσματα, σήματα ή χαρακτηριστικά της φυσιολογίας ή τα συμπεριφορικά γνωρίσματα, σήματα ή χαρακτηριστικά ενός φυσικού προσώπου, όπως οι εκφράσεις του προσώπου, οι κινήσεις, η συχνότητα παλμού, η φωνή, η πληκτρολόγηση ή η βάδιση, τα οποία μπορούν να επιτρέψουν ή να

	επιβεβαιώσουν ή να μην επιτρέψουν ή επιβεβαιώσουν την ταυτοποίηση ενός φυσικού προσώπου. Βάσει των ανωτέρω, διευκρινίζεται ότι οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας δεν πρέπει να επεξεργάζονται βιομετρικά δεδομένα προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμες για τον σκοπό της ταυτοποίησης, δηλαδή της εξακρίβωσης της ταυτότητας ενός ατόμου μέσω της σύγκρισης των βιομετρικών δεδομένων του με αποθηκευμένα βιομετρικά δεδομένα ενός αριθμού ατόμων σε μια βάση δεδομένων (ταυτοποίηση ένα προς πολλά). Αυτό δεν επηρεάζει τη δυνατότητα των ψηφιακών πλατφορμών εργασίας να διεξάγουν βιομετρική επαλήθευση, δηλαδή την επαλήθευση της ταυτότητας ενός ατόμου μέσω της σύγκρισης των βιομετρικών δεδομένων του με δεδομένα που έχουν παρασχεθεί προηγουμένως από το ίδιο άτομο (επαλήθευση ή έλεγχος ταυτότητας ένα προς ένα), όταν η εν λόγω επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι νόμιμη, βάσει του Γ.Κ.Π.Δ. ή άλλης σχετικής ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας. Η παρ. 2 επεκτείνει ρητά τις παραπάνω απαγορεύσεις και στο στάδιο που προηγείται της έναρξης της εργασιακής σχέσης, δηλαδή στη διαδικασία πρόσληψης ή επιλογής. Η παρ. 3 επεκτείνει το ουσιαστικό πεδίο της αξιολογούμενης ρύθμισης, ώστε οι απαγορεύσεις να καλύπτουν όχι μόνο τα αυτοματοποιημένα συστήματα παρακολούθησης και λήψης αποφάσεων υπό στενή έννοια, αλλά κάθε αυτοματοποιημένο σύστημα που λαμβάνει ή υποστηρίζει αποφάσεις οι οποίες επηρεάζουν με οποιονδήποτε τρόπο τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα. Επισημαίνεται ότι οι παραπάνω απαγορεύσεις μπορεί να συντρέχουν με απαγορεύσεις που απορρέουν από τον Κανονισμό (ΕΕ) 2024/1689 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, για τη θέσπιση εναρμονισμένων κανόνων σχετικά με την τεχνητή νοημοσύνη και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 300/2008, (ΕΕ) αριθ. 167/2013, (ΕΕ) αριθ. 168/2013, (ΕΕ) 2018/858, (ΕΕ) 2018/1139 και (ΕΕ) 2019/2144 και των οδηγιών 2014/90/ΕΕ, (ΕΕ) 2016/797 και (ΕΕ) 2020/1828 (Κανονισμός για την Τεχνητή Νοημοσύνη), όπως η απαγόρευση αναγνώρισης συναισθήματος στον χώρο εργασίας, στην περίπτωση που τα αυτοματοποιημένα συστήματα εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του
Άρθρο 9	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση προστίθεται άρθρο 132Γ στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου, με σκοπό να ενσωματωθεί στην ελληνική έννομη τάξη το άρθρο 8 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831, και επιβάλλεται στις ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας η υποχρέωση διενέργειας Εκτίμησης Αντικτύπου σχετικά με την Προστασία Δεδομένων (Ε.Α.Π.Δ.) πριν από την εισαγωγή ή σημαντική τροποποίηση αυτοματοποιημένων συστημάτων παρακολούθησης ή λήψης αποφάσεων. Με την παρ. 1 αναγνωρίζεται ότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αυτοματοποιημένα συστήματα

	παρακολούθησης ή λήψης αποφάσεων που χρησιμοποιούνται από ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας είναι πιθανό να οδηγήσει σε υψηλό κίνδυνο για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμες. Συνεπώς, οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας πρέπει πάντα να διενεργούν εκτίμηση επιπτώσεων στην προστασία δεδομένων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 35 του Γ.Κ.Π.Δ.. Η Ε.Α.Π.Δ. αποτελεί μηχανισμό εκ των προτέρων αξιολόγησης των κινδύνων για τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες των εργαζομένων. Βασική προϋπόθεση για την ορθή διενέργεια της Ε.Α.Π.Δ. αποτελεί η υποχρεωτική διαβούλευση με τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα και τους εκπροσώπους τους, κατά τη διαδικασία εκπόνησής της. Η απαίτηση αυτή ενισχύει τον συμμετοχικό χαρακτήρα της αξιολόγησης και διασφαλίζει ότι τα ευρήματα της Ε.Α.Π.Δ. θα αντικατοπτρίζουν τις πραγματικές συνθήκες απασχόλησης. Στο πλαίσιο της εν λόγω εκτίμησης, οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας, ενεργώντας ως υπεύθυνοι επεξεργασίας, υποχρεούνται να θέτουν στη διάθεση των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα και των εκπροσώπων τους τα βασικά στοιχεία της επεξεργασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 13 και 14 του Γ.Κ.Π.Δ. και να ζητούν τις απόψεις τους. Λαμβάνοντας υπόψη τις επιπτώσεις που έχουν οι αποφάσεις που λαμβάνονται από αυτοματοποιημένα συστήματα λήψης αποφάσεων στα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμες, ιδίως στους εργαζόμενους σε πλατφόρμες, με την παρ. 2 θεσπίζονται πιο συγκεκριμένοι κανόνες σχετικά με τη διαβούλευση με τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμες και τους εκπροσώπους τους στο πλαίσιο των εκτιμήσεων επιπτώσεων στην προστασία δεδομένων. Επισημαίνεται ότι, οι ανωτέρω υποχρεώσεις αφορούν μόνο τις ψηφιακές πλατφόρμες και δεν καταλαμβάνουν τους διαμεσολαβητές, ούτε άλλες επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν συνήθη συστήματα εσωτερικής διαχείρισης, όπως συστήματα PMS (Property Management System) ή ERP (Enterprise Resource Planning), χωρίς να εμπίπτουν στον ορισμό της ψηφιακής πλατφόρμας.
Άρθρο 10	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση προστίθεται άρθρο 132Δ στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου, με σκοπό να ενσωματωθεί στην ελληνική έννομη τάξη το άρθρο 9 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831, και θεσπίζονται υποχρεώσεις διαφάνειας αναφορικά με τα αυτοματοποιημένα συστήματα παρακολούθησης και λήψης αποφάσεων που χρησιμοποιούν οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας. Η υποχρέωση διαφάνειας αποτελεί προαπαιτούμενο για την ουσιαστική άσκηση των λοιπών δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται, καθώς η έλλειψη πληροφόρησης καθιστά πρακτικώς αδύνατη την αμφισβήτηση αποφάσεων ή την αίτηση επανεξέτασής τους Με την παρ. 1, θεσπίζεται ειδική υποχρέωση ενημέρωσης εκ μέρους των ψηφιακών πλατφορμών εργασίας σχετικά με τη χρήση

	αυτοματοποιημένων συστημάτων παρακολούθησης, έναντι των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα, των εκπροσώπων των εργαζομένων σε πλατφόρμες και, κατόπιν αιτήματος, διοικητικών και δικαστικών αρχών, οι οποίες στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους νομιμοποιούνται να λάβουν γνώση. Θεσπίζεται αντίστοιχη υποχρέωση διαφάνειας και ενημέρωσης σε σχέση με τα αυτοματοποιημένα συστήματα παρακολούθησης και τα αυτοματοποιημένα συστήματα που χρησιμοποιούνται για τη λήψη ή την υποστήριξη αποφάσεων που επηρεάζουν τα άτομα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμες. Η εν λόγω υποχρέωση ενημέρωσης αφορά, μεταξύ άλλων, τις κατηγορίες αποφάσεων που λαμβάνονται ή υποστηρίζονται από αυτοματοποιημένα συστήματα, όπως η πρόσληψη, η οργάνωση των αναθέσεων εργασίας, οι αποδοχές, η ασφάλεια και η υγεία, ο χρόνος εργασίας, η πρόσβαση σε εκπαίδευση, οι προαγωγές και το συμβατικό τους καθεστώς απασχόλησης. Στην περ. βδ) της παρ. 1 γίνεται ρητή αναφορά στην υποχρέωση ενημέρωσης αναφορικά με τους λόγους για τους οποίους λαμβάνονται αποφάσεις περιορισμού, αναστολής ή παύσης του λογαριασμού του προσώπου που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα. Εν προκειμένω, ως περιορισμός του λογαριασμού πρέπει να νοείται οποιοσδήποτε περιορισμός που επιβάλλεται στην ικανότητα αυτού του προσώπου να εκτελεί εργασία στην πλατφόρμα μέσω του λογαριασμού του, συμπεριλαμβανομένου του περιορισμού της πρόσβασης στον λογαριασμό ή σε αναθέσεις εργασίας. Οι πληροφορίες που αφορούν στις κατηγορίες των δεδομένων και τις κύριες παραμέτρους, τις οποίες λαμβάνουν υπόψη τα αυτοματοποιημένα συστήματα λήψης αποφάσεων οφείλουν να αξιολογούνται τόσο με ποσοτικά όσο και ποιοτικά κριτήρια ως προς τη σχετική σημασία αυτών των κύριων παραμέτρων στο πλαίσιο της αυτοματοποιημένης λήψης αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου, με τον οποίο τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή η συμπεριφορά του προσώπου που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα επηρεάζουν τις αποφάσεις. Στην υποχρέωση παροχής πληροφοριών συμπεριλαμβάνονται όλα τα είδη των αποφάσεων που υποστηρίζονται ή λαμβάνονται από αυτοματοποιημένα συστήματα λήψης αποφάσεων που επηρεάζουν με οποιονδήποτε τρόπο τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα και όχι μόνο όσες έχουν σημαντικό αντίκτυπο στα εν λόγω πρόσωπα. Με την παρ. 2 καθορίζεται ο τρόπος παροχής των πληροφοριών της παρ. 1 με τη ρητή πρόβλεψη ότι πρέπει να παρέχονται υπό μορφή εγγράφου, το οποίο μπορεί να είναι ηλεκτρονικό, διατυπωμένο σε σαφή και απλή γλώσσα και με διαφανή, εύληπτο και εύκολα προσβάσιμο τρόπο. Με σκοπό να διασφαλίζεται η ενημέρωση των προσώπων χωρίς αυτά να επιβαρύνονται με τις πληροφορίες που αφορούν το σύνολο του

	τεχνικού περιεχομένου, στην παρ. 3 εξειδικεύεται η εξατομικευμένη ενημέρωση προς τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα, η οποία παρέχεται με συνοπτικό τρόπο το αργότερο έως την πρώτη εργάσιμη ημέρα, πριν από την εισαγωγή αλλαγών που επηρεάζουν τις συνθήκες ή την οργάνωση εργασίας, ενώ πλήρης και λεπτομερής ενημέρωση παρέχεται οποτεδήποτε κατόπιν αιτήματος του ίδιου του προσώπου. Με την παρ. 4 προβλέπεται αντίστοιχη υποχρέωση πλήρους και λεπτομερούς ενημέρωσης προς τους εκπροσώπους των εργαζομένων, πριν από τη χρήση των συστημάτων, πριν από την υιοθέτηση ουσιωδών αλλαγών, και οποτεδήποτε κατόπιν αιτήματός τους, καθώς και προς τις αρμόδιες εθνικές αρχές, ανά πάσα στιγμή κατόπιν αιτήματος των εν λόγω αρχών. Με την παρ. 5 επεκτείνεται η υποχρέωση ενημέρωσης στο προσυμβατικό στάδιο, ήτοι στα πρόσωπα που συμμετέχουν σε διαδικασία πρόσληψης ή επιλογής, με συνοπτική ενημέρωση περιοριζόμενη στα συστήματα που χρησιμοποιούνται στη συγκεκριμένη διαδικασία, η οποία πρέπει να παρέχεται πριν από την έναρξή της ως άνω διαδικασίας. Τέλος, με την παρ. 6 κατοχυρώνεται αυτοτελές δικαίωμα φορητότητας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που παράγονται κατά την εκτέλεση εργασίας στο πλαίσιο αυτοματοποιημένων συστημάτων παρακολούθησης ή λήψης αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένων βαθμολογήσεων και αξιολογήσεων. Διευκρινίζεται ότι χωρίς να επηρεάζονται δυσμενώς τα δικαιώματα του αποδέκτη της υπηρεσίας δυνάμει του Γ.Κ.Π.Δ., το δικαίωμα που εισάγει η παρ. 1 υπερβαίνει το δικαίωμα φορητότητας του άρθρου 20 του προαναφερόμενου Κανονισμού, το οποίο αφορά μόνο δεδομένα που το ίδιο το υποκείμενο έχει παράσχει. Η ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας υποχρεούται να παρέχει δωρεάν στα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα τα απαραίτητα εργαλεία για την αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων τους, συμπεριλαμβανομένης, κατόπιν αιτήματος του προσώπου, της απευθείας διαβίβασης των δεδομένων σε τρίτο μέρος, όπως σε άλλη ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας, ώστε να διευκολύνεται η κινητικότητα του προσώπου μεταξύ πλατφορμών χωρίς απώλεια του ιστορικού αξιολογήσεών του.
Άρθρο 11	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση προστίθεται άρθρο 132Ε στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου, με σκοπό να ενσωματωθεί στην ελληνική έννομη τάξη το άρθρο 10 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η παρακολούθηση με ηλεκτρονικά μέσα μπορεί να είναι παρεμβατική και οι αποφάσεις που λαμβάνονται ή υποστηρίζονται από τα συστήματα αυτά επηρεάζουν άμεσα τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα, τα οποία ενδέχεται να μην έχουν άμεση επαφή με ανθρώπινο διαχειριστή ή επόπτη, το άρθρο αυτό θεσπίζει συγκεκριμένες υποχρεώσεις για τις πλατφόρμες. Η ρύθμιση αυτή

	αντικατοπτρίζει την αρχή της ανθρωποκεντρικής τεχνητής νοημοσύνης, αναγνωρίζοντας τους κινδύνους που ενέχει η πλήρως αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων. Ειδικότερα: Με την παρ. 1 θεσπίζεται υποχρέωση των ψηφιακών πλατφορμών εργασίας να εποπτεύουν διαρκώς και να διενεργούν, με τη συμμετοχή των εκπροσώπων των εργαζομένων, τακτική αξιολόγηση του αντικτύπου των μεμονωμένων αποφάσεων που λαμβάνονται ή υποστηρίζονται από αυτοματοποιημένα συστήματα παρακολούθησης και λήψης αποφάσεων επί των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα, καθώς και, κατά περίπτωση, επί των συνθηκών εργασίας τους και της ίσης μεταχείρισής τους. Με την παρ. 2 θεσπίζεται υποχρέωση εξασφάλισης επαρκών ανθρώπινων πόρων για την αποτελεσματική εποπτεία και αξιολόγηση των αυτοματοποιημένων αποφάσεων, καθώς και η υποχρέωση διασφάλισης ότι τα πρόσωπα στα οποία ανατίθενται τα καθήκοντα αυτά διαθέτουν την απαιτούμενη ικανότητα, κατάρτιση και εξουσία, συμπεριλαμβανομένης της εξουσίας να αγνοούν, να παρακάμπτουν ή να ανατρέπουν αυτοματοποιημένες αποφάσεις. Προς ενίσχυση των προσώπων που ασκούν την εποπτεία προβλέπεται ότι τα πρόσωπα αυτά προστατεύονται από απόλυση, πειθαρχικά μέτρα και άλλη δυσμενή μεταχείριση κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Όταν η εποπτεία ή η αξιολόγηση που προβλέπεται στην παρ. 1 εντοπίζει υψηλό κίνδυνο διακρίσεων ή διαπιστώνει παραβίαση δικαιωμάτων προσώπου που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα, η παρ. 3 προβλέπει υποχρέωση λήψης διορθωτικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της τροποποίησης ή και της παύσης λειτουργίας του σχετικού συστήματος, ώστε να αποτρέπεται η επανάληψη τέτοιων αποφάσεων στο μέλλον. Με την παρ. 4 προβλέπεται η διαβίβαση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης της παρ.1 στους εκπροσώπους των εργαζομένων, καθώς και η διάθεσή τους στα ίδια τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα και στις αρμόδιες αρχές, κατόπιν αιτήματός τους. Τέλος, με την παρ. 5 καθιερώνεται η θεμελιώδης εγγύηση της ανθρώπινης παρέμβασης. Συγκεκριμένα, κάθε απόφαση περιορισμού, αναστολής ή παύσης της συμβατικής σχέσης ή του λογαριασμού προσώπου που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα, ή άλλη απόφαση ισοδύναμης βλάβης, πρέπει να λαμβάνεται πάντοτε από άνθρωπο και ποτέ αποκλειστικά από αυτοματοποιημένο σύστημα.
Άρθρο 12	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση προστίθεται άρθρο 132ΣΤ στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου, με σκοπό να ενσωματωθεί στην ελληνική έννομη τάξη το άρθρο 11 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831. Με την παρ. 1 κατοχυρώνεται το δικαίωμα των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα να λαμβάνουν χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση εξηγήσεις από την ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας για απόφαση, έλλειψη απόφασης ή σύνολο των αποφάσεων που

	λαμβάνονται ή υποστηρίζονται από αυτοματοποιημένα συστήματα λήψης αποφάσεων. Για τον σκοπό αυτό, η ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας πρέπει να παρέχει σε πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα τη δυνατότητα να συζητούν και να αποσαφηνίζουν τα πραγματικά περιστατικά, τις περιστάσεις και τους λόγους των αποφάσεων αυτών με υπεύθυνο επικοινωνίας οριζόμενο από τη ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας. Όσον αφορά σε αποφάσεις σχετικά με τον περιορισμό, την αναστολή ή την παύση του λογαριασμού προσώπου που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα, την άρνηση της πληρωμής για την εργασία που εκτελεί το εν λόγω πρόσωπο ή αποφάσεις που επηρεάζουν τις ουσιώδεις πτυχές του συμβατικού καθεστώτος απασχόλησης, η παρ. 2 προβλέπει ότι η ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας υποχρεούται να παράσχει στο πρόσωπο που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα, το συντομότερο δυνατόν και το αργότερο την ημέρα κατά την οποία αρχίζουν να ισχύουν οι εν λόγω αποφάσεις, γραπτή αιτιολόγηση αυτών. Η εξήγηση πρέπει να είναι ουσιαστική, δηλαδή να διευκρινίζει γιατί μια απόφαση ελήφθη με συγκεκριμένο τρόπο, σαφής και κατανοητή. Αυτό που πρέπει να εξηγηθεί είναι τα γεγονότα, οι περιστάσεις και οι λόγοι που οδήγησαν στην απόφαση ή τα κριτήρια που εφαρμόστηκαν στη συγκεκριμένη περίπτωση. Σε κάθε περίπτωση για την ικανοποίηση του δικαιώματος στην επεξήγηση θα πρέπει να εφαρμόζεται η σχετική νομολογία του Δ.Ε.Ε.. Με την παρ. 3 κατοχυρώνεται το δικαίωμα των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα, καθώς και των εκπροσώπων τους που ενεργούν για λογαριασμό τους, να ζητούν από την ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας την επανεξέταση των αποφάσεων που αναφέρονται στο προηγούμενο άρθρο, με υποχρέωση της πλατφόρμας να απαντήσει με ακριβή και επαρκώς τεκμηριωμένο τρόπο, εγγράφως, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και πάντως εντός δύο (2) εβδομάδων. Με την παρ. 4 προβλέπεται η υποχρέωση της πλατφόρμας να διορθώνει, εντός δύο (2) εβδομάδων, κάθε απόφαση που παραβιάζει δικαιώματα του προσώπου ή, όπου η διόρθωση δεν είναι εφικτή, να παρέχει επαρκή αποζημίωση για τη ζημία που υπέστη, λαμβάνοντας παράλληλα τα αναγκαία μέτρα, συμπεριλαμβανομένης, κατά περίπτωση, της τροποποίησης ή παύσης λειτουργίας του αυτοματοποιημένου συστήματος, για την αποτροπή αντίστοιχων αποφάσεων στο μέλλον. Με την παρ. 5 διευκρινίζεται ότι το δικαίωμα επανεξέτασης δεν θίγει τις πειθαρχικές διαδικασίες και τις διαδικασίες απόλυσης που προβλέπονται από το ελληνικό δίκαιο, ώστε να μη δημιουργείται σύγχυση ή επικάλυψη με τις αντίστοιχες διατάξεις. Τέλος, με την παρ. 6 αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής του άρθρου τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα και τα οποία είναι ταυτόχρονα επιχειρηματικοί χρήστες κατά την έννοια του Κανονισμού

	(ΕΕ) 2019/1150 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, για την προώθηση της δίκαιης μεταχείρισης και της διαφάνειας για τους επιχειρηματικούς χρήστες επιγραμμικών υπηρεσιών διαμεσολάβησης (L 186), δεδομένου ότι για αυτά ισχύει το ειδικότερο καθεστώς του εν λόγω Κανονισμού.
Άρθρο 13	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση τροποποιείται το άρθρο 134 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου, με σκοπό να ενσωματωθεί στην ελληνική έννομη τάξη το άρθρο 12 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831 αναφορικά με την ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων σε πλατφόρμες, με επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων του Μέρους Α' του Βιβλίου Τρίτου του Κώδικα Εργατικού Δικαίου, με το οποίο κωδικοποιήθηκε ο Κώδικας Νόμων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων (ν. 3850/2010, Α' 84). Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 134 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου, οι ψηφιακές πλατφόρμες υπέχουν έναντι των παρόχων υπηρεσιών που είναι φυσικά πρόσωπα και συνδέονται μαζί τους με συμβάσεις ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έργου, τις ίδιες υποχρεώσεις για την υγεία και ασφάλεια που θα είχαν έναντι αυτών, αν συνδέονταν μαζί τους με συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας, της σχετικής νομοθεσίας εφαρμοζόμενης αναλογικά. Στην ισχύουσα ρύθμιση ο όρος «πάροχος υπηρεσιών» αντικαθίσταται από τον όρο «πρόσωπο που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα», ώστε να συμβαδίζει με τους νέους ορισμούς που υιοθετήθηκαν με το άρθρο 4. Επιπλέον, προστίθεται παρ. 3 ώστε να θεσπιστούν μέτρα για τη βελτίωση της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων κατά την εργασία, στα οποία συμπεριλαμβάνονται: 1) Στην περ. α) η υποχρέωση των εργοδοτών να αξιολογούν τον αντίκτυπο στην ασφάλεια και στη σωματική και ψυχική υγεία των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα, που ενδέχεται να έχουν τα αυτοματοποιημένα συστήματα παρακολούθησης και λήψης αποφάσεων. 2) Στην περ. β) η υποχρέωση διασφάλισης ότι τα εν λόγω συστήματα είναι κατάλληλα για τους κινδύνους που εντοπίζονται λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του εργασιακού περιβάλλοντος. 3) Στην περ. γ) η υποχρέωση λήψης κατάλληλων προληπτικών και προστατευτικών μέτρων. 4) Στην περ. δ) η υποχρέωση των εργοδοτών να αποτυπώνουν ρητά τα στοιχεία των περ. α), β) και γ) στη γραπτή εκτίμηση επαγγελματικού κινδύνου του άρθρου 534 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου. Περαιτέρω, με την παρ. 5 προβλέπεται ότι οι ψηφιακές πλατφόρμες πρέπει να διασφαλίζουν, ότι η χρήση των αυτοματοποιημένων συστημάτων παρακολούθησης και λήψης αποφάσεων δεν οδηγεί σε αδικαιολόγητη πίεση προς τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα, ούτε θέτει σε κίνδυνο την υγεία τους. Η αδικαιολόγητη πίεση στην εργασία μπορεί να περιλαμβάνει, ενδεικτικά και μη

	περιοριστικά, τους παράγοντες που αναφέρονται στο άρθρο 533 του Κώδικα Εργατικού Δικαίουυ, όπως ο ρυθμός εργασίας, ο χρόνος εργασίας και η ελλιπής ενημέρωση των εργαζομένων, καθώς και την άσκηση πίεσης για την εκτέλεση υπαίθριας εργασίας υπό συνθήκες καύσωνα ή άλλων ακραίων καιρικών φαινομένων. Με την παρ. 6 και προκειμένου να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα των ανωτέρω διατάξεων, προβλέπεται ότι οι υποχρεώσεις που προβλέπονται στο παρόν άρθρο ισχύουν και όταν ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας χρησιμοποιούν αυτοματοποιημένα συστήματα που λαμβάνουν ή υποστηρίζουν αποφάσεις που επηρεάζουν τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα με οποιονδήποτε τρόπο. Σε κάθε περίπτωση, διευκρινίζεται ότι οι υποχρεώσεις που απορρέουν από τις νέες παρ. 3 έως 6 αφορούν αποκλειστικά τα ειδικά ζητήματα που σχετίζονται με την αλγοριθμική διαχείριση και όχι τα γενικότερα ζητήματα υγείας και ασφάλειας στην εργασία, τα οποία διέπονται από το αντίστοιχο θεσμικό πλαίσιο. Τέλος, με την παρ. 7 ρυθμίζεται η υποχρέωση των ψηφιακών πλατφορμών να προβλέψουν μέτρα για την πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας και της παρενόχλησης στην εργασία, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας αποτελεσματικών διαύλων υποβολής καταγγελιών, όπως καθορίζεται και στα άρθρα 58 έως 69 του Κώδικα Εργατικού Δικαίο, καθώς τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα εκτίθενται, ιδίως στην περίπτωση επιτόπιας εργασίας μέσω πλατφόρμας, σε κίνδυνους βίας και παρενόχλησης, χωρίς να διαθέτουν έναν φυσικό χώρο εργασίας όπου μπορούν να υποβάλλουν καταγγελίες.
Άρθρο 14	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση προστίθεται άρθρο 133Α στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου, με σκοπό να ενσωματωθούν στην ελληνική έννομη τάξη τα άρθρα 13, 14 και 15 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831 και θεσπίζονται υποχρεώσεις ενημέρωσης και διαβούλευσης με τους εκπροσώπους των εργαζομένων αναφορικά με αποφάσεις σχετικές με την αλγοριθμική διαχείριση. Η ρύθμιση αυτή αποσκοπεί στη διατήρηση και ενίσχυση του ρόλου των συλλογικών φορέων εκπροσώπησης των εργαζομένων στο σύγχρονο ψηφιακό περιβάλλον εργασίας. Η αξιολογούμενη ρύθμιση δεν θεσπίζει αυτοτελές καθεστώς ενημέρωσης και διαβούλευσης, αλλά διασαφηνίζει ότι οι αξιολογούμενες ρυθμίσεις δεν θίγουν το ισχύον πλαίσιο των άρθρων 442 έως 477 και 491 έως 545 των Οδηγιών 89/391/ΕΟΚ, 2002/14/ΕΚ και 2009/38/ΕΚ. Για τον σκοπό αυτό, στην παρ. 1 της αξιολογούμενης ρύθμισης γίνεται παραπομπή στα άρθρα 442 έως 477 και 491 έως 545 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου, τα οποία ενσωμάτωσαν αντίστοιχα στο ελληνικό δίκαιο τις οδηγίες 89/391/ΕΟΚ, 2002/14/ΕΚ και 2009/38/ΕΚ, χωρίς ανάγκη επανάληψης ή αυτοτελούς μεταφοράς του περιεχομένου τους. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται η εναρμόνιση με το

	υφιστάμενο ενωσιακό πλαίσιο εργατικού δικαίου περί ενημέρωσης και διαβούλευσης και η αποφυγή ρυθμιστικών κενών στην εκπροσώπηση των εργαζομένων. Στην παρ. 2 η υποχρέωση ενημέρωσης και διαβούλευσης των ψηφιακών πλατφορμών με τους εκπροσώπους των εργαζομένων, διευρύνεται, ώστε να καλύπτει και τις αποφάσεις που ενδέχεται να οδηγήσουν σε εισαγωγή ή ουσιαστική μεταβολή στη χρήση αυτοματοποιημένων συστημάτων παρακολούθησης ή λήψης αποφάσεων. Με την παρ. 3, η οποία ενσωματώνει την παρ. 3 του άρθρου 13 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831, προστίθεται το δικαίωμα των εκπροσώπων των εργαζομένων να επικουρούνται από εμπειρογνώμονα της επιλογής τους και η, υπό προϋποθέσεις, κάλυψη της σχετικής δαπάνης από την ψηφιακή πλατφόρμα. Με την παρ. 4, ενσωματώνεται στην ελληνική έννομη τάξη το άρθρο 14 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831 και παρέχεται το δικαίωμα στους εργαζόμενους σε πλατφόρμες να ενημερώνονται απευθείας από την ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας σχετικά με αποφάσεις που ενδέχεται να οδηγήσουν στην εισαγωγή αυτοματοποιημένων συστημάτων παρακολούθησης ή λήψης αποφάσεων ή σε ουσιαστικές αλλαγές στη χρήση τους. Καθίσταται υποχρεωτική η, κατά τα ανωτέρω, παροχή πληροφόρησης στους εργαζόμενους σε πλατφόρμες και εξειδικεύεται η μορφή παροχής των πληροφοριών, με γραπτό έγγραφο, το οποίο μπορεί να είναι και σε ηλεκτρονική μορφή, και σε διαφανή, εύληπτη και εύκολα προσβάσιμη μορφή, με σαφή και απλή γλώσσα. Διευκρινίζεται ότι η εν λόγω διάταξη εφαρμόζεται σε ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας στις οποίες δεν υπάρχουν εκπρόσωποι των εργαζομένων. Η υποχρέωση αφορά σε παροχή πληροφορίας και όχι σε διαβούλευση. Με την παρ. 5 ενσωματώνεται στην ελληνική έννομη τάξη το άρθρο 15 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831, το οποίο επεκτείνει την άσκηση συγκεκριμένων δικαιωμάτων εκπροσώπησης και στους εκπροσώπους των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα, οι οποίοι δεν έχουν την ιδιότητα των εκπροσώπων των εργαζομένων σε πλατφόρμα. Τέλος, η παροχή των απαιτούμενων πληροφοριών, όπως τα συστήματα λήψης αποφάσεων και οι παράμετροι λήψης τους, πρέπει να συνοδεύεται από εγγυήσεις προστασίας του επιχειρηματικού απορρήτου και των εμπορικά ευαίσθητων πληροφοριών, ώστε να διασφαλίζεται η αναγκαία ισορροπία μεταξύ διαφάνειας και προστασίας των επιχειρηματικών συμφερόντων. Προς τον σκοπό αυτόν, σύμφωνα με την παρ. 6, τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα, καθώς και οι εκπρόσωποι των εργαζομένων και των εν λόγω προσώπων, δεσμεύονται από υποχρέωση εμπιστευτικότητας και εχεμύθειας ως προς τις πληροφορίες που λαμβάνουν και οφείλουν να απέχουν από τη δημοσιοποίησή τους ή τη χρήση τους για σκοπούς

	πέραν εκείνων που προβλέπονται στην αξιολογούμενη ρύθμιση. Σε περίπτωση παραβίασης της υποχρέωσης αυτής, η πλατφόρμα δύναται να αξιώσει αποζημίωση.
Άρθρο 15	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση προστίθεται άρθρο 134Α στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου, με σκοπό να ενσωματωθεί στην ελληνική έννομη τάξη το άρθρο 16 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831. Ειδικότερα, στην παρ. 1 προβλέπεται ότι στο Πληροφοριακό Σύστημα (Π.Σ.) ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης τηρείται μητρώο των δραστηριοποιούμενων στην Ελλάδα ψηφιακών πλατφορμών εργασίας και διαμεσολαβητών, με σκοπό τη διασφάλιση της διαφάνειας της δραστηριότητάς τους. Τα στοιχεία του μητρώου τηρούνται και υπόκεινται σε ηλεκτρονική επεξεργασία από το ως άνω Υπουργείο, ώστε να καθίσταται εφικτή η συστηματική εποπτεία τους από τις αρμόδιες αρχές. Η πρόβλεψη αυτή αποσκοπεί στη δημιουργία ενός αξιόπιστου και επικαιροποιημένου μητρώου, το οποίο θα επιτρέπει στην Επιθεώρηση Εργασίας να γνωρίζει ανά πάσα στιγμή ποιες πλατφόρμες και ποιοι διαμεσολαβητές δραστηριοποιούνται στην ελληνική επικράτεια, ανεξαρτήτως του τόπου εγκατάστασής τους. Περαιτέρω, με την παρ. 2 θεσπίζεται η υποχρέωση δήλωσης της εργασίας που εκτελείται μέσω πλατφόρμας. Ειδικότερα, οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας και οι διαμεσολαβητές υποχρεούνται να δηλώνουν ηλεκτρονικά τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε αυτούς, κατ' αντιστοιχία με το ισχύον σύστημα δηλώσεων απασχόλησης εξαρτημένης εργασίας. Ο μηχανισμός αξιοποιεί την ήδη λειτουργούσα ψηφιακή υποδομή του Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ, ώστε η νέα υποχρέωση να μην συνεπάγεται δυσανάλογη διοικητική επιβάρυνση για τις πλατφόρμες, διασφαλίζοντας παράλληλα την αποτελεσματικότητα του ελέγχου εκ μέρους των αρμόδιων αρχών. Τα ειδικότερα στοιχεία και οι τεχνικές λεπτομέρειες της δήλωσης παραπέμπονται προς καθορισμό με υπουργική απόφαση, στο άρθρο 23 των αξιολογούμενων ρυθμίσεων, ώστε να είναι δυνατή η προσαρμογή τους στις τεχνικές εξελίξεις και στις ανάγκες λειτουργίας του Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ. Επισημαίνεται ότι δεν προβλέπεται υποχρέωση δήλωσης ή παροχής πληροφοριών εκ μέρους των επιχειρήσεων που χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες των ψηφιακών πλατφορμών υπό την ιδιότητα του πελάτη. Διευκρινίζεται στην παρ. 3 ότι η δήλωση αυτή δεν θίγει τις ειδικές υποχρεώσεις δήλωσης που προβλέπονται από άλλες διατάξεις του εθνικού δικαίου ή του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως η περίπτωση απόσπασης εργαζομένων, η οποία εξακολουθεί να διέπεται από το οικείο νομοθετικό πλαίσιο. Τέλος, στην παρ. 4 προβλέπεται η διαλειτουργικότητα του Μητρώου με τα μητρώα του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, ώστε να μπορεί να εξακριβωθεί αν τα πρόσωπα αλλοδαπής καταγωγής που

	δηλώνονται από τις πλατφόρμες και τους διαμεσολαβητές, βρίσκονται νόμιμα στη χώρα.
Άρθρο 16	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση τροποποιείται το άρθρο 135 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου, με σκοπό να ενσωματωθεί στην ελληνική έννομη τάξη το άρθρο 17 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831. Οι ισχύουσες ρυθμίσεις του άρθρου 135 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου διατηρούνται ως ευνοϊκότερες για τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα, σύμφωνα με την απαγόρευση υποβάθμισης του άρθρου 26 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831, και αντικαθίσταται ο όρος «πάροχος υπηρεσιών» από τον όρο «πρόσωπο που εκτελεί εργασία» σε πλατφόρμα. Με τις προσθήκες των παρ. 2 έως 6, θεσπίζεται ευρύτερη, σε σχέση με το άρθρο 15, υποχρέωση διαφάνειας των ψηφιακών πλατφορμών εργασίας έναντι των αρμόδιων αρχών και των εκπροσώπων των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα. Η υποχρέωση αυτή είναι διακριτή από εκείνη του άρθρου 134Α του Κώδικα Εργατικού Δικαίου καθώς η παροχή πληροφοριών κατά την αξιολογούμενη ρύθμιση αποβλέπει στη γενικότερη διαφάνεια της λειτουργίας των πλατφορμών και στην ενημέρωση τόσο των αρχών όσο και των εκπροσώπων των εργαζομένων και, ευρύτερα, των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα. Ειδικότερα, με την παρ. 2 προβλέπεται υποχρέωση των ψηφιακών πλατφορμών εργασίας να θέτουν στη διάθεση των ανωτέρω αποδεκτών: α) Τον αριθμό των προσώπων που εκτελούν εργασία μέσω αυτών, αναλυτικά ανά επίπεδο δραστηριότητας και ανά συμβατικό ή εργασιακό καθεστώς. Σημειώνεται ότι το «επίπεδο δραστηριότητας» θα πρέπει να παρέχει μια ένδειξη της έντασης της εργασίας, κάτι που θα μπορούσε να επιτευχθεί με την ανάλυση του αριθμού των ωρών που εργάστηκε το πρόσωπο που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα ανά μήνα, εβδομάδα ή ημέρα. Η «διάρκεια δραστηριότητας» αναφέρεται στον μέσο όρο του χρόνου που τα πρόσωπα αυτά δραστηριοποιούνται στις πλατφόρμες. Αυτή θα πρέπει να περιλαμβάνει μόνο τη δραστηριότητα «σε τακτική βάση», πράγμα που σημαίνει ότι τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα τα οποία δεν έχουν καμία ή έχουν ελάχιστη δραστηριότητα θα πρέπει να εξαιρούνται από την καταμέτρηση, ώστε να μην στρεβλώνεται ο μέσος όρος. β) Τους γενικούς όρους και προϋποθέσεις που διέπουν τις οικείες συμβατικές σχέσεις. γ) Τους διαμεσολαβητές, με τους οποίους η πλατφόρμα διατηρεί συμβατική σχέση. Η συμμόρφωση με την ανωτέρω υποχρέωση μπορεί να επιτευχθεί είτε με τη δημόσια διάθεση των πληροφοριών (στον ιστότοπο της ψηφιακής πλατφόρμας) είτε με την υποβολή των πληροφοριών στις αρμόδιες αρχές και στους εκπροσώπους των προσώπων που εκτελούν εργασία

	σε πλατφόρμα. Δεν προβλέπεται υποχρέωση για τις ψηφιακές πλατφόρμες να προσδιορίσουν ή να επιλέξουν τους σχετικούς εκπροσώπους στους οποίους θα πρέπει να διαθέτουν τις πληροφορίες, αλλά εναπόκειται στους ίδιους τους εκπροσώπους να γνωστοποιήσουν την ύπαρξή τους. Επιπλέον, για να αποφεύγεται η δυσανάλογη επιβάρυνση των πλατφορμών, προβλέπεται στην παρ. 3 ότι πληροφορίες σχετικά με τη μέση διάρκεια δραστηριότητας, τον μέσο εβδομαδιαίο χρόνο απασχόλησης και το μέσο εισόδημα των προσώπων που εργάζονται σε τακτική βάση παρέχονται μόνο κατόπιν αιτήματος. Στην παρ. 4 διευκρινίζεται ότι η μη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις της παρ. 1 συνιστά παραβίαση της εργατικής νομοθεσίας για την οποία επιβάλλονται διοικητικές κυρώσεις. Η παρ. 5 ορίζει ότι οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παρ. 2 παρέχονται για κάθε κράτος μέλος στο οποίο τα πρόσωπα εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα μέσω της οικείας ψηφιακής πλατφόρμας εργασίας. Προβλέπεται, περαιτέρω, με την παρ. 6 ότι οι πληροφορίες επικαιροποιούνται τουλάχιστον ανά εξάμηνο και, ως προς τους γενικούς όρους και προϋποθέσεις, κάθε φορά που αυτοί τροποποιούνται ουσιωδώς, με μείωση της συχνότητας επικαιροποίησης σε ετήσια βάση για τις πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται ως ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας. Σημειώνεται ότι για τον ορισμό των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων («ΜμΕ»), λαμβάνονται υπόψη οι αρχές της Σύστασης της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003 σχετικά με τον ορισμό. Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου της Σύστασης για τις ΜμΕ, η κατηγορία των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων αποτελείται από επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερα από διακόσια πενήντα (250) άτομα και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα πενήντα (50) εκατομμύρια ευρώ και/ή το ετήσιο σύνολο του ισολογισμού τους δεν υπερβαίνει τα σαράντα τρία (43) εκατομμύρια ευρώ. Τέλος, με την παρ. 6 θεσπίζεται δικαίωμα της Επιθεώρησης Εργασίας και των εκπροσώπων των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμες να ζητούν πρόσθετες διευκρινίσεις και λεπτομέρειες, στις οποίες η πλατφόρμα οφείλει να απαντά τεκμηριωμένα και χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.
Άρθρο 17	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση προστίθεται άρθρο 135Α στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου, με σκοπό να ενσωματωθούν στην ελληνική έννομη τάξη τα άρθρα 18, 19 και 21 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831. Η διάταξη αυτή αποτελεί θεμελιώδη εγγύηση για την πρακτική αποτελεσματικότητα των δικαιωμάτων που παρέχουν οι αξιολογούμενες ρυθμίσεις, καθώς χωρίς πρόσβαση σε αποτελεσματική

	έννομη προστασία τα ουσιαστικά δικαιώματα παραμένουν κατ' ουσίαν ανενεργά. Με την παρ. 1, κατοχυρώνεται το δικαίωμα κάθε προσώπου που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα, συμπεριλαμβανομένων και όσων η εργασιακή ή άλλη συμβατική τους σχέση έχει λήξει, σε δικαστική προστασία, καθώς και δικαίωμα προσφυγής ενώπιον της Επιθεώρησης Εργασίας κατά το άρθρο 569 του Κώδικα Ατομικού Εργατικού Δικαίου, για κάθε παραβίαση δικαιώματος ή υποχρέωσης που απορρέει από τον παρόντα νόμο. Ειδικότερα, η επιλογή αξιοποίησης της ήδη υφιστάμενης διαδικασίας προσφυγής ενώπιον της Επιθεώρησης Εργασίας εξυπηρετεί την ταχύτητα και την αποτελεσματικότητα, χωρίς να αποκλείεται, βεβαίως, η προσφυγή στη δικαιοσύνη. Παράλληλα, αναγνωρίζεται στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα δικαίωμα παράστασης στην εργατική διαφορά για τα ζητήματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά της, ώστε να διασφαλίζεται η συνεκτίμηση της πτυχής της προστασίας προσωπικών δεδομένων στο πλαίσιο της αλγοριθμικής διαχείρισης. Η προστασία αυτή τελεί υπό την επιφύλαξη των άρθρων 79 και 82 του Γ.Κ.Π.Δ., τα οποία διέπουν τα ειδικά ένδικα βοηθήματα για ζητήματα προστασίας προσωπικών δεδομένων και εξακολουθούν να εφαρμόζονται παράλληλα με τις διατάξεις του παρόντος. Με την παρ. 2 ενσωματώνεται στην ελληνική έννομη τάξη το άρθρο 19 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831 και παρέχεται η ικανότητα δικαστικής εκπροσώπησης των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα από τους εκπροσώπους τους. Στόχος της αξιολογούμενης ρύθμισης είναι η διασφάλιση της δυνατότητας των εκπροσώπων των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα να ενεργούν εκπροσωπώντας ή υποστηρίζοντας τα εν λόγω πρόσωπα σε διοικητικές ή δικαστικές διαδικασίες. Σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 61 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831, η δυνατότητα εκπροσώπησης μεμονωμένων προσώπων από τους εκπροσώπους τους αποτελεί κρίσιμο μηχανισμό άρσης διαδικαστικών εμποδίων και μείωσης του κόστους προσφυγής στη δικαιοσύνη, καθώς και διαδικαστική διευκόλυνση εκκίνησης διαδικασιών που διαφορετικά δεν θα είχαν κινηθεί λόγω του φόβου αντιποίνων. Η δυνατότητα αυτή των εκπροσώπων περιλαμβάνει την εκκίνηση μιας σχετικής διαδικασίας και αφορά τόσο την ατομική όσο και τη συλλογική εκπροσώπηση περισσοτέρων του ενός προσώπων. Η αξιολογούμενη ρύθμιση δεν θίγει το άρθρο 80 του Γ.Κ.Π.Δ., το οποίο εφαρμόζεται όταν τα θιγόμενα δικαιώματα και υποχρεώσεις αφορούν ζητήματα προστασίας προσωπικών δεδομένων στο πλαίσιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831. Για την αποτελεσματική ενσωμάτωση του άρθρου 19 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831 στην ελληνική έννομη τάξη, κρίθηκε επιβεβλημένο οι διαφορές των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα να εκδικάζονται κατά την ειδική διαδικασία των περιουσιακών διαφορών

	(άρθρο 614 και 621. του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (Κ.Πολ.Δ., π.δ. 503/1985, Α' 182), ανεξαρτήτως του ειδικότερου καθεστώτος απασχόλησης των εν λόγω προσώπων. Προς διασφάλιση της αποτελεσματικής έννομης προστασίας, η παρ. 3 προβλέπει ότι οποιεσδήποτε διαφορές που αφορούν τον καθορισμό του ορθού καθεστώτος εργασίας και την αναγνώριση ύπαρξης σχέσης εξαρτημένης εργασίας μεταξύ των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα και της πλατφόρμας εκδικάζεται κατά την ειδική διαδικασία των περιουσιακών διαφορών (άρθρο 614 621Κ.Πολ.Δ.),εφαρμοζόμενου και του άρθρου 621 Κ.Πολ.Δ., ανεξάρτητα από το καθεστώς απασχόλησης των εν λόγω προσώπων. Λοιπές διαφορές που ανακύπτουν στο πλαίσιο συμβάσεων ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έργου διέπονται από τις γενικές διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Με την παρ. 4, παρέχεται στο δικαστήριο, εφόσον το κρίνει σκόπιμο, η εξουσία να διατάσσει την ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας να γνωστοποιήσει κάθε σχετικό αποδεικτικό στοιχείο που βρίσκεται στην κατοχή και υπό τον έλεγχό της, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που περιέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες, με ταυτόχρονη υποχρέωση του δικαστηρίου να διασφαλίζει την εμπιστευτικότητα των στοιχείων αυτών. Σκοπός της ρύθμισης είναι η άρση της ασυμμετρίας στην πρόσβαση σε αποδεικτικά μέσα μεταξύ των μερών, δεδομένου ότι κρίσιμα στοιχεία σχετικά με την οργάνωση της εργασίας, όπως το αν η πλατφόρμα κατευθύνει ή ελέγχει την εκτέλεση της εργασίας, ή στοιχεία σχετικά με τη λειτουργία των αυτοματοποιημένων συστημάτων παρακολούθησης και λήψης αποφάσεων, βρίσκονται συνήθως στην αποκλειστική κατοχή της πλατφόρμας και δεν είναι ευχερώς προσβάσιμα στο πρόσωπο που εκτελεί εργασία σε αυτή. Η δυνατότητα του αρμοδίου δικαστηρίου να διατάσσει την αποκάλυψη αποδεικτικών στοιχείων επεκτείνεται και σε πληροφορίες εμπιστευτικού χαρακτήρα, υπό την απαραίτητη προϋπόθεση ότι το δικαστήριο θα λάβει τα αναγκαία μέτρα για την προστασία της εμπιστευτικότητάς τους, αποτρέποντας τη διάχυσή τους πέραν του απολύτως αναγκαίου κύκλου προσώπων.
Άρθρο 18	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση προστίθεται άρθρο 135Β στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου, με σκοπό να ενσωματωθεί στην ελληνική έννομη τάξη το άρθρο 20 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831, και προβλέπεται η υποχρέωση των ψηφιακών πλατφορμών να παρέχουν τη δυνατότητα στα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα, μέσω της ψηφιακής υποδομής τους ή με παρόμοια αποτελεσματικά μέσα, να έρχονται σε επαφή και να επικοινωνούν μεταξύ τους, ιδιωτικά και με ασφάλεια, καθώς και να έρχονται σε επαφή με τους εκπροσώπους τους και το αντίστροφο. Η αναγκαιότητα της διάταξης περί δημιουργίας ψηφιακών διαύλων επικοινωνίας από τις πλατφόρμες απορρέει από το γεγονός της

	έλλειψης κοινού χώρου εργασίας, στον οποίο τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα να μπορούν να γνωριστούν και να επικοινωνούν μεταξύ τους και με τους εκπροσώπους τους, μεταξύ άλλων με σκοπό την προάσπιση των επαγγελματικών και εργασιακών τους συμφερόντων. Οι δίαυλοι επικοινωνίας δημιουργούνται εντός της ψηφιακής υποδομής της πλατφόρμας ή με εξίσου αποτελεσματικά μέσα, ακόμα και με εξωτερική ανάθεση από την πλατφόρμα για τη δημιουργία τους. Κρίσιμη πτυχή της ρύθμισης είναι η ρητή απαγόρευση που επιβάλλεται στις πλατφόρμες να παρακολουθούν ή να αποκτούν πρόσβαση στις επικοινωνίες αυτές. Η εγγύηση της εμπιστευτικότητας αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την ουσιαστική άσκηση του δικαιώματος επικοινωνίας. Την ευθύνη αυτή φέρει η πλατφόρμα και σε περίπτωση εξωτερικής ανάθεσης. Οι δίαυλοι επικοινωνίας θα πρέπει να επιτρέπουν ατομική επικοινωνία μεταξύ των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα, καθώς και μεταξύ προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα και των εκπροσώπων τους. Σε περίπτωση ύπαρξης διαμεσολαβητή την ως άνω υποχρέωση φέρει η πλατφόρμα, ως διαθέτουσα τη σχετική υποδομή.
Άρθρο 19	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση προστίθεται άρθρο 135Α στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου, με σκοπό να ενσωματωθούν στην ελληνική έννομη τάξη τα άρθρα 22 και 23 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831, προς εξασφάλιση της αποτελεσματικότητας της προστασίας που παρέχεται με το παρόν νομοθέτημα. Η αποτελεσματική εφαρμογή των αξιολογούμενων ρυθμίσεων απαιτεί κατάλληλη δικαστική και διοικητική προστασία από τυχόν δυσμενή μεταχείριση ή βλαπτική μεταβολή ως αντίδραση στην άσκηση των δικαιωμάτων που προβλέπονται από το οικείο Κεφάλαιο του Κώδικα Εργατικού Δικαίου, ή σε οποιαδήποτε καταγγελία προς τον εργοδότη ή στην εκκίνηση οποιασδήποτε δικαστικής ή διοικητικής διαδικασίας που αποσκοπεί στην επιβολή συμμόρφωσης, ακόμη και στην περίπτωση που η διαδικασία δεν έχει ολοκληρωθεί, η οποία κατοχυρώνεται με την παρ. 1. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με την προβλεπόμενη απαγόρευση, τα θιγόμενα πρόσωπα δικαιούνται πλήρους αποκατάστασης, ενώ ενδέχεται να επιβληθούν στην πλατφόρμα ή, κατά περίπτωση, στον διαμεσολαβητή οι προβλεπόμενες διοικητικές κυρώσεις για παραβίαση της εργατικής νομοθεσίας. Η παρ. 2 αντανακλά την αιτιολογική σκέψη 66 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831, στην οποία επισημαίνεται ότι είναι σημαντικό να προστατεύονται τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα (και όχι μόνο οι εργαζόμενοι) και τα οποία ασκούν τα αντίστοιχα δικαιώματα που προβλέπονται στην εν λόγω Οδηγία, από την απόλυση ή τη λύση της σύμβασής τους, και γενικότερα από οποιαδήποτε απόφαση της πλατφόρμας με ισοδύναμο αποτέλεσμα. Διευκρινίζεται ότι ο όρος «ισοδύναμη ενέργεια και κάθε προκαταρκτική ενέργεια» της παρ. 2 αναφέρεται ιδίως σε αναστολή λογαριασμού προσώπου που

	εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα ή σε μη ανάθεση εργασιών σε αυτό το πρόσωπο, σε αναζήτηση αντικαταστάτη του, σε μείωση ανάθεσης καθηκόντων ή σε στενή παρακολούθηση της εργασίας του. Στην παρ. 3 εισάγεται το δικαίωμα των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα να ζητούν από την πλατφόρμα να τους ενημερώνει για τους λόγους της απόλυσης, της λύσης της σύμβασης ή τυχόν ισοδύναμης ενέργειας (κατά την έννοια της παρ. 2), στην περίπτωση που αυτά θεωρούν ότι έχουν απολυθεί ή ότι η σύμβασή τους έχει λυθεί ή ότι έχουν υποβληθεί σε οποιαδήποτε ενέργεια με ισοδύναμο αποτέλεσμα, για τον λόγο ότι άσκησαν τα δικαιώματα που προβλέπονται στον παρόντα νόμο.. Η υποχρέωση της παρ. 3 περί γνωστοποίησης εκ μέρους της ψηφιακής πλατφόρμας εργασίας των λόγων αυτών γραπτώς χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, προβλέφθηκε λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της αποτελεσματικότητας. Η αντιστροφή του βάρους απόδειξης που εισάγεται υπό τις προϋποθέσεις της παρ. 4 και, ευρύτερα, στο δίκαιο της καταγγελίας των συμβάσεων εργασίας προβλέπεται και στην παρ. 3 του άρθρου 350 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου και αποβλέπει στην αποτελεσματική εφαρμογή του παρόντος άρθρου. Οι εν λόγω διατάξεις ισχύουν παράλληλα με την περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 350 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου που απαγορεύει την καταγγελία συμβάσεων εργασίας εργαζομένων, εφόσον αυτή γίνεται ως αντίδραση σε ενάσκηση νόμιμου δικαιώματος, καθώς και με τις λοιπές διατάξεις εργατικού δικαίου που παρέχουν προστασία από την απόλυση.
Άρθρο 20	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση προστίθεται άρθρο 135Δ στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου, με σκοπό να ενσωματωθεί το άρθρο 24 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831. Με το άρθρο αυτό ρυθμίζεται το σύστημα της εποπτείας και της επιβολής κυρώσεων για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής του νόμου. Στην παρ. 1 ανατίθεται στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, ως αρχή αρμόδια για την εφαρμογή του Γ.Κ.Π.Δ., η παρακολούθηση και η επιβολή των διατάξεων για την αλγοριθμική διαφάνεια, καθώς αφορούν ζητήματα προστασίας προσωπικών δεδομένων, σύμφωνα με τις διαδικαστικές διατάξεις των Κεφαλαίων VI, VII και VIII του Γ.Κ.Π.Δ.. Στην παρ. 2 προβλέπεται υποχρέωση συνεργασίας της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα με την Επιθεώρηση Εργασίας, εντός του πεδίου των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, ιδίως όταν ανακύπτουν ζητήματα σχετικά με τις επιπτώσεις των αυτοματοποιημένων συστημάτων παρακολούθησης ή λήψης αποφάσεων σε πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα, μέσω ανταλλαγής σχετικών πληροφοριών, περιλαμβανομένων εκείνων που συλλέγονται στο πλαίσιο επιθεωρήσεων ή ερευνών. Η παρ. 3 προβλέπει αντίστοιχη συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές άλλων κρατών μελών, για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών σχετικά

	με την εφαρμογή του τεκμηρίου εργασιακής σχέσης, με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρ. 4 αφορά τη διασυνοριακή συνεργασία στις περιπτώσεις κατά τις οποίες συγκεκριμένο πρόσωπο εκτελεί εργασία σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο της εγκατάστασης της πλατφόρμας. Για τον σκοπό αυτόν θα ορίζεται ως εθνικός σύνδεσμος επικοινωνίας υπάλληλος της Επιθεώρησης Εργασίας, ώστε να διασφαλίζεται σαφές σημείο επαφής για τις αρχές των λοιπών κρατών μελών. Στην παρ. 5 προβλέπεται ότι η παραβίαση των δικαιωμάτων ή υποχρεώσεων που απορρέουν από τις διατάξεις του οικείου Κεφαλαίου του Κώδικα Εργατικού Δικαίου συνιστά παράβαση της εργατικής νομοθεσίας, με την επιφύλαξη της εφαρμογής του Γ.Κ.Π.Δ. ως προς τα ζητήματα που εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιότητας της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Για τις παραβάσεις αυτές προβλέπεται η επιβολή των κυρώσεων του άρθρου 135Ε του Κώδικα Εργατικού Δικαίου, οι οποίες πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αποτρεπτικές και αναλογικές, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση, τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παράβασης, καθώς και τον αριθμό των θιγόμενων προσώπων. Στην παρ. 6 προβλέπεται η εφαρμογή των άρθρων 946 και 947 του Κ.Πολ.Δ. σε περιπτώσεις κατά τις οποίες οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας αρνούνται να συμμορφωθούν με εκτελεστή δικαστική απόφαση που καθορίζει το ορθό καθεστώς εργασίας των προσώπων που παρέχουν εργασία μέσω πλατφόρμας. Με τον τρόπο αυτόν διασφαλίζεται η δυνατότητα αναγκαστικής εκτέλεσης των σχετικών δικαστικών αποφάσεων και ενισχύεται η αποτελεσματική δικαστική προστασία των εργαζομένων έναντι της μη συμμόρφωσης των ψηφιακών πλατφορμών.
Άρθρο 21	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση τροποποιείται το άρθρο 133 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου, με σκοπό να ενσωματωθούν στην ελληνική έννομη τάξη το άρθρο 25 και η παρ. 3 του άρθρου 29 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831, διατηρώντας το υφιστάμενο από το 2021 θεσμικό πλαίσιο συνδικαλιστικών δικαιωμάτων στις ψηφιακές πλατφόρμες. Στις ισχύουσες παρ. 1 και 2 ο όρος «πάροχος υπηρεσιών» αντικαθίσταται από τον όρο «πρόσωπο που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα», ώστε να συμβαδίζει με τους νέους ορισμούς που προστέθηκαν με το άρθρο 4 των αξιολογούμενων ρυθμίσεων. Επιπλέον, προστίθεται νέα παρ. 4, εκπληρώνοντας την υποχρέωση διασφάλισης αποτελεσματικής συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων και ενίσχυσης του κοινωνικού διαλόγου. Στο πλαίσιο αυτό, ιδιαίτερης σημασίας είναι η ρητή σύνδεση των μέτρων αυτών με το Σχέδιο Δράσης για την προώθηση των συλλογικών διαπραγματεύσεων του άρθρου 5 ν. 5163/2024 (Α’ 199), το οποίο καταρτίζεται σε εκτέλεση της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2041 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Οκτωβρίου 2022, για επαρκείς κατώτατους μισθούς στην

	Ευρωπαϊκή Ένωση (L 275). Η διάταξη αποφεύγει έτσι τη δημιουργία παράλληλων, αποσπασματικών μηχανισμών προώθησης του κοινωνικού διαλόγου και εντάσσει την προώθηση της συλλογικής διαπραγμάτευσης στην εργασία σε πλατφόρμα ως ειδικότερη συνιστώσα του ενιαίου εθνικού σχεδιασμού για την αύξηση της κάλυψης από συλλογικές συμβάσεις, με αξιοποίηση της ίδιας και ήδη υφιστάμενης θεσμικής υποδομής διαβούλευσης με τους κοινωνικούς εταίρους.
Άρθρο 22	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση ενσωματώνεται στην ελληνική έννομη τάξη το άρθρο 27 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831 και προβλέπεται η υποχρέωση των εθνικών αρμόδιων αρχών για διασφάλιση της διάδοσης της πληροφορίας τόσο αναφορικά με τον παρόντα νόμο, όσο και αναφορικά με την ισχύουσα σχετική νομοθεσία, προκειμένου να παρέχεται στους ενδιαφερόμενους μία συνολική ενημέρωση σχετικά με το θεσμικό πλαίσιο που εφαρμόζεται στην εργασία σε πλατφόρμα αναφορικά με την εν λόγω Οδηγία. Αποδέκτες της πληροφορίας είναι τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα και οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, καθώς και το γενικό κοινό. Οι αρμόδιες αρχές καλούνται να λάβουν ενεργά μέτρα, προκειμένου η πληροφόρηση να καταστεί προσβάσιμη για τους αποδέκτες.
Άρθρο 23	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση προστίθεται άρθρο 135Ε στον Κώδικα Εργατικού Δικαίου ώστε να τεθούν οι εξουσιοδοτικές διατάξεις για το Μέρος Α΄ των αξιολογούμενων ρυθμίσεων.
Άρθρο 24	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση τίθενται οι απαραίτητες μεταβατικές διατάξεις και ενσωματώνεται η παρ. 6 του άρθρου 5 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831. Ειδικότερα, Στην παρ. 1 προβλέπεται για λόγους ασφάλειας δικαίου, ότι το τεκμήριο του άρθρου 132 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου δεν παράγει αναδρομικά έννομα αποτελέσματα και, ως εκ τούτου, για τις συμβατικές σχέσεις που έχουν συναφθεί πριν από τη δημοσίευση των αξιολογούμενων ρυθμίσεων, συμπεριλαμβανομένων των συμβατικών σχέσεων που συνήφθησαν πριν από την ημερομηνία αυτή και παραμένουν σε ισχύ κατά την ημερομηνία αυτή, το τεκμήριο εφαρμόζεται μετά από την ως άνω ημερομηνία. Οι αξιώσεις που αφορούν την ενδεχόμενη ύπαρξη σχέσης εργασίας πριν από την ημερομηνία δημοσίευσης των αξιολογούμενων ρυθμίσεων και τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που απορρέουν έως την ημερομηνία αυτή θα πρέπει, συνεπώς, να αξιολογούνται χωρίς να λαμβάνεται υπόψη το τεκμήριο του άρθρου 132 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου, όπως διαμορφώνεται με το άρθρο 6 των αξιολογούμενων ρυθμίσεων. Στην παρ. 2, προβλέπεται ο χρόνος της πρώτης διάθεσης των πληροφοριών της παρ. 2 του άρθρου 135 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου, τόσο για τις υφιστάμενες κατά τον χρόνο δημοσίευσης του

	παρόντος ψηφιακές πλατφόρμες όσο και για αυτές που θα συσταθούν στο μέλλον.
Άρθρο 25	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση τίθεται ο σκοπός του Μέρους Β΄ των αξιολογούμενων ρυθμίσεων.
Άρθρο 26	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση τίθεται το αντικείμενο του Μέρους Β΄ των αξιολογούμενων ρυθμίσεων.
Άρθρο 27	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση τροποποιείται το άρθρο 231 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου, με σκοπό τη διευκόλυνση της άσκησης του δικαιώματος στη γονική άδεια. Ειδικότερα, τροποποιείται το δεύτερο εδάφιο της παρ. 3, προκειμένου να καταργηθεί η προϋπόθεση συμπλήρωσης ενός (1) έτους πραγματικής απασχόλησης στον ίδιο εργοδότη από τη λήξη της γονικής άδειας για το προηγούμενο τέκνο. Με τον τρόπο αυτό, παρέχεται η δυνατότητα στους γονείς να κάνουν χρήση της γονικής άδειας και να λαμβάνουν το αντίστοιχο επίδομα που δικαιούνται για κάθε τέκνο είτε διαδοχικά είτε κατά οποιονδήποτε άλλο τρόπο συμφωνηθεί μεταξύ εργαζομένου και εργοδότη, χωρίς τον εν λόγω χρονικό περιορισμό. Περαιτέρω, καταργείται η παρ. 4, προκειμένου να διευκολυνθούν οι γονείς που απασχολούνται στον ίδιο εργοδότη, καθώς αίρεται ο περιορισμός που αφορά την παράλληλη χρήση της γονικής άδειας, παρέχοντάς τους τη δυνατότητα να κάνουν χρήση αυτής ταυτόχρονα.
Άρθρο 28	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση τροποποιείται το άρθρο 232 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου, με σκοπό τη διευκόλυνση της άσκησης του δικαιώματος στην άδεια φροντιστή. Ειδικότερα, καταργείται η προϋπόθεση προηγούμενης απασχόλησης έξι (6) μηνών συνεχόμενης ή με διαδοχικές συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου στον ίδιο εργοδότη για τη θεμελίωση του δικαιώματος στην εν λόγω άδεια. Ως εκ τούτου, οι εργαζόμενοι θα μπορούν να κάνουν χρήση της άδειας φροντιστή ήδη από την έναρξη της εργασιακής τους σχέσης, χωρίς να απαιτείται η συμπλήρωση ελάχιστου χρονικού διαστήματος απασχόλησης.
Άρθρο 29	Με την προτεινόμενη συμπλήρωση της παρ. 2Β του άρθρου 580 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου, προβλέπεται χρονικό διάστημα τριάντα (30) λεπτών πριν από την έναρξη και τριάντα (30) λεπτών μετά τη λήξη της εργασίας ως χρόνος προετοιμασίας για το προσωπικό που απασχολείται σε χειρουργεία. Σύμφωνα με το π.δ. 198/2007 (Α' 225) ως ελάχιστη σύνθεση προσωπικού χειρουργείου θεωρούνται οι νοσηλευτές, οι καθαριστές και οι μεταφορείς. Η πρόβλεψη εφαρμόζεται αποκλειστικά στις ανωτέρω ειδικότητες και μόνο κατά τις ημέρες που απασχολούνται για κάποια χειρουργική επέμβαση. Σημειώνεται ότι οι ιατροί και οι οδοντίατροι εξαιρούνται συνολικά από την εφαρμογή της Ψηφιακής Κάρτας Εργασίας, σύμφωνα με την υπ' αρ. 49758/26.5.2022 απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων «Α. Εφαρμογή Συστήματος Ψηφιακής Κάρτας Εργασίας Υποχρέωση Καταχώρησης Ψηφιακών Στοιχείων σχετιζόμενων με το

	ωράριο απασχόλησης στο Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ Β. Τροποποίηση της υπ' αρ. 40331/Δ1.13521/13-9-2019 «Επανακαθορισμός όρων ηλεκτρονικής υποβολής εντύπων αρμοδιότητας Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ) και Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ)» απόφασης του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων» (Β' 3520)» (Β’ 2668). Η ρύθμιση κρίνεται αναγκαία λόγω της ιδιαίτερης φύσης και των αυξημένων απαιτήσεων των καθηκόντων του εν λόγω προσωπικού, καθώς η ανάληψη εργασίας σε χειρουργικό περιβάλλον προϋποθέτει την ολοκλήρωση συγκεκριμένων διαδικασιών προετοιμασίας, όπως η αλλαγή ενδυμασίας και η χρήση του προβλεπόμενου ειδικού ρουχισμού και εξοπλισμού, η τήρηση των απαιτούμενων κανόνων υγιεινής και αντισηψίας, καθώς και η προετοιμασία για την είσοδο στον χειρουργικό χώρο, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα πρωτόκολλα ασφαλείας και πρόληψης λοιμώξεων. Αντίστοιχα, μετά από την ολοκλήρωση της εργασίας απαιτείται χρόνος για τις προβλεπόμενες διαδικασίες αποχώρησης από τον χειρουργικό χώρο και απομάκρυνσης του ειδικού ρουχισμού και εξοπλισμού. Οι διαδικασίες αυτές είναι απαραίτητες για την ασφαλή άσκηση των καθηκόντων του προσωπικού και τη διασφάλιση της υγείας των ασθενών και των εργαζομένων. Ως εκ τούτου, η πρόβλεψη ειδικού χρονικού περιθωρίου προετοιμασίας και αποχώρησης ανταποκρίνεται στις πραγματικές συνθήκες εργασίας του εν λόγω προσωπικού, διασφαλίζοντας παράλληλα την ορθή εφαρμογή του συστήματος της Ψηφιακής Κάρτας Εργασίας, χωρίς να συγχέεται ο χρόνος προετοιμασίας με τον χρόνο πραγματικής απασχόλησης. Κατά τα λοιπά, εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι προβλέψεις της παρ. 2Β σχετικά με τη σήμανση της Ψηφιακής Κάρτας Εργασίας, τις ευνοϊκότερες συμφωνίες υπέρ των εργαζομένων και την επιβολή διοικητικών κυρώσεων σε περίπτωση πραγματικής απασχόλησης κατά τον χρόνο προετοιμασίας.
Άρθρο 30	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση τροποποιείται η παρ. 2 του άρθρου 581 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου, με σκοπό την εναρμόνιση της προθεσμίας απολογιστικής δήλωσης του ωραρίου των επαγγελματιών οδηγών με την αντίστοιχη προθεσμία που ισχύει για τους λοιπούς εργαζομένους των επιχειρήσεων που εφαρμόζουν το σύστημα της Ψηφιακής Κάρτας Εργασίας. Ειδικότερα, οι επαγγελματίες οδηγοί που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) 561/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2006, για την εναρμόνιση ορισμένων κοινωνικών διατάξεων στον τομέα των οδικών μεταφορών και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 3821/85 και (ΕΚ) αριθ. 2135/98 του Συμβουλίου καθώς και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3820/85 του Συμβουλίου (L 102) και του Κανονισμού (ΕΕ) 165/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Φεβρουαρίου 2014, για τους ταχογράφους στον τομέα των οδικών μεταφορών, ο οποίος καταργεί τον κανονισμό

	(ΕΟΚ) αριθ. 3821/85 του Συμβουλίου σχετικά με τη συσκευή ελέγχου στον τομέα των οδικών μεταφορών και τροποποιεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 561/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την εναρμόνιση ορισμένων κοινωνικών διατάξεων στον τομέα των οδικών μεταφορών (L 60), χρησιμοποιούν υποχρεωτικά ψηφιακό ταχογράφο, μέσω του οποίου καταγράφονται τα σχετικά στοιχεία της δραστηριότητάς τους. Για τον λόγο αυτό, με το άρθρο 78 του ν. 4808/2021 (Α' 101) θεσπίστηκε η δυνατότητα απολογιστικής δήλωσης του ωραρίου τους στο Π.Σ. «ΕΡΓΑΝΗ» εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη λήξη της εβδομαδιαίας περιόδου εργασίας. Στη συνέχεια, η εφαρμογή της Ψηφιακής Κάρτας Εργασίας επεκτάθηκε σε κλάδους και επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα, και με το άρθρο 22 του ν. 5053/2023 (Α' 158) προβλέφθηκε η δυνατότητα απολογιστικής δήλωσης του ωραρίου των εργαζομένων στις ενταγμένες επιχειρήσεις εντός του επόμενου ημερολογιακού μήνα από εκείνον κατά τον οποίο παρασχέθηκε η εργασία. Κατόπιν των ανωτέρω, κρίνεται αναγκαία η επικαιροποίηση της παρ. 2 του άρθρου 581 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου, ώστε η προθεσμία απολογιστικής δήλωσης του ωραρίου των επαγγελματιών οδηγών να εναρμονιστεί με την προβλεπόμενη στην παρ. 3 του ίδιου άρθρου προθεσμία, ήτοι έως το τέλος του επόμενου ημερολογιακού μήνα από εκείνον κατά τον οποίο παρασχέθηκε η εργασία.
Άρθρο 31	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση επιδιώκεται η συνεχής ασφαλιστική προστασία των παιδιών κατά την ενηλικίωση, χωρίς περιττά κενά, κατά την έναρξη της επαγγελματικής τους δραστηριότητας και μετά από τη λήξη της ασφαλιστικής κάλυψης από εργασία. Για τον σκοπό αυτό εισάγονται τρεις (3) νέες προβλέψεις στην περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 22 του ν. 4529/2018 (Α΄ 56). Με την πρώτη προβλέπεται η διατήρηση της ασφαλιστικής ικανότητας των τέκνων ως έμμεσων μελών έως την τελευταία ημέρα του Φεβρουαρίου του ημερολογιακού έτους που έπεται του έτους συμπλήρωσης του δέκατου όγδοου (18ου) έτους της ηλικίας τους. Περαιτέρω, παρέχεται η δυνατότητα επανένταξης των τέκνων στην ασφαλιστική κάλυψη των γονέων τους ως έμμεσων μελών μετά από τη λήξη του ίδιου δικαιώματος παροχών ασθένειας, το οποίο θεμελίωσαν λόγω εργασίας ή απασχόλησής τους, ανεξαρτήτως του αν είναι άνεργα ή φοιτούν σε εκπαιδευτικό ίδρυμα, εφόσον είναι άγαμα και δεν διαθέτουν ενεργό ίδιο δικαίωμα παροχών ασθένειας. Η επανένταξη πραγματοποιείται από τη λήξη της ουσιαστικής ισχύος του ίδιου δικαιώματος, σύμφωνα με τις λοιπές εφαρμοστέες διατάξεις και δεν μπορεί να υπερβαίνει το εικοστό έκτο (26ο) έτος της ηλικίας. Τέλος, σε περίπτωση απασχόλησης τέκνου μετά την ενηλικίωση και μέχρι τη συμπλήρωση του εικοστού έκτου (26ου) έτους της ηλικίας του, διατηρείται η ασφαλιστική κάλυψή του ως μέλους της οικογένειας των γονέων του μέχρι τη συμπλήρωση των προβλεπόμενων ημερών εργασίας για τη χορήγηση ασφαλιστικής

	ικανότητας από ίδιο δικαίωμα. Έτσι, αποφεύγονται τα κενά της ασφαλιστικής κάλυψης, η απώλεια της ασφαλιστικής ικανότητας και διασφαλίζεται η πρόσβαση σε παροχές υγειονομικής περίθαλψης.
Άρθρο 32	Σύμφωνα με το ισχύον πλαίσιο, η συμπληρωματική παροχή μητρότητας της Δ.ΥΠ.Α. χορηγείται, υπό τις προβλεπόμενες προϋποθέσεις, στις ασφαλισμένες του e-Ε.Φ.Κ.Α., οι οποίες υπάγονται στην ασφάλιση του πρώην Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων – Ενιαίου Ταμείου Ασφάλισης Μισθωτών (τ. Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ.). Στις προϋποθέσεις αυτές περιλαμβάνεται η προηγούμενη λήψη παροχών κυοφορίας και λοχείας από τον e-Ε.Φ.Κ.Α. (τ. Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ.). Με βάση το πλαίσιο αυτό, οι ασφαλισμένες του .(Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. δεν περιλαμβάνονται σήμερα στο πεδίο εφαρμογής της συγκεκριμένης παροχής, λόγω της διαφορετικής ασφαλιστικής τους υπαγωγής. Με την αξιολογούμενη ρύθμιση τροποποιείται το άρθρο 1 του π.δ. 776/1977 (Α΄ 250), περί συμπληρωματικών παροχών μητρότητας, και διευρύνεται το πεδίο εφαρμογής του διατάγματος, ώστε να καταλαμβάνει και τις ασφαλισμένες του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π., οι οποίες απασχολούνται με σχέση εξαρτημένης εργασίας και λαμβάνουν από τον Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. τις αντίστοιχες παροχές μητρότητας για την κυοφορία και τη λοχεία υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις του διατάγματος. Διευκρινίζεται ότι οι αναφορές του σε ασφαλισμένες του Ι.Κ.Α. και σε παροχές κυοφορίας και λοχείας του Ι.Κ.Α. καταλαμβάνουν και τις ασφαλισμένες του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. και τις αντίστοιχες παροχές του οργανισμού αυτού.
Άρθρο 33	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση παρατείνεται έως την 31η Δεκεμβρίου 2027 η εφαρμογή της ετήσιας μεταβολής του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή ως βάσης αναπροσαρμογής των συντάξιμων αποδοχών, του ανώτατου ορίου ασφαλιστέων αποδοχών και των ποσών των ασφαλιστικών κατηγοριών, ενώ η εφαρμογή του Δείκτη Μεταβολής Μισθών μετατίθεται για την 1η Ιανουαρίου 2028. Ειδικότερα, με την τροποποίηση του άρθρου 38 του ν. 5167/2024 (Α΄ 207), παρατείνεται κατά ένα (1) έτος το υφιστάμενο μεταβατικό καθεστώς αναπροσαρμογής, το οποίο εφαρμόζεται στις συντάξιμες αποδοχές που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της ανταποδοτικής σύνταξης, στο ανώτατο όριο ασφαλιστέων αποδοχών των μισθωτών του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, καθώς και στις ασφαλιστικές κατηγορίες των ελεύθερων επαγγελματιών, των αυτοτελώς απασχολουμένων και των αγροτών. Αντίστοιχα, η παράταση καταλαμβάνει τις προβλεπόμενες αναπροσαρμογές των εισφορών υγειονομικής περίθαλψης, επικουρικής ασφάλισης και εφάπαξ παροχής. Η αξιολογούμενη ρύθμιση αποσκοπεί στον χρονικό συντονισμό της έναρξης εφαρμογής του συστήματος αναπροσαρμογής των συντάξιμων αποδοχών, του ανώτατου ορίου ασφαλιστέων αποδοχών και των ποσών των ασφαλιστικών κατηγοριών βάσει της μεταβολής των μισθών

	με την έναρξη εφαρμογής του νέου μηχανισμού υπολογισμού του κατώτατου νομοθετημένου μισθού βάσει επίσης του δείκτη μεταβολής μισθών που θα εφαρμοστεί για τον υπολογισμό του κατώτατου νομοθετημένου μισθού που θα ισχύσει από την 1η Ιανουαρίου 2028. Παράλληλα, διασφαλίζεται η συνέχεια και η προβλεψιμότητα του ισχύοντος συστήματος αναπροσαρμογής, χωρίς να αναστέλλεται η ετήσια προσαρμογή των σχετικών ασφαλιστικών μεγεθών. Με τον τρόπο αυτό επιδιώκεται η αξιόπιστη και ενιαία εφαρμογή του νέου μηχανισμού αναπροσαρμογής από την 1η Ιανουαρίου 2028, με γνώμονα την ασφάλεια δικαίου, τη διοικητική αποτελεσματικότητα και την ορθή λειτουργία του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης.
Άρθρο 34	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση προβλέπεται ότι στις ποινικές δίκες για τα αδικήματα του άρθρου 1 του α.ν. 86/1967 (Α΄ 136), η εμφάνιση υπαλλήλου του e-Ε.Φ.Κ.Α. ή του Κέντρου Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών (Κ.Ε.Α.Ο.) ως μάρτυρα στο ακροατήριο δεν είναι υποχρεωτική, εφόσον η αρμόδια υπηρεσία του e-Ε.Φ.Κ.Α. έχει ενημερώσει εγγράφως την αρμόδια εισαγγελική αρχή ή το αρμόδιο ποινικό δικαστήριο σχετικά με την υπόθεση. Το δικαστήριο διατηρεί τη δυνατότητα, αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήματος του κατηγορουμένου, να κλητεύσει μάρτυρα για ζητήματα ουσιώδη για την έκβαση της δίκης, τα οποία δεν προκύπτουν από τα έγγραφα της υπόθεσης. Η ρύθμιση αποσκοπεί στην αποτελεσματικότερη αξιοποίηση του προσωπικού του e-Ε.Φ.Κ.Α. και του Κ.Ε.Α.Ο., περιορίζοντας την ανάγκη φυσικής παρουσίας υπαλλήλων στο ακροατήριο όταν η υπόθεση μπορεί να εξεταστεί βάσει των διαθέσιμων εγγράφων. Με τον τρόπο αυτό, οι υπάλληλοι μπορούν να απασχολούνται σε εργασίες συναφείς με τη διαχείριση των ασφαλιστικών οφειλών, όπως η παρακολούθηση των ενεργών ρυθμίσεων των οφειλετών σε βάρος των οποίων έχει υποβληθεί μήνυση.
Άρθρο 35	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση αντικαθίσταται η παρ. 6 του άρθρου 257 του ν. 5222/2025 (Α΄ 134), με σκοπό την εναρμόνιση των όρων απώλειας της ειδικής ρύθμισης ασφαλιστικών οφειλών των πληγέντων από την κακοκαιρία «Daniel» με τους αντίστοιχους όρους της ρύθμισης φορολογικών οφειλών της παρ. 7 του άρθρου 256 του ίδιου νόμου. Με το άρθρο 257 του ν. 522/2025 δόθηκε στους πληγέντες η δυνατότητα να υπαγάγουν ασφαλιστικές οφειλές τους, για τις οποίες είχε χορηγηθεί αναστολή καταβολής, σε ρύθμιση έως εβδομήντα δύο (72) μηνιαίων δόσεων. Η ισχύουσα παρ. 6 προβλέπει ως λόγους απώλειας της ρύθμισης τη μη καταβολή δύο (2) συνεχόμενων μηνιαίων δόσεων ή τη βεβαίωση νέας οφειλής. Αντίθετα, η βεβαίωση νέας οφειλής δεν αποτελεί αυτοτελή λόγο απώλειας της αντίστοιχης ρύθμισης φορολογικών οφειλών. Για την άρση της διαφοροποίησης αυτής, η βεβαίωση νέας ασφαλιστικής οφειλής παύει να αποτελεί λόγο απώλειας της ρύθμισης. Παράλληλα, προστίθεται ως λόγος απώλειας η καθυστέρηση

	καταβολής των δύο (2) τελευταίων δόσεων για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των δύο (2) μηνών, ενώ διατηρείται ο λόγος της μη καταβολής δύο (2) συνεχόμενων μηνιαίων δόσεων. Με τον τρόπο αυτό εναρμονίζονται οι όροι διατήρησης των δύο ρυθμίσεων και διευκολύνεται η ομαλή αποπληρωμή των ασφαλιστικών οφειλών των πληγέντων, χωρίς να θίγονται η υποχρέωση καταβολής των τρεχουσών ασφαλιστικών εισφορών και η δυνατότητα είσπραξης νέων οφειλών σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
Άρθρο 36	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση τροποποιείται το άρθρο 70 του ν. 4826/2021 (Α΄ 160) και παρατείνεται έως την 30ή.6.2028 η άσκηση των αρμοδιοτήτων της Επενδυτικής Επιτροπής του Τ.Ε.Κ.Α. αποκλειστικά από την Επενδυτική Επιτροπή της Εταιρείας Διαχείρισης Επενδυτικών Κεφαλαίων Ταμείων Ασφάλισης Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών (Ε.Δ.Ε.Κ.Τ. Α.Ε.Π.Ε.Υ.) με σκοπό τη διασφάλιση της απρόσκοπτης συνέχειας της επενδυτικής λειτουργίας του Ταμείου και της αποτελεσματικής διαχείρισης των ζητημάτων που συνδέονται με την επενδυτική αξιοποίηση των κεφαλαίων των ασφαλισμένων του. Η παράταση κρίνεται αναγκαία προκειμένου να αξιοποιηθεί περαιτέρω η εξειδικευμένη τεχνογνωσία και εμπειρία της Ε.Δ.Ε.Κ.Τ. Α.Ε.Π.Ε.Υ. στον τομέα των επενδύσεων των ασφαλιστικών φορέων και να διασφαλιστούν η συνέχεια και η συνέπεια στη λήψη επενδυτικών αποφάσεων και μπορεί να συντέμνεται κατόπιν ειδικά τεκμηριωμένης εισήγησης του Διοικητικού Συμβουλίου του Τ.Ε.Κ.Α., με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Η Επενδυτική Επιτροπή της Ε.Δ.Ε.Κ.Τ. Α.Ε.Π.Ε.Υ. ασκεί τις αρμοδιότητες αυτές σύμφωνα με τον εκάστοτε ισχύοντα Κανονισμό Επενδύσεων του Τ.Ε.Κ.Α. Επιπλέον, καθιερώνεται η υποχρέωση σύναψης ετήσιας σύμβασης μεταξύ του Τ.Ε.Κ.Α. και της Ε.Δ.Ε.Κ.Τ. Α.Ε.Π.Ε.Υ., στην οποία προσδιορίζονται οι παρεχόμενες υπηρεσίες, οι τεχνικές προδιαγραφές, οι υποχρεώσεις των συμβαλλόμενων μερών και οι λοιποί όροι συνεργασίας. Η αμοιβή της Ε.Δ.Ε.Κ.Τ. Α.Ε.Π.Ε.Υ. συμφωνείται με την ετήσια σύμβαση, υπολογίζεται με βάση τις πραγματικές λειτουργικές δαπάνες που συνδέονται με την παροχή των συγκεκριμένων υπηρεσιών και δεν μπορεί να υπερβαίνει το εκάστοτε ισχύον ανώτατο χρηματικό όριο του άρθρου 118 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147), χωρίς να συνυπολογίζεται ο φόρος προστιθέμενης αξίας. Με τον τρόπο αυτόν διαμορφώνεται ένα σαφές πλαίσιο συνεργασίας, με διαφάνεια ως προς το αντικείμενο, τις υποχρεώσεις και το κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών, και υποστηρίζεται η εύρυθμη επενδυτική λειτουργία του Τ.Ε.Κ.Α. κατά τη μεταβατική περίοδο.
Άρθρο 37	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση αντικαθίσταται το άρθρο 71 του ν. 4826/2021 (Α΄ 160) και παρατείνεται έως την 30ή.6.2028 η άσκηση των αρμοδιοτήτων του Διαχειριστή Επενδύσεων του Τ.Ε.Κ.Α. αποκλειστικά από την Επενδυτική Επιτροπή της εταιρείας με τον διακριτικό τίτλο «ΕΔΕΚΤ Α.Ε.Π.Ε.Υ.» (ΕΔΕΚΤ). Η άσκηση των αρμοδιοτήτων αυτών αφορά

	είτε σε μέρος είτε στο σύνολο των προς επένδυση περιουσιακών στοιχείων του Ταμείου. Η παράταση αποσκοπεί στη διασφάλιση της συνέχειας της επενδυτικής διαχείρισης του Τ.Ε.Κ.Α. κατά τη μεταβατική περίοδο, με αξιοποίηση της εξειδικευμένης εμπειρίας και τεχνογνωσίας της ΕΔΕΚΤ στη διαχείριση επενδυτικών κεφαλαίων ασφαλιστικών φορέων. Η παρατεινόμενη προθεσμία μπορεί να συντέμνεται κατόπιν ειδικά τεκμηριωμένης εισήγησης του Διοικητικού Συμβουλίου του Τ.Ε.Κ.Α., με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Περαιτέρω, προβλέπονται ειδικότερες υποχρεώσεις της ΕΔΕΚΤ, πέραν των αρμοδιοτήτων του άρθρου 50 του ν. 4826/2021. Ειδικότερα, η ΕΔΕΚΤ συντάσσει και υποβάλλει στο Διοικητικό Συμβούλιο του Ταμείου δήλωση αποδοχής των αρχών και κανόνων του Κανονισμού Επενδύσεων και συνεργάζεται με τις υπηρεσίες του Ταμείου, την Επενδυτική Επιτροπή, τον θεματοφύλακα, τον υπεύθυνο διαχείρισης κινδύνων, τους αναλογιστές, τους ορκωτούς και τους εσωτερικούς ελεγκτές. Για την παροχή των υπηρεσιών συνάπτεται ετήσια σύμβαση μεταξύ του Τ.Ε.Κ.Α. και της ΕΔΕΚΤ, στην οποία προσδιορίζονται οι τεχνικές προδιαγραφές, οι υποχρεώσεις των μερών και οι ειδικότεροι όροι παροχής των υπηρεσιών. Η διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων πραγματοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 50 του ν. 4826/2021 και τον εκάστοτε ισχύοντα Κανονισμό Επενδύσεων του Ταμείου. Η αμοιβή της ΕΔΕΚΤ συμφωνείται με την ετήσια σύμβαση και υπολογίζεται με βάση τις πραγματικές λειτουργικές δαπάνες για την παροχή των συγκεκριμένων υπηρεσιών. Δεν μπορεί να υπερβαίνει το εκάστοτε ισχύον ανώτατο χρηματικό όριο του άρθρου 118 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147), χωρίς να συνυπολογίζεται ο φόρος προστιθέμενης αξίας. Με τον τρόπο αυτό προσδιορίζονται με σαφήνεια οι όροι συνεργασίας και το ανώτατο κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών.
Άρθρο 38	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση τροποποιείται η παρ. 5 του άρθρου 35 του ν. 4111/2013 (Α΄ 18), ως προς τη σύνθεση και τον τρόπο συγκρότησης του Διοικητικού Συμβουλίου της Α.Ε.Δ.Α.Κ. Ασφαλιστικών Οργανισμών. Σκοπός είναι η ενίσχυση της επιστημονικής επάρκειας του διοικητικού οργάνου και η αποτελεσματικότερη άσκηση των αρμοδιοτήτων του στη διαχείριση των επενδυτικών κεφαλαίων των ασφαλιστικών οργανισμών. Ειδικότερα, προβλέπεται η συγκρότηση επταμελούς Διοικητικού Συμβουλίου, στο οποίο συμμετέχουν εκπρόσωποι των Υπουργείων Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, του e-Ε.Φ.Κ.Α. και της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, καθώς και δύο (2) ειδικοί επιστήμονες με οικονομικές, νομικές ή χρηματοοικονομικές γνώσεις συναφείς με τον σκοπό της Εταιρείας. Παράλληλα, επικαιροποιούνται οι ονομασίες των αρμόδιων Υπουργείων και ορίζεται ότι ο Πρόεδρος, ο Διευθύνων Σύμβουλος και

	τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ορίζονται και παύονται αζημίως για το Δημόσιο και την Εταιρεία με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Η προτεινόμενη ρύθμιση αποσκοπεί στη βελτίωση της εταιρικής διακυβέρνησης, στην ενίσχυση της λειτουργικής αποτελεσματικότητας και στην αξιοποίηση εξειδικευμένων γνώσεων και εμπειρίας κατά τη λήψη αποφάσεων που συνδέονται με την εκπλήρωση του σκοπού της ΑΕΔΑΚ Ασφαλιστικών Οργανισμών.
Άρθρο 39	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση προστίθεται άρθρο 39Β στον ν. 4387/2016 (Α΄ 85), με το οποίο θεσπίζεται ειδική διαδικασία εγγραφής, υπαγωγής και λήξης της ασφάλισης στον e-Ε.Φ.Κ.Α. για μέλη, εταίρους και διαχειριστές νομικών προσώπων που αναλαμβάνουν ασφαλιστέα απασχόληση ή αποκτούν ασφαλιστέα ιδιότητα για την οποία απαιτείται έναρξη εργασιών στη Φορολογική Διοίκηση. Η προτεινόμενη ρύθμιση συμπληρώνει τις ρυθμίσεις του άρθρου 22 του ν. 4892/2022 (Α΄ 28), με το οποίο προστέθηκε άρθρο 39Α στον ν. 4387/2016 (Α΄ 85), προκειμένου να αυτοματοποιηθεί και να απλουστευθεί η διαδικασία εγγραφής μη μισθωτών στον e-Ε.Φ.Κ.Α. Με την ισχύουσα σήμερα διάταξη επιτυγχάνεται η διοικητική αποτελεσματικότητα και η απλοποίηση του τρόπου ασφάλισης αλλά μόνο για τα φυσικά πρόσωπα, ενώ δεν προβλέπεται αντίστοιχη διαδικασία υπαγωγής και αυτεπάγγελτης ασφάλισης ή λήξης αυτής για τους συμμετέχοντες σε νομικά πρόσωπα. Για την αντιμετώπιση του ανωτέρω προβλήματος προτείνεται η επέκταση της διαδικασίας αυτεπάγγελτης εγγραφής, μεταβολής δραστηριότητας καθώς και της λήξης στους διαχειριστές ή εταίρους ή μέλη νομικών προσώπων για τα οποία προκύπτει υποχρέωση ασφάλισης σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις των πρ. Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης και τις ισχύουσες διατάξεις περί υποχρεωτικής υπαγωγής. Σε περίπτωση δε εκπρόθεσμης υποβολής αίτησης του υπόχρεου στην ασφάλιση μη μισθωτού η εγγραφή στον e-Ε.Φ.Κ.Α. να πραγματοποιείται αυτεπάγγελτα, αξιοποιώντας στοιχεία που διαβιβάζονται ή αντλούνται μέσω διαλειτουργικότητας από την Φορολογική Διοίκηση και το Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.). Με τη ρύθμιση απλουστεύονται οι διαδικασίες ασφαλιστικής τακτοποίησης των συμμετεχόντων σε νομικά πρόσωπα και περιορίζονται οι καθυστερήσεις και οι παραλείψεις στην εγγραφή τους. Η αυτεπάγγελτη λήξη της ασφάλισης συμβάλλει στην αποφυγή βεβαίωσης εισφορών για διαστήματα κατά τα οποία δεν υφίσταται ασφαλιστέα ιδιότητα, ενώ η ηλεκτρονική υποβολή αιτήσεων μειώνει την ανάγκη φυσικής παρουσίας και τα διοικητικά βάρη για τους ασφαλισμένους και τον e-Ε.Φ.Κ.Α..
Άρθρο 40	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση συμπληρώνεται το πλαίσιο προστασίας των δικαιούχων σύνταξης λόγω θανάτου που θεσπίστηκε με το άρθρο 91 του ν. 5322/2026 (Α΄ 117), στο πλαίσιο της διασφάλισης

	της σταθερότητας τουλάχιστον των ήδη καταβαλλόμενων ποσών στους δικαιούχους συντάξεων λόγω θανάτου μετά την έναρξη ισχύος του νέου πλαισίου. Ειδικότερα, προβλέπεται ότι τα ποσά των ήδη καταβαλλόμενων συντάξεων λόγω θανάτου, όπως αυτά διαμορφώνονται κατ' εφαρμογή του άρθρου 91 του ν. 5322/2026, δεν μπορούν να υπολείπονται των αντίστοιχων ποσών που είχαν διαμορφωθεί την 31η Αυγούστου 2026. Με τη ρύθμιση αυτή διασφαλίζεται ότι η εφαρμογή των νέων διατάξεων πραγματοποιείται με πλήρη προστασία του ύψους των ήδη καταβαλλόμενων συντάξεων, ανεξαρτήτως των επιμέρους τεχνικών παραμέτρων ή συνδυαστικών εφαρμογών που λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό τους και διασφαλίζεται ότι οι προβλεπόμενες ευνοϊκές ρυθμίσεις για τους δικαιούχους συντάξεων λόγω θανάτου εφαρμόζονται χωρίς να θίγεται το επίπεδο των ποσών που ήδη καταβάλλονταν στους δικαιούχους. Ταυτόχρονα ενισχύονται η ασφάλεια δικαίου, η προβλεψιμότητα και η εμπιστοσύνη των δικαιούχων στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης.
Άρθρο 41	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση επιδιώκεται η άρση αμφισβητήσεων ως προς τη συνταξιοδοτική αξιοποίηση παράλληλου χρόνου ασφάλισης αιρετών της τοπικής αυτοδιοίκησης, η διασφάλιση της ανταποδοτικότητας των καταβληθεισών ασφαλιστικών εισφορών, η ενιαία αντιμετώπιση ομοειδών ασφαλιστικών περιπτώσεων και η οριστική διευθέτηση εκκρεμών συνταξιοδοτικών υποθέσεων, με σεβασμό στις ειδικές προϋποθέσεις θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος. Ειδικότερα, με τη ρύθμιση της παρ. 1 διευρύνεται ο κύκλος των δικαιούχων της χορηγίας αιρετών, στους οποίους προστίθενται, υπό τους όρους της διάταξης, οι αιρετοί Νομάρχες και Περιφερειάρχες. Για τους αιρετούς Νομάρχες απαιτούνται συνολική πραγματική υπηρεσία είκοσι (20) ετών στις προβλεπόμενες αιρετές θέσεις, από την οποία τουλάχιστον μία πλήρης τετραετία ως αιρετού Νομάρχη, Δημάρχου ή Προέδρου Κοινότητας, και συμπλήρωση του εξηκοστού έβδομου (67ου) έτους της ηλικίας. Για τους αιρετούς Περιφερειάρχες απαιτείται επιπλέον χρόνος πραγματικής υπηρεσίας ως αιρετού Νομάρχη, Δημάρχου ή Προέδρου Κοινότητας. Ο χρόνος ασφάλισης με την ιδιότητα του Περιφερειάρχη που αξιοποιείται για τη χορηγία δεν χρησιμοποιείται για τη θεμελίωση άλλου δικαιώματος. Για τις εκκρεμείς αιτήσεις της παρ. 1, τα οικονομικά αποτελέσματα επέρχονται από την έναρξη ισχύος της διάταξης. Απορριφθείσες αιτήσεις μπορούν να επανεξεταστούν κατόπιν νέας αίτησης, με οικονομικά αποτελέσματα από την ημερομηνία υποβολής της. Περαιτέρω, με τη ρύθμιση της περ. α' της παρ. 2 παρέχεται η δυνατότητα καταβολής σύνταξης σε πρόσωπα που είχαν καταστεί συνταξιούχοι του πρώην Δημοσίου έως τις 12.5.2016, εφόσον πληρούνται οι προβλεπόμενες γενικές και ειδικές προϋποθέσεις θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος των αιρετών α΄ και β΄ βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Η δυνατότητα αυτή παρέχεται ακόμη

	και όταν ο συντάξιμος χρόνος που έχει διανυθεί με την ιδιότητα του αιρετού συμπίπτει με χρόνο άλλης συντάξιμης υπηρεσίας στο πρώην Δημόσιο, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν καταβληθεί οι αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές και για τις δύο ιδιότητες. Επίσης, με την περ. β' της παρ. 2 ρυθμίζονται αντίστοιχες περιπτώσεις προσώπων που συνταξιοδοτούνται κατ' εφαρμογή του ν. 4387/2016 (Α' 85). Για τα πρόσωπα αυτά προβλέπεται η δυνατότητα συνταξιοδοτικής αξιοποίησης του χρόνου ασφάλισης που έχει διανυθεί με δύο ιδιότητες στο πρώην Δημόσιο, εκ των οποίων η μία είναι εκείνη του αιρετού α΄ ή β΄ βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης, είτε μέσω του υπολογισμού μίας ανταποδοτικής σύνταξης με συνυπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών και από τις δύο ιδιότητες από το έτος 2002 και εφεξής, είτε μέσω της καταβολής δύο ανταποδοτικών συντάξεων, εφόσον ο χρόνος που έχει διανυθεί με μία από τις δύο ιδιότητες μέχρι την 31.12.2016 επαρκεί για τη θεμελίωση δεύτερου συνταξιοδοτικού δικαιώματος. Προϋπόθεση είναι ο χρόνος να είναι συντάξιμος και για τις δύο υπηρεσίες και να έχουν καταβληθεί οι αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές. Με τον τρόπο αυτό επιδιώκεται η διασφάλιση της συνταξιοδοτικής αξιοποίησης των καταβληθεισών ασφαλιστικών εισφορών, σύμφωνα με την αρχή της ανταποδοτικότητας, καθώς και η αντιμετώπιση διαφοροποιήσεων που ανακύπτουν από την εφαρμογή διαδοχικών συνταξιοδοτικών καθεστώτων. Περαιτέρω, καθορίζεται η έναρξη των οικονομικών αποτελεσμάτων των προτεινόμενων ρυθμίσεων από την 20ή.4.2022, με ειδική πρόβλεψη για τις περιπτώσεις μεταγενέστερης υποβολής αίτησης. Παράλληλα, προβλέπεται η επανεξέταση αιτήσεων που έχουν απορριφθεί, ώστε να καταστεί δυνατή η υπαγωγή των ενδιαφερομένων στις νέες ρυθμίσεις, με οικονομικά αποτελέσματα από την ημερομηνία υποβολής της αρχικής αίτησης και πάντως όχι πριν από την 20ή.4.2022. Τέλος, με την περ. δ' της παρ. 2 ρυθμίζεται ο τρόπος επιστροφής ποσών σύνταξης που τυχόν οφείλονται κατ' εφαρμογή του άρθρου 96 του π.δ. 169/2007, προκειμένου τα πρόσωπα των περ. α' και β' της παρ. 2 να υπαχθούν στις διατάξεις του παρόντος. Ειδικότερα, προβλέπονται ο συμψηφισμός των επιστρεπτέων ποσών με τυχόν αναδρομικώς οφειλόμενα ποσά σύνταξης και η εξόφληση ενδεχόμενου υπολοίπου μέσω μηνιαίων παρακρατήσεων σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Η ρύθμιση αυτή αποσκοπεί στη διευκόλυνση της πρακτικής εφαρμογής της διάταξης, χωρίς να αίρεται η υποχρέωση επιστροφής των οφειλόμενων ποσών.
Άρθρο 42	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση προστίθεται δεύτερο εδάφιο στην περ. Α της παρ. 1 του άρθρου 3 του α.ν. 248/1967 (Α΄ 243), προκειμένου να διευρυνθεί η δυνατότητα υπαγωγής στην ασφάλιση του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. των ιδιοκτητών, εταίρων και μετόχων επιχειρήσεων Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και Ψυχαγωγίας, οι οποίες απασχολούν περιορισμένο αριθμό εργαζομένων.

	Ειδικότερα, προβλέπεται ότι η δυνατότητα υπαγωγής στην ασφάλιση του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π., σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και των καταστατικών διατάξεων του Οργανισμού, καταλαμβάνει και τους ιδιοκτήτες, εταίρους και μετόχους επιχειρήσεων της περ. β) του πρώτου εδαφίου της περ. Α της παρ. 1 του ίδιου άρθρου, στις οποίες απασχολούνται λιγότερα από πέντε (5) άτομα. Με την ισχύουσα ρύθμιση, η ασφαλιστική υπαγωγή των ιδιοκτητών, εταίρων και μετόχων επιχειρήσεων Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και Ψυχαγωγίας προβλέπεται υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται η νομική μορφή της επιχείρησης, το ποσοστό συμμετοχής στο κεφάλαιό της και ο περιορισμός της υπαγωγής σε έως δύο (2) φυσικά πρόσωπα ανά μέσο, κατόπιν αίτησής τους. Η εφαρμογή του υφιστάμενου πλαισίου, ωστόσο, δημιούργησε δυσχέρειες ως προς την ασφαλιστική κάλυψη προσώπων που δραστηριοποιούνται επαγγελματικά στον χώρο της ενημέρωσης μέσω μικρών επιχειρηματικών σχημάτων. Οι επιχειρήσεις αυτές, λόγω του περιορισμένου αριθμού εργαζομένων τους, στηρίζουν συχνά τη λειτουργία τους στην ενεργό συμμετοχή των ιδιοκτητών, εταίρων ή μετόχων τους, οι οποίοι δεν περιορίζονται στην άσκηση επιχειρηματικών ή διαχειριστικών καθηκόντων, αλλά δύνανται να συμμετέχουν άμεσα και ουσιαστικά στην παραγωγή, σύνταξη, επιμέλεια και δημοσίευση δημοσιογραφικού περιεχομένου. Ως εκ τούτου, η ιδιότητα του ιδιοκτήτη, εταίρου ή μετόχου μιας επιχείρησης Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης δεν αποκλείει το ενδεχόμενο το ίδιο πρόσωπο να ασκεί παράλληλα δημοσιογραφική δραστηριότητα, η οποία συνδέεται άμεσα με τη λειτουργία και τον σκοπό της συγκεκριμένης επιχείρησης και παρά ταύτα δεν μπορούσαν να ασφαλιστούν στον Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π.. Αυτό συμβαίνει, ιδίως, στις επιχειρήσεις μικρού μεγέθους, όπου οι επαγγελματικοί ρόλοι δύνανται να συνυπάρχουν στο ίδιο φυσικό πρόσωπο, χωρίς να είναι πάντοτε εφικτή η σαφής διάκριση μεταξύ της επιχειρηματικής συμμετοχής και της προσωπικής συμβολής στην παραγωγή του δημοσιογραφικού έργου. Η ανωτέρω πραγματικότητα οδήγησε σε αδικαιολόγητη διαφοροποίηση ως προς την ασφαλιστική μεταχείριση προσώπων που δραστηριοποιούνται στον ίδιο επαγγελματικό χώρο και συμμετέχουν ουσιαστικά στην άσκηση δημοσιογραφικής δραστηριότητας, αποκλειστικά ή κυρίως λόγω της οργανωτικής και επιχειρηματικής δομής του μέσου στο οποίο δραστηριοποιούνται. Με την αξιολογούμενη ρύθμιση επιδιώκεται, συνεπώς, η αντιμετώπιση του εν λόγω ζητήματος και η άρση των διαφοροποιήσεων αυτών, με την επέκταση της δυνατότητας υπαγωγής και στους ιδιοκτήτες, εταίρους και μετόχους επιχειρήσεων που απασχολούν λιγότερα από πέντε (5) άτομα, υπό τις προβλεπόμενες προϋποθέσεις.

	Παράλληλα, για λόγους διαφάνειας και νομιμότητας, τίθενται επιπλέον προϋποθέσεις υπαγωγής στην ασφάλιση, αντίστοιχες με τις προϋποθέσεις για την εγγραφή στα Μητρώα Έντυπου και Ηλεκτρονικού Τύπου της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας και Ενημέρωσης της Προεδρίας της Κυβέρνησης. Η προτεινόμενη ρύθμιση αποσκοπεί, τελικά, στη συμπλήρωση του υφιστάμενου πλαισίου ασφαλιστικής υπαγωγής, ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαιτερότητες των μικρών επιχειρήσεων Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και να παρέχεται η δυνατότητα ασφαλιστικής κάλυψης και στους ιδιοκτήτες, εταίρους και μετόχους αυτών, υπό τις ειδικότερες προϋποθέσεις που τίθενται από τη διάταξη.
Άρθρο 43	Η αξιολογούμενη ρύθμιση επιτρέπει την εξόφληση δαπανών που έχουν πραγματοποιηθεί σε προηγούμενα έτη και αφορούν την Ανεξάρτητη Αρχή «Επιθεώρηση Εργασίας» ή το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Οι ανωτέρω δαπάνες είναι αναγκαίες για την εύρυθμη λειτουργία της Ανεξάρτητης Αρχής Επιθεώρηση Εργασίας και του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης δεδομένου ότι καλύπτουν ανελαστικές υπηρεσίες. Ειδικότερα, αφορούν σε δαπάνες που αφορούν την μίσθωση κτηρίων από το Υπουργείο Εργασίας, σε τμήμα των οποίων στεγάζονται Υπηρεσίες της Ανεξάρτητης Αρχής «Επιθεώρηση Εργασίας», και αφορούν στα έτη 2024, 2025 και 2026. Οι εν λόγω δαπάνες θα πληρωθούν από τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης κατόπιν τροποποίησης προϋπολογισμού και εν συνεχεία οι σχετικές πιστώσεις θα μεταφερθούν στο Υπουργείο από τον Ε.Φ.1032-801-0000000 «Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή «Επιθεώρηση Εργασίας»» με την τρέχουσα διοικητική ταξινόμηση και Ε.Φ. 1812-801-0000000 με την από 1.1.2027 ισχύουσα διοικητική ταξινόμηση, κατόπιν τροποποίησης προϋπολογισμού.
Άρθρο 44	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση επιδιώκεται η αντιμετώπιση των άμεσων και επιτακτικών αναγκών καθαριότητας της Κεντρικής Υπηρεσίας του e-Ε.Φ.Κ.Α., οι οποίες συνδέονται με επιτακτικό δημόσιο συμφέρον (δημόσια υγεία), για το διάστημα από τη λήξη των συμβάσεων παροχής υπηρεσιών καθαριότητας που έχουν συναφθεί από τις υπηρεσίες του e-Ε.Φ.Κ.Α. και μέχρι την ολοκλήρωση των σχετικών διαγωνιστικών διαδικασιών, οι οποίες έχουν καθυστερήσει λόγω εκκρεμοδικίας και προδικαστικών προσφυγών. Σε κάθε περίπτωση, η διάρκεια της παράτασης της ισχύος των συμβάσεων καθαριότητας δεν δύναται να υπερβαίνει την 30ή.6.2027.
Άρθρο 45	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση διασφαλίζεται η συνέχεια της υλοποίησης και των πληρωμών των έργων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης που διαχειρίζεται η Επιτελική Δομή Ε.Σ.Π.Α. του Υπουργείου (Ε.Δ. Ε.Σ.Π.Α. Υ.Ε.Κ.Α.). Για τον σκοπό αυτό παρατείνονται δύο προθεσμίες που λήγουν στις 31 Δεκεμβρίου 2026 και αφορούν, αντίστοιχα, την άσκηση καθηκόντων δικαιούχου για έργα των Τομεακών

	Προγραμμάτων Ανάπτυξης και τη διενέργεια πληρωμών έργων του Αναπτυξιακού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Α.Π.Δ.Ε.). Ειδικότερα, τροποποιούνται ο τίτλος και η παρ. 1 του άρθρου 66 του ν. 5149/2024 (Α΄ 169), ώστε η Ε.Δ. Ε.Σ.Π.Α. Υ.Ε.Κ.Α. να μπορεί να συνεχίσει να ασκεί και να αναλαμβάνει καθήκοντα δικαιούχου για έργα των Τομεακών Προγραμμάτων Ανάπτυξης 2021–2025 και 2026–2030 έως την 31η Δεκεμβρίου 2028. Η δυνατότητα αυτή είχε αρχικά προβλεφθεί έως την 31η Δεκεμβρίου 2025 και παρατάθηκε έως την 31η Δεκεμβρίου 2026 με την παρ. 1 του άρθρου 87 του ν. 5264/2025 (Α΄ 239). Η νέα παράταση είναι αναγκαία, διότι έργα της περιόδου 2021–2025 παραμένουν σε εξέλιξη, ενώ στο Πρόγραμμα 2026–2030 έχουν ήδη ενταχθεί νέα έργα με δικαιούχο την Επιτελική Δομή. Η ρύθμιση επιτρέπει τη συνέχιση της εκτέλεσης των συμβάσεων και την εξόφληση των σχετικών δαπανών. Περιλαμβάνει ρητά και τις ενέργειες Τεχνικής Βοήθειας που υποστηρίζουν την άσκηση των καθηκόντων της Επιτελικής Δομής, ιδίως για έργα των οποίων φορείς λειτουργίας είναι εποπτευόμενοι φορείς του Υπουργείου. Παράλληλα, παρατείνεται έως την 30ή Ιουνίου 2027 η προθεσμία του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 23 του ν. 5163/2024 (Α΄ 199), εντός της οποίας η Ε.Δ. Ε.Σ.Π.Α. Υ.Ε.Κ.Α. μπορεί να ορίζεται διαχειριστής έργου/υπόλογος για πληρωμές έργων του εθνικού και του συγχρηματοδοτούμενου σκέλους του Α.Π.Δ.Ε. Η νέα παράταση επιτρέπει στην Επιτελική Δομή να ολοκληρώσει την εκκαθάριση και την εξόφληση των εκκρεμών δαπανών, ιδίως εκείνων που συνδέονται με την ολοκλήρωση δράσεων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, και συμβάλλει στην έγκαιρη απορρόφηση των αντίστοιχων πόρων.
Άρθρο 46	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση καθορίζονται οι αποδοχές και η αποζημίωση του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του Ε.Λ.Ο.Ε.Ν. όταν στη θέση αυτή διορίζεται μόνιμος υπάλληλος ή υπάλληλος με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου που υπηρετεί στο Δημόσιο ή σε νομικό πρόσωπο του δημοσίου τομέα και ορίζεται ότι κατά τη διάρκεια της θητείας του δεν αναστέλλεται η άσκηση των υπηρεσιακών καθηκόντων του. Για την άρση του οικονομικού αντικινήτρου και τη διευκόλυνση της πλήρωσης της θέσης από στελέχη της δημόσιας διοίκησης, προβλέπεται ότι ο υπάλληλος δεν τίθεται σε αναστολή καθηκόντων και διατηρεί, τις μηνιαίες τακτικές αποδοχές της θέσης προέλευσης. Παράλληλα, δικαιούται την αποζημίωση ή τα έξοδα κίνησης της παρ. 9 του άρθρου 2 του π.δ. 213/1983 (Α΄ 77). Οι τακτικές αποδοχές εξακολουθούν να καταβάλλονται από την αρμόδια υπηρεσία μισθοδοσίας του.
Άρθρο 47	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση τίθενται οι απαραίτητες εξουσιοδοτικές διατάξεις για το Μέρος Β΄ των αξιολογούμενων ρυθμίσεων.

Άρθρο 48	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση τίθενται οι απαραίτητες μεταβατικές διατάξεις για το Μέρος Β΄ των αξιολογούμενων ρυθμίσεων.
Άρθρο 49	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση τίθεται η έναρξη ισχύος του νόμου.

Α.5 Στόχοι της αξιολογούμενης ρύθμισης
Α.5.1 Ποιοι είναι οι στόχοι της αξιολογούμενης ρύθμισης (βραχυπρόθεσμοι και μακροπρόθεσμοι);

Μέρος Α΄

Στόχος των αξιολογούμενων ρυθμίσεων είναι η ενσωμάτωση στην ελληνική έννομη τάξη της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831 και η θέσπιση ενός ολοκληρωμένου πλαισίου προστασίας των προσώπων που παρέχουν εργασία μέσω ψηφιακών πλατφορμών.

Βραχυπρόθεσμα, επιδιώκεται ο ορθός χαρακτηρισμός του καθεστώτος απασχόλησης, η ενίσχυση της διαφάνειας και της ανθρώπινης εποπτείας στη χρήση αλγοριθμικών συστημάτων, η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και η ενίσχυση των μηχανισμών ελέγχου και επιβολής της εργατικής νομοθεσίας.

Μακροπρόθεσμα, επιδιώκεται η βελτίωση των συνθηκών εργασίας, ο περιορισμός της εργασιακής επισφάλειας, η αποτελεσματική διασφάλιση των εργασιακών δικαιωμάτων και η ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου. Παράλληλα, επιδιώκεται η θέσπιση ενός πλαισίου ρύθμισης της χρήσης της τεχνητής νοημοσύνης στις εργασιακές σχέσεις, με έμφαση στη διαφάνεια, την ανθρώπινη εποπτεία και την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων των εργαζομένων κατά τη χρήση αυτοματοποιημένων συστημάτων παρακολούθησης και λήψης αποφάσεων.

Μέρος Β΄

Στόχος των αξιολογούμενων ρυθμίσεων είναι η άμεση αντιμετώπιση ειδικότερων ζητημάτων αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης που αφορούν στα δικαιώματα των εργαζομένων, των ασφαλισμένων και των συνταξιούχων και σε εποπτευόμενους φορείς, με απώτερο σκοπό την ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων και των ασφαλισμένων και των συνταξιούχων, καθώς και τη βελτίωση της λειτουργίας του ασφαλιστικού συστήματος και των εποπτευόμενων φορέων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Επιδιώκεται, επίσης, η διευθέτηση εκκρεμοτήτων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και των εποπτευόμενων φορέων του.

Βραχυπρόθεσμοι στόχοι είναι η διευκόλυνση της χρήσης της γονικής άδειας και της άδειας φροντιστή, η προσαρμογή των διαδικασιών καταγραφής του χρόνου εργασίας στις ιδιαιτερότητες συγκεκριμένων επαγγελματικών κατηγοριών, η αποφυγή κενών στην ασφαλιστική κάλυψη των τέκνων και η επέκταση της συμπληρωματικής παροχής μητρότητας στις ασφαλισμένες του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. Επιδιώκονται επίσης η διατήρηση των ρυθμίσεων ασφαλιστικών οφειλών των πληγέντων από την κακοκαιρία «Daniel», η προστασία των ποσών των ήδη καταβαλλόμενων συντάξεων λόγω θανάτου και η διευθέτηση συνταξιοδοτικών εκκρεμοτήτων αιρετών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Παράλληλα, επιδιώκονται η ομαλή μετάβαση στο νέο σύστημα αναπροσαρμογής των ασφαλιστικών μεγεθών, η συνέχεια της επενδυτικής λειτουργίας του Τ.Ε.Κ.Α., η ενίσχυση της διοίκησης της Α.Ε.Δ.Α.Κ. Ασφαλιστικών Οργανισμών και η κάλυψη άμεσων λειτουργικών και οικονομικών αναγκών των αρμόδιων φορέων. Στους βραχυπρόθεσμους στόχους περιλαμβάνονται, επιπλέον, η συνέχιση των έργων των Τομεακών Προγραμμάτων Ανάπτυξης, η έγκαιρη εξόφληση των εκκρεμών δαπανών του Αναπτυξιακού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και η καταβολή των δικαστικά αναγνωρισμένων εφάπαξ αποζημιώσεων στους δικαιούχους των καταργηθέντων Κ.Α.Φ. Επιδιώκεται, επίσης, η άρση του οικονομικού αντικινήτρου για την ανάληψη της προεδρίας του Ε.Λ.Ο.Ε.Ν. από στελέχη της δημόσιας διοίκησης.

Μακροπρόθεσμοι στόχοι είναι η απλούστευση των διαδικασιών ασφαλιστικής υπαγωγής και λήξης της ασφάλισης, η μείωση των διοικητικών βαρών και η ορθή αποτύπωση των ασφαλιστικών υποχρεώσεων. Οι παρεμβάσεις αποβλέπουν επίσης στην αποτελεσματικότερη αξιοποίηση του προσωπικού και των πόρων των φορέων, στην ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου και στην ισότιμη αντιμετώπιση προσώπων που βρίσκονται σε αντίστοιχες ασφαλιστικές και

συνταξιοδοτικές συνθήκες. Περαιτέρω, επιδιώκονται η ολοκλήρωση των έργων των Τομεακών Προγραμμάτων Ανάπτυξης, η απορρόφηση των διαθέσιμων πόρων και η διεύρυνση του κύκλου των υποψηφίων για την προεδρία του Ε.Λ.Ο.Ε.Ν..	
Α.5.2 Οι στόχοι που επιδιώκονται με την αξιολογούμενη ρύθμιση πληρούν τα κριτήρια S.M.A.R.T.; ΝΑΙ ❒ ΟΧΙ ❒ Εάν ΝΑΙ, αναφέρατε αν πληρούν τα παρακάτω κριτήρια:	
Specific (Συγκεκριμένοι)	Οι στόχοι είναι σαφείς, κατανοητοί και συγκεκριμένοι, καθώς προσδιορίζουν τις επιδιωκόμενες παρεμβάσεις τόσο στον τομέα της προστασίας των εργαζομένων που απασχολούνται μέσω ψηφιακών πλατφορμών όσο και στον τομέα της εργασιακής και κοινωνικοασφαλιστικής προστασίας. Ειδικότερα, προβλέπονται συγκεκριμένες δράσεις για την ορθή αναγνώριση του καθεστώτος απασχόλησης, τη διαφάνεια στη χρήση αλγοριθμικών συστημάτων, τη διευκόλυνση της άσκησης εργασιακών δικαιωμάτων, την απλούστευση ασφαλιστικών διαδικασιών και την ενίσχυση της λειτουργίας των αρμόδιων φορέων.
Measurable (Μετρήσιμοι)	Η επίτευξη των στόχων μπορεί να αξιολογηθεί μέσω ποιοτικών και ποσοτικών στοιχείων, όπως ο αριθμός των εργαζομένων που καλύπτονται από τις νέες ρυθμίσεις, η αποτελεσματικότητα των ελεγκτικών μηχανισμών, η μείωση των διοικητικών εκκρεμοτήτων, η ταχύτερη διεκπεραίωση ασφαλιστικών και συνταξιοδοτικών υποθέσεων, καθώς και η βελτίωση της πρόσβασης των δικαιούχων στις προβλεπόμενες παροχές.
Achievable (Επιτεύξιμοι)	Οι στόχοι είναι ρεαλιστικοί και υλοποιήσιμοι, καθώς βασίζονται στη θέσπιση συγκεκριμένων νομοθετικών παρεμβάσεων, στην αξιοποίηση των υφιστάμενων διοικητικών δομών και μηχανισμών ελέγχου, καθώς και στην αξιοποίηση των αρμόδιων υπηρεσιών και εποπτευόμενων φορέων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Παράλληλα, οι ρυθμίσεις αποσκοπούν στην αποτελεσματικότερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και των διαθέσιμων πόρων.
Relevant (Σχετικοί)	Οι στόχοι συνδέονται άμεσα με τις κυβερνητικές προτεραιότητες και τις στρατηγικές πολιτικές για την προστασία της εργασίας, την ενίσχυση των εργασιακών και ασφαλιστικών δικαιωμάτων, τον ψηφιακό μετασχηματισμό, τη διαφάνεια στη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης, την κοινωνική συνοχή και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης. Επιπλέον, το Μέρος Α΄ συνδέεται άμεσα με την υποχρέωση ενσωμάτωσης της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831 στην εθνική έννομη τάξη.
Time-bound (Χρονικά προσδιορισμένοι)	Οι στόχοι είναι χρονικά προσδιορισμένοι, καθώς η υλοποίησή τους εκκινεί άμεσα από τη δημοσίευση του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Α.5.3 Η αξιολογούμενη ρύθμιση προάγει τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών; **ΝΑΙ X** ΟΧΙ ❒ Εάν ΝΑΙ, ποιοι είναι οι συναφείς στόχοι και ποια η συμβολή της ρύθμισης;
Ναι, η αξιολογούμενη ρύθμιση προάγει τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών και ιδίως τον **Στόχο 8 (Αξιοπρεπής εργασία και οικονομική ανάπτυξη)**, μέσω της προστασίας των εργασιακών δικαιωμάτων, της βελτίωσης των συνθηκών εργασίας και της προώθησης ενός ασφαλούς και δίκαιου εργασιακού περιβάλλοντος στις πλατφόρμες. Παράλληλα, συμβάλλει στον **Στόχο 10 (Λιγότερες ανισότητες)**, μέσω της ενίσχυσης της ίσης μεταχείρισης και της προστασίας των εργαζομένων από καταχρηστικές πρακτικές, καθώς και στον **Στόχο 16 (Ειρήνη, δικαιοσύνη και ισχυροί θεσμοί)**, μέσω της ενίσχυσης της διαφάνειας, της λογοδοσίας, της ανθρώπινης εποπτείας των αλγοριθμικών συστημάτων και της αποτελεσματικής πρόσβασης στη δικαιοσύνη.
Α.5.4 Με την αξιολογούμενη ρύθμιση επιδιώκονται οι στόχοι της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία; ΝΑΙ ❒ **ΟΧΙ X** Εάν ΝΑΙ, ποιοι είναι οι συναφείς στόχοι και με ποιο τρόπο υλοποιούνται.

Α.6 Ψηφιακή διακυβέρνηση
Α.6.1 Προβλέπεται η χρήση πληροφοριακού συστήματος για την επίτευξη των στόχων της αξιολογούμενης ρύθμισης: **ΝΑΙ X** ΟΧΙ ❒ Εάν ΝΑΙ, ποιο είναι το σύστημα αυτό;
Προβλέπεται η δημιουργία Μητρώου Ψηφιακών Πλατφορμών Εργασίας εντός του υφιστάμενου Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ, σύμφωνα με το άρθρο 15. Μέσω του Μητρώου διασφαλίζεται η διαφάνεια του έργου των πλατφορμών και των διαμεσολαβητών, καθώς θα δηλώνουν τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε αυτούς ανεξαρτήτως καθεστώτος συνεργασίας. Στο άρθρο 40 προβλέπεται η χρήση του Ο.Π.Σ.-Ε.Φ.Κ.Α. (ήδη υφιστάμενο) για την αυτοματοποιημένη έναρξη, μεταβολή και λήξη της ασφάλισης συμμετεχόντων σε νομικά πρόσωπα στον e-Ε.Φ.Κ.Α..

Α.6.2 Το προβλεπόμενο πληροφοριακό σύστημα είναι συμβατό με την εκάστοτε ψηφιακή στρατηγική της χώρας (Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού); ΝΑΙ ❒ ΟΧΙ ❒ Εάν ΝΑΙ, αναφέρατε με ποιο τρόπο είναι συμβατό.
Τα προβλεπόμενα πληροφοριακά συστήματα είναι συμβατά με την ψηφιακή στρατηγική της χώρας και τις κατευθύνσεις της Βίβλου Ψηφιακού Μετασχηματισμού, καθώς συμβάλλουν στον ψηφιακό εκσυγχρονισμό της δημόσιας διοίκησης, στην αναβάθμιση των ηλεκτρονικών υπηρεσιών και στην απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών. Ειδικότερα, η δημιουργία του Μητρώου Ψηφιακών Πλατφορμών Εργασίας στο υφιστάμενο Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ ενισχύει την ψηφιοποίηση των διαδικασιών καταγραφής και παρακολούθησης της απασχόλησης, τη διαφάνεια και την αποτελεσματικότητα των ελεγκτικών μηχανισμών. Αντίστοιχα, η αξιοποίηση του Ο.Π.Σ.-Ε.Φ.Κ.Α. για την αυτοματοποιημένη έναρξη, μεταβολή και λήξη της ασφαλιστικής υπαγωγής συμβάλλει στην απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών, στη μείωση της γραφειοκρατίας και στην ταχύτερη και αποτελεσματικότερη εξυπηρέτηση των ασφαλισμένων. Οι ανωτέρω παρεμβάσεις συνάδουν ιδίως με τις κατευθύνσεις της Βίβλου Ψηφιακού Μετασχηματισμού που αφορούν στον ψηφιακό μετασχηματισμό της δημόσιας διοίκησης, στην ανάπτυξη διαλειτουργικών πληροφοριακών συστημάτων, στην απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών και στην παροχή ψηφιακών υπηρεσιών προς πολίτες και επιχειρήσεις. Συνεπώς, οι προβλεπόμενες ρυθμίσεις αξιοποιούν υφιστάμενες ψηφιακές υποδομές και ενισχύουν την αποτελεσματικότητα, τη διαφάνεια και τη λειτουργικότητα των υπηρεσιών του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.
Α.6.3 Διασφαλίζεται η διαλειτουργικότητα του εν λόγω πληροφοριακού συστήματος με άλλα υφιστάμενα συστήματα; **ΝΑΙ X** ΟΧΙ ❒ Εάν ΝΑΙ, αναφέρατε ποια είναι αυτά τα συστήματα:
Το Μητρώο ψηφιακών πλατφορμών εργασίας δημιουργείται εντός του υφιστάμενου Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ, σύμφωνα με το άρθρο 15 των αξιολογούμενων ρυθμίσεων. Ως εκ τούτου, η διαλειτουργικότητα διασφαλίζεται κατ' αρχάς με τα υφιστάμενα υποσυστήματα και μητρώα του Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ. Επιπλέον προβλέπεται η διαλειτουργικότητα του Μητρώου με τα Πληροφοριακά Σύστηματα του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου. Στο άρθρο 40 των αξιολογούμενων ρυθμίσεων προβλέπεται διαλειτουργικότητα με τη Φορολογική Διοίκηση και το Γ.Ε.ΜΗ., για τη διασταύρωση των στοιχείων απασχόλησης των συμμετεχόντων σε νομικά πρόσωπα που υποχρεωτικά υπάγονται στην ασφάλιση του e-Ε.Φ.Κ.Α..

Β. Έκθεση νομιμότητας

Β.1 Συναφείς συνταγματικές διατάξεις	
Άρθρα 2 παρ. 1 (σεβασμός και προστασία της αξίας του ανθρώπου), 5 παρ. 1 (ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας και συμμετοχή στην οικονομική ζωή), 9Α (προστασία προσωπικών δεδομένων), 22 παρ. 1 (προστασία της εργασίας και δικαίωμα στην εργασία), 22 παρ. 5 (κοινωνική ασφάλιση) και 25 παρ. 1 (αρχή του κοινωνικού κράτους δικαίου και προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων) του Συντάγματος.	
Β.2 Ενωσιακό δίκαιο	
Πρωτογενές ενωσιακό δίκαιο *(συμπεριλαμβανομένου του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων)*	Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρα 3, 16, 15) Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (άρθρα 8, 16, 27 και 31)
Κανονισμός	Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1689 (άρθρο 6 παρ. 2, άρθρο 43 παρ. 2, άρθρο 26 παρ. 7, άρθρο 86 παρ. 1) Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1150 Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 (άρθρα 13, 14, 22)
Οδηγία	Οδηγία (ΕΕ) 2024/2831 Οδηγία (ΕΕ) 2019/1158
Απόφαση	--
Β.3 Συναφείς διατάξεις διεθνών συνθηκών ή συμφωνιών	
Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου	---
Διεθνείς συμβάσεις	Υπ΄ αριθμ. 193 Διεθνή Σύμβαση Εργασίας (Αξιοπρεπής Εργασία στην οικονομία της πλατφόρμας)
Β.4 Συναφής νομολογία των ανωτάτων και άλλων εθνικών δικαστηρίων, καθώς και αποφάσεις των Ανεξάρτητων Αρχών	
Πηγή	Στοιχεία και βασικό περιεχόμενο απόφασης
Ανώτατο ή άλλο εθνικό δικαστήριο	---
Ανεξάρτητη Αρχή	---
Β.5 Συναφής ευρωπαϊκή και διεθνής νομολογία	
Πηγή	Στοιχεία και βασικό περιεχόμενο απόφασης
Νομολογία Δικαστηρίου Ε.Ε.	---

Νομολογία Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου	---
Άλλα ευρωπαϊκά ή διεθνή δικαστήρια ή διαιτητικά όργανα	---

Γ. Έκθεση διαβούλευσης

Γ.1 Διαβούλευση με φορείς κατά τη διάρκεια της νομοπαρασκευαστικής διαδικασίας	
Συνεργασία με Υπουργεία / υπηρεσίες	Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών Υπουργείο Εσωτερικών Υπουργείο Υγείας Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών Υπουργείο Ανάπτυξης, Υπουργείο Δικαιοσύνης, Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης
Συνεργασία με κοινωνικούς φορείς / Ανεξάρτητες Αρχές	Διαβούλευση με τους Εθνικούς Κοινωνικούς Εταίρους: Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος (Γ.Σ.Ε.Ε.), Σύνδεσμος Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (Σ.Ε.Β.), Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών, Βιοτεχνών, Εμπόρων Ελλάδος (Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.), Ελληνική Συνομοσπονδία Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας (Ε.Σ.Ε.Ε.), Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (Σ.Ε.Τ.Ε.) και Σύνδεσμος Βιομηχανιών Ελλάδος (Σ.Β.Ε.).
Συνεργασία με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος	----
Διεθνής διαβούλευση	----

Γ.2 Διαβούλευση μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας www.opengov.gr
Σχόλια στο πλαίσιο της διαβούλευσης μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας http://www.opengov.gr/ *(ηλεκτρονική επισύναψη της έκθεσης).* ***Το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης με τίτλο «Κανόνες στη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης στην αγορά εργασίας – Προστασία εργαζομένων στις πλατφόρμες - Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2024 – Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις - Λοιπές διατάξεις» τέθηκε σε δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση την Πέμπτη, 5 Νοεμβρίου 2026, η οποία ολοκληρώθηκε την Πέμπτη, 19 Νοεμβρίου 2026.*** ***Το σύνολο των σχολίων που υποβλήθηκαν είναι προσβάσιμο στη σελίδα https://opengov.gr/ypergasias/deliberations/kanones-sti-chrisi-tis-technitis-noimosynis-stin-agora-ergasias-prostasia-ergazomenon-stis/***

Αριθμός συμμετεχόντων	Τριακόσιοι δεκαεπτά (317)	
Αριθμός σχολίων		
Επί των γενικών αρχών της αξιολογούμενης ρύθμισης	Σχόλια που υιοθετήθηκαν	Υποβλήθηκαν τριακόσια δεκαεπτά (317) σχόλια, ως εξής: Στο Μέρος Α΄ (ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ (ΕΕ) 2024/2831 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ 23ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2024 ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΕ ΠΛΑΤΦΟΡΜΕΣ) υποβλήθηκαν εκατό ογδόντα τέσσερα (184) σχόλια. Στο Μέρος Β΄ (ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ – ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ) υποβλήθηκαν εκατό είκοσι εννιά (129) σχόλια. Στο Μέρος Γ΄ (ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ) υποβλήθηκαν τέσσερα (4) σχόλια. Από τα συνολικά τριακόσια δεκαεπτά (317) σχόλια υιοθετήθηκαν τέσσερα (4) σχόλια.
	Σχόλια που δεν υιοθετήθηκαν (συμπεριλαμβανομένης επαρκούς αιτιολόγησης)	Δεν υιοθετήθηκαν στο σύνολό τους σχόλια τα οποία αφορούσαν μεν την αξιολογούμενη νομοθετική πρωτοβουλία, πλην όμως χωρίς ειδικότερες παρατηρήσεις για το περιεχόμενο των ρυθμίσεων, καθιστώντας αδύνατη την υιοθέτησή τους. Επίσης, δεν υιοθετήθηκαν σχόλια που εκφεύγουν του ρυθμιστικού σκοπού και αντικειμένου της συγκεκριμένης νομοθετικής πρωτοβουλίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.
Επί των άρθρων της αξιολογούμενης ρύθμισης	Σχόλια που υιοθετήθηκαν	Από τα συνολικά τριακόσια δεκαεπτά (317) σχόλια υιοθετήθηκαν τέσσερα (4) σχόλια ως εξής: Στο άρθρο 1 υιοθετήθηκε ένα (1) σχόλιο που αφορούσε τη διόρθωση του τίτλου της οδηγίας στην περ. α). Υιοθετήθηκε εν μέρει ένα (1) σχόλιο στο άρθρο 31, κατά το σκέλος που αφορούσε

		την αποσαφήνιση των ηλικιακών ορίων. Ειδικότερα, ορίστηκε η συμπλήρωση του εικοστού έκτου (26ου) έτους ως κοινό ανώτατο όριο στις νέες προβλέψεις για την επανένταξη και τη διατήρηση της ασφαλιστικής ικανότητας των τέκνων ως μελών οικογένειας. Υιοθετήθηκε εν μέρει ένα (1) σχόλιο στο άρθρο 41, κατά το σκέλος που αφορούσε τη συμπερίληψη των περιφερειακών συμβούλων στη διάταξη για τη χορηγία. Στο άρθρο 42, υιοθετήθηκε εν μέρει ένα (1) σχόλιο, με το οποίο ενσωματώθηκαν οι προτάσεις για (α) τη διαπίστωση της συνδρομής των προϋποθέσεων υπαγωγής από τα αρμόδια όργανα του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π., (β) την καταβολή του συνόλου των εισφορών εργαζομένου και εργοδότη από τους αιτούντες, με βάση τις εκάστοτε νόμιμες κατώτατες αποδοχές, (γ) τη διατήρηση των προϋποθέσεων καθ' όλη τη διάρκεια της ασφαλιστικής σχέσης και τη λήξη της υπαγωγής όταν παύουν να συντρέχουν, με την επιφύλαξη των ήδη θεμελιωμένων δικαιωμάτων, και (δ) την εξειδίκευση της διαδικασίας με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού.
	Σχόλια που δεν υιοθετήθηκαν (συμπεριλαμβανομένης επαρκούς αιτιολόγησης)	Στο άρθρο 1 υποβλήθηκαν συνολικά δέκα (10) σχόλια, από τα οποία δεν υιοθετήθηκαν τα εννέα (9) σχόλια, καθώς είτε προέβαιναν σε γενικό σχολιασμό της παρούσας νομοθετικής πρωτοβουλίας είτε δεν αφορούσαν το περιεχόμενο του άρθρου. Στο άρθρο 2 υποβλήθηκαν δύο (2) σχόλια, τα οποία δεν υιοθετήθηκαν, καθώς το ένα (1) διατυπώνει γενικού χαρακτήρα παρατηρήσεις ως προς το πλαίσιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831, ενώ το δεύτερο αφορά τη διαμόρφωση πλαισίου για την ανεξάρτητη συνεργασία με ψηφιακές

		πλατφόρμες, ζήτημα που δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Στο άρθρο 3 υποβλήθηκαν τέσσερα (4) σχόλια, τα οποία δεν υιοθετήθηκαν, καθώς προτείνουν παρεμβάσεις στο πεδίο εφαρμογής της νομοθετικής πρωτοβουλίας, ωστόσο το σχετικό πεδίο εφαρμογής εκπορεύεται από την Οδηγία (ΕΕ) 2024/2831. Στο άρθρο 4 υποβλήθηκαν δώδεκα (12) σχόλια, τα οποία δεν υιοθετήθηκαν. Συγκεκριμένα: – Υποβλήθηκαν έξι (6) σχόλια που αφορούν τον ορισμό της «ψηφιακής πλατφόρμας» τα οποία δεν υιοθετούνται καθώς είτε ζητούν την προσθήκη διευκρινίσεων οι οποίες ήδη περιέχονται στην κατ' άρθρον ανάλυση του άρθρου, είτε συνιστούν περιορισμό του αντίστοιχου ορισμού που δίνει η Οδηγία (ΕΕ) 2024/2831. – Υποβλήθηκαν δύο (2) σχόλια, τα οποία ζητούν τη διεύρυνση του ορισμού των «εκπροσώπων των εργαζομένων», τα οποία δεν υιοθετούνται, καθώς, κατά την πάγια εθνική πρακτική ως τέτοιοι νοούνται οι εκπρόσωποι της αντιπροσωπευτικότερης συνδικαλιστικής οργάνωσης, ενώ τα πρόσωπα που δεν συνδέονται με εξαρτημένη εργασία καλύπτονται από τις οργανώσεις του άρθρου 133 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου. – Υποβλήθηκε ένα (1) σχόλιο από την Πανελλήνια Ομοσπονδία Ατόμων με Σκλήρυνση κατά Πλάκας (ΠΟΑμΣΚΠ), το οποίο δεν υιοθετήθηκε, καθώς αφορά τη

		θέσπιση διευκολύνσεων για τους εργαζόμενους με σκλήρυνση κατά πλάκας, που εκφεύγουν του ρυθμιστικού σκοπού και αντικειμένου της συγκεκριμένης νομοθετικής πρωτοβουλίας. – Υποβλήθηκαν τρία (3) σχόλια που αφορούν επιμέρους προτάσεις, τα οποία δεν υιοθετούνται καθώς καλύπτονται από το περιεχόμενο των ειδικότερων προβλέψεων της παρούσας νομοθετικής πρωτοβουλίας στα επόμενα άρθρα αυτής. Στο άρθρο 5 υποβλήθηκαν εννέα (9) σχόλια σχετικά με τη διαμεσολάβηση και την υπεργολαβική ανάθεση εργασίας μέσω εταιρειών στόλου, τα οποία δεν υιοθετούνται, καθώς προτείνουν τη θέσπιση πρόσθετων ρυθμίσεων, όπως η αδειοδότηση και η υποχρεωτική εγγραφή των διαμεσολαβητών σε ειδικό μητρώο, η απαγόρευση της διαμεσολάβησης και η διεύρυνση της αλληλέγγυας και εις ολόκληρον ευθύνης των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων. Οι προτάσεις αυτές υπερβαίνουν το ειδικό αντικείμενο της αξιολογούμενης ρύθμισης, η οποία αποσκοπεί στην ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831 και όχι στη συνολική αναμόρφωση του πλαισίου λειτουργίας των εταιρειών διαμεσολάβησης και στόλου. Επιπλέον, η αξιολογούμενη ρύθμιση προβλέπει ειδικό πλαίσιο ευθύνης των ψηφιακών πλατφορμών και των διαμεσολαβητών, σύμφωνα με τις προβλέψεις της Οδηγίας. Στο άρθρο 6 υποβλήθηκαν δεκαπέντε (15) σχόλια, τα οποία δεν υιοθετήθηκαν. Συγκεκριμένα: - Υποβλήθηκαν τέσσερα (4) σχόλια που αφορούν τη βαρύτητα των κριτηρίων του τεκμηρίου εξαρτημένης εργασίας της παρ.

		4 του άρθρου 6, τα οποία δεν υιοθετούνται, καθώς τα προβλεπόμενα πραγματικά περιστατικά αποτυπώνουν τα κριτήρια διεύθυνσης και ελέγχου που λαμβάνονται υπόψη για τη διαπίστωση της ύπαρξης σχέσης εξαρτημένης εργασίας, ενώ η αξιολόγησή τους πραγματοποιείται βάσει των πραγματικών συνθηκών παροχής της εργασίας και όχι αποκλειστικά βάσει των συμβατικών όρων. - Υποβλήθηκαν δύο (2) σχόλια σχετικά με την προσθήκη ειδικότερων προβλέψεων για τον αλγοριθμικό έλεγχο, ιδίως ως προς τις έμμεσες κυρώσεις, την υποβάθμιση της προτεραιότητας ανάθεσης εργασιών και τον περιορισμό της επαγγελματικής αυτονομίας, τα οποία δεν υιοθετούνται, καθώς τα ζητήματα αυτά καλύπτονται από τις προβλέψεις της αξιολογούμενης ρύθμισης για τα αυτοματοποιημένα συστήματα παρακολούθησης και λήψης αποφάσεων, καθώς και από τα κριτήρια που συνεκτιμώνται για τη διαπίστωση της ύπαρξης σχέσης εξαρτημένης εργασίας. - Υποβλήθηκαν τρία (3) σχόλια σχετικά με την επέκταση της εφαρμογής του τεκμηρίου εξαρτημένης εργασίας στις διοικητικές διαδικασίες, καθώς και με την άσκηση ελεγκτικών αρμοδιοτήτων από τις αρμόδιες αρχές, τα οποία δεν υιοθετούνται, καθώς η προτεινόμενη ρύθμιση ακολουθεί το πλαίσιο και τις εξαιρέσεις που προβλέπονται στην Οδηγία (ΕΕ) 2024/2831 ως προς την εφαρμογή του τεκμηρίου. - Υποβλήθηκε ένα (1) σχόλιο από την ONLINE DELIVERY MAE (efood), σχετικά με τη διευκρίνιση ότι οι συστάσεις ή τα μέτρα συμμόρφωσης με προδιαγραφές ποιότητας και επαγγελματικής συμπεριφοράς δεν συνιστούν πειθαρχικές κυρώσεις, το οποίο δεν υιοθετείται, καθώς η σχετική διευκρίνιση συμπεριλαμβάνεται ήδη στην αιτιολογική έκθεση.

		- Υποβλήθηκε ένα (1) σχόλιο από τη FreeNow by Lyft, με το οποίο προτείνεται η εξαίρεση του κλάδου των Ε.Δ.Χ. ταξί από την εφαρμογή του τεκμηρίου εξαρτημένης εργασίας, το οποίο δεν υιοθετείται, καθώς δεν προβλέπεται αντίστοιχη κλαδική εξαίρεση στην Οδηγία (ΕΕ) 2024/2831 και η εφαρμογή των σχετικών διατάξεων κρίνεται βάσει των προϋποθέσεων και των πραγματικών περιστατικών που ορίζονται σε αυτή. - Υποβλήθηκαν δύο (2) σχόλια σχετικά με την επέκταση του τεκμηρίου στην ασφαλιστική κάλυψη των εργαζομένων τα οποία δεν υιοθετούνται, καθώς αναλύεται ήδη στην αιτιολογική έκθεση ότι εφόσον διαπιστωθεί από τα δικαστήρια η ύπαρξη εξαρτημένης εργασίας θα αναπροσαρμοστεί και το ασφαλιστικό και φορολογικό καθεστώς του εργαζομένου. - Υποβλήθηκαν δύο (2) σχόλια σχετικά με τη διασφάλιση της επαγγελματικής αυτονομίας των πραγματικά αυτοαπασχολούμενων προσώπων και την αποφυγή αυτόματου χαρακτηρισμού τους ως μισθωτών, τα οποία δεν υιοθετούνται, καθώς το προβλεπόμενο τεκμήριο είναι μαχητό και δεν αποκλείει την παροχή ανεξάρτητων υπηρεσιών, εφόσον από τα πραγματικά περιστατικά της εκάστοτε συνεργασίας δεν προκύπτει σχέση εξαρτημένης εργασίας. Στο άρθρο 7 υποβλήθηκαν έξι (6) σχόλια εκ των οποίων δεν υιοθετήθηκαν έξι (6) σχόλια. Συγκεκριμένα: – Υποβλήθηκαν δύο (2) σχόλια σχετικά με την ενίσχυση των ελεγκτικών μηχανισμών, μέσω της εξειδικευμένης κατάρτισης των αρμόδιων αρχών, της δημιουργίας ειδικού τμήματος στην Επιθεώρηση Εργασίας και της παροχής τεχνικής υποστήριξης για τον έλεγχο των αλγοριθμικών

		συστημάτων, καθώς και της επιμόρφωσης των εκπροσώπων των εργαζομένων, τα οποία δεν υιοθετούνται, καθώς η αξιολογούμενη ρύθμιση προβλέπει ήδη την κατάρτιση των αρμόδιων ελεγκτικών οργάνων και την αξιοποίηση τεχνικής εμπειρογνωμοσύνης, ενώ η οργανωτική διάρθρωση, η στελέχωση και η εξειδίκευση των σχετικών δράσεων εμπίπτουν στον επιχειρησιακό σχεδιασμό των αρμόδιων φορέων. – Υποβλήθηκαν δύο (2) σχόλια σχετικά με την έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών εντός συγκεκριμένης προθεσμίας, τη διεύρυνση του περιεχομένου τους ώστε να καλύπτουν και το πεδίο εφαρμογής της νομοθεσίας και τον ορισμό της ψηφιακής πλατφόρμας εργασίας, καθώς και τη συμμετοχή των εκπροσώπων των εργαζομένων και των αυτοαπασχολούμενων στη διαδικασία κατάρτισής τους, τα οποία δεν υιοθετούνται, καθώς η αξιολογούμενη ρύθμιση προβλέπει ήδη την έκδοση των σχετικών οδηγιών, ενώ η εξειδίκευση του περιεχομένου τους, του χρονοδιαγράμματος και της διαδικασίας διαβούλευσης μπορεί να πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο της κατάρτισής τους, χωρίς να κρίνεται αναγκαία η θέσπιση πρόσθετων νομοθετικών προβλέψεων. – Υποβλήθηκε ένα (1) σχόλιο σχετικά με την ενίσχυση της προληπτικής εποπτείας και της συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων αρχών, μέσω της διενέργειας τακτικών και στοχευμένων ελέγχων, της

		αξιοποίησης αντικειμενικών κριτηρίων κινδύνου, της ανταλλαγής πληροφοριών και της αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των ελεγκτικών μέτρων, το οποίο δεν υιοθετείται, καθώς προβλέπεται ήδη εξουσιοδοτική διάταξη για τη διευκρίνιση των ανωτέρω ζητημάτων. – Υποβλήθηκε ένα (1) συμπληρωματικό και διορθωτικό σχόλιο επί προηγούμενου σχολίου. Στο άρθρο 8 υποβλήθηκαν δέκα (10) σχόλια, τα οποία δεν υιοθετήθηκαν. Συγκεκριμένα: – Υποβλήθηκαν τρία (3) σχόλια σχετικά με τη διεύρυνση των απαγορεύσεων επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων, ώστε να καλύπτονται και οι περιπτώσεις έμμεσης συναγωγής συμπερασμάτων μέσω συσχετισμού δεδομένων, βαθμολογιών και αξιολογήσεων, καθώς και η επεξεργασία μέσω τρίτων παρόχων και διασυνδεδεμένων συστημάτων. Επιπλέον, προτάθηκε η ρητή αναφορά στα δεδομένα γεωγραφικής θέσης, η εφαρμογή τεχνικών και οργανωτικών μέτρων για την αποτροπή απαγορευμένων πράξεων επεξεργασίας και η πρόβλεψη ότι η συγκατάθεση του εργαζομένου δεν μπορεί να νομιμοποιήσει τις απαγορευμένες επεξεργασίες. Τα σχόλια δεν υιοθετούνται, καθώς οι προτεινόμενες ρυθμίσεις καλύπτονται από το υφιστάμενο πλαίσιο προστασίας προσωπικών

		δεδομένων και τις αρχές του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (ΓΚΠΔ), ιδίως ως προς την προστασία των δεδομένων ανεξαρτήτως του τρόπου επεξεργασίας τους, την ευθύνη των εμπλεκόμενων φορέων και την προστασία των δεδομένων ήδη από τον σχεδιασμό και εξ ορισμού. – Υποβλήθηκαν τρία (3) σχόλια σχετικά με την προσθήκη ειδικής απαγόρευσης της συλλογής και επεξεργασίας δεδομένων τηλεμετρίας, μέσω φορητών συσκευών, αισθητήρων κινητών τηλεφώνων και άλλων τεχνολογικών μέσων, καθώς και της καταγραφής πληκτρολόγησης και της συνεχούς ψηφιακής παρακολούθησης της παραγωγικότητας και του ρυθμού εκτέλεσης της εργασίας. Προτάθηκε, επίσης, η πρόβλεψη εξαιρέσεων για την επεξεργασία που είναι απολύτως αναγκαία για σκοπούς υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων. Τα σχόλια δεν υιοθετούνται, καθώς οι γενικές αρχές και οι περιορισμοί του ΓΚΠΔ, σε συνδυασμό με τις ειδικότερες απαγορεύσεις και εγγυήσεις του άρθρου, παρέχουν ήδη το αναγκαίο πλαίσιο προστασίας έναντι μη νόμιμης ή δυσανάλογης παρακολούθησης των εργαζομένων, χωρίς να κρίνεται αναγκαία η εισαγωγή πρόσθετης οριζόντιας απαγόρευσης συγκεκριμένων τεχνολογικών μέσων. – Υποβλήθηκαν τρία (3) σχόλια σχετικά με τη διευκρίνιση της απαγόρευσης της βιομετρικής ταυτοποίησης, με ρητή διάκριση μεταξύ της ταυτοποίησης «ένα

		προς πολλά» και της επαλήθευσης ταυτότητας «ένα προς ένα». Τα σχόλια δεν υιοθετούνται, καθώς οι σχετικές διευκρινίσεις περιέχονται ήδη στην ΑΣΥΡ και στην αιτιολογική σκέψη 41 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831. – Υποβλήθηκε ένα (1) σχόλιο σχετικά με την ανάγκη ρητής απαγόρευσης της αλγοριθμικής τιμωρίας εργαζομένων λόγω συμμετοχής σε απεργίες, στάσεις εργασίας ή συνδικαλιστικές δράσεις, καθώς και λόγω άρνησης ανάληψης επικίνδυνων παραγγελιών, με ιδιαίτερη αναφορά στη μείωση των αναθέσεων, την προσωρινή αναστολή ή απενεργοποίηση λογαριασμών και τον αποκλεισμό από ζώνες ή ώρες υψηλής ζήτησης. Προτάθηκε, επίσης, η ρητή υπαγωγή των διαμεσολαβητών και των εταιρειών διαχείρισης στόλων στις σχετικές απαγορεύσεις. Το σχόλιο δεν υιοθετείται, καθώς η προστασία έναντι διακρίσεων και δυσμενούς μεταχείρισης λόγω άσκησης συνδικαλιστικών δικαιωμάτων κατοχυρώνεται ήδη από το ισχύον εργατικό δίκαιο. Στο άρθρο 9 υποβλήθηκαν συνολικά οκτώ (8) σχόλια, τα οποία δεν υιοθετήθηκαν. Συγκεκριμένα: – Υποβλήθηκαν τέσσερα (4) σχόλια σχετικά με την ουσιαστική συμμετοχή των εκπροσώπων των προσώπων που εκτελούν εργασία μέσω ψηφιακών πλατφορμών στη διαδικασία εκτίμησης αντικτύπου, την υποχρέωση της πλατφόρμας να εξετάζει και να αιτιολογεί την αποδοχή ή απόρριψη των παρατηρήσεών τους, καθώς και τη διεύρυνση της διαβούλευσης ώστε

		να περιλαμβάνει ρητά τους εκπροσώπους των αυτοαπασχολούμενων. Τα σχόλια αυτά δεν υιοθετούνται, καθώς η αξιολογούμενη ρύθμιση προβλέπει ήδη την αναζήτηση των απόψεων των προσώπων που εκτελούν εργασία μέσω ψηφιακών πλατφορμών και των εκπροσώπων τους, διασφαλίζοντας τη συμμετοχή τους στη διαδικασία εκτίμησης αντικτύπου, ενώ οι ειδικότερες υποχρεώσεις διαβούλευσης και αιτιολόγησης διέπονται από το υφιστάμενο ενωσιακό και εθνικό πλαίσιο. – Υποβλήθηκαν δύο (2) σχόλια σχετικά με την περαιτέρω εξειδίκευση του περιεχομένου της εκτίμησης αντικτύπου, ιδίως ως προς τις κατηγορίες και τις πηγές των δεδομένων, τη λειτουργία των αλγοριθμικών συστημάτων, τις επιπτώσεις στην εργασία και στις αμοιβές, τους κινδύνους διακρίσεων, τα μέτρα αντιμετώπισης και τους υπολειπόμενους κινδύνους, καθώς και την υποχρέωση επανεξέτασης της εκτίμησης σε περίπτωση ουσιωδών μεταβολών των συστημάτων. Τα σχόλια αυτά δεν υιοθετούνται, καθώς τα ζητήματα αυτά καλύπτονται ήδη από τις απαιτήσεις του άρθρου 35 του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων (ΓΚΠΔ), το οποίο καθορίζει το περιεχόμενο και τις προϋποθέσεις διενέργειας και επανεξέτασης της εκτίμησης αντικτύπου, ενώ δεν κρίνεται αναγκαία η επανάληψη ή η περαιτέρω εξειδίκευση των σχετικών υποχρεώσεων στην αξιολογούμενη ρύθμιση.

		– Υποβλήθηκαν δύο (2) σχόλια σχετικά με τον χρόνο διενέργειας της εκτίμησης αντικτύπου, την πρόβλεψη μεταβατικής προθεσμίας για τα ήδη λειτουργούντα συστήματα, την κοινοποίηση της εκτίμησης στις αρμόδιες αρχές, τη θέσπιση ειδικού μηχανισμού ελέγχου των αλγοριθμικών συστημάτων, καθώς και την έκδοση υποδείγματος εκτίμησης αντικτύπου από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Τα σχόλια αυτά δεν υιοθετούνται, καθώς ο χρόνος και οι προϋποθέσεις διενέργειας της εκτίμησης αντικτύπου, καθώς και η επανεξέτασή της, ρυθμίζονται ήδη από τον ΓΚΠΔ, ενώ η άσκηση εποπτικών και ελεγκτικών αρμοδιοτήτων από τις αρμόδιες αρχές διέπεται από το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο. Περαιτέρω, δεν κρίνεται σκόπιμη η θέσπιση πρόσθετων μηχανισμών ελέγχου ή ειδικών διαδικασιών που θα μπορούσαν να επικαλύπτουν τις ήδη προβλεπόμενες αρμοδιότητες και υποχρεώσεις. Στο άρθρο 10 υποβλήθηκαν δέκα (10) σχόλια, τα οποία αφορούν την ενίσχυση της διαφάνειας στη λειτουργία των αυτοματοποιημένων συστημάτων, την αναλυτικότερη ενημέρωση για τα κριτήρια ανάθεσης εργασιών και υπολογισμού των αμοιβών, την τεκμηρίωση και τον έλεγχο των αλγοριθμικών αλλαγών, καθώς και την αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων ενημέρωσης και φορητότητας δεδομένων. Επιπλέον, προτείνονται η ενίσχυση της ενημέρωσης των αυτοαπασχολούμενων, η εξειδίκευση των πληροφοριών σχετικά με τα συστήματα τεχνητής νοημοσύνης και η

		παροχή τους σε κατανοητή γλώσσα. Τα σχόλια δεν υιοθετούνται, καθώς οι σχετικές υποχρεώσεις και τα δικαιώματα προβλέπονται ήδη από την αξιολογούμενη ρύθμιση και το ισχύον ενωσιακό πλαίσιο. Στο άρθρο 11 υποβλήθηκαν δεκατρία (13) σχόλια, σχετικά με την ενίσχυση της ουσιαστικής ανθρώπινης εποπτείας των αυτοματοποιημένων συστημάτων, τη διασφάλιση ότι οι αποφάσεις δεν περιορίζονται σε τυπική επικύρωση αλγοριθμικών προτάσεων, την επάρκεια και την κατάρτιση των εποπτών, καθώς και την τεκμηρίωση και αξιολόγηση των σχετικών διαδικασιών. Επιπλέον, προτάθηκε η διενέργεια ειδικών τεχνικών ελέγχων των αλγοριθμικών συστημάτων, η ενίσχυση της προστασίας από διακρίσεις, η πρόβλεψη διαδικασιών αναστολής ή ανατροπής επιβλαβών αποφάσεων και η αποσαφήνιση των περιπτώσεων που δεν συνιστούν αυτοματοποιημένες αποφάσεις. Τα σχόλια δεν υιοθετούνται, καθώς η αξιολογούμενη ρύθμιση προβλέπει ήδη υποχρεώσεις αξιολόγησης, ανθρώπινης εποπτείας και παρέμβασης, καθώς και τη δυνατότητα ανατροπής αυτοματοποιημένων αποφάσεων, ενώ τα ζητήματα προστασίας από διακρίσεις και ελέγχου των συστημάτων καλύπτονται από το ισχύον ενωσιακό και εθνικό πλαίσιο. Δεν κρίνεται, συνεπώς, αναγκαία η θέσπιση πρόσθετων ειδικών υποχρεώσεων στο παρόν άρθρο. Στο άρθρο 12 υποβλήθηκαν έξι (6) σχόλια, τα οποία δεν υιοθετήθηκαν. Συγκεκριμένα: - Υποβλήθηκαν προτάσεις για τροποποίηση της προθεσμίας απάντησης στα αιτήματα επανεξέτασης, είτε μέσω δυνατότητας παράτασής της είτε μέσω συντόμευσής της και θέσπισης ταχείας διαδικασίας σε περιπτώσεις περιορισμού ή αναστολής λογαριασμού.

		- Τα λοιπά σχόλια αφορούν την ουσιαστική ανθρώπινη επανεξέταση, την αιτιολόγηση και τεκμηρίωση των αποφάσεων, την αποκατάσταση τυχόν οικονομικής ζημίας, καθώς και τη διεύρυνση των περιπτώσεων που καλύπτονται από το δικαίωμα επανεξέτασης. Τα σχόλια δεν υιοθετούνται, καθώς δεν κρίνεται αναγκαία η περαιτέρω εξειδίκευση της διάταξης, η οποία ρυθμίζει ήδη τη διαδικασία επανεξέτασης, τις σχετικές προθεσμίες και τις υποχρεώσεις της ψηφιακής πλατφόρμας, διασφαλίζοντας την αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων των ενδιαφερομένων. Στο άρθρο 13 υποβλήθηκαν εννέα (9) σχόλια, τα οποία δεν υιοθετήθηκαν. Συγκεκριμένα: • Υποβλήθηκε ένα (1) σχόλιο, το οποίο προτείνει την προσθήκη διευκρίνισης ως προς τις περιπτώσεις που δεν συνιστούν αδικαιολόγητη πίεση κατά την εκτέλεση της εργασίας. • Υποβλήθηκαν τέσσερα (4) σχόλια, τα οποία περιλαμβάνουν προτάσεις για την ενίσχυση των μέτρων υγείας και ασφάλειας των διανομέων, ιδίως ως προς την ασφαλιστική κάλυψη, την καταγραφή των εργατικών ατυχημάτων, την παροχή προστατευτικού εξοπλισμού και την αντιμετώπιση των κινδύνων που συνδέονται με τις καιρικές συνθήκες και την οργάνωση της εργασίας. • Υποβλήθηκαν δύο (2) σχόλια, τα οποία ζητούν την εξειδίκευση της υποχρέωσης αξιολόγησης των κινδύνων που απορρέουν από τη χρήση αυτοματοποιημένων

		συστημάτων, ιδίως ως προς την αλγοριθμική πίεση, την κόπωση, τους χρόνους ανάπαυσης και την οδική ασφάλεια. • Υποβλήθηκαν δύο (2) σχόλια, τα οποία περιλαμβάνουν προτάσεις για την προσθήκη ειδικότερων ρυθμίσεων σχετικά με την προστασία των διανομέων, όπως η επέκταση των προβλεπόμενων μέτρων σε όλα τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία μέσω πλατφορμών, η θέσπιση δικαιώματος άρνησης επικίνδυνης εργασίας και η καταγραφή του πραγματικού χρόνου αναμονής και των συνθηκών παράδοσης. Η μη υιοθέτηση των προτάσεων αιτιολογείται από το γεγονός ότι αυτές αφορούν είτε ζητήματα που ρυθμίζονται ήδη από το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία είτε ζητήματα που υπερβαίνουν το ειδικό αντικείμενο της προτεινόμενης διάταξης και απαιτούν αυτοτελή νομοθετική ρύθμιση. Περαιτέρω, οι προτεινόμενες εξειδικεύσεις ως προς τη λειτουργία των αυτοματοποιημένων συστημάτων δεν κρίθηκαν αναγκαίες, καθώς η διάταξη προβλέπει ήδη υποχρεώσεις αξιολόγησης και αντιμετώπισης των σχετικών κινδύνων, σύμφωνα με το πλαίσιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831. Στο άρθρο 14 υποβλήθηκαν οκτώ (8) σχόλια, τα οποία δεν υιοθετήθηκαν. Τα σχόλια αφορούσαν την ενίσχυση του δικαιώματος αλγοριθμικού ελέγχου από τις συνδικαλιστικές οργανώσεις, τη διεύρυνση της κάλυψης των αυτοαπασχολούμενων και των εργαζομένων μέσω διαμεσολαβητών, την ενίσχυση των συλλογικών διαπραγματεύσεων, την πρόσβαση σε

		τεχνικό εμπειρογνώμονα, την προστασία της συνδικαλιστικής επικοινωνίας, καθώς και την περαιτέρω εξειδίκευση των διαδικασιών ενημέρωσης, διαβούλευσης και εμπιστευτικότητας. Δεν υιοθετήθηκαν, καθώς κρίθηκε ότι οι προτεινόμενες τροποποιήσεις δεν απαιτούνται για την ενσωμάτωση των σχετικών προβλέψεων της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831. Στο άρθρο 15 υποβλήθηκαν είκοσι εννέα (29) σχόλια, τα οποία δεν υιοθετούνται. Συγκεκριμένα: – Στην πλειοψηφία των σχολίων ζητείται η διευκρίνιση των στοιχείων που θα υποβάλλονται στο Μητρώο. Ωστόσο προβλέπεται ήδη η συγκεκριμενοποίηση με έκδοση υπουργικής απόφασης. – Υποβλήθηκαν σχόλια που αμφισβητούν τη σκοπιμότητα της δημιουργίας του μητρώου, χωρίς να περιέχουν συγκεκριμένη πρόταση τροποποίησης της ρύθμισης. Στο άρθρο 16 υποβλήθηκαν έξι (6) σχόλια, τα οποία δεν υιοθετήθηκαν. Συγκεκριμένα: - Υποβλήθηκαν δύο (2) σχόλια, τα οποία προτείνουν την ενίσχυση των υποχρεώσεων διαφάνειας των ψηφιακών πλατφορμών και των συνεργαζόμενων διαμεσολαβητών, μέσω αναλυτικότερης καταγραφής των πραγματικών ωρών απασχόλησης, καθιέρωσης ενιαίας μεθοδολογίας υπολογισμού των στοιχείων, τακτικής επικαιροποίησης των πληροφοριών και διασύνδεσης με το Μητρώο Ψηφιακών Πλατφορμών Εργασίας. Τα σχόλια δεν υιοθετήθηκαν, καθώς οι προτεινόμενες εξειδικεύσεις αφορούν ζητήματα τεχνικής εφαρμογής και κανονιστικής εξειδίκευσης της διάταξης. - Υποβλήθηκαν δύο (2) σχόλια, τα οποία ζητούν την ενίσχυση των ελέγχων στις ψηφιακές πλατφόρμες, στους

		συνεργαζόμενους στόλους και στους διαμεσολαβητές, με σκοπό τον εντοπισμό περιπτώσεων αδήλωτης ή υποδηλωμένης εργασίας και την εξακρίβωση της πραγματικής απασχόλησης των διανομέων. Προτείνονται, μεταξύ άλλων, η διασταύρωση των ηλεκτρονικών αρχείων με τα στοιχεία του ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ, η καταχώριση των στοιχείων των διαμεσολαβητών και η τήρηση ηλεκτρονικού φακέλου για κάθε διανομέα. Τα σχόλια δεν υιοθετήθηκαν, καθώς αφορούν ζητήματα άσκησης ελεγκτικών αρμοδιοτήτων και ειδικότερων υποχρεώσεων των επιχειρήσεων. - Υποβλήθηκε ένα (1) σχόλιο, το οποίο προτείνει τη διεύρυνση της πρόσβασης των εκπροσώπων των εργαζομένων στις σχετικές πληροφορίες, με παράλληλη διασφάλιση της προστασίας προσωπικών δεδομένων και επιχειρηματικών απορρήτων. Ειδικότερα, προτείνεται η παροχή συγκεντρωτικών πληροφοριών και πρότυπων συμβατικών κειμένων, καθώς και η θέσπιση υποχρέωσης εμπιστευτικότητας για όσους λαμβάνουν γνώση ευαίσθητων πληροφοριών. Το σχόλιο δεν υιοθετήθηκε, καθώς τα σχετικά ζητήματα διέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις περί προστασίας προσωπικών δεδομένων και εμπιστευτικότητας. - Υποβλήθηκε ένα (1) σχόλιο, το οποίο προτείνει την καθιέρωση ενιαίων προδιαγραφών υποβολής και επαλήθευσης των πληροφοριών, την επέκταση των υποχρεώσεων στις πλατφόρμες που είναι εγκατεστημένες σε τρίτες χώρες, καθώς και πρόσθετες εγγυήσεις για την προστασία προσωπικών δεδομένων και την ακρίβεια των υποβαλλόμενων στοιχείων. Το σχόλιο δεν υιοθετήθηκε, καθώς οι προτεινόμενες ρυθμίσεις αφορούν ζητήματα τεχνικής εξειδίκευσης και εφαρμογής του θεσμικού πλαισίου.

		Στο άρθρο 17 υποβλήθηκαν τέσσερα (4) σχόλια, τα οποία δεν υιοθετήθηκαν. Συγκεκριμένα: -Υποβλήθηκε ένα (1) σχόλιο που αφορά την προσθήκη της «συναίνεσης» του προσώπου, ώστε οι εκπρόσωποι να μπορούν να ασκούν «στο όνομα και για λογαριασμό του θιγόμενου» ένδικα βοηθήματα. Το σχόλιο δεν υιοθετείται καθώς η σχετική απαίτηση δεν προβλέπεται στην Οδηγία (ΕΕ) 2024/2831 και ως εκ τούτου η προσθήκη επιπλέον προϋπόθεσης θα ήταν αντίθετη σε αυτή. - Υποβλήθηκε ένα (1) σχόλιο, το οποίο προτείνει την αποσαφήνιση ζητημάτων συντονισμού και κατανομής αρμοδιοτήτων μεταξύ των αρμόδιων αρχών, το οποίο δεν υιοθετείται καθώς προβλέπεται η έκδοση υπουργικής απόφασης για τη διευκρίνιση των σχετικών ζητημάτων. - Υποβλήθηκαν δύο (2) σχόλια, τα οποία προτείνουν τη διεύρυνση των δυνατοτήτων προσφυγής και εκπροσώπησης των εργαζομένων, καθώς και την ενίσχυση της πρόσβασης σε αποδεικτικά στοιχεία που αφορούν αυτοματοποιημένες αποφάσεις. Ειδικότερα, προτείνεται η επέκταση της προστασίας ανεξαρτήτως του χαρακτηρισμού της συμβατικής σχέσης, η αναγνώριση δικαιωμάτων εκπροσώπησης σε νομικές οντότητες με έννομο συμφέρον, η δυνατότητα πρόσβασης σε ηλεκτρονικά αρχεία και η θέσπιση υποχρέωσης διατήρησης των σχετικών αποδεικτικών στοιχείων. Τα σχόλια δεν υιοθετήθηκαν, καθώς οι προτεινόμενες ρυθμίσεις αφορούν ζητήματα που καλύπτονται από το ισχύον δικονομικό και θεσμικό πλαίσιο, καθώς και ειδικότερες διαδικασίες άσκησης των αρμοδιοτήτων των αρμόδιων αρχών.

		Στο άρθρο 18 υποβλήθηκαν δύο (2) σχόλια. Συγκεκριμένα: - Υποβλήθηκε ένα (1) σχόλιο, το οποίο προτείνει την εξειδίκευση της λειτουργίας των διαύλων επικοινωνίας, μέσω καθορισμού προθεσμίας ενεργοποίησής τους, διαχείρισης από ανεξάρτητο τρίτο φορέα, δημιουργίας επαληθευμένων προφίλ εκπροσώπων και δυνατότητας οργάνωσης της επικοινωνίας ανά γεωγραφική περιοχή. Προτείνεται, επίσης, η κάλυψη και των προσώπων που εργάζονται μέσω διαμεσολαβητών. Το σχόλιο δεν υιοθετήθηκε, καθώς οι προτεινόμενες ρυθμίσεις αφορούν ζητήματα οργανωτικής και τεχνικής εφαρμογής της διάταξης. - Υποβλήθηκε ένα (1) σχόλιο, το οποίο προτείνει την ενίσχυση των εγγυήσεων ιδιωτικότητας και ασφάλειας των επικοινωνιών, μέσω κρυπτογράφησης, περιορισμού της πρόσβασης στα δεδομένα επικοινωνίας και διαχωρισμού των σχετικών διαύλων από τα συστήματα αλγοριθμικής αξιολόγησης. Επιπλέον, προτείνεται η διασφάλιση της πρόσβασης των νόμιμων εκπροσώπων, ακόμη και μετά την απενεργοποίηση λογαριασμού, καθώς και η θέσπιση μηχανισμών τεκμηρίωσης και ελέγχου της συμμόρφωσης. Το σχόλιο δεν υιοθετήθηκε, καθώς τα ζητήματα αυτά καλύπτονται από το υφιστάμενο πλαίσιο προστασίας προσωπικών δεδομένων και τις γενικές υποχρεώσεις ασφάλειας των πληροφοριακών συστημάτων. Στο άρθρο 19 υποβλήθηκαν τρία (3) σχόλια τα οποία δεν υιοθετήθηκαν. Συγκεκριμένα: - Υποβλήθηκε ένα (1) σχόλιο, το οποίο προτείνει τη δυνατότητα προσωρινής αναστολής λογαριασμού για τεκμηριωμένους λόγους ασφάλειας ή απάτης. Το σχόλιο δεν υιοθετήθηκε, καθώς

		δεν συμμορφώνεται με το περιεχόμενο της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831. - Υποβλήθηκαν δύο (2) σχόλια που ζητούν την περαιτέρω αποσαφήνιση των ισοδύναμων ενεργειών και αντιποίνων, η οποία περλαμβάνεται στην αιτιολογική έκθεση του άρθρου. Στο άρθρο 20 υποβλήθηκαν πέντε (5) σχόλια, τα οποία δεν υιοθετήθηκαν. Συγκεκριμένα: - Υποβλήθηκε ένα (1) σχόλιο, το οποίο προτείνει την ενεργοποίηση του Εθνικού Παρατηρητηρίου Τεχνητής Νοημοσύνης για τη διενέργεια ελέγχων στα αλγοριθμικά συστήματα των ψηφιακών πλατφορμών. Το σχόλιο δεν υιοθετήθηκε, καθώς τις σχετικές ελεγκτικές αρμοδιότητες ασκεί η Επιθεώρηση Εργασίας, η οποία θα αποκτήσει την απαραίτητη τεχνογνωσία για την αποτελεσματική άσκησή τους. - Υποβλήθηκαν δύο (2) σχόλια σχετικά με τον συντονισμό των κυρώσεων μεταξύ της ΑΠΔΠΧ και της Επιθεώρησης Εργασίας, την αποφυγή διπλής επιβολής κυρώσεων και τα κριτήρια επιμέτρησής τους. Τα σχόλια δεν υιοθετήθηκαν, καθώς προβλέπεται η έκδοση υπουργικής απόφασης, με την οποία θα εξειδικευτούν οι σχετικές λεπτομέρειες εφαρμογής. - Υποβλήθηκαν δύο (2) σχόλια, τα οποία διατυπώνουν γενικές προτάσεις για την ενίσχυση των μηχανισμών εποπτείας, τη συνεργασία των αρμόδιων αρχών, την πρόσβαση σε τεχνικά στοιχεία και την επαλήθευση της συμμόρφωσης. Τα σχόλια δεν υιοθετήθηκαν, καθώς περιλαμβάνουν γενικές κατευθύνσεις χωρίς συγκεκριμένες προτάσεις τροποποίησης των επιμέρους ρυθμίσεων του άρθρου. Στο άρθρο 21 υποβλήθηκαν δύο (2) σχόλια τα οποία δεν υιοθετήθηκαν. Το ένα (1) σχόλιο προτείνει τη συμμετοχή των

		σωματείων στη διαμόρφωση του Σχεδίου Δράσης, η οποία καλύπτεται από την προβλεπόμενη στην οικεία υπουργική απόφαση δυνατότητα συμμετοχής εκπροσώπων θεσμικών φορέων στις συνεδριάσεις της Ομάδας Εργασίας αξιολόγησης του Σχεδίου Δράσης, κατόπιν πρόσκλησης και ανάλογα με τη θεματική. Το δεύτερο σχόλιο προτείνει τη δυνατότητα συλλογικής ρύθμισης των παραμέτρων λειτουργίας των αυτοματοποιημένων συστημάτων, το οποίο δεν υιοθετείται καθώς μία συλλογική σύμβαση εργασίας μπορεί και υπό το ισχύον πλαίσιο να ρυθμίζει οποιονδήποτε όρο εργασίας και δεν απαιτείται η σχετική προσθήκη. Στο άρθρο 22 υποβλήθηκαν δύο (2) σχόλια, που περιλαμβάνουν προτάσεις για την ενίσχυση της γλωσσικής και ψηφιακής προσβασιμότητας, την επικαιροποίηση των πληροφοριών και την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της ενημέρωσης, τα οποία δεν υιοθετήθηκαν καθώς η διάδοση των πληροφοριών από τους αρμόδιους φορείς προβλέπεται ήδη στη ρύθμιση, ενώ τα προτεινόμενα μέσα και οι επιμέρους τρόποι ενημέρωσης μπορούν να εξειδικευτούν κατά την εφαρμογή της. Στο άρθρο 23 υποβλήθηκαν τέσσερα (4) σχόλια, τα οποία δεν υιοθετήθηκαν. Συγκεκριμένα: - Υποβλήθηκαν δύο (2) σχόλια, τα οποία αφορούν την απλοποίηση και την περαιτέρω εξειδίκευση της διαδικασίας εγγραφής στο Μητρώο Ψηφιακών Πλατφορμών Εργασίας, καθώς και τη διασφάλιση της προστασίας των προσωπικών δεδομένων και της διαλειτουργικότητας των πληροφοριακών συστημάτων. Τα σχόλια δεν υιοθετήθηκαν, καθώς τα σχετικά ζητήματα εξειδικεύονται μέσω των προβλεπόμενων κανονιστικών

		πράξεων, οι οποίες θα καθορίσουν τις αναγκαίες τεχνικές και οργανωτικές λεπτομέρειες εφαρμογής. - Υποβλήθηκαν δύο (2) σχόλια, τα οποία περιλαμβάνουν προτάσεις για την ενίσχυση του πλαισίου εποπτείας και επιβολής κυρώσεων, ιδίως ως προς τα κριτήρια επιμέτρησης των προστίμων, τη συμμετοχή των συνδικαλιστικών οργανώσεων, τη διαλειτουργικότητα και τον συντονισμό των αρμόδιων αρχών. Τα σχόλια δεν υιοθετήθηκαν, καθώς διατυπώνουν γενικότερες προτάσεις για την περαιτέρω ενίσχυση των μηχανισμών εφαρμογής και εποπτείας, χωρίς να προκύπτει ανάγκη τροποποίησης των ειδικότερων εξουσιοδοτικών διατάξεων του άρθρου. Στο άρθρο 24 υποβλήθηκαν πέντε (5) σχόλια τα οποία δεν υιοθετήθηκαν και συγκεκριμένα: - Ένα (1) σχόλιο που αφορά την πρόβλεψη προθεσμίας για εγγραφή στο Ψηφιακό μητρώο, το οποίο δεν υιοθετείται καθώς οι λεπτομέρειες θα καθοριστούν με τη σχετική υπουργική απόφαση. - Τρία (3) σχόλια που αφορούν την εφαρμογή του τεκμηρίου από την 2^{α} Δεκεμβρίου, τα οποία δεν υιοθετούνται καθώς η ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου θα είναι σχεδόν ταυτόσημη. - Ένα (1) σχόλιο που προτείνει μεγαλύτερο μεταβατικό διάστημα για ορισμένες υποχρεώσεις των ψηφιακών πλατφορμών, το οποίο δεν υιοθετείται καθώς έρχεται σε αντίθεση με την προθεσμία ενσωμάτωσης της οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831. **Άρθρο 25** Υποβλήθηκε συνολικά ένα (1) σχόλιο, με το οποίο προτάθηκε να αναφερθούν ρητά στον σκοπό του Μέρους Β΄ η ορθή και έγκαιρη απονομή και καταβολή των παροχών, η ακρίβεια και η δυνατότητα

		διόρθωσης των ασφαλιστικών δεδομένων, η ισότιμη πρόσβαση στις υπηρεσίες, ο ανθρώπινος έλεγχος των αυτοματοποιημένων διαδικασιών και η διοικητική λογοδοσία. Προτάθηκε επίσης η περιοδική δημοσίευση στοιχείων για την αποτελεσματικότητα των μέτρων. Το σχόλιο δεν υιοθετήθηκε, διότι το άρθρο 25 αποτυπώνει τον σκοπό των ειδικότερων παρεμβάσεων του Μέρους Β΄. **Άρθρο 26** Υποβλήθηκαν συνολικά τρία (3) σχόλια. - Ένα (1) σχόλιο αφορούσε την προσθήκη εγγυήσεων για την ακρίβεια και τη διόρθωση ασφαλιστικών δεδομένων, τη διαφάνεια και την αιτιολόγηση των αποφάσεων, την προσβασιμότητα και τον ανθρώπινο έλεγχο των αυτοματοποιημένων διαδικασιών. Ζητήθηκε επίσης ακριβέστερη διατύπωση της περ. στ΄ ως προς τη συνάφεια των λοιπών ρυθμίσεων με τα ζητήματα του Μέρους Β΄. Το σχόλιο δεν υιοθετήθηκε, διότι το άρθρο 26 προσδιορίζει το αντικείμενο των ειδικότερων διατάξεων του Μέρους Β΄. Οι προτεινόμενες εγγυήσεις αφορούν ευρύτερα τη διοικητική λειτουργία των φορέων, ενώ η περ. στ΄ αφορά τις λοιπές ρυθμίσεις αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων που περιλαμβάνονται στο ίδιο Μέρος. - Ένα (1) σχόλιο αφορούσε τη συνταξιοδοτική αναγνώριση της στρατιωτικής θητείας των ανδρών δημοσίων υπαλλήλων χωρίς εξαγορά. Δεν υιοθετήθηκε, διότι αφορά το πλαίσιο αναγνώρισης του χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας, το οποίο δεν τροποποιείται με την παρούσα νομοθετική πρωτοβουλία. - Ένα (1) σχόλιο αφορούσε την αναμόρφωση του πλαισίου χρηματοδότησης και υπολογισμού των

		επικουρικών συντάξεων των δικαιούχων που προέρχονται από τον ΛΕΠΕΤΕ και τον ΕΛΕΠ ΕΤΕ–ΠΠΕΘΝΑΚ. Δεν υιοθετήθηκε, διότι αφορά ειδικό συνταξιοδοτικό καθεστώς του άρθρου 63 του ν. 4680/2020, το οποίο δεν τροποποιείται με την παρούσα νομοθετική πρωτοβουλία. Στο άρθρο 27 υποβλήθηκαν τέσσερα (4) σχόλια τα οποία δεν υιοθετήθηκαν, καθώς τα τρία (3) επιδοκιμάζουν τη διάταξη, ενώ το ένα (1) αφορά τις άδειες των εκπαιδευτικών, χωρίς να περιέχουν πρόταση τροποποίησης της διάταξης. Στο άρθρο 28 υποβλήθηκαν τέσσερα (4) σχόλια τα οποία δεν υιοθετήθηκαν, καθώς αφορούν προτάσεις θέσπισης νέων αδειών για εργαζόμενους με συγγενείς με προβλήματα υγείας, που εκφεύγουν του ρυθμιστικού σκοπού και αντικειμένου της συγκεκριμένης νομοθετικής πρωτοβουλίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Στο άρθρο 29 υποβλήθηκαν τρία (3) σχόλια τα οποία δεν υιοθετήθηκαν, καθώς τα δύο (2) επιδοκιμάζουν τη διάταξη, και το ένα (1) προτείνει την επέκταση του χρόνου προετοιμασίας στον κλάδο της εστίασης. Στο άρθρο 30 υποβλήθηκαν τρία (3) σχόλια τα οποία δεν υιοθετήθηκαν. Συγκεκριμένα, ένα (1) σχόλιο προτείνει την επέκταση της διάταξης σε λεωφορεία που δεν διαθέτουν ψηφιακό ταχογράφο, ωστόσο στην περίπτωση αυτή δεν μπορεί να ελεγχθεί το ωράριο. Δύο (2) σχόλια επικρίνουν τη μη δυνατότητα απολογιστικής δήλωσης του ωραρίου καθώς θεωρούν εσφαλμένως ότι πρόκειται για εξαίρεση από τη δήλωση ωραρίου. Ωστόσο επισημαίνεται ότι, αφενός, η δυνατότητα αυτή υφίσταται ήδη για όλες τις επιχειρήσεις που εφαρμόζουν

		ψηφιακή κάρτα εργασίας και, αφετέρου, η τήρηση του ωραρίου μπορεί να διαπιστωθεί με ακρίβεια. **Άρθρο 31** Υποβλήθηκαν συνολικά τρία (3) σχόλια. - Δύο (2) σχόλια όμοιου περιεχομένου αφορούσαν τη σύνδεση της διάρκειας της ασφαλιστικής ικανότητας των τέκνων με αναπηρία με τη διάρκεια ισχύος της γνωμάτευσης της υγειονομικής επιτροπής. Δεν υιοθετήθηκαν, διότι αφορούν την ειδική ρύθμιση της περ. γ΄ της παρ. 2 του άρθρου 22 του ν. 4529/2018, η οποία δεν τροποποιείται με την παρούσα νομοθετική πρωτοβουλία. - Ένα (1) σχόλιο, πέραν της παρατήρησης για τα ηλικιακά όρια που υιοθετήθηκε εν μέρει, περιείχε προτάσεις για τη διαλειτουργικότητα των μητρώων, την προστασία δεδομένων, τη διασυνοριακή ασφάλιση και τη διόρθωση εσφαλμένων καταχωρίσεων. Οι προτάσεις αυτές δεν υιοθετήθηκαν, καθώς αφορούν ευρύτερα ζητήματα διοικητικής εφαρμογής και συντονισμού της ασφαλιστικής κάλυψης. **Άρθρο 32** Υποβλήθηκαν συνολικά δύο (2) σχόλια. - Ένα (1) σχόλιο αφορούσε την επέκταση της συμπληρωματικής παροχής μητρότητας στις ξενοδοχοϋπαλλήλους του πρώην ΤΑΞΥ. Δεν υιοθετήθηκε, διότι η προτεινόμενη διάταξη αφορά ειδικά την επέκταση της παροχής στις ασφαλισμένες του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π., οι οποίες είναι ασφαλισμένες εκτός e-ΕΦΚΑ. Η παροχή ισχύει εντός e-ΕΦΚΑ ήδη. - Ένα (1) σχόλιο αφορούσε τη διαγραφή της προϋπόθεσης της εξαρτημένης εργασίας, ώστε να καλύπτονται όλες οι ασφαλισμένες του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. για τις οποίες αποδίδονται εισφορές ασφαλισμένου και εργοδότη. Δεν υιοθετήθηκε, διότι η διάταξη επεκτείνει

		την παροχή σε ασφαλισμένες του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. που απασχολούνται με σχέση εξαρτημένης εργασίας και δικαιούνται από τον Οργανισμό παροχές κυοφορίας και λοχείας. Στο άρθρο 33 δεν υποβλήθηκαν σχόλια. Στο άρθρο 34 δεν υποβλήθηκαν σχόλια. Στο άρθρο 35 δεν υποβλήθηκαν σχόλια. Στο άρθρο 36 δεν υποβλήθηκαν σχόλια. Στο άρθρο 37 δεν υποβλήθηκαν σχόλια. Στο άρθρο 38 δεν υποβλήθηκαν σχόλια. **Άρθρο 39** Υποβλήθηκαν συνολικά δύο (2) σχόλια. Και τα δύο αφορούσαν την εφαρμογή της ειδικής ασφαλιστικής κατηγορίας στους ατομικά δραστηριοποιούμενους ελεύθερους επαγγελματίες και αυτοαπασχολουμένους, τη δυνατότητα επιλογής της κατηγορίας εντός της πρώτης πενταετίας και την αναδρομική κατάταξη, με συμψηφισμό ή επιστροφή διαφορών. Σε ένα (1) από τα δύο σχόλια ζητήθηκε επιπλέον να διασφαλιστεί ρητά ότι η αυτεπάγγελτη εγγραφή πραγματοποιείται μετά την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας υποβολής αίτησης. Οι προτάσεις για την ειδική ασφαλιστική κατηγορία δεν υιοθετήθηκαν, διότι αφορούν κυρίως τα άρθρα 39 και 39Α του ν. 4387/2016, ενώ η παρούσα διάταξη προσθέτει ειδική ρύθμιση για τους συμμετέχοντες σε νομικά πρόσωπα. Η πρόταση ως προς την προθεσμία δεν υιοθετήθηκε, καθώς το προτεινόμενο άρθρο 39Β συνδέει ήδη την αυτεπάγγελτη εγγραφή με την παράλειψη εμπρόθεσμης υποβολής αίτησης.

		Άρθρο 40 Υποβλήθηκαν συνολικά πενήντα επτά (57) σχόλια. - Πενήντα έξι (56) σχόλια αφορούσαν την επέκταση της προστασίας στις περιπτώσεις στις οποίες ο θάνατος επήλθε πριν από τις 13.5.2016 ή, ευρύτερα, την ενιαία μεταχείριση των δικαιούχων συντάξεων λόγω θανάτου. Σε επιμέρους σχόλια ζητήθηκαν η εφαρμογή του ποσοστού 70% ανεξαρτήτως ημερομηνίας θανάτου, η άρση των μειώσεων λόγω απασχόλησης ή λήψης άλλης σύνταξης, η θέσπιση κατώτατου ποσού, η επιστροφή παρακρατηθέντων ποσών ή η δημοσιοποίηση της οικονομικής και αναλογιστικής τεκμηρίωσης. Συναφές αίτημα διατυπώθηκε και σε ένα (1) σχόλιο που καταχωρίστηκε στη σελίδα του άρθρου 41. - Ένα (1) σχόλιο εξέφραζε συμφωνία με τη διάταξη χωρίς πρόταση τροποποίησης. Οι προτάσεις δεν υιοθετήθηκαν, διότι το άρθρο 40 θεσπίζει εγγύηση διατήρησης του ήδη καταβαλλόμενου ποσού κατά την εφαρμογή του άρθρου 91 του ν. 5322/2026. Η διεύρυνση των δικαιούχων, η μεταβολή των ποσοστών και η επιστροφή ποσών προϋποθέτουν τροποποίηση του ουσιαστικού πλαισίου των συντάξεων λόγω θανάτου, η οποία εκφεύγει του πεδίου της διάταξης. **Άρθρο 41** Υποβλήθηκαν συνολικά έντεκα (11) σχόλια στη σελίδα του άρθρου, εκ των οποίων δέκα (10) αφορούσαν τη διάταξη και ένα (1) αφορούσε τις συντάξεις λόγω θανάτου και εξετάστηκε στο άρθρο 40. - Τέσσερα (4) σχόλια αφορούσαν τη χορήγηση αυτοτελούς παροχής σε αιρετούς συμβούλους ή προέδρους κοινοτήτων με πολυετή θητεία. Η πρόταση για αυτοτελές δικαίωμα δεν υιοθετήθηκε, διότι θα δημιουργούσε νέα κατηγορία

		δικαιούχων, πέραν των ειδικών προϋποθέσεων χορηγίας που ρυθμίζει το άρθρο. Ένα (1) από τα τέσσερα σχόλια υιοθετήθηκε εν μέρει ως προς τη συμπερίληψη των περιφερειακών συμβούλων. - Τρία (3) σχόλια αφορούσαν την εναρμόνιση των προϋποθέσεων χορηγίας για πρώην δημάρχους, νομάρχες και περιφερειάρχες, την επανεξέταση της εικοσαετούς υπηρεσίας ή την εξομοίωση της αυτοδιοικητικής περιόδου 2011–2014 με πλήρη τετραετία. Οι προτάσεις δεν υιοθετήθηκαν, καθώς θα μετέβαλλαν ευρύτερα τις προϋποθέσεις θεμελίωσης του δικαιώματος χορηγίας. - Τρία (3) σχόλια αφορούσαν την αυτοτελή συνταξιοδότηση βάσει ασφάλισης σε άλλον φορέα, τη χρονική υπαγωγή πράξεων χορηγίας και τη μεταχείριση εκκρεμών ή απορριφθεισών αιτήσεων. Οι προτάσεις δεν υιοθετήθηκαν κατά το μέρος που ζητούσαν ευρύτερη αξιοποίηση χρόνου ασφάλισης σε άλλον φορέα ή διαφορετική έναρξη των οικονομικών αποτελεσμάτων. Η διάταξη ρυθμίζει ειδικά την αξιοποίηση συντάξιμου χρόνου με δύο ιδιότητες στο πρώην Δημόσιο και προβλέπει ειδικούς κανόνες για τις εκκρεμείς και τις ήδη απορριφθείσες αιτήσεις. **Άρθρο 42** Υποβλήθηκαν συνολικά τρία (3) σχόλια. - Ένα (1) σχόλιο ζητούσε αναλογιστική τεκμηρίωση και προηγούμενη διαβούλευση με τους ασφαλισμένους του Οργανισμού. Τα αιτήματα αυτά δεν ενσωματώθηκαν στη διάταξη, καθώς αφορούσαν την τεκμηρίωση και τη διαδικασία διαμόρφωσης της ρύθμισης. Ως προς τις οικονομικές επιπτώσεις της υπαγωγής, η διάταξη προβλέπει ότι οι

		αιτούντες καταβάλλουν το σύνολο των εισφορών εργαζομένου και εργοδότη. - Ένα (1) σχόλιο περιείχε πρόταση νομοθετικής διατύπωσης, η οποία υιοθετήθηκε εν μέρει. Η αυτοτελής απαρίθμηση των κριτηρίων υπαγωγής που πρότεινε το σχόλιο δεν υιοθετήθηκε, καθώς επελέγη η παραπομπή στις ήδη θεσπισμένες προϋποθέσεις για το Μητρώο Εντύπου Τύπου και το Μητρώο Ηλεκτρονικού Τύπου του ν. 5005/2022, με τις ρητές εξαιρέσεις που ορίζει η διάταξη. - Ένα (1) σχόλιο υποστήριξε την ήδη προβλεπόμενη στο σχέδιο δυνατότητα ασφάλισης ιδιοκτητών μέσων ενημέρωσης με λιγότερους από πέντε εργαζομένους, χωρίς να προτείνει ειδικότερη τροποποίηση. Στο άρθρο 43 δεν υποβλήθηκαν σχόλια. Στο άρθρο 44 υποβλήθηκαν τριάντα (30) όμοια σχόλια, με τα οποία ζητείται η διατήρηση του υφιστάμενου καθεστώτος συνεργασίας με τις ψηφιακές πλατφόρμες, η καθιέρωση ελάχιστης αμοιβής ύψους 2,5 ευρώ ανά παραγγελία, καθώς και η ρύθμιση λοιπών επιμέρους όρων της συνεργασίας τους με τις πλατφόρμες. Τα σχόλια αυτά δεν υιοθετούνται, καθώς η αξιολογούμενη ρύθμιση δεν αποκλείει την παροχή ανεξάρτητων υπηρεσιών, ενώ τα ζητήματα καθορισμού αμοιβών και διαμόρφωσης των όρων ανεξάρτητης συνεργασίας δεν εμπίπτουν στο αντικείμενο της ρύθμισης ούτε στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Στο άρθρο 45 δεν υποβλήθηκαν σχόλια. Στο άρθρο 46 υποβλήθηκαν τρία (3) σχόλια τα οποία αφορούν την ένταξη των εποπτών δημόσιας υγείας στις ειδικότητες που μπορούν να ασκήσουν καθήκοντα

		Τεχνικού Ασφάλειας. Τα σχόλια δεν υιοθετούνται καθώς εκφεύγουν του ρυθμιστικού σκοπού και αντικειμένου της συγκεκριμένης νομοθετικής πρωτοβουλίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Στο άρθρο 47 υποβλήθηκαν τέσσερα (4) σχόλια τα οποία είτε προτείνουν τη μετάθεση της εφαρμογής των νέων διατάξεων σε μεταγενέστερο χρονικό σημείο, είτε προτείνουν την άμεση εφαρμογή όλων των διατάξεων. Τα σχόλια δεν υιοθετούνται, καθώς η προτεινόμενη ρύθμιση κρίνεται ισορροπημένη, διασφαλίζοντας αφενός την προστασία των δικαιωμάτων των εργαζομένων και αφετέρου την παροχή εύλογου χρόνου προσαρμογής στις επιχειρήσεις για την εφαρμογή των νέων διατάξεων.

Γ.3 Γνώμες ή πορίσματα αρμόδιων υπηρεσιών, φορέων, ανεξάρτητων αρχών και Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής *(ηλεκτρονική επισύναψη)*
Ειδική αιτιολογία σε περίπτωση σημαντικής απόκλισης μεταξύ της γνωμοδότησης και της αξιολογούμενης ρύθμισης
Γνωμοδότηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Δ. Έκθεση γενικών συνεπειών

Δ.1 Οφέλη αξιολογούμενης ρύθμισης
Η αξιολογούμενη ρύθμιση επιφέρει άμεσα και έμμεσα οφέλη για τους εργαζομένους, τους ασφαλισμένους, τους συνταξιούχους, τις επιχειρήσεις, τις δημόσιες υπηρεσίες και τους εποπτευόμενους φορείς του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Ειδικότερα, ενισχύονται η προστασία των εργαζομένων μέσω ψηφιακών πλατφορμών, η διαφάνεια, η ανθρώπινη εποπτεία στη χρήση αλγοριθμικών συστημάτων, καθώς και η διασφάλιση των εργασιακών δικαιωμάτων. Παράλληλα, διευκολύνεται η άσκηση δικαιωμάτων, όπως η γονική άδεια και η άδεια φροντιστή, ενισχύεται η προστασία των μητέρων, των τέκνων και των συνταξιούχων και διασφαλίζεται η οικονομική ελάφρυνση πληγέντων από την κακοκαιρία «Daniel». Για τις επιχειρήσεις και τους επαγγελματίες επιτυγχάνεται μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου και μείωση της διοικητικής επιβάρυνσης, ενώ για τις δημόσιες υπηρεσίες και τους εποπτευόμενους φορείς προωθούνται η απλούστευση των διαδικασιών, η ψηφιοποίηση και η αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων. Συνολικά, οι ρυθμίσεις συμβάλλουν στη βελτίωση των συνθηκών εργασίας, στην ενίσχυση της κοινωνικοασφαλιστικής προστασίας, στην αποτελεσματικότερη λειτουργία των αρμόδιων φορέων και στην προαγωγή της κοινωνικής συνοχής και της ισότιμης μεταχείρισης των πολιτών.
Δ.2 Κόστος αξιολογούμενης ρύθμισης
Από την εφαρμογή των αξιολογούμενων ρυθμίσεων ενδέχεται να προκύψει περιορισμένο διοικητικό και λειτουργικό κόστος για τις αρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες και τους εποπτευόμενους φορείς, κυρίως ως προς την προσαρμογή των υφιστάμενων πληροφοριακών συστημάτων και την παρακολούθηση της εφαρμογής των νέων διατάξεων. Ειδικότερα, ενδέχεται να απαιτηθούν ενέργειες προσαρμογής και λειτουργικής υποστήριξης του Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ και του Ο.Π.Σ.-Ε.Φ.Κ.Α., καθώς και πρόσθετες διοικητικές ενέργειες για τις επιχειρήσεις και τους λοιπούς υπόχρεους συμμόρφωσης. Για τους εργαζομένους, τους ασφαλισμένους και τους συνταξιούχους δεν αναμένεται να προκύψει οικονομική επιβάρυνση από την εφαρμογή των ρυθμίσεων. Αντιθέτως, οι παρεμβάσεις αποσκοπούν στη διευκόλυνση της άσκησης των δικαιωμάτων τους και στη μείωση της διοικητικής τους επιβάρυνσης.
Δ.3 Κίνδυνοι αξιολογούμενης ρύθμισης
Βασικοί κίνδυνοι κατά την εφαρμογή των αξιολογούμενων ρυθμίσεων ενδέχεται να είναι οι δυσχέρειες προσαρμογής των επιχειρήσεων και των ψηφιακών πλατφορμών στις νέες υποχρεώσεις, καθώς και τυχόν τεχνικά ή λειτουργικά προβλήματα κατά την προσαρμογή των πληροφοριακών συστημάτων ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ και Ο.Π.Σ.-Ε.Φ.Κ.Α. Επιπλέον, ενδέχεται να προκύψουν καθυστερήσεις στην εφαρμογή επιμέρους διατάξεων ή δυσκολίες στην ορθή και ενιαία ερμηνεία τους. Οι κίνδυνοι αυτοί δύνανται να περιοριστούν μέσω της έκδοσης των αναγκαίων οδηγιών και διευκρινίσεων, της τεχνικής υποστήριξης των πληροφοριακών συστημάτων, της ενημέρωσης των υπόχρεων και της συστηματικής παρακολούθησης της εφαρμογής των ρυθμίσεων από τις αρμόδιες υπηρεσίες. Συνολικά, με την αξιοποίηση των υφιστάμενων διοικητικών και ψηφιακών

υποδομών και την ενίσχυση των μηχανισμών ελέγχου και εποπτείας, επιδιώκεται η πρόληψη και η αποτελεσματική αντιμετώπιση των πιθανών κινδύνων, ώστε να διασφαλιστεί η ομαλή εφαρμογή και η επίτευξη των στόχων της ρύθμισης.			
Τομέας επίδρασης	**Οφέλη**	**Κόστη**	**Κίνδυνοι**
Θεσμοί, δημόσια διοίκηση και διαφάνεια	Ενίσχυση διαφάνειας και εποπτείας ψηφιακών πλατφορμών	Περιορισμένο διοικητικό και τεχνικό κόστος προσαρμογής των πληροφοριακών συστημάτων.	Τεχνικές δυσχέρειες και καθυστερήσεις στην εφαρμογή.
Αγορά, οικονομία και ανταγωνισμός	Ενίσχυση ασφάλειας δικαίου και διαμόρφωση ισότιμων όρων ανταγωνισμού.	Κόστος συμμόρφωσης των επιχειρήσεων με τις νέες υποχρεώσεις.	Δυσκολίες προσαρμογής των ψηφιακών πλατφορμών.
Κοινωνία και κοινωνικές ομάδες	Ενίσχυση εργασιακών και ασφαλιστικών δικαιωμάτων και κοινωνικής προστασίας.	Δεν αναμένεται κόστος για τους πολίτες και τις επηρεαζόμενες κοινωνικές ομάδες	Δυσχέρειες στην έγκαιρη εφαρμογή επιμέρους ρυθμίσεων.
Φυσικό, αστικό και πολιτιστικό περιβάλλον	x	x	x
Νησιωτικότητα	x	x	x

Ε. Έκθεση εφαρμογής της ρύθμισης

Ε.1 Συναρμοδιότητα Υπουργείων / υπηρεσιών / φορέων		
Σχετική διάταξη αξιολογούμενης ρύθμισης	Συναρμόδια Υπουργεία / υπηρεσίες / φορείς	Αντικείμενο συναρμοδιότητας
Άρθρο 23 παρ. 1 – Εξουσιοδοτικές διατάξεις	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης,	Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, καθορίζονται ο τύπος, το περιεχόμενο και ο τρόπος εγγραφής στο Μητρώο Ψηφιακών Πλατφορμών Εργασίας του Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ του άρθρου 134Α, τα ειδικότερα στοιχεία και οι πληροφορίες που υποβάλλονται για την καταχώριση των ψηφιακών πλατφορμών εργασίας, των διαμεσολαβητών και της εργασίας των προσώπων που εκτελούν εργασία σε αυτούς.
Άρθρο 23 παρ. 2 – Εξουσιοδοτικές διατάξεις	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου	Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Μετανάστευσης και Ασύλου, καθορίζονται οι αναγκαίες λεπτομέρειες για τη διαλειτουργικότητα του Μητρώου Ψηφιακών Πλατφορμών Εργασίας με το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Μετανάστευσης του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 134Α.
Άρθρο 23 παρ. 3 – Εξουσιοδοτικές διατάξεις	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, Επιθεώρηση Εργασίας	Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, του Διοικητή της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και του Διοικητή της Επιθεώρησης Εργασίας, καθορίζονται οι λεπτομέρειες για τη συνεργασία των εν λόγω αρχών για την επιβολή του

		παρόντος Κεφαλαίου, η ανταλλαγή των πληροφοριών μεταξύ τους και η διενέργεια κοινών ελέγχων, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 135Δ.
Άρθρο 23 παρ. 4 – Εξουσιοδοτικές διατάξεις	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης	Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, καθορίζονται οι παραβάσεις των διατάξεων του παρόντος Κεφαλαίου και κατατάσσονται σε κατηγορίες ανάλογα με τη βαρύτητά τους. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται το ύψος του προστίμου για κάθε κατηγορία παράβασης, λαμβανομένων, ιδίως, υπόψη της σοβαρότητας και της διάρκειας της παράβασης, του αριθμού των θιγόμενων εργαζομένων, της τυχόν επανάληψης της ίδιας ή συναφούς παράβασης, του βαθμού υπαιτιότητας της πλατφόρμας και της τυχόν συμμόρφωσής της μετά τη διαπίστωση της παράβασης
Άρθρο 39 Έναρξη και λήξη ασφάλισης στον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης μελών νομικών προσώπων – Προσθήκη άρθρου 39Β στον ν. 4387/2016	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης	Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Ψηφιακής Διακυβέρνησης δύναται να καθορίζονται οι κατηγορίες δεδομένων που αντλούνται μέσω του ΚΕ.Δ. για τη διασταύρωση των στοιχείων για την εγγραφή στον e – Ε.Φ.Κ.Α. και κάθε άλλο ζήτημα σχετικό με τη διαδικασία εγγραφής μη μισθωτών στον e-Ε.Φ.Κ.Α.
Άρθρο 49 Εξουσιοδοτικές διατάξεις	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης	Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, η οποία εκδίδεται μετά από εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης, καθορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, η διαδικασία και κάθε ειδικότερο θέμα για την εφαρμογή του άρθρου 30.

Ε.2 Έκδοση κανονιστικών πράξεων και εγκυκλίων				
Εξουσιοδοτική διάταξη	Είδος πράξης	Αρμόδιο ή επισπεύδον Υπουργείο ή υπηρεσία	Αντικείμενο	Χρονοδιάγραμμα *(ενδεικτική ή αποκλειστική προθεσμία)*
Άρθρο 23 παρ. 1 – Εξουσιοδοτικές διατάξεις	ΥΑ	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης,	Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, καθορίζονται ο τύπος, το περιεχόμενο και ο τρόπος εγγραφής στο Μητρώο Ψηφιακών Πλατφορμών Εργασίας του Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ του άρθρου 134Α, τα ειδικότερα στοιχεία και οι πληροφορίες που υποβάλλονται για την καταχώριση των ψηφιακών πλατφορμών εργασίας, των διαμεσολαβητών και της εργασίας των προσώπων που εκτελούν εργασία σε αυτούς.	
Άρθρο 23 παρ. 2 – Εξουσιοδοτικές διατάξεις	ΚΥΑ	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης,	Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Μετανάστευσης και Ασύλου,	

		Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου	καθορίζονται οι αναγκαίες λεπτομέρειες για τη διαλειτουργικότητα του Μητρώου Ψηφιακών Πλατφορμών Εργασίας με το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Μετανάστευσης του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 134Α.	
Άρθρο 23 παρ. 3 – Εξουσιοδοτικές διατάξεις	ΚΥΑ	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα Επιθεώρηση Εργασίας	Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, του Διοικητή της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και του Διοικητή της Επιθεώρησης Εργασίας, καθορίζονται οι λεπτομέρειες για τη συνεργασία των εν λόγω αρχών για την επιβολή του παρόντος Κεφαλαίου, η ανταλλαγή των πληροφοριών μεταξύ τους και η διενέργεια κοινών ελέγχων, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την	

			εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 135Δ.	
Άρθρο 23 παρ. 4 – Εξουσιοδοτικές διατάξεις	ΥΑ	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης,	Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, καθορίζονται οι παραβάσεις των διατάξεων του παρόντος Κεφαλαίου και κατατάσσονται σε κατηγορίες ανάλογα με τη βαρύτητά τους. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται το ύψος του προστίμου για κάθε κατηγορία παράβασης, λαμβανομένων, ιδίως, υπόψη της σοβαρότητας και της διάρκειας της παράβασης, του αριθμού των θιγόμενων εργαζομένων, της τυχόν επανάληψης της ίδιας ή συναφούς παράβασης, του βαθμού υπαιτιότητας της πλατφόρμας και της τυχόν συμμόρφωσής της μετά τη διαπίστωση της παράβασης.	
Άρθρο 39 Έναρξη και λήξη ασφάλισης στον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής	ΚΥΑ	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης	Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Ψηφιακής	

Ασφάλισης μελών νομικών προσώπων – Προσθήκη άρθρου 39Β στον ν. 4387/2016		Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης	Διακυβέρνησης δύναται να καθορίζονται οι κατηγορίες δεδομένων που αντλούνται μέσω του Κ.Ε.Δ. για τη διασταύρωση των στοιχείων για την εγγραφή στον e – Ε.Φ.Κ.Α. και κάθε άλλο ζήτημα σχετικό με τη διαδικασία εγγραφής μη μισθωτών στον e-Ε.Φ.Κ.Α.	
Άρθρο 49 Εξουσιοδοτικές διατάξεις	ΥΑ	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης	Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, η οποία εκδίδεται μετά από εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης, καθορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, η διαδικασία και κάθε ειδικότερο θέμα για την εφαρμογή του άρθρου 30.	

Ε.3 Διοικητικές διαδικασίες
Η αξιολογούμενη ρύθμιση αφορά σε διοικητική διαδικασία για την οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρισης στο Εθνικό Μητρώο Διοικητικών Διαδικασιών - ΜΙΤΟΣ; ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ❒

	Σχετική διάταξη αξιολογούμενης ρύθμισης	Αρχή θεσμοθέτησης	Τίτλος διαδικασίας	Μοναδικός Αριθμός Καταχώρησης (όταν πρόκειται για τροποποίηση ή κατάργηση υφιστάμενης διαδικασίας)
Τροποποίηση υφιστάμενης διαδικασίας	Άρθρο 13 (άρθρο 134 ΚΕΔ), άρθρα 20 και 23 κατά το μέρος που αφορά τους ελέγχους		Διενέργεια Ελέγχων για Θέματα Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία	261281
Νέα διαδικασία	Άρθρο 15 (άρθρο 134 Α παρ 1 ΚΕΔ) και άρθρο 23 (135Ε παρ 1 ΚΕΔ)		Εγγραφή ψηφιακών πλατφορμών εργασίας και διαμεσολαβητών στο Μητρώο Ψηφιακών Πλατφορμών Εργασίας του Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ	
Νέα διαδικασία	Άρθρο 15 (άρθρο 134Α παρ. 2 ΚΕΔ) και άρθρο 23 (135Ε παρ. 2 ΚΕΔ)		Δήλωση εργασίας από ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας και διαμεσολαβητές στο ίδιο Μητρώο, ανεξαρτήτως καθεστώτος απασχόλησης	
Νέα διαδικασία	Άρθρο 16 (άρθρο 135 παρ. 2, 3, 5–7 ΚΕΔ)		Υποβολή πληροφοριών στην Επιθεώρηση Εργασίας για εργασία σε ψηφιακές πλατφόρμες	
Τροποποίηση υφιστάμενης διαδικασίας	Άρθρο 17 (άρθρο 135Α παρ. 1 και 2 ΚΕΔ)		Αίτηση για διενέργεια εργατικής διαφοράς	682372
Τροποποίηση υφιστάμενης διαδικασίας	Άρθρο 27 (άρθρο 231 παρ. 3 και 4 ΚΕΔ)		Επίδομα Γονικής Άδειας	505464

Τροποποίηση υφιστάμενης διαδικασίας	Άρθρο 31 (άρθρο 22 παρ. 2 περ. β΄ ν. 4529/2018)		Χορήγηση ασφαλιστικής ικανότητας έμμεσου μέλους	344972
Τροποποίηση υφιστάμενης διαδικασίας	Άρθρο 32 (άρθρο 1 π.δ. 776/1977)		Συμπληρωματικές παροχές μητρότητας	394334
Τροποποίηση υφιστάμενης διαδικασίας	Άρθρο 35		Ρύθμιση και αναστολή ασφαλιστικών εισφορών για πληγέντες από φυσικές καταστροφές e-ΕΦΚΑ	654622
Τροποποίηση υφιστάμενης διαδικασίας	Άρθρο 39 (άρθρο 39Β παρ. 1–4, 6 και 7 ν. 4387/2016)		Απογραφή μη μισθωτών ασφαλισμένων, ελεύθερων επαγγελματιών και αυτοαπασχολούμενων, που συμμετέχουν σε Νομικά Πρόσωπα	185609
Νέα διαδικασία	Άρθρο 39 (άρθρο 39Β παρ. 1 και 5 ν. 4387/2016)		Λήξη ασφάλισης στον e-ΕΦΚΑ μελών, εταίρων και διαχειριστών νομικών προσώπων, κατόπιν αίτησης ή αυτεπαγγέλτως	
Νέα διαδικασία	Άρθρο 41 παρ. 1 και 2		Χορήγηση μηνιαίας χορηγίας αιρετών ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού	

Ε.4 Διοικητικά βάρη

Η διοικητική διαδικασία που προβλέπεται στην αξιολογούμενη ρύθμιση προκαλεί διοικητικά βάρη;

ΝΑΙ ❒ ΟΧΙ ☒

Α. Τίτλος διαδικασίας	Β. Μέγεθος πληθυσμού (αριθμός μονάδων)	Γ. Ετήσια συχνότητα	Δ. Χρόνος που απαιτείται για την υλοποίηση της διαδικασίας	Ε. Υπολογισμός διοικητικού βάρους (ευρώ ανά έτος) Β*Γ*Δ* κόστος ανθρωποώρας
Α. Τίτλος διαδικασίας	Β. Μέγεθος πληθυσμού (αριθμός μονάδων)	Γ. Ετήσια συχνότητα	Δ. Χρόνος που απαιτείται για την υλοποίηση της διαδικασίας	Ε. Υπολογισμός διοικητικού βάρους (ευρώ ανά έτος) Β*Γ*Δ* κόστος ανθρωποώρας

Ε.5 Σύσταση νέου νομικού προσώπου, ανώνυμης εταιρίας ή δημόσιας υπηρεσίας
Ε.5.1 Με την αξιολογούμενη ρύθμιση προβλέπεται η σύσταση νέου νομικού προσώπου, ανώνυμης εταιρίας ή δημόσιας υπηρεσίας; ΝΑΙ ❒ ΟΧΙ ☒ Εάν ΝΑΙ, σε ποια διάταξη προβλέπεται;
Ε.5.2 Γιατί προτείνεται η σύσταση αυτού του νέου οργάνου και δεν επαρκούν οι υφιστάμενες διοικητικές δομές για να επιτευχθεί ο στόχος της αξιολογούμενης ρύθμισης;
Ε.5.3 Πότε θα εκκινήσει η λειτουργία του νέου οργάνου;

Ε.5.4 Έχει γίνει η σχετική οικονομοτεχνική μελέτη αναφορικά με τη σύσταση του νέου οργάνου; ΝΑΙ ❒ ΟΧΙ ❒ Εάν ΝΑΙ, να επισυναφθεί ηλεκτρονικά.
Ε.5.5 Να αναφέρετε τα στοιχεία του νέου οργάνου (επωνυμία ή ονομασία και νομική μορφή, χώρο λειτουργίας και τρόπο στελέχωσης).

Στ. Έκθεση των παρ. 1 και 2 του άρθρου 75 του Συντάγματος

Βλ. συνημμένα.

Ζ. Έκθεση της παρ. 3 του άρθρου 75 του Συντάγματος

Βλ. συνημμένα.

Η. Πίνακας τροποποιούμενων ή καταργούμενων διατάξεων

Η.1 Τροποποίηση διατάξεων	
Διατάξεις αξιολογούμενης ρύθμισης	*Υφιστάμενες διατάξεις*
Άρθρο 4 **Ορισμοί - Αντικατάσταση άρθρου 131 Κώδικα Εργατικού Δικαίου** **(άρθρο 2 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)** Το άρθρο 131 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121), με το οποίο κωδικοποιήθηκε το άρθρο 68 του ν. 4808/2021 (Α΄ 101), περί των ψηφιακών πλατφορμών, αντικαθίσταται ως εξής: «Άρθρο 131 Ορισμοί Για τους σκοπούς του παρόντος Κεφαλαίου, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί: α) «Ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας»: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που παρέχει υπηρεσία η οποία πληροί σωρευτικά τις ακόλουθες προϋποθέσεις: αα) παρέχεται, τουλάχιστον εν μέρει, εξ αποστάσεως με ηλεκτρονικά μέσα, όπως μέσω ιστοτόπου ή εφαρμογής για φορητές συσκευές, αβ) παρέχεται κατόπιν αιτήματος του αποδέκτη της υπηρεσίας, αγ) περιλαμβάνει, ως αναγκαίο και ουσιώδες στοιχείο, την οργάνωση της εργασίας που εκτελείται από πρόσωπα έναντι πληρωμής, ανεξάρτητα από το αν η εν λόγω εργασία εκτελείται διαδικτυακά ή σε φυσικό τόπο, αδ) περιλαμβάνει τη χρήση αυτοματοποιημένων συστημάτων παρακολούθησης ή λήψης αποφάσεων. Ο ορισμός των ψηφιακών πλατφορμών εργασίας δεν περιλαμβάνει τους παρόχους υπηρεσίας της οποίας πρωταρχικός σκοπός είναι η εκμετάλλευση ή η κοινή χρήση περιουσιακών στοιχείων, ή μέσω της οποίας	Το άρθρο 131 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121) έχεις ως εξής: Άρθρο 131 Ψηφιακές πλατφόρμες Ψηφιακές πλατφόρμες» καλούνται οι επιχειρήσεις που ενεργούν είτε απευθείας είτε ως μεσάζοντες και μέσω διαδικτυακής πλατφόρμας συνδέουν παρόχους υπηρεσιών ή επιχειρήσεις ή τρίτους με χρήστες ή πελάτες ή καταναλωτές και διευκολύνουν τις μεταξύ τους συναλλαγές ή συναλλάσσονται απευθείας μαζί τους.

άτομα τα οποία δεν είναι επαγγελματίες δύνανται να μεταπωλούν αγαθά. β) «Εργασία σε πλατφόρμα»: η εργασία η οποία οργανώνεται μέσω ψηφιακής πλατφόρμας εργασίας και εκτελείται στο έδαφος της Ελλάδας, ανεξαρτήτως του τόπου εγκατάστασης ή της έδρας της ψηφιακής πλατφόρμας εργασίας ή του διαμεσολαβητή, από άτομο βάσει συμβατικής σχέσης είτε με την ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας είτε με διαμεσολαβητή, ανεξάρτητα από την ύπαρξη ή μη συμβατικής σχέσης του ατόμου αυτού ή του διαμεσολαβητή με τον αποδέκτη της υπηρεσίας. γ) «Πρόσωπο που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα»: κάθε άτομο που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα και η εργασία του οργανώνεται με τη χρήση αυτοματοποιημένων συστημάτων παρακολούθησης ή λήψης αποφάσεων, ανεξάρτητα από τη φύση της συμβατικής σχέσης ή τον προσδιορισμό της σχέσης αυτής από τα εμπλεκόμενα μέρη. δ) «Εργαζόμενος σε πλατφόρμα»: κάθε πρόσωπο που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα και το οποίο συνδέεται, ή τεκμαίρεται ότι συνδέεται, με την ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας με σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας. ε) «Διαμεσολαβητής»: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο, προκειμένου να καταστήσει διαθέσιμη εργασία σε ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας ή μέσω ψηφιακής πλατφόρμας εργασίας: εα) συνάπτει συμβατική σχέση με αυτή την ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας και συμβατική σχέση με το πρόσωπο που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα, ή εβ) περιλαμβάνεται σε αλυσίδα υπεργολαβίας μεταξύ αυτής της ψηφιακής πλατφόρμας εργασίας και του προσώπου που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα. στ) «Εκπρόσωποι των εργαζομένων»: οι νόμιμοι εκπρόσωποι του σωματείου των εργαζομένων της πλέον αντιπροσωπευτικής	

συνδικαλιστικής οργάνωσης της ψηφιακής πλατφόρμας. ζ) «Εκπρόσωποι των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα»: οι εκπρόσωποι των εργαζομένων, όπως αυτοί ορίζονται στην περ. στ) του παρόντος άρθρου, καθώς και οι εκπρόσωποι των οργανώσεων της παρ. 1 του άρθρου 133. η) «Αυτοματοποιημένα συστήματα παρακολούθησης»: συστήματα που χρησιμοποιούνται για ή υποστηρίζουν την παρακολούθηση, την εποπτεία ή την αξιολόγηση, με ηλεκτρονικά μέσα, της εκτέλεσης της εργασίας των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα ή των δραστηριοτήτων που εκτελούνται εντός του εργασιακού περιβάλλοντος, μεταξύ άλλων με τη συλλογή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. θ) «Αυτοματοποιημένα συστήματα λήψης αποφάσεων»: συστήματα που χρησιμοποιούνται για τη λήψη ή την υποστήριξη, με ηλεκτρονικά μέσα, αποφάσεων οι οποίες επηρεάζουν σημαντικά τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα, συμπεριλαμβανομένων των συνθηκών εργασίας των προσώπων αυτών, ιδίως αποφάσεων που επηρεάζουν την πρόσληψή τους, την πρόσβασή τους σε αναθέσεις καθηκόντων και την οργάνωση των αναθέσεων καθηκόντων τους, τις αποδοχές, συμπεριλαμβανομένης της τιμολόγησης των επιμέρους καθηκόντων τους, την ασφάλεια και την υγεία τους, τον χρόνο εργασίας τους, την πρόσβασή τους σε κατάρτιση, τις προαγωγές, ή το ισοδύναμό τους, και το συμβατικό καθεστώς τους, συμπεριλαμβανομένων του περιορισμού, της αναστολής ή της παύσης του λογαριασμού τους.».	
Άρθρο 6 **Καθορισμός του ορθού καθεστώτος εργασίας - Τεκμήριο – Τροποποίηση άρθρου 132 Κώδικα Εργατικού Δικαίου**	Το άρθρο 132 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121) έχει ως εξής: Άρθρο 132

(άρθρο 4 και παρ. 1 έως 5 άρθρου 5 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)	Συμβατική σχέση ψηφιακών πλατφορμών με παρόχους υπηρεσιών
Στο άρθρο 132 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121), με το οποίο κωδικοποιήθηκε το άρθρο 69 του ν. 4808/2021 (Α΄ 101), περί της συμβατικής σχέσης ψηφιακών πλατφορμών με παρόχους υπηρεσιών, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στον τίτλο, οι λέξεις «παρόχους υπηρεσιών» αντικαθίστανται από τις λέξεις «πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα», β) στην παρ. 1, βα) στο υφιστάμενο εδάφιο, οι λέξεις «τους παρόχους υπηρεσιών» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα», ββ) προστίθεται νέο, δεύτερο, εδάφιο, γ) η παρ. 2 αντικαθίσταται, δ) προστίθενται παρ. 3 έως 8, και μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις το άρθρο 132 διαμορφώνεται ως εξής: «Άρθρο 132 Συμβατική σχέση ψηφιακών πλατφορμών με πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα 1. Οι ψηφιακές πλατφόρμες συνδέονται με τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα με συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας ή συμβάσεις ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έργου. Αν ανακύπτει ζήτημα αμφισβήτησης του καθεστώτος εργασίας των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα, εφαρμόζεται το παρόν άρθρο. 2. Για τον ορθό χαρακτηρισμό του καθεστώτος εργασίας των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα και την εξακρίβωση της ύπαρξης σύμβασης ή σχέσης εξαρτημένης εργασίας, λαμβάνονται υπόψη πρωτίστως τα πραγματικά περιστατικά που αφορούν την εκτέλεση της εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης αυτοματοποιημένων συστημάτων παρακολούθησης ή λήψης αποφάσεων στην οργάνωση της εργασίας σε πλατφόρμα,	1. Οι ψηφιακές πλατφόρμες συνδέονται με τους παρόχους υπηρεσιών με συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας ή συμβάσεις ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έργου. 2. Η σύμβαση μεταξύ ψηφιακής πλατφόρμας και παρόχου υπηρεσιών τεκμαίρεται ότι δεν είναι εξαρτημένης εργασίας, εφόσον ο πάροχος υπηρεσιών δικαιούται, βάσει της σύμβασής του, σωρευτικά: α) Να χρησιμοποιεί υπεργολάβους ή υποκατάστατους για να παρέχουν τις υπηρεσίες που έχει αναλάβει να προσφέρει. Η προϋπόθεση αυτή πληρούται, ακόμη και αν η ψηφιακή πλατφόρμα αξιώνει οι υπεργολάβοι και υποκατάστατοι του παρόχου υπηρεσιών να έχουν υποβληθεί σε εκπαίδευση ή να φέρουν στολή ή να τηρούν τους όρους υγιεινής και ασφάλειας ή να έχουν τύχει των κατάλληλων εξετάσεων υγείας και γενικότερα να συμμορφώνονται προς τους γενικούς όρους παροχής υπηρεσιών, υγιεινής και ασφάλειας που ισχύουν για τους παρόχους υπηρεσιών που συνδέονται συμβατικά με τη συγκεκριμένη πλατφόρμα. β) Να επιλέγει τα διάφορα έργα που η ψηφιακή πλατφόρμα του προτείνει να αναλάβει ή να θέτει μονομερώς ο ίδιος τον μέγιστο αριθμό τέτοιων έργων που εκάστοτε θα αναλαμβάνει, ο οποίος μπορεί και να μεταβάλλεται, υπό την προϋπόθεση ότι πάντοτε καθορίζεται μονομερώς από τον ίδιο. γ) Να παρέχει τις ανεξάρτητες υπηρεσίες του προς οποιονδήποτε τρίτο ή να εκτελεί έργα για οποιονδήποτε τρίτο, συμπεριλαμβανομένων ανταγωνιστών της ψηφιακής πλατφόρμας. δ) Να καθορίζει ο ίδιος τον χρόνο παροχής των υπηρεσιών του, εντός δεδομένων χρονικών

ανεξάρτητα από τον τρόπο με τον οποίο χαρακτηρίζεται η σχέση στο πλαίσιο οποιασδήποτε συμβατικής σχέσης που ενδεχομένως έχει συναφθεί μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών. 3. Όταν αποδεικνύεται η ύπαρξη σύμβασης ή σχέσης εξαρτημένης εργασίας, πρέπει να προσδιορίζεται ο εργοδότης ως προς όλες τις υποχρεώσεις που συνδέονται με αυτόν. 4. Οποιαδήποτε συμβατική σχέση μεταξύ της ψηφιακής πλατφόρμας εργασίας και του προσώπου που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα τεκμαίρεται ότι συνιστά σχέση εξαρτημένης εργασίας, όταν από το σύνολο των πραγματικών περιστατικών που διαπιστώνονται υποδηλώνεται άσκηση διεύθυνσης και ελέγχου. Ως τέτοια πραγματικά περιστατικά νοούνται: α) η υποχρέωση του προσώπου που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα να μην χρησιμοποιεί υπεργολάβους ή υποκατάστατους για να παρέχουν τις υπηρεσίες που έχει αναλάβει ο ίδιος να προσφέρει για την πλατφόρμα, β) η υποχρέωση του προσώπου που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα να αναλάβει τη διεκπεραίωση των συγκεκριμένων έργων που του προτείνονται από την πλατφόρμα, χωρίς να διαθέτει το δικαίωμα απόρριψης των έργων, γ) η υποχρέωση του προσώπου που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα να αποδέχεται τον ελάχιστο ή μέγιστο αριθμό έργων που αναλαμβάνει, ο οποίος μπορεί και να μεταβάλλεται, αναλόγως των αναγκών της πλατφόρμας, δ) η υποχρέωση του προσώπου που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα να μην παρέχει τις υπηρεσίες του προς οποιονδήποτε τρίτο ή να μην εκτελεί έργα για οποιονδήποτε τρίτο, συμπεριλαμβανομένων ανταγωνιστών της πλατφόρμας, ε) η επιβολή πειθαρχικών κυρώσεων από την πλατφόρμα στα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε αυτή, στ) ο καθορισμός εκ μέρους της πλατφόρμας ανώτατου αριθμού έργων και ανώτατου	πλαισίων, προσαρμόζοντάς τον στις προσωπικές του ανάγκες και όχι με βάση τα συμφέροντα της ψηφιακής πλατφόρμας.

ανταλλάγματος για την παροχή των υπηρεσιών των προσώπων που εκτελούν εργασία σε αυτή για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, υπό την επιφύλαξη της τήρησης των υποχρεώσεων των πλατφορμών για την υγεία και ασφάλεια, ζ) ο καθορισμός του χρόνου παροχής των υπηρεσιών, εντός δεδομένων χρονικών πλαισίων, με προσαρμογή του στα συμφέροντα της ψηφιακής πλατφόρμας. 5. Αν η πλατφόρμα επιδιώκει την ανατροπή του τεκμηρίου της παρ. 4, φέρει το βάρος απόδειξης ότι η σχετική συμβατική σχέση δεν συνιστά σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας. 6. Το τεκμήριο της παρ. 4 δεν συνεπάγεται την επιβολή πρόσθετων απαιτήσεων ή επιβαρύνσεων για τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα ή τους εκπροσώπους τους, κατά τις διαδικασίες καθορισμού του ορθού καθεστώτος εργασίας τους. 7. Το τεκμήριο της παρ. 4 εφαρμόζεται σε κάθε σχετική δικαστική διαδικασία, όταν τίθεται ζήτημα καθορισμού του ορθού καθεστώτος εργασίας του προσώπου που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα. Το τεκμήριο αυτό δεν εφαρμόζεται σε διαδικασίες φορολογικής και ποινικής φύσης, καθώς και σε διαδικασίες που αφορούν θέματα κοινωνικής ασφάλισης. 8. Τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα και οι εκπρόσωποί τους, κατόπιν συναίνεσής τους, μπορούν να ασκήσουν οποιοδήποτε ένδικο βοήθημα ή μέσο ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων για τη διάγνωση του καθεστώτος εργασίας του προσώπου που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα.».	
Άρθρο 13 **Ασφάλεια και υγεία – Τροποποίηση άρθρου 134 Κώδικα Εργατικού Δικαίου** **(άρθρο 12 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)** Στο άρθρο 134 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121), με το οποίο κωδικοποιήθηκε το άρθρο 71 του ν. 4808/2021	Το άρθρο 134 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121) έχει ως εξής: Άρθρο 134 Υγιεινή και ασφάλεια παρόχων υπηρεσιών 1. Οι ψηφιακές πλατφόρμες έχουν έναντι των παρόχων υπηρεσιών που είναι φυσικά

(Α΄ 101), περί της υγιεινής και ασφάλειας των παρόχων υπηρεσιών, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στον τίτλο, οι λέξεις «παρόχων υπηρεσιών» αντικαθίστανται από τις λέξεις «προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα», β) στην παρ. 1, οι λέξεις «παρόχων υπηρεσιών» αντικαθίστανται από τις λέξεις «προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα», γ) στην παρ. 2, γα) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «στους παρόχους υπηρεσιών» αντικαθίστανται από τις λέξεις «στα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα», γβ) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «παρόχου υπηρεσιών» αντικαθίστανται από τις λέξεις «προσώπου που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα», δ) προστίθενται παρ. 3 έως 7 και το άρθρο 134 διαμορφώνεται ως εξής: «Άρθρο 134 Υγιεινή και ασφάλεια προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα 1. Οι ψηφιακές πλατφόρμες έχουν έναντι των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα που είναι φυσικά πρόσωπα και συνδέονται μαζί τους με συμβάσεις ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έργου, τις ίδιες υποχρεώσεις πρόνοιας, υγιεινής και ασφάλειας που θα είχαν έναντι αυτών, αν συνδέονταν μαζί τους με συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας, της σχετικής νομοθεσίας εφαρμοζομένης αναλογικά. 2. Το άρθρο 56 του ν. 4611/2019 (Α’ 75) εφαρμόζεται αναλογικά και στα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα που είναι φυσικά πρόσωπα και συνδέονται με ψηφιακές πλατφόρμες με συμβάσεις ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έργου για τη διανομή ή μεταφορά προϊόντων και αντικειμένων. Λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της σχέσης μεταξύ προσώπου που εκτελεί εργασία σε πλατφόρμα και συνεργατικής ψηφιακής πλατφόρμας, επιτρέπεται να συμφωνείται, αντί για την παροχή προστατευτικού κράνους, να αποδίδεται η αξία του με προσαύξηση	πρόσωπα και συνδέονται μαζί τους με συμβάσεις ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έργου, τις ίδιες υποχρεώσεις πρόνοιας, υγιεινής και ασφάλειας που θα είχαν έναντι αυτών, αν συνδέονταν μαζί τους με συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας, της σχετικής νομοθεσίας εφαρμοζομένης αναλογικά. 2. Το άρθρο 56 του ν. 4611/2019 (Α' 75) εφαρμόζεται αναλογικά και στους παρόχους υπηρεσιών που είναι φυσικά πρόσωπα και συνδέονται με ψηφιακές πλατφόρμες με συμβάσεις ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έργου για τη διανομή ή μεταφορά προϊόντων και αντικειμένων. Λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της σχέσης μεταξύ παρόχου υπηρεσιών και συνεργατικής ψηφιακής πλατφόρμας, επιτρέπεται να συμφωνείται, αντί για την παροχή προστατευτικού κράνους, να αποδίδεται η αξία του με προσαύξηση συγκεκριμένου ποσού επί συγκεκριμένου αριθμού διανομών ή μεταφορών. Με αντίστοιχο τρόπο αποδίδεται και η προσαύξηση του δεκαπέντε τοις εκατό (15%) επί του ελάχιστου νομοθετημένου μισθού σε περίπτωση χρήσης ιδίου μέσου. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης καθορίζεται κάθε λεπτομέρεια εφαρμογής της παρούσας παραγράφου, ιδίως, τα ποσά και η συχνότητα των προσαυξήσεων των δύο προηγούμενων εδαφίων.

συγκεκριμένου ποσού επί συγκεκριμένου αριθμού διανομών ή μεταφορών. Με αντίστοιχο τρόπο αποδίδεται και η προσαύξηση του δεκαπέντε τοις εκατό (15%) επί του ελάχιστου νομοθετημένου μισθού σε περίπτωση χρήσης ιδίου μέσου. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης καθορίζεται κάθε λεπτομέρεια εφαρμογής της παρούσας παραγράφου, ιδίως, τα ποσά και η συχνότητα των προσαυξήσεων των δύο προηγούμενων εδαφίων. 3. Με την επιφύλαξη του Μέρους Α' του Βιβλίου Τρίτου για την υγεία και ασφάλεια στην εργασία, οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας, όσον αφορά τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα: α) αξιολογούν τους κινδύνους των αυτοματοποιημένων συστημάτων παρακολούθησης και λήψης αποφάσεων για την ασφάλεια και την υγεία των προσώπων αυτών, κυρίως όσον αφορά τους ενδεχόμενους κινδύνους εργατικών ατυχημάτων, τους κινδύνους από ακραία καιρικά φαινόμενα, τους ψυχοκοινωνικούς και εργονομικούς κινδύνους, β) εκτιμούν αν οι διασφαλίσεις των συστημάτων αυτών είναι κατάλληλες για τους κινδύνους που εντοπίζονται, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του εργασιακού περιβάλλοντος, γ) λαμβάνουν κατάλληλα προληπτικά και προστατευτικά μέτρα και δ) αποτυπώνουν τα ανωτέρω στοιχεία των περ. α) εως γ) στη γραπτή εκτίμηση επαγγελματικού κινδύνου του άρθρου 534, περί των ειδικών υποχρεώσεων των εργοδοτών. 4. Όσον αφορά τις απαιτήσεις που ορίζονται στην παρ. 3, οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας διασφαλίζουν την αποτελεσματική ενημέρωση και διαβούλευση και τη συμμετοχή των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα και/ή των εκπροσώπων τους, σύμφωνα με τα άρθρα 533, 536 και 537, περί των γενικών υποχρεώσεων των εργοδοτών, περί της διαβούλευσης και της συμμετοχής των	

εργαζομένων και περί της ενημέρωσης των εργαζομένων, αντίστοιχα. 5. Οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας δεν χρησιμοποιούν αυτοματοποιημένα συστήματα παρακολούθησης ή λήψης αποφάσεων κατά τρόπο που να ασκεί αδικαιολόγητη πίεση στα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα ή να θέτει με άλλο τρόπο σε κίνδυνο την ασφάλεια και τη σωματική και ψυχική υγεία των προσώπων αυτών. 6. Εκτός από τα αυτοματοποιημένα συστήματα λήψης αποφάσεων, το παρόν άρθρο εφαρμόζεται, επίσης, όταν ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας χρησιμοποιούν αυτοματοποιημένα συστήματα που λαμβάνουν ή υποστηρίζουν αποφάσεις που επηρεάζουν τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα με οποιονδήποτε τρόπο. 7. Για να διαφυλαχθούν η ασφάλεια και η υγεία των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα, μεταξύ άλλων από βία και παρενόχληση, οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας λαμβάνουν τα μέτρα που προβλέπονται από το Τμήμα ΙΙ του Μέρους Α' του Βιβλίου Πρώτου για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της βίας και της παρενόχλησης στην εργασία και παρέχουν αποτελεσματικούς διαύλους υποβολής καταγγελιών σχετικών με τη βία και την παρενόχληση, σύμφωνα με τα άρθρα 61 και 62, περί των υποχρεώσεων του εργοδότη για πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας και της παρενόχλησης και περί των πολιτικών εντός της επιχείρησης για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της βίας και της παρενόχλησης, αντίστοιχα.».	
Άρθρο 16 **Πρόσβαση σε συναφείς πληροφορίες σχετικά με την εργασία σε πλατφόρμα – Τροποποίηση άρθρου 135 Κώδικα Εργατικού Δικαίου** **(άρθρο 17 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)**	Το άρθρο 135 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121) έχει ως εξής: Άρθρο 135 Υποχρέωση ενημέρωσης παρόχων υπηρεσιών για τα δικαιώματά τους

Στο άρθρο 135 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121), με το οποίο κωδικοποιήθηκε το άρθρο 72 του ν. 4808/2021 (Α΄ 101), περί της υποχρέωσης ενημέρωσης παρόχων υπηρεσιών για τα δικαιώματά τους, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στον τίτλο, οι λέξεις «παρόχων υπηρεσιών» αντικαθίστανται από τις λέξεις «προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα», β) η υφιστάμενη παράγραφος αριθμείται ως παρ. 1, γ) στην παρ. 1, γα) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «στους παρόχους των υπηρεσιών» αντικαθίστανται από τις λέξεις «στα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα», γβ) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «παρόχων υπηρεσιών» αντικαθίστανται από τις λέξεις «προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα», δ) προστίθενται παρ. 2 έως 7 και το άρθρο 135 διαμορφώνεται ως εξής: «Άρθρο 135 Υποχρέωση ενημέρωσης προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα για τα δικαιώματά τους 1. Πριν από την έναρξη της παροχής των υπηρεσιών, οι ψηφιακές πλατφόρμες οφείλουν να παραδίδουν στα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα που συνδέονται μαζί τους με συμβάσεις ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έργου, σε ψηφιακή ή έγγραφη μορφή, καθώς και μέσω διαδικτύου, αντίγραφο της μεταξύ τους σύμβασης, η οποία περιέχει, ιδίως, αναφορά στα χαρακτηριστικά των υπηρεσιών που πρόκειται να παράσχουν, τα δικαιώματα συλλογικής οργάνωσης και τις υποχρεώσεις της πλατφόρμας για την υγιεινή και ασφάλεια των παρόχων που προβλέπονται στη νομοθεσία. Η σύμβαση περιλαμβάνει, επιπλέον, τα μέτρα προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα που λαμβάνει η ψηφιακή πλατφόρμα.	Πριν από την έναρξη της παροχής των υπηρεσιών, οι ψηφιακές πλατφόρμες οφείλουν να παραδίδουν στους παρόχους των υπηρεσιών που συνδέονται μαζί τους με συμβάσεις ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έργου, σε ψηφιακή ή έγγραφη μορφή, καθώς και μέσω διαδικτύου, αντίγραφο της μεταξύ τους σύμβασης, η οποία περιέχει, ιδίως, αναφορά στα χαρακτηριστικά των υπηρεσιών που πρόκειται να παράσχουν, τα δικαιώματα συλλογικής οργάνωσης και τις υποχρεώσεις της πλατφόρμας για την υγιεινή και ασφάλεια των παρόχων που προβλέπονται στη νομοθεσία. Η σύμβαση περιλαμβάνει, επιπλέον, τα μέτρα προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των παρόχων υπηρεσιών που λαμβάνει η ψηφιακή πλατφόρμα.

2. Οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας είτε διαθέτουν δημόσια, μέσω του ιστότοπού τους, είτε υποβάλλουν στην Επιθεώρηση Εργασίας και στους εκπροσώπους των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα τις ακόλουθες πληροφορίες: α) τον αριθμό των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα μέσω της οικείας ψηφιακής πλατφόρμας εργασίας, αναλυτικά ανά επίπεδο δραστηριότητας, και το συμβατικό καθεστώς ή το καθεστώς εργασίας τους, β) τους γενικούς όρους και προϋποθέσεις που καθορίζονται από την ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας και εφαρμόζονται στις εν λόγω συμβατικές σχέσεις και γ) τους διαμεσολαβητές με τους οποίους η ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας έχει συμβατική σχέση. 3. Κατόπιν αιτήματος της Επιθεώρησης Εργασίας ή των εκπροσώπων των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα, η ψηφιακή πλατφόρμα παρέχει πληροφορίες σχετικά με τη μέση διάρκεια της δραστηριότητας, τον μέσο εβδομαδιαίο αριθμό ωρών εργασίας ανά άτομο και το μέσο εισόδημα από τη δραστηριότητα των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα σε τακτική βάση μέσω της οικείας ψηφιακής πλατφόρμας εργασίας. 4. Η μη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις των παρ. 2 και 3 επιφέρει τις διοικητικές κυρώσεις του άρθρου 135Ε. 5. Οι πληροφορίες που αναφέρονται στις παρ. 2 και 3 παρέχονται για τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα στην Ελλάδα, ανεξάρτητα από το αν η οικεία ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας είναι εγκατεστημένη σε άλλο κράτος μέλος. 6. Οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παρ. 2 επικαιροποιούνται τουλάχιστον ανά έξι (6) μήνες και, όσον αφορά την περ. β) της παρ. 2, κάθε φορά που τροποποιούνται επί της ουσίας οι αντίστοιχοι όροι και οι προϋποθέσεις. Με την επιφύλαξη του πρώτου εδαφίου, όσον αφορά τις ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας	

που είναι πολύ μικρές, μικρές ή μεσαίες επιχειρήσεις, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 2 της Σύστασης της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003, περί του ορισμού των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων, η επικαιροποίηση των πληροφοριών λαμβάνει χώρα μία (1) φορά ετησίως. 7. Η Επιθεώρηση Εργασίας και οι εκπρόσωποι των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα έχουν το δικαίωμα να ζητούν από τις ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας πρόσθετες διευκρινίσεις και λεπτομέρειες σχετικά με οποιεσδήποτε από τις παρεχόμενες πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων λεπτομερειών σχετικά με τη σύμβαση εργασίας. Οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας απαντούν στο αίτημα αυτό, παρέχοντας τεκμηριωμένη απάντηση χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.».	
Άρθρο 21 **Προώθηση των συλλογικών διαπραγματεύσεων στην εργασία σε πλατφόρμα – Τροποποίηση άρθρου 133 Κώδικα Εργατικού Δικαίου** **(άρθρο 25 και παρ. 3 άρθρου 29 Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831)** Στο άρθρο 133 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121), με το οποίο κωδικοποιήθηκε το άρθρο 70 του ν. 4808/2021 (Α΄ 101), περί των συνδικαλιστικών δικαιωμάτων παρόχων υπηρεσιών-φυσικών προσώπων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) ο τίτλος αντικαθίσταται, β) στην παρ. 1, οι λέξεις «Πάροχοι υπηρεσιών που είναι φυσικά πρόσωπα και συνδέονται με ψηφιακές πλατφόρμες με συμβάσεις ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έργου» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Τα πρόσωπα τα οποία εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα και δεν συνδέονται με σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας με την πλατφόρμα ή	Το άρθρο 133 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121) έχει ως εξής: Άρθρο 133 Συνδικαλιστικά δικαιώματα παρόχων υπηρεσιών φυσικών προσώπων 1. Πάροχοι υπηρεσιών που είναι φυσικά πρόσωπα και συνδέονται με ψηφιακές πλατφόρμες με συμβάσεις ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έργου, δικαιούνται να συστήνουν οργανώσεις, με σκοπό την προώθηση των επαγγελματικών συμφερόντων τους. 2. Πάροχοι υπηρεσιών που είναι φυσικά πρόσωπα και συνδέονται με ψηφιακές πλατφόρμες με συμβάσεις ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έργου, έχουν δικαίωμα απεργίας, το οποίο ασκούν οι οργανώσεις της παρ. 1 του παρόντος άρθρου. Τα άρθρα 415 έως 417 και 419 εφαρμόζονται αναλογικά.

τους διαμεσολαβητές», γ) στην παρ. 2, οι λέξεις «Πάροχοι υπηρεσιών που είναι φυσικά πρόσωπα και συνδέονται με ψηφιακές πλατφόρμες με συμβάσεις ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έργου,» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Τα πρόσωπα τα οποία εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα και δεν συνδέονται με σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας με την πλατφόρμα ή και τους διαμεσολαβητές», δ) προστίθεται παρ. 4 και το άρθρο 133 διαμορφώνεται ως εξής: «Άρθρο 133 Προώθηση των συλλογικών διαπραγματεύσεων στην εργασία σε πλατφόρμα 1. Τα πρόσωπα τα οποία εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα και δεν συνδέονται με σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας με την πλατφόρμα ή τους διαμεσολαβητές δικαιούνται να συστήνουν οργανώσεις, με σκοπό την προώθηση των επαγγελματικών συμφερόντων τους. 2. Τα πρόσωπα τα οποία εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα και δεν συνδέονται με σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας με την πλατφόρμα ή τους διαμεσολαβητές έχουν δικαίωμα απεργίας, το οποίο ασκούν οι οργανώσεις της παρ. 1 του παρόντος άρθρου. Τα άρθρα 415 έως 417 και 419 εφαρμόζονται αναλογικά. 3. Οι οργανώσεις της παρ. 1 δικαιούνται να διαπραγματεύονται συλλογικώς και να καταρτίζουν συλλογικές συμφωνίες, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 394. 4. Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, με την επιφύλαξη της αυτονομίας των κοινωνικών εταίρων, λαμβάνει μέτρα για την προώθηση του ρόλου των κοινωνικών εταίρων και την ενθάρρυνση της άσκησης του δικαιώματος συλλογικής διαπραγμάτευσης στην εργασία σε πλατφόρμα, στα οποία συμπεριλαμβάνονται και μέτρα για τον καθορισμό του ορθού καθεστώτος εργασίας	3. Οι οργανώσεις της παρ. 1 δικαιούνται να διαπραγματεύονται συλλογικώς και να καταρτίζουν συλλογικές συμφωνίες, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 394.

των εργαζομένων σε πλατφόρμες και για τη διευκόλυνση της άσκησης των δικαιωμάτων τους όσον αφορά την αλγοριθμική διαχείριση, μεταξύ άλλων, στο πλαίσιο υλοποίησης του Σχεδίου Δράσης για την προώθηση των συλλογικών διαπραγματεύσεων του άρθρου 5 του ν. 5163/2024 (Α΄ 199).».	
Άρθρο 27 **Διευκόλυνση λήψης γονικής άδειας - Τροποποίηση άρθρου 231 Κώδικα Εργατικού Δικαίου** Στο άρθρο 231 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121), με το οποίο κωδικοποιήθηκε το άρθρο 28 του ν. 4808/2021 (Α΄ 101), περί της γονικής άδειας, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 3, μετά από τις λέξεις «για το καθένα από αυτά», διαγράφονται οι λέξεις «, εφόσον από τη λήξη της άδειας που δόθηκε για το προηγούμενο παιδί μεσολάβησε ένας (1) χρόνος πραγματικής απασχόλησης στον ίδιο εργοδότη, εκτός αν ορίζεται ευνοϊκότερα από ειδική διάταξη νόμου, διαταγμάτων, κανονισμών, συλλογικών συμβάσεων εργασίας, διαιτητικών αποφάσεων ή συμφωνιών εργοδοτών και εργαζομένων», β) η παρ. 4 καταργείται και το άρθρο 231 διαμορφώνεται ως εξής: «Άρθρο 231 Γονική άδεια «1. Κάθε εργαζόμενος γονέας ή πρόσωπο που ασκεί τη γονική μέριμνα έχει ατομικό και αμεταβίβαστο δικαίωμα γονικής άδειας για την ανατροφή του παιδιού, διάρκειας τεσσάρων (4) μηνών, την οποία μπορεί να χρησιμοποιήσει συνεχόμενα ή τμηματικά, μέχρι το παιδί να συμπληρώσει την ηλικία των οκτώ (8) ετών, με σκοπό την εκπλήρωση των ελάχιστων υποχρεώσεων ανατροφής προς αυτό. Σε περίπτωση υιοθεσίας ή αναδοχής	Το άρθρο 231 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121) έχει ως εξής: Άρθρο 231 Γονική άδεια 1. Κάθε εργαζόμενος γονέας ή πρόσωπο που ασκεί τη γονική μέριμνα έχει ατομικό και αμεταβίβαστο δικαίωμα γονικής άδειας για την ανατροφή του παιδιού, διάρκειας τεσσάρων (4) μηνών, την οποία μπορεί να χρησιμοποιήσει συνεχόμενα ή τμηματικά, μέχρι το παιδί να συμπληρώσει την ηλικία των οκτώ (8) ετών, με σκοπό την εκπλήρωση των ελάχιστων υποχρεώσεων ανατροφής προς αυτό. Σε περίπτωση υιοθεσίας ή αναδοχής τέκνου ηλικίας έως οκτώ (8) ετών, η γονική άδεια χορηγείται από την ένταξη του παιδιού στην οικογένεια. 2. Για τη χορήγηση της γονικής άδειας, ο εργαζόμενος γονέας πρέπει να έχει συμπληρώσει ένα (1) έτος συνεχόμενης ή με διαδοχικές συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου στον ίδιο εργοδότη, εκτός αν ορίζεται ευνοϊκότερα από ειδική διάταξη νόμου, διαταγμάτων, κανονισμών, συλλογικών συμβάσεων εργασίας, διαιτητικών αποφάσεων ή συμφωνιών εργοδοτών και εργαζομένων. 3. Για τους δύο (2) πρώτους μήνες της γονικής άδειας, η Δ.ΥΠ.Α. υποχρεούται να καταβάλλει επίδομα γονικής άδειας στον κάθε γονέα, μηνιαίως, ποσού ίσου με τον ελάχιστο νομοθετημένο μισθό, όπως κάθε φορά καθορίζεται, καθώς και αναλογία δώρων

τέκνου ηλικίας έως οκτώ (8) ετών, η γονική άδεια χορηγείται από την ένταξη του παιδιού στην οικογένεια. 2. Για τη χορήγηση της γονικής άδειας, ο εργαζόμενος γονέας πρέπει να έχει συμπληρώσει ένα (1) έτος συνεχόμενης ή με διαδοχικές συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου στον ίδιο εργοδότη, εκτός αν ορίζεται ευνοϊκότερα από ειδική διάταξη νόμου, διαταγμάτων, κανονισμών, συλλογικών συμβάσεων εργασίας, διαιτητικών αποφάσεων ή συμφωνιών εργοδοτών και εργαζομένων. 3. Για τους δύο (2) πρώτους μήνες της γονικής άδειας, η Δ.ΥΠ.Α. υποχρεούται να καταβάλλει επίδομα γονικής άδειας στον κάθε γονέα, μηνιαίως, ποσού ίσου με τον ελάχιστο νομοθετημένο μισθό, όπως κάθε φορά καθορίζεται, καθώς και αναλογία δώρων εορτών και επιδόματος άδειας με βάση το προαναφερόμενο ποσό. Αν υπάρχουν περισσότερα παιδιά, το δικαίωμα των γονέων στη γονική άδεια και στο επίδομα είναι αυτοτελές για το καθένα από αυτά. Κατ' εξαίρεση, γονείς διδύμων, τριδύμων ή και περισσότερων πολύδυμων τέκνων δικαιούνται να λάβουν τη γονική άδεια για κάθε παιδί ξεχωριστά, διακεκομμένα ή και συνεχόμενα και δικαιούνται να λάβουν το επίδομα της παρούσας για δύο (2) μήνες επιπλέον, ανεξαρτήτως του αριθμού των παιδιών που γεννήθηκαν μαζί. Γονείς μόνοι, λόγω θανάτου του άλλου γονέα ή λόγω ολικής αφαίρεσης της γονικής μέριμνας ή μη αναγνώρισης του τέκνου από τον άλλο γονέα, δικαιούνται τη γονική άδεια και το επίδομα εις διπλούν. 4. [Καταργείται]. 5. Η γονική άδεια διακόπτεται με τη λήξη της σύμβασης ορισμένου χρόνου και δύναται να συνεχιστεί σε περίπτωση ανανέωσης ή παράτασης της σύμβασης εργασίας ή και σε περίπτωση που ο εργαζόμενος συνάψει σύμβαση εργασίας με άλλο εργοδότη, με την επιφύλαξη της παρ. 2.	εορτών και επιδόματος άδειας με βάση το προαναφερόμενο ποσό. Αν υπάρχουν περισσότερα παιδιά, το δικαίωμα των γονέων στη γονική άδεια και στο επίδομα είναι αυτοτελές για το καθένα από αυτά, εφόσον από τη λήξη της άδειας που δόθηκε για το προηγούμενο παιδί μεσολάβησε ένας (1) χρόνος πραγματικής απασχόλησης στον ίδιο εργοδότη, εκτός αν ορίζεται ευνοϊκότερα από ειδική διάταξη νόμου, διαταγμάτων, κανονισμών, συλλογικών συμβάσεων εργασίας, διαιτητικών αποφάσεων ή συμφωνιών εργοδοτών και εργαζομένων. Κατ' εξαίρεση, γονείς διδύμων, τριδύμων ή και περισσότερων πολύδυμων τέκνων δικαιούνται να λάβουν τη γονική άδεια για κάθε παιδί ξεχωριστά, διακεκομμένα ή και συνεχόμενα και δικαιούνται να λάβουν το επίδομα της παρούσας για δύο (2) μήνες επιπλέον, ανεξαρτήτως του αριθμού των παιδιών που γεννήθηκαν μαζί. Γονείς μόνοι, λόγω θανάτου του άλλου γονέα ή λόγω ολικής αφαίρεσης της γονικής μέριμνας ή μη αναγνώρισης του τέκνου από τον άλλο γονέα, δικαιούνται τη γονική άδεια και το επίδομα εις διπλούν. 4. Αν και οι δύο γονείς απασχολούνται στον ίδιο εργοδότη, αποφασίζουν, με κοινή δήλωση, ποιος από τους δύο θα κάνει πρώτος χρήση αυτού του δικαιώματος και για πόσο χρονικό διάστημα. 5. Η γονική άδεια διακόπτεται με τη λήξη της σύμβασης ορισμένου χρόνου και δύναται να συνεχιστεί σε περίπτωση ανανέωσης ή παράτασης της σύμβασης εργασίας ή και σε περίπτωση που ο εργαζόμενος συνάψει σύμβαση εργασίας με άλλο εργοδότη, με την επιφύλαξη της παρ. 2. 6. Η γονική άδεια χορηγείται συνεχόμενα, τμηματικά ή με άλλο ευέλικτο τρόπο, με βάση σχετική αίτηση του γονέα, η οποία υποβάλλεται στον εργοδότη με κάθε πρόσφορο τρόπο εγγράφως ή ηλεκτρονικά και

6. Η γονική άδεια χορηγείται συνεχόμενα, τμηματικά ή με άλλο ευέλικτο τρόπο, με βάση σχετική αίτηση του γονέα, η οποία υποβάλλεται στον εργοδότη με κάθε πρόσφορο τρόπο εγγράφως ή ηλεκτρονικά και στην οποία προσδιορίζει την έναρξη και τη λήξη της. Η αίτηση υποβάλλεται στον εργοδότη τουλάχιστον ένα (1) μήνα πριν την έναρξη της άδειας, εκτός εάν συντρέχουν έκτακτοι λόγοι, οι οποίοι καθιστούν αναγκαία την έναρξη της άδειας σε μικρότερο χρονικό διάστημα. Ο εργοδότης, κατόπιν διαβούλευσης, απαντά στην αίτηση του εργαζομένου άμεσα και κατ' ανώτατο εντός ενός (1) μηνός από την υποβολή της. Ο εργοδότης υποχρεούται να χορηγήσει την άδεια στον αιτούμενο χρόνο, εκτός αν αυτό θα διατάρασσε σοβαρά την εύρυθμη λειτουργία της επιχείρησης. Σε αυτήν την περίπτωση, υποχρεούται να τεκμηριώσει εγγράφως τον λόγο αναβολής χορήγησής της προς τον εργαζόμενο και δύναται να προτείνει προς αυτόν εναλλακτικές λύσεις ως προς τον χρόνο χορήγησής της ή ευέλικτους τρόπους χορήγησής της. Σε κάθε περίπτωση, ο εργοδότης υποχρεούται να χορηγήσει τη γονική άδεια εντός δύο (2) μηνών από την υποβολή της αίτησης. Αιτήσεις γονέων με αναπηρία, γονέων παιδιών με αναπηρία, με μακροχρόνια ή αιφνίδια ασθένεια, πολύτεκνων και μόνων γονέων λόγω θανάτου γονέα, ολικής αφαίρεσης της γονικής μέριμνας ή μη αναγνώρισης τέκνων, καθώς και γυναικών μετά την άδεια μητρότητας και την ειδική παροχή προστασίας της μητρότητας, χορηγούνται με απόλυτη προτεραιότητα. Επίσης, προτεραιότητα δίνεται στις αιτήσεις γονέων παιδιών λόγω νοσηλείας ή ασθένειας του παιδιού ή λόγω αναπηρίας ή σοβαρής ασθένειας συζύγου, συντρόφου συμβίωσης, συγγενούς, γονέων παιδιών διδύμων, τριδύμων ή και περισσότερων πολύδυμων τέκνων, καθώς και γονέων έπειτα από πρόωρο τοκετό. Η γονική άδεια, έπειτα από σχετική αίτηση του εργαζόμενου, δύναται εναλλακτικά να χορηγείται με κάθε ευέλικτο τρόπο που	στην οποία προσδιορίζει την έναρξη και τη λήξη της. Η αίτηση υποβάλλεται στον εργοδότη τουλάχιστον ένα (1) μήνα πριν την έναρξη της άδειας, εκτός εάν συντρέχουν έκτακτοι λόγοι, οι οποίοι καθιστούν αναγκαία την έναρξη της άδειας σε μικρότερο χρονικό διάστημα. Ο εργοδότης, κατόπιν διαβούλευσης, απαντά στην αίτηση του εργαζομένου άμεσα και κατ' ανώτατο εντός ενός (1) μηνός από την υποβολή της. Ο εργοδότης υποχρεούται να χορηγήσει την άδεια στον αιτούμενο χρόνο, εκτός αν αυτό θα διατάρασσε σοβαρά την εύρυθμη λειτουργία της επιχείρησης. Σε αυτήν την περίπτωση, υποχρεούται να τεκμηριώσει εγγράφως τον λόγο αναβολής χορήγησής της προς τον εργαζόμενο και δύναται να προτείνει προς αυτόν εναλλακτικές λύσεις ως προς τον χρόνο χορήγησής της ή ευέλικτους τρόπους χορήγησής της. Σε κάθε περίπτωση, ο εργοδότης υποχρεούται να χορηγήσει τη γονική άδεια εντός δύο (2) μηνών από την υποβολή της αίτησης. Αιτήσεις γονέων με αναπηρία, γονέων παιδιών με αναπηρία, με μακροχρόνια ή αιφνίδια ασθένεια, πολύτεκνων και μόνων γονέων λόγω θανάτου γονέα, ολικής αφαίρεσης της γονικής μέριμνας ή μη αναγνώρισης τέκνων, καθώς και γυναικών μετά την άδεια μητρότητας και την ειδική παροχή προστασίας της μητρότητας, χορηγούνται με απόλυτη προτεραιότητα. Επίσης, προτεραιότητα δίνεται στις αιτήσεις γονέων παιδιών λόγω νοσηλείας ή ασθένειας του παιδιού ή λόγω αναπηρίας ή σοβαρής ασθένειας συζύγου, συντρόφου συμβίωσης, συγγενούς, γονέων παιδιών διδύμων, τριδύμων ή και περισσότερων πολύδυμων τέκνων, καθώς και γονέων έπειτα από πρόωρο τοκετό. Η γονική άδεια, έπειτα από σχετική αίτηση του εργαζόμενου, δύναται εναλλακτικά να χορηγείται με κάθε ευέλικτο τρόπο που εξυπηρετεί τα μέρη, όπως ενδεικτικά με τη μορφή μειωμένου ημερήσιου ωραρίου ή σε ημέρες άδειας, οι οποίες μπορούν να κατανέμονται σε εβδομαδιαία ή σε μηνιαία βάση, χωρίς να θίγεται το δικαίωμα του

εξυπηρετεί τα μέρη, όπως ενδεικτικά με τη μορφή μειωμένου ημερήσιου ωραρίου ή σε ημέρες άδειας, οι οποίες μπορούν να κατανέμονται σε εβδομαδιαία ή σε μηνιαία βάση, χωρίς να θίγεται το δικαίωμα του εργαζομένου να λάβει το επίδομα γονικής άδειας. Στην περίπτωση αυτήν, ο εργαζόμενος, με την αίτησή του, προσδιορίζει τον αντίστοιχο χρόνο του συνόλου ή του τμήματος της γονικής άδειας που επιθυμεί να λάβει με ευέλικτο τρόπο, καθώς και το είδος της ευελιξίας του οποίου επιθυμεί να κάνει χρήση. Ο εργοδότης εξετάζει την αίτηση, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες της επιχείρησης και του εργαζομένου και τεκμηριώνει γραπτώς απόρριψή της, εντός ενός (1) μηνός από την υποβολή της. 7. Η γονική άδεια αναρτάται στο Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ. 8. Κατά τη διάρκεια της γονικής άδειας παρέχεται προς τους εργαζομένους ενημέρωση για τις διαδικασίες προαγωγών και για την εσωτερική στελέχωση κενών θέσεων εργασίας και πρέπει να τους επιτρέπεται να συμμετέχουν σε αυτές τις διαδικασίες και να υποβάλλουν υποψηφιότητα για αυτές τις θέσεις, χωρίς καμία διάκριση σε βάρος τους. 9. Ο χρόνος του τμήματος της άδειας κατά τον οποίο ο εργαζόμενος λαμβάνει επίδομα από τη Δ.ΥΠ.Α. λογίζεται ως χρόνος ασφάλισης στους κλάδους κύριας σύνταξης και ασθένειας του οικείου ασφαλιστικού φορέα, καθώς και στους οικείους φορείς επικουρικής ασφάλισης, οι δε προβλεπόμενες εισφορές υπολογίζονται επί του κατά περίπτωση αναφερόμενου παραπάνω ποσού, από το οποίο η Δ.ΥΠ.Α. παρακρατεί την προβλεπόμενη εισφορά ασφαλισμένου και την αποδίδει στον οικείο ασφαλιστικό φορέα, μαζί με την προβλεπόμενη εισφορά εργοδότη που βαρύνει τη Δ.ΥΠ.Α.. Για τον μη επιδοτούμενο χρόνο γονικής άδειας, ο οποίος λαμβάνεται υπόψη τόσο για τη θεμελίωση του ασφαλιστικού δικαιώματος όσο και για τον υπολογισμό του ποσού της σύνταξης, ο γονέας δύναται να αποκτήσει πλήρη ασφαλιστική κάλυψη από	εργαζομένου να λάβει το επίδομα γονικής άδειας. Στην περίπτωση αυτήν, ο εργαζόμενος, με την αίτησή του, προσδιορίζει τον αντίστοιχο χρόνο του συνόλου ή του τμήματος της γονικής άδειας που επιθυμεί να λάβει με ευέλικτο τρόπο, καθώς και το είδος της ευελιξίας του οποίου επιθυμεί να κάνει χρήση. Ο εργοδότης εξετάζει την αίτηση, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες της επιχείρησης και του εργαζομένου και τεκμηριώνει γραπτώς απόρριψή της, εντός ενός (1) μηνός από την υποβολή της. 7. Η γονική άδεια αναρτάται στο Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ. 8. Κατά τη διάρκεια της γονικής άδειας παρέχεται προς τους εργαζομένους ενημέρωση για τις διαδικασίες προαγωγών και για την εσωτερική στελέχωση κενών θέσεων εργασίας και πρέπει να τους επιτρέπεται να συμμετέχουν σε αυτές τις διαδικασίες και να υποβάλλουν υποψηφιότητα για αυτές τις θέσεις, χωρίς καμία διάκριση σε βάρος τους. 9. Ο χρόνος του τμήματος της άδειας κατά τον οποίο ο εργαζόμενος λαμβάνει επίδομα από τη Δ.ΥΠ.Α. λογίζεται ως χρόνος ασφάλισης στους κλάδους κύριας σύνταξης και ασθένειας του οικείου ασφαλιστικού φορέα, καθώς και στους οικείους φορείς επικουρικής ασφάλισης, οι δε προβλεπόμενες εισφορές υπολογίζονται επί του κατά περίπτωση αναφερόμενου παραπάνω ποσού, από το οποίο η Δ.ΥΠ.Α. παρακρατεί την προβλεπόμενη εισφορά ασφαλισμένου και την αποδίδει στον οικείο ασφαλιστικό φορέα, μαζί με την προβλεπόμενη εισφορά εργοδότη που βαρύνει τη Δ.ΥΠ.Α.. Για τον μη επιδοτούμενο χρόνο γονικής άδειας, ο οποίος λαμβάνεται υπόψη τόσο για τη θεμελίωση του ασφαλιστικού δικαιώματος όσο και για τον υπολογισμό του ποσού της σύνταξης, ο γονέας δύναται να αποκτήσει πλήρη ασφαλιστική κάλυψη από τον ασφαλιστικό του φορέα κατόπιν αναγνώρισης του χρόνου απουσίας του, σύμφωνα με το

τον ασφαλιστικό του φορέα κατόπιν αναγνώρισης του χρόνου απουσίας του, σύμφωνα με το άρθρο 40 του ν. 2084/1992 (Α' 165), εφόσον δεν έχει συμφωνηθεί να του καταβάλει αποδοχές ο εργοδότης.	άρθρο 40 του ν. 2084/1992 (Α' 165), εφόσον δεν έχει συμφωνηθεί να του καταβάλει αποδοχές ο εργοδότης.
10. Μετά τη λήξη της γονικής άδειας, ο εργαζόμενος γονέας δικαιούται να επιστρέψει στην ίδια θέση εργασίας ή σε ισοδύναμη ή ανάλογη θέση, με όχι λιγότερο ευνοϊκούς επαγγελματικούς όρους και να επωφεληθεί από οποιαδήποτε βελτίωση των συνθηκών εργασίας, την οποία θα δικαιούνταν κατά την απουσία του.	10. Μετά τη λήξη της γονικής άδειας, ο εργαζόμενος γονέας δικαιούται να επιστρέψει στην ίδια θέση εργασίας ή σε ισοδύναμη ή ανάλογη θέση, με όχι λιγότερο ευνοϊκούς επαγγελματικούς όρους και να επωφεληθεί από οποιαδήποτε βελτίωση των συνθηκών εργασίας, την οποία θα δικαιούνταν κατά την απουσία του.
11. Ο χρόνος απουσίας των εργαζομένων από την εργασία τους λόγω γονικής άδειας, λογίζεται ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας για τον υπολογισμό των αποδοχών τους, τη χορήγηση της ετήσιας κανονικής άδειας απουσίας και του επιδόματος άδειας, την επαγγελματική εξέλιξη, καθώς και για τον υπολογισμό της αποζημίωσης σε περίπτωση απόλυσής τους.	11. Ο χρόνος απουσίας των εργαζομένων από την εργασία τους λόγω γονικής άδειας, λογίζεται ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας για τον υπολογισμό των αποδοχών τους, τη χορήγηση της ετήσιας κανονικής άδειας απουσίας και του επιδόματος άδειας, την επαγγελματική εξέλιξη, καθώς και για τον υπολογισμό της αποζημίωσης σε περίπτωση απόλυσής τους.
12. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Εσωτερικών, δύνανται να ρυθμίζονται η διαδικασία, ο τρόπος και οι λοιπές προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου αυτού, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια. Η έκδοση της απόφασης αυτής δεν αποτελεί προϋπόθεση για την εφαρμογή αυτού του άρθρου.	12. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Εσωτερικών, δύνανται να ρυθμίζονται η διαδικασία, ο τρόπος και οι λοιπές προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου αυτού, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια. Η έκδοση της απόφασης αυτής δεν αποτελεί προϋπόθεση για την εφαρμογή αυτού του άρθρου.
13. Το επίδομα γονικής άδειας είναι αφορολόγητο, ανεκχώρητο και ακατάσχετο στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης αντίθετης διάταξης, δεν δεσμεύεται και δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη στη φορολογική διοίκηση, στο δημόσιο, στα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, στα νομικά πρόσωπα των τελευταίων και στα ασφαλιστικά ταμεία ή στα πιστωτικά ιδρύματα για το δημόσιο και για τρίτους, και δεν προσμετράται στο συνολικό, πραγματικό ή τεκμαρτό οικογενειακό εισόδημα.».	13. Το επίδομα γονικής άδειας είναι αφορολόγητο, ανεκχώρητο και ακατάσχετο στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης αντίθετης διάταξης, δεν δεσμεύεται και δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη στη φορολογική διοίκηση, στο δημόσιο, στα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, στα νομικά πρόσωπα των τελευταίων και στα ασφαλιστικά ταμεία ή στα πιστωτικά ιδρύματα για το δημόσιο και για τρίτους, και δεν προσμετράται στο συνολικό,

	πραγματικό ή τεκμαρτό οικογενειακό εισόδημα.
Άρθρο 28 **Διευκόλυνση λήψης άδειας φροντιστή - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 232 Κώδικα Εργατικού Δικαίου** Στην παρ. 1 του άρθρου 232 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121), με το οποίο κωδικοποιήθηκε το άρθρο 29 του ν. 4808/2021 (Α΄ 101), περί της άδειας φροντιστή, μετά από τις λέξεις «Κάθε εργαζόμενος», διαγράφονται οι λέξεις «που έχει συμπληρώσει έξι (6) μήνες συνεχόμενης ή με διαδοχικές συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου» και η παρ. 1 του διαμορφώνεται ως εξής: «1. Κάθε εργαζόμενος δικαιούται άδεια φροντιστή, όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 229, για τη φροντίδα προσώπου, διάρκειας έως πέντε (5) εργάσιμων ημερών για κάθε ημερολογιακό έτος, εφόσον το πρόσωπο αυτό έχει ανάγκη σημαντικής φροντίδας ή υποστήριξης για σοβαρό ιατρικό λόγο, η οποία βεβαιώνεται με ιατρική γνωμάτευση.».	Η παρ. 1 του άρθρου 232 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121) έχει ως εξής: 1. Κάθε εργαζόμενος που έχει συμπληρώσει έξι (6) μήνες συνεχόμενης ή με διαδοχικές συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου δικαιούται άδεια φροντιστή, όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 229, για τη φροντίδα προσώπου, διάρκειας έως πέντε (5) εργάσιμων ημερών για κάθε ημερολογιακό έτος, εφόσον το πρόσωπο αυτό έχει ανάγκη σημαντικής φροντίδας ή υποστήριξης για σοβαρό ιατρικό λόγο, η οποία βεβαιώνεται με ιατρική γνωμάτευση.
Άρθρο 29 **Χρόνος προετοιμασίας προσωπικού χειρουργείου – Τροποποίηση παρ. 2Β άρθρου 580 Κώδικα Εργατικού Δικαίου** Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 2Β του άρθρου 580 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121), με το οποίο κωδικοποιήθηκε το άρθρο 74 του ν. 4808/2021 (Α΄ 101), περί της ψηφιακής κάρτας εργασίας, μετά από τις λέξεις «στον κλάδο της βιομηχανίας,», προστίθενται οι λέξεις «καθώς και στον κλάδο δραστηριοτήτων ανθρώπινης υγείας, στις ειδικότητες που ορίζονται ως «Σύνθεση Προσωπικού Συγκροτήματος Χειρουργείων» σύμφωνα με το Παράρτημα του π.δ. 198/2007 (Α΄ 225), όταν απασχολούνται για τον σκοπό	Η παρ. 2Β του άρθρου 580 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121) έχει ως εξής: 2Β. Η σήμανση της ψηφιακής κάρτας πρέπει να πραγματοποιείται: α) κατά την έναρξη του δηλωθέντος ωραρίου, μετά από τον χρόνο προετοιμασίας προς ανάληψη εργασίας, και β) κατά τη λήξη του δηλωθέντος ωραρίου, πριν από τον χρόνο προετοιμασίας προς αποχώρηση. Στις επιχειρήσεις εργοδότες που ανήκουν κατά κύρια δραστηριότητα, βάσει Κωδικού Αριθμού Δραστηριότητας (Κ.Α.Δ.), στον κλάδο της βιομηχανίας, ο χρόνος προετοιμασίας δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τριάντα (30) λεπτά πριν από την έναρξη της εργασίας και τα τριάντα (30) λεπτά μετά από τη

μιας χειρουργικής επέμβασης,», και η παρ. 2Β διαμορφώνεται ως εξής: «2Β. Η σήμανση της ψηφιακής κάρτας πρέπει να πραγματοποιείται: α) κατά την έναρξη του δηλωθέντος ωραρίου, μετά από τον χρόνο προετοιμασίας προς ανάληψη εργασίας, και β) κατά τη λήξη του δηλωθέντος ωραρίου, πριν από τον χρόνο προετοιμασίας προς αποχώρηση. Στις επιχειρήσεις - εργοδότες που ανήκουν κατά κύρια δραστηριότητα, βάσει Κωδικού Αριθμού Δραστηριότητας (Κ.Α.Δ.), στον κλάδο της βιομηχανίας, καθώς και στον κλάδο δραστηριοτήτων ανθρώπινης υγείας, στις ειδικότητες που ορίζονται ως «Σύνθεση Προσωπικού Συγκροτήματος Χειρουργείων» σύμφωνα με το Παράρτημα του π.δ. 198/2007 (Α΄ 225), όταν απασχολούνται για τον σκοπό μιας χειρουργικής επέμβασης, ο χρόνος προετοιμασίας δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τριάντα (30) λεπτά πριν από την έναρξη της εργασίας και τα τριάντα (30) λεπτά μετά από τη λήξη της εργασίας. Στις επιχειρήσεις - εργοδότες όλων των κλάδων, πλην αυτών του προηγούμενου εδαφίου, ο χρόνος προετοιμασίας δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δέκα (10) λεπτά πριν από την έναρξη της εργασίας και τα δέκα (10) λεπτά μετά από τη λήξη της εργασίας. Εάν κατά τον ανωτέρω χρόνο βρεθεί εργαζόμενος να απασχολείται πραγματικά, επιβάλλονται από την Επιθεώρηση Εργασίας οι προβλεπόμενες διοικητικές κυρώσεις βάσει του άρθρου 572.».	λήξη της εργασίας. Στις επιχειρήσεις εργοδότες όλων των κλάδων, πλην αυτών του προηγούμενου εδαφίου, ο χρόνος προετοιμασίας δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δέκα (10) λεπτά πριν από την έναρξη της εργασίας και τα δέκα (10) λεπτά μετά από τη λήξη της εργασίας. Εάν κατά τον ανωτέρω χρόνο βρεθεί εργαζόμενος να απασχολείται πραγματικά, επιβάλλονται από την Επιθεώρηση Εργασίας οι προβλεπόμενες διοικητικές κυρώσεις βάσει του άρθρου 572.
Άρθρο 30 **Απολογιστική δήλωση ωραρίου οδηγών - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 581 Κώδικα Εργατικού Δικαίου** Στην παρ. 2 του άρθρου 581 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121), με το οποίο κωδικοποιήθηκε το άρθρο 80 του ν. 4144/2013 (Α΄ 88), περί της υποχρέωσης αναγγελίας τροποποίησης ωραρίου,	Η παρ. 2 του άρθρου 581 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121) έχει ως εξής: 2. Ο εργοδότης που απασχολεί οδηγούς φορτηγών αυτοκινήτων και τουριστικών λεωφορείων, τα οποία είναι κατασκευασμένα ή διαμορφωμένα με μόνιμο τρόπο και κατάλληλα για τη μεταφορά άνω των εννέα (9) ατόμων, καθώς και Υπεραστικά και Αστικά ΚΤΕΛ που απασχολούν οδηγούς λεωφορείων και

επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «δεκαπέντε (15) ημέρες μετά το τέλος κάθε εβδομαδιαίας περιόδου εργασίας» αντικαθίστανται από τις λέξεις «μέχρι το τέλος του επόμενου ημερολογιακού μήνα της παρασχεθείσας εργασίας», β) στο δεύτερο εδάφιο, μετά από τις λέξεις «Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ», οι λέξεις «δεκαπέντε (15) ημέρες μετά το τέλος κάθε εβδομαδιαίας περιόδου εργασίας» αντικαθίστανται από τις λέξεις «μέχρι το τέλος του επόμενου ημερολογιακού μήνα της παρασχεθείσας εργασίας» και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής: «2. Ο εργοδότης που απασχολεί οδηγούς φορτηγών αυτοκινήτων και τουριστικών λεωφορείων, τα οποία είναι κατασκευασμένα ή διαμορφωμένα με μόνιμο τρόπο και κατάλληλα για τη μεταφορά άνω των εννέα (9) ατόμων, καθώς και Υπεραστικά και Αστικά Κ.Τ.Ε.Λ. που απασχολούν οδηγούς λεωφορείων και έχουν Κανονισμό Εργασίας, που διέπονται από τους Κανονισμούς (Ε.Κ.) 561/2006 και (Ε.Κ.) 165/2014, υποχρεούνται να καταχωρούν κάθε αλλαγή ή τροποποίηση του ωραρίου ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας των εργαζομένων, καθώς και τη νόμιμη κατά τη νομοθεσία υπερωριακή απασχόληση, στο Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ μέχρι το τέλος του επόμενου ημερολογιακού μήνα της παρασχεθείσας εργασίας. Όταν διαπιστώνεται από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα αλλαγή ή τροποποίηση του ωραρίου εργασίας ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας ή υπερωριακή απασχόληση, χωρίς αυτή να έχει καταχωρηθεί στο Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ μέχρι το τέλος του επόμενου ημερολογιακού μήνα της παρασχεθείσας εργασίας, επιβάλλονται με πράξη του αρμοδίου οργάνου σε βάρος του εργοδότη κυρώσεις, σύμφωνα με τα άρθρα 572 και 576.».	έχουν Κανονισμό Εργασίας, που διέπονται από τους Κανονισμούς (Ε.Κ.) 561/2006 και (Ε.Κ.) 165/2014, υποχρεούνται να καταχωρούν κάθε αλλαγή ή τροποποίηση του ωραρίου ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας των εργαζομένων, καθώς και τη νόμιμη κατά τη νομοθεσία υπερωριακή απασχόληση, στο Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ δεκαπέντε (15) ημέρες μετά το τέλος κάθε εβδομαδιαίας περιόδου εργασίας. Όταν διαπιστώνεται από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα αλλαγή ή τροποποίηση του ωραρίου εργασίας ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας ή υπερωριακή απασχόληση, χωρίς αυτή να έχει καταχωρηθεί στο Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ δεκαπέντε (15) ημέρες μετά το τέλος κάθε εβδομαδιαίας περιόδου εργασίας, επιβάλλονται με πράξη του αρμοδίου οργάνου σε βάρος του εργοδότη κυρώσεις, σύμφωνα με τα άρθρα 572 και 576.

Άρθρο 31 **Παράταση ασφαλιστικής ικανότητας τέκνων μετά από τη συμπλήρωση του δέκατου όγδοου έτους της ηλικίας τους - Επανένταξη τέκνων ως μελών οικογένειας μετά από τη λήξη του ίδιου δικαιώματος παροχών ασθένειας ή πριν από τη συμπλήρωση των προβλεπόμενων ημερών ασφάλισης – Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 22 ν. 4529/2018** Στην περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 22 του ν. 4529/2018 (Α΄ 56), περί της υπαγωγής στην ασφάλιση για υγειονομική περίθαλψη, προστίθενται νέα εδάφια, τρίτο, τέταρτο, πέμπτο και έκτο, και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής: «2. Ως μέλη οικογένειας των ανωτέρω ασφαλιζομένων προσώπων και συνταξιούχων λόγω αναπηρίας ή γήρατος «ή θανάτου» ή δικαιούχων εξωιδρυματικού επιδόματος θεωρούνται: α) Ο/η σύζυγος, εφόσον δεν ασφαλίζεται από δικό του/ της δικαίωμα στον Ε.Φ.Κ.Α. ή σε άλλο ασφαλιστικό οργανισμό εκτός Ε.Φ.Κ.Α.. β) Τα άγαμα τέκνα (νόμιμα ή τέκνα που έχουν νομιμοποιηθεί, αναγνωρισθεί ή υιοθετηθεί, ή οι προγονοί), τα φυσικά τέκνα ασφαλισμένης ή συνταξιούχου λόγω αναπηρίας ή γήρατος ή θανάτου και τα ανάδοχα τέκνα, την πραγματική φροντίδα ή επιμέλεια των οποίων κατέχει με δικαστική απόφαση ή σύμβαση ο/η ανάδοχος ασφαλισμένος/η, μέχρι τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας τους και εάν είναι άνεργα ή προπτυχιακοί, μεταπτυχιακοί ή διδακτορικοί φοιτητές σε αναγνωρισμένες ανώτερες ή ανώτατες σχολές στην Ελλάδα ή στην αλλοδαπή, καθώς και σε αναγνωρισμένα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ), Κέντρα/Σχολές Επαγγελματικής Κατάρτισης ή στο «Μεταλυκειακό έτος-τάξη μαθητείας» μέχρι τη συμπλήρωση του εικοστού τέταρτου (24ου) έτους της ηλικίας τους ή στην περίπτωση που συνεχίζουν τις σπουδές τους για δύο (2) έτη μετά τη λήξη των σπουδών τους,	Η παρ. 2 του άρθρου 22 του ν. 4529/2018 (Α΄ 56) έχει ως εξής: 2. Ως μέλη οικογένειας των ανωτέρω ασφαλιζομένων προσώπων και συνταξιούχων λόγω αναπηρίας ή γήρατος ή θανάτου ή δικαιούχων εξωιδρυματικού επιδόματος θεωρούνται: α) Ο/η σύζυγος, εφόσον δεν ασφαλίζεται από δικό του/ της δικαίωμα στον ΕΦΚΑ ή σε άλλο ασφαλιστικό οργανισμό εκτός ΕΦΚΑ. β) Τα άγαμα τέκνα (νόμιμα ή τέκνα που έχουν νομιμοποιηθεί, αναγνωρισθεί ή υιοθετηθεί, ή οι προγονοί), τα φυσικά τέκνα ασφαλισμένης ή συνταξιούχου λόγω αναπηρίας ή γήρατος ή θανάτου και τα ανάδοχα τέκνα, την πραγματική φροντίδα ή επιμέλεια των οποίων κατέχει με δικαστική απόφαση ή σύμβαση ο/η ανάδοχος ασφαλισμένος/η, μέχρι τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας τους και εάν είναι άνεργα ή προπτυχιακοί, μεταπτυχιακοί ή διδακτορικοί φοιτητές σε αναγνωρισμένες ανώτερες ή ανώτατες σχολές στην Ελλάδα ή στην αλλοδαπή, καθώς και σε αναγνωρισμένα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ), Κέντρα/Σχολές Επαγγελματικής Κατάρτισης ή στο «Μεταλυκειακό έτος-τάξη μαθητείας» μέχρι τη συμπλήρωση του 24ου έτους της ηλικίας τους ή στην περίπτωση που συνεχίζουν τις σπουδές τους για δύο (2) έτη μετά τη λήξη των σπουδών τους, εφόσον είναι άνεργα, όχι όμως πέραν από τη συμπλήρωση του 26ου έτους της ηλικίας τους. Τα ανωτέρω τέκνα συνεχίζουν να θεωρούνται μέλη οικογένειας των θανόντων άμεσα ασφαλισμένων ή συνταξιούχων, με τις ανωτέρω προϋποθέσεις, εφόσον δεν δικαιωθούν συντάξεως. γ) Τα τέκνα άμεσα ασφαλισμένων, τα οποία έχουν αναπηρία εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω, διατηρούν το δικαίωμα για λήψη παροχών ως μέλη οικογένειας, έστω και αν εργάζονται ή απασχολούνται είτε για

εφόσον είναι άνεργα, όχι όμως πέραν από τη συμπλήρωση του εικοστού έκτου (26ου) έτους της ηλικίας τους. Τα ανωτέρω τέκνα συνεχίζουν να θεωρούνται μέλη οικογένειας των θανόντων άμεσα ασφαλισμένων ή συνταξιούχων, με τις ανωτέρω προϋποθέσεις, εφόσον δεν δικαιωθούν συντάξεως. Ειδικά ως προς τη συμπλήρωση του δέκατου όγδοου (18ου) έτους της ηλικίας των τέκνων, η ασφαλιστική ικανότητά τους ως έμμεσων μελών διατηρείται έως την τελευταία ημέρα του Φεβρουαρίου του ημερολογιακού έτους που έπεται του έτους συμπλήρωσης του εν λόγω ηλικιακού ορίου. Τέκνα τα οποία έχουν θεμελιώσει ίδιο δικαίωμα παροχών ασθένειας λόγω εργασίας ή απασχόλησης και των οποίων το δικαίωμα αυτό έχει λήξει, δύνανται να ασφαλίζονται εκ νέου ως μέλη οικογένειας των γονέων τους, ανεξαρτήτως του αν είναι άνεργα ή φοιτούν σε εκπαιδευτικό ίδρυμα, εφόσον είναι άγαμα και δεν διαθέτουν ενεργό ίδιο δικαίωμα παροχών ασθένειας και πάντως όχι πέραν από τη συμπλήρωση του εικοστού έκτου (26ου) έτους της ηλικίας τους. Η επανένταξη πραγματοποιείται από τη λήξη της ουσιαστικής ισχύος του ίδιου δικαιώματος, σύμφωνα με τις λοιπές εφαρμοστέες διατάξεις. Σε περίπτωση απασχόλησης τέκνου μετά την ενηλικίωση και μέχρι τη συμπλήρωση του εικοστού έκτου (26ου) έτους της ηλικίας του, εξακολουθεί να ασφαλίζεται ως μέλος της οικογένειας των γονέων του μέχρι τη συμπλήρωση των προβλεπόμενων από τον νόμο ημερών εργασίας για χορήγηση εξ ιδίου δικαιώματος ασφαλιστικής ικανότητας. γ) Τα τέκνα άμεσα ασφαλισμένων, τα οποία έχουν αναπηρία εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω, διατηρούν το δικαίωμα για λήψη παροχών ως μέλη οικογένειας, έστω και αν εργάζονται ή απασχολούνται είτε για βιοποριστικούς λόγους είτε για λόγους εργασιοθεραπείας ή απασχολησιοθεραπείας. Η κατά τα ανωτέρω αναπηρία κρίνεται από τις αρμόδιες Υγειονομικές Επιτροπές.	βιοποριστικούς λόγους είτε για λόγους εργασιοθεραπείας ή απασχολησιοθεραπείας. Η κατά τα ανωτέρω αναπηρία κρίνεται από τις αρμόδιες Υγειονομικές Επιτροπές. δ) Η μητέρα και ο πατέρας, καθώς και οι θετοί γονείς υπό τις ίδιες με τους φυσικούς γονείς προϋποθέσεις. ε) Οι ορφανοί από πατέρα και μητέρα εγγονοί και αδελφοί, καθώς και οι ορφανοί μόνο από πατέρα ή μητέρα αδελφοί ή εγγονοί, εφόσον ο επιζών γονέας θεωρείται, κατά τα ανωτέρω, ως μέλος οικογένειας του ασφαλισμένου, μέχρι συμπληρώσεως του 18ου έτους της ηλικίας τους και εφόσον είναι άγαμοι και άνεργοι ή προπτυχιακοί, μεταπτυχιακοί ή διδακτορικοί φοιτητές σε αναγνωρισμένες ανώτερες ή ανώτατες σχολές στην Ελλάδα ή στην αλλοδαπή, καθώς και σε αναγνωρισμένα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ), Κέντρα/Σχολές Επαγγελματικής κατάρτισης ή στο «Μεταλυκειακό έτος- τάξη μαθητείας», μέχρι τη συμπλήρωση του 24ου έτους της ηλικίας τους ή στην περίπτωση που συνεχίζουν τις σπουδές, εφόσον είναι άνεργοι για δύο (2) έτη μετά τη λήξη των σπουδών τους, όχι όμως πέραν από τη συμπλήρωση του 26ου έτους της ηλικίας τους. Επίσης θεωρείται ως μέλος οικογένειας ο/η γεννημένος/η χωρίς γάμο των γονέων του εγγονός/ή, εφόσον συντηρείται από αυτόν και ο γονέας δεν ασφαλίζεται από ίδιο δικαίωμα. στ) Τα αδέλφια άμεσα ασφαλισμένων, τα οποία έχουν αναπηρία εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω, ύστερα από γνωμάτευση αρμόδιας Υγειονομικής Επιτροπής, εφόσον δεν έχουν ίδιο δικαίωμα περίθαλψης στον ΕΦΚΑ ή σε άλλον ασφαλιστικό φορέα εκτός ΕΦΚΑ. ζ) Οι άγαμες θυγατέρες και αδελφές των άμεσα ασφαλισμένων του τ. ΟΠΑΔ, οι οποίες είναι άνω των σαράντα (40) ετών και κατείχαν

δ) Η μητέρα και ο πατέρας, καθώς και οι θετοί γονείς υπό τις ίδιες με τους φυσικούς γονείς προϋποθέσεις. ε) Οι ορφανοί από πατέρα και μητέρα εγγονοί και αδελφοί, καθώς και οι ορφανοί μόνο από πατέρα ή μητέρα αδελφοί ή εγγονοί, εφόσον ο επιζών γονέας θεωρείται, κατά τα ανωτέρω, ως μέλος οικογένειας του ασφαλισμένου, μέχρι συμπληρώσεως του δέκατου όγδοου (18ου) έτους της ηλικίας τους και εφόσον είναι άγαμοι και άνεργοι ή προπτυχιακοί, μεταπτυχιακοί ή διδακτορικοί φοιτητές σε αναγνωρισμένες ανώτερες ή ανώτατες σχολές στην Ελλάδα ή στην αλλοδαπή, καθώς και σε αναγνωρισμένα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ), Κέντρα/Σχολές Επαγγελματικής κατάρτισης ή στο «Μεταλυκειακό έτος- τάξη μαθητείας», μέχρι τη συμπλήρωση του εικοστού τέταρτου (24ου) έτους της ηλικίας τους ή στην περίπτωση που συνεχίζουν τις σπουδές, εφόσον είναι άνεργοι για δύο (2) έτη μετά τη λήξη των σπουδών τους, όχι όμως πέραν από τη συμπλήρωση του εικοστού έκτου (26ου) έτους της ηλικίας τους. Επίσης, θεωρείται ως μέλος οικογένειας ο/η γεννημένος/η χωρίς γάμο των γονέων του εγγονός/ή, εφόσον συντηρείται από αυτόν και ο γονέας δεν ασφαλίζεται από ίδιο δικαίωμα. στ) Τα αδέλφια άμεσα ασφαλισμένων, τα οποία έχουν αναπηρία εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω, ύστερα από γνωμάτευση αρμόδιας Υγειονομικής Επιτροπής, εφόσον δεν έχουν ίδιο δικαίωμα περίθαλψης στον Ε.Φ.Κ.Α. ή σε άλλον ασφαλιστικό φορέα εκτός Ε.Φ.Κ.Α.. ζ) Οι άγαμες θυγατέρες και αδελφές των άμεσα ασφαλισμένων του τ. Ο.Π.Α.Δ., οι οποίες είναι άνω των σαράντα (40) ετών και κατείχαν βιβλιάριο περίθαλψης από το Δημόσιο μέχρι τις 13.3.2004, όταν εφαρμόσθηκε η υπ' αρ. 2/190/0094/28.1.2004 κοινή απόφαση των Υφυπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «Κανονισμός παροχών του Οργανισμού Περίθαλψης Ασφαλισμένων του Δημοσίου (Ο.Π.Α.Δ.)» (Β` 323), διατηρούν το δικαίωμα	βιβλιάριο περίθαλψης από το Δημόσιο μέχρι τις 13.3.2004, όταν εφαρμόσθηκε η 2/190/0094/28.1.2004 κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Οικονομίας και Οικονομικών (Β΄ 323), διατηρούν το δικαίωμα υγειονομικής περίθαλψης, εφόσον δεν έχουν ίδιο δικαίωμα υγειονομικής περίθαλψης από άλλο ασφαλιστικό φορέα εκτός ΕΦΚΑ. Οι άγαμες ή διαζευγμένες θυγατέρες, των οποίων η καταβολή της σύνταξης αναστέλλεται, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 5 ή της παρ. 6 του άρθρου 31 του π.δ. 169/2007 (Α΄ 210), υπάγονται στο καθεστώς υγειονομικής περίθαλψης των ασφαλισμένων του Δημοσίου υπό την προϋπόθεση, ότι δεν έχουν δικαίωμα υγειονομικής περίθαλψης από τον ΕΦΚΑ ή από άλλο ασφαλιστικό οργανισμό εκτός ΕΦΚΑ. Στην περίπτωση αυτή, κατά το μήνα Ιανουάριο κάθε έτους, υποβάλλουν αίτηση για συνέχιση της ασφάλισης και καταβάλλουν τις αναλογούσες εισφορές για υγειονομική περίθαλψη που ισχύουν για τους συνταξιούχους, οι οποίες υπολογίζονται επί του ποσού της σύνταξης που θα τους κατέβαλε ο οικείος φορέας τους, ο οποίος εντάχτηκε στον ΕΦΚΑ.

υγειονομικής περίθαλψης, εφόσον δεν έχουν ίδιο δικαίωμα υγειονομικής περίθαλψης από άλλο ασφαλιστικό φορέα εκτός Ε.Φ.Κ.Α.. Οι άγαμες ή διαζευγμένες θυγατέρες, των οποίων η καταβολή της σύνταξης αναστέλλεται, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 5 ή της παρ. 6 του άρθρου 31 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (π.δ. 169/2007, Α` 210), υπάγονται στο καθεστώς υγειονομικής περίθαλψης των ασφαλισμένων του Δημοσίου υπό την προϋπόθεση, ότι δεν έχουν δικαίωμα υγειονομικής περίθαλψης από τον Ε.Φ.Κ.Α. ή από άλλο ασφαλιστικό οργανισμό εκτός Ε.Φ.Κ.Α.. Στην περίπτωση αυτή, κατά το μήνα Ιανουάριο κάθε έτους, υποβάλλουν αίτηση για συνέχιση της ασφάλισης και καταβάλλουν τις αναλογούσες εισφορές για υγειονομική περίθαλψη που ισχύουν για τους συνταξιούχους, οι οποίες υπολογίζονται επί του ποσού της σύνταξης που θα τους κατέβαλε ο οικείος φορέας τους, ο οποίος εντάχτηκε στον Ε.Φ.Κ.Α..».	
Άρθρο 32 **Επέκταση της συμπληρωματικής παροχής κυοφορίας και λοχείας στις ασφαλισμένες του Ενιαίου Δημοσιογραφικού Οργανισμού Επικουρικής Ασφάλισης και Περίθαλψης - Τροποποίηση άρθρου 1 π.δ. 776/1977** Στο άρθρο 1 του π.δ. 776/1977 (Α' 250), περί συμπληρωματικών παροχών μητρότητας, προστίθενται νέα εδάφια, δεύτερο και τρίτο, και, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, το άρθρο 1 διαμορφώνεται ως εξής : «Άρθρο 1 Συμπληρωματικές παροχές μητρότητας Η Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α.) καταβάλλει στις γυναίκες που απασχολούνται με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου και είναι ασφαλισμένες για ασθένεια στο τ. Ίδρυμα	Το άρθρο 1 του π.δ. 776/1977 (Α' 250) έχει ως εξής: Άρθρον 1 Ο Οργανισμός Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού καταβάλλει εις τας επί σχέσει εργασίας ιδιωτικού δικαίου απασχολουμένας γυναίκας, τας ησφαλισμένας δια την ασθένειαν εις το Ι.Κ.Α. συμπληρωματικήν παροχήν κυοφορίας και λοχείας κατά τα εν τοις επομένοις οριζόμενα.

Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Ι.Κ.Α.), συμπληρωματική παροχή για την περίοδο της κυοφορίας και της λοχείας, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα επόμενα άρθρα. Το πρώτο εδάφιο εφαρμόζεται αναλόγως και στις ασφαλισμένες του Ενιαίου Δημοσιογραφικού Οργανισμού Επικουρικής Ασφάλισης και Περίθαλψης (Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π.), οι οποίες απασχολούνται με σχέση εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου και δικαιούνται από τον Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. παροχές μητρότητας για την κυοφορία και τη λοχεία, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στις διατάξεις περί Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π.. Όπου οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού συμπληρωματικών παροχών μητρότητας, αναφέρονται σε ασφαλισμένες του τ. Ι.Κ.Α. ή σε παροχές κυοφορίας και λοχείας του τ. Ι.Κ.Α., αυτές αφορούν και τις ασφαλισμένες του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. και τις αντίστοιχες παροχές μητρότητας που χορηγούνται από τον Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π..».	
Άρθρο 33 **Παράταση της αναπροσαρμογής των συντάξιμων αποδοχών, των ασφαλιστέων αποδοχών και των ποσών των ασφαλιστικών κατηγοριών βάσει της ετήσιας μεταβολής του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή – Τροποποίηση άρθρου 38 ν. 5167/2024** Στο άρθρο 38 του ν. 5167/2024 (Α’ 207), περί της παράτασης της αναπροσαρμογής των συντάξιμων αποδοχών, των ασφαλιστέων αποδοχών και των ποσών των ασφαλιστικών κατηγοριών βάσει της ετήσιας μεταβολής του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1, οι λέξεις «31η Δεκεμβρίου 2026» αντικαθίστανται από τις λέξεις «31η Δεκεμβρίου 2027», β) στην παρ. 2, οι λέξεις «1η Ιανουαρίου 2027» αντικαθίστανται από τις λέξεις «1η Ιανουαρίου 2028», γ) στην παρ. 3, γα) οι λέξεις «31η Δεκεμβρίου 2026»	Το άρθρο 38 του ν. 5167/2024 (Α’ 207) έχει ως εξής: Αρθρο 38 Παράταση της αναπροσαρμογής των συντάξιμων αποδοχών, των ασφαλιστέων αποδοχών και των ποσών των ασφαλιστικών κατηγοριών βάσει της ετήσιας μεταβολής του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή 1. Η καταληκτική ημερομηνία των προθεσμιών του πρώτου εδαφίου της περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 4387/2016 (Α' 85), περί του ανώτατου ορίου ασφαλιστέων αποδοχών υπαλλήλων του Δημοσίου, του πρώτου εδαφίου της υποπερ. γδ' της περ. γ' της παρ. 2 του άρθρου 35 του ίδιου νόμου, περί της αύξησης των ποσών των ασφαλιστικών κατηγοριών για εφάπαξ παροχή, του πρώτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 38 του ίδιου νόμου, περί του ανώτατου ορίου ασφαλιστέων

αντικαθίστανται από τις λέξεις «31η Δεκεμβρίου 2027», γβ) οι λέξεις «1η Ιανουαρίου 2027» αντικαθίστανται από τις λέξεις «1η Ιανουαρίου 2028» και το άρθρο 38 διαμορφώνεται ως εξής: «Άρθρο 38 Παράταση της αναπροσαρμογής των συντάξιμων αποδοχών, των ασφαλιστέων αποδοχών και των ποσών των ασφαλιστικών κατηγοριών βάσει της ετήσιας μεταβολής του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή 1. Η καταληκτική ημερομηνία των προθεσμιών του πρώτου εδαφίου της περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 4387/2016 (Α' 85), περί του ανώτατου ορίου ασφαλιστέων αποδοχών υπαλλήλων του Δημοσίου, του πρώτου εδαφίου της υποπερ. γδ' της περ. γ' της παρ. 2 του άρθρου 35 του ίδιου νόμου, περί της αύξησης των ποσών των ασφαλιστικών κατηγοριών για εφάπαξ παροχή, του πρώτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 38 του ίδιου νόμου, περί του ανώτατου ορίου ασφαλιστέων αποδοχών μισθωτών και εργοδοτών του ιδιωτικού τομέα, του πρώτου εδαφίου της παρ. 6 του άρθρου 39 του ίδιου νόμου, περί της αύξησης των ποσών των ασφαλιστικών κατηγοριών των αυτοτελώς απασχολουμένων και ελεύθερων επαγγελματιών, του πρώτου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 40 του ίδιου νόμου, περί της αύξησης των ποσών των ασφαλιστικών κατηγοριών των ασφαλισμένων στον π. Ο.Γ.Α., του πρώτου εδαφίου της παρ. 6 του άρθρου 41 του ίδιου νόμου, περί της αύξησης των ποσών εισφορών για υγειονομική περίθαλψη και του πρώτου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 97 του ίδιου νόμου, περί της αύξησης των ποσών εισφορών για επικουρική ασφάλιση, μετατίθεται για την 31η Δεκεμβρίου 2027. 2. Η έναρξη του χρονικού διαστήματος αναφοράς του τρίτου εδαφίου της περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 4387/2016, περί του ανωτάτου ορίου ασφαλιστέων αποδοχών	αποδοχών μισθωτών και εργοδοτών του ιδιωτικού τομέα, του πρώτου εδαφίου της παρ. 6 του άρθρου 39 του ίδιου νόμου, περί της αύξησης των ποσών των ασφαλιστικών κατηγοριών των αυτοτελώς απασχολουμένων και ελεύθερων επαγγελματιών, του πρώτου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 40 του ίδιου νόμου, περί της αύξησης των ποσών των ασφαλιστικών κατηγοριών των ασφαλισμένων στον π. Ο.Γ.Α., του πρώτου εδαφίου της παρ. 6 του άρθρου 41 του ίδιου νόμου, περί της αύξησης των ποσών εισφορών για υγειονομική περίθαλψη και του πρώτου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 97 του ίδιου νόμου, περί της αύξησης των ποσών εισφορών για επικουρική ασφάλιση, μετατίθεται για την 31η Δεκεμβρίου 2026. 2. Η έναρξη του χρονικού διαστήματος αναφοράς του τρίτου εδαφίου της περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 4387/2016, περί του ανωτάτου ορίου ασφαλιστέων αποδοχών υπαλλήλων του Δημοσίου, του τρίτου εδαφίου της υποπερ. γδ' της περ. γ' της παρ. 2 του άρθρου 35 του ίδιου νόμου, περί της αύξησης των ποσών των ασφαλιστικών κατηγοριών για εφάπαξ παροχή, του τρίτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 38 του ίδιου νόμου, περί του ανωτάτου ορίου ασφαλιστέων αποδοχών μισθωτών και εργοδοτών του ιδιωτικού τομέα, του τρίτου εδαφίου της παρ. 6 του άρθρου 39 του ίδιου νόμου, περί της αύξησης των ποσών των ασφαλιστικών κατηγοριών των αυτοτελώς απασχολουμένων και ελεύθερων επαγγελματιών, του τρίτου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 40 του ίδιου νόμου, περί της αύξησης των ποσών των ασφαλιστικών κατηγοριών των ασφαλισμένων στον π. Ο.Γ.Α., του τρίτου εδαφίου της παρ. 6 του άρθρου 41 του ίδιου νόμου, περί της αύξησης των ποσών εισφορών για υγειονομική περίθαλψη και του τρίτου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 97 του ίδιου νόμου, περί της αύξησης των ποσών εισφορών για επικουρική ασφάλιση, μετατίθεται για την 1η Ιανουαρίου 2027.

υπαλλήλων του Δημοσίου, του τρίτου εδαφίου της υποπερ. γδ' της περ. γ' της παρ. 2 του άρθρου 35 του ίδιου νόμου, περί της αύξησης των ποσών των ασφαλιστικών κατηγοριών για εφάπαξ παροχή, του τρίτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 38 του ίδιου νόμου, περί του ανωτάτου ορίου ασφαλιστέων αποδοχών μισθωτών και εργοδοτών του ιδιωτικού τομέα, του τρίτου εδαφίου της παρ. 6 του άρθρου 39 του ίδιου νόμου, περί της αύξησης των ποσών των ασφαλιστικών κατηγοριών των αυτοτελώς απασχολουμένων και ελεύθερων επαγγελματιών, του τρίτου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 40 του ίδιου νόμου, περί της αύξησης των ποσών των ασφαλιστικών κατηγοριών των ασφαλισμένων στον π. Ο.Γ.Α., του τρίτου εδαφίου της παρ. 6 του άρθρου 41 του ίδιου νόμου, περί της αύξησης των ποσών εισφορών για υγειονομική περίθαλψη και του τρίτου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 97 του ίδιου νόμου, περί της αύξησης των ποσών εισφορών για επικουρική ασφάλιση, μετατίθεται για την 1η Ιανουαρίου 2028. 3. Το χρονικό διάστημα αναφοράς του πρώτου εδαφίου της περ. α' της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 4387/2016, περί αναπροσαρμογής των συντάξιμων αποδοχών, παρατείνεται έως τις 31 Δεκεμβρίου 2027, και η έναρξη του χρονικού διαστήματος αναφοράς του δευτέρου εδαφίου της περ. α' της παρ. 4 του άρθρου 8 του ίδιου νόμου, μετατίθεται για την 1η Ιανουαρίου 2028.»	3. Το χρονικό διάστημα αναφοράς του πρώτου εδαφίου της περ. α' της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 4387/2016, περί αναπροσαρμογής των συντάξιμων αποδοχών, παρατείνεται έως τις 31 Δεκεμβρίου 2026, και η έναρξη του χρονικού διαστήματος αναφοράς του δευτέρου εδαφίου της περ. α' της παρ. 4 του άρθρου 8 του ίδιου νόμου, μετατίθεται για την 1η Ιανουαρίου 2027.
Άρθρο 35 **Όροι απώλειας της ρύθμισης ασφαλιστικών οφειλών πληγέντων από την κακοκαιρία «Daniel» – Αντικατάσταση παρ. 6 άρθρου 257 ν. 5222/2025** Η παρ. 6 του άρθρου 257 του ν. 5222/2025 (Α΄ 134), περί της ρύθμισης ασφαλιστικών οφειλών πληγέντων από την κακοκαιρία «Daniel», αντικαθίσταται ως εξής:	Η παρ. 6 του άρθρου 257 του ν. 5222/2025 (Α΄ 134) έχει ως εξής: 6. Η ρύθμιση της παρ. 1 απόλλυται, με συνέπεια την υποχρεωτική άμεση καταβολή του υπολοίπου των οφειλών σύμφωνα με τα στοιχεία της βεβαίωσης, με τη μη καταβολή δύο (2) συνεχόμενων μηνιαίων δόσεων της ρύθμισης ή με τη βεβαίωση νέας οφειλής.

«6. Η ρύθμιση απόλλυται εάν ο οφειλέτης: α) δεν καταβάλει δύο (2) συνεχόμενες μηνιαίες δόσεις της ρύθμισης ή β) καθυστερήσει την καταβολή των δύο (2) τελευταίων δόσεων της ρύθμισης για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των δύο (2) μηνών.».	
Άρθρο 36 **Επενδυτική Επιτροπή του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης - Τροποποίηση άρθρου 70 ν. 4826/2021** Στο άρθρο 70 του ν. 4826/2021 (Α΄ 160), περί της μεταβατικής Επενδυτικής Επιτροπής του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1, αα) οι λέξεις «Για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τα πέντε (5) έτη από την έναρξη λειτουργίας του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.), οι αρμοδιότητες της Επενδυτικής Επιτροπής του άρθρου 28 ανατίθενται στην» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Οι αρμοδιότητες της Επενδυτικής Επιτροπής του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.), που προβλέπονται στο άρθρο 28 του παρόντος εξακολουθούν να ασκούνται έως την 30ή.6.2028 αποκλειστικά από την», αβ) προστίθεται νέο, δεύτερο, εδάφιο, β) στην παρ. 2, η λέξη «προσωρινό» αντικαθίσταται από τη λέξη «ισχύοντα», γ) η παρ. 3 αντικαθίσταται και το άρθρο 70 διαμορφώνεται ως εξής: **«**Άρθρο 70 Μεταβατική Επενδυτική Επιτροπή 1. Οι αρμοδιότητες της Επενδυτικής Επιτροπής του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.), που προβλέπονται στο άρθρο 28 του παρόντος εξακολουθούν να ασκούνται έως την 30ή.6.2028 αποκλειστικά από την Επενδυτική Επιτροπή της Ανώνυμης Εταιρείας του άρθρου 12 του ν. 2768/1999 (Α΄	Το άρθρο 70 του ν. 4826/2021 (Α΄ 160) έχει ως εξής: Άρθρο 70 Μεταβατική Επενδυτική Επιτροπή 1. Για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τα πέντε (5) έτη από την έναρξη λειτουργίας του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.), οι αρμοδιότητες της Επενδυτικής Επιτροπής του άρθρου 28 ανατίθενται στην Επενδυτική Επιτροπή της Ανώνυμης Εταιρείας του άρθρου 12 του ν. 2768/1999 (Α' 273) με την επωνυμία «Εταιρεία Διαχείρισης Επενδυτικών Κεφαλαίων Ταμείων Ασφάλισης Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών» και τον διακριτικό τίτλο «ΕΔΕΚΤ Α.Ε.Π.Ε.Υ.» (ΕΔΕΚΤ). 2. Η Επιτροπή της παρ. 1 ασκεί τις αρμοδιότητές της σύμφωνα με τον προσωρινό Κανονισμό Επενδύσεων του Ταμείου της παρ. 6 του άρθρου 68. 3. Στη σύμβαση ανάθεσης που υπογράφεται μεταξύ του Ταμείου και της ΕΔΕΚΤ καθορίζεται κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

273) με την επωνυμία «Εταιρεία Διαχείρισης Επενδυτικών Κεφαλαίων Ταμείων Ασφάλισης - Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών» και τον διακριτικό τίτλο «ΕΔΕΚΤ Α.Ε.Π.Ε.Υ.» (ΕΔΕΚΤ). Η χρονική περίοδος του πρώτου εδαφίου δύναται να συντέμνεται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης κατόπιν ειδικά τεκμηριωμένης εισήγησης του Διοικητικού Συμβουλίου του Τ.Ε.Κ.Α.. 2. Η Επιτροπή της παρ. 1 ασκεί τις αρμοδιότητές της σύμφωνα με τον ισχύοντα Κανονισμό Επενδύσεων του Ταμείου της παρ. 6 του άρθρου 68. 3. Για την εφαρμογή του παρόντος υπογράφεται ετησίως σύμβαση ανάθεσης παροχής υπηρεσιών μεταξύ του Ταμείου και της ΕΔΕΚΤ. Η ΕΔΕΚΤ υποχρεούται να παρέχει τις υπηρεσίες του άρθρου 28. Στη σύμβαση περιγράφονται οι τεχνικές προδιαγραφές, οι υποχρεώσεις των μερών και εν γένει οι ειδικότερες λεπτομέρειες του τρόπου και της παροχής των υπηρεσιών τους. Η αμοιβή της ΕΔΕΚΤ, η οποία υπολογίζεται στη βάση των πραγματικών λειτουργικών δαπανών της για τη συγκεκριμένη υπηρεσία και συμφωνείται με την εν λόγω σύμβαση, δεν δύναται να υπερβαίνει το εκάστοτε ισχύον ανώτατο χρηματικό όριο του άρθρου 118 του ν. 4412/2016 (Α' 147), μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α..».	
Άρθρο 37 **Διαχειριστής Επενδύσεων του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης - Αντικατάσταση άρθρου 71 ν. 4826/2021** Το άρθρο 71 του ν. 4826/2021 (Α΄ 160), περί του μεταβατικού διαχειριστή Επενδύσεων του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης, αντικαθίσταται ως εξής: «Άρθρο 71 Μεταβατικός Διαχειριστής Επενδύσεων	Το άρθρο 71 του ν. 4826/2021 (Α΄ 160) έχει ως εξής: Άρθρο 71 Μεταβατικός Διαχειριστής Επενδύσεων 1. Για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τα πέντε (5) έτη από την έναρξη λειτουργίας του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.), Διαχειριστής Επενδύσεων ορίζεται η ΕΔΕΚΤ για μέρος ή το σύνολο των προς επένδυση περιουσιακών

1. Οι αρμοδιότητες του Διαχειριστή Επενδύσεων του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.) εξακολουθούν να ασκούνται έως την 30ή.6.2028 αποκλειστικά από την Επενδυτική Επιτροπή της Ανώνυμης Εταιρείας του άρθρου 12 του ν. 2768/1999 (Α` 273) με την επωνυμία «Εταιρεία Διαχείρισης Επενδυτικών Κεφαλαίων Ταμείων Ασφάλισης Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών» και τον διακριτικό τίτλο «ΕΔΕΚΤ Α.Ε.Π.Ε.Υ.» (ΕΔΕΚΤ) είτε αφορούν σε μέρος ή στο σύνολο των προς επένδυση περιουσιακών στοιχείων του Ταμείου. Η χρονική περίοδος του πρώτου εδαφίου δύναται να συντέμνεται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης κατόπιν ειδικά τεκμηριωμένης εισήγησης του Διοικητικού Συμβουλίου του Τ.Ε.Κ.Α.. 2. Πέραν των αρμοδιοτήτων του άρθρου 50, η ΕΔΕΚΤ: α) Συντάσσει και υποβάλλει στο Διοικητικό Συμβούλιο δήλωση αποδοχής των αρχών και κανόνων του Κανονισμού Επενδύσεων του Ταμείου, β) συνεργάζεται με τις υπηρεσίες του Ταμείου, την Επενδυτική Επιτροπή, τον θεματοφύλακα, τον υπεύθυνο διαχείρισης κινδύνων, τους αναλογιστές, τους ορκωτούς και τους εσωτερικούς ελεγκτές. 3. Για την εφαρμογή του παρόντος υπογράφεται ετησίως σύμβαση ανάθεσης παροχής υπηρεσιών μεταξύ του Ταμείου και της ΕΔΕΚΤ. Η διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων του Ταμείου ενεργείται σύμφωνα με τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 50 του παρόντος και τον ισχύοντα Κανονισμό Επενδύσεων του Ταμείου. Στην εν λόγω σύμβαση περιγράφονται οι τεχνικές προδιαγραφές, οι υποχρεώσεις των μερών και εν γένει οι ειδικότερες λεπτομέρειες του τρόπου και της παροχής των υπηρεσιών τους. Η αμοιβή της ΕΔΕΚΤ, η οποία υπολογίζεται στη βάση των πραγματικών λειτουργικών δαπανών	στοιχείων του Ταμείου, σύμφωνα με σύμβαση που υπογράφεται μεταξύ του Ταμείου και της ΕΔΕΚΤ. 2. Πέραν των αρμοδιοτήτων του άρθρου 50, η ΕΔΕΚΤ: α) Συντάσσει και υποβάλλει στο Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) ή στην Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή δήλωση αποδοχής των αρχών και κανόνων του Κανονισμού Επενδύσεων του Ταμείου, και μέχρι την κατάρτισή του, τις αρχές και τους κανόνες του προσωρινού Κανονισμού Επενδύσεων του Ταμείου, τους οποίους εφαρμόζει κατά την πραγματοποίηση επενδύσεων. β) Συνεργάζεται με τις υπηρεσίες του Ταμείου, την Επενδυτική Επιτροπή, τον θεματοφύλακα, τον υπεύθυνο διαχείρισης κινδύνων, τους αναλογιστές, τους ορκωτούς και τους εσωτερικούς ελεγκτές.

της για τη συγκεκριμένη υπηρεσία και συμφωνείται με την εν λόγω σύμβαση, δεν δύναται να υπερβαίνει το εκάστοτε ισχύον ανώτατο χρηματικό όριο του άρθρου 118 του ν. 4412/2016 (Α' 147), μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α..».	
Άρθρο 38 **Σύσταση του Διοικητικού Συμβουλίου της Ανώνυμης Εταιρείας Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων Ασφαλιστικών Οργανισμών – Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου 35 ν. 4111/2013** Στην παρ. 5 του άρθρου 35 του ν. 4111/2013 (Α΄ 18), περί του Διοικητικού Συμβουλίου της Ανώνυμης Εταιρείας Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων Ασφαλιστικών Οργανισμών, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) η περ. α' αντικαθίσταται, β) στην περ. β', μετά από τις λέξεις «τα μέλη του Δ.Σ.», διαγράφονται οι λέξεις «, πλην του εκπροσώπου των εργαζομένων,» και η παρ. 5 διαμορφώνεται ως εξής: «5. α. Η ΑΕΔΑΚ Ασφαλιστικών Οργανισμών διοικείται από επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο που αποτελείται από: αα) Έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, ως Πρόεδρο, αβ) τον Διευθύνοντα Σύμβουλο, αγ) έναν (1) εκπρόσωπο του e-Ε.Φ.Κ.Α, αδ) έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, αε) έναν (1) εκπρόσωπο της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, αστ) δυο (2) ειδικούς επιστήμονες, οι οποίοι υποδεικνύονται από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, με οικονομικές ή νομικές ή χρηματοοικονομικές γνώσεις συναφείς με τον σκοπό της Εταιρείας. β. Ο Πρόεδρος, ο Διευθύνων Σύμβουλος και τα μέλη του Δ.Σ. ορίζονται και παύονται αζημίως για το Δημόσιο και την Εταιρεία με κοινή	Η παρ. 5 του άρθρου 35 του ν. 4111/2013 (Α΄ 18) έχει ως εξής: 5.α. Η ΑΕΔΑΚ Ασφαλιστικών Οργανισμών διοικείται από επταμελές (7) Διοικητικό Συμβούλιο που αποτελείται από: αα) Τον Πρόεδρο, εκπρόσωπος του ΙΚΑ. ΕΤΑΜ ββ) Τον Διευθύνοντα Σύμβουλο γγ) Έναν (1) εκπρόσωπο της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος δδ) Έναν (1) εκπρόσωπο του ΟΑΕΕ εε) Έναν (1) εκπρόσωπο του ΟΓΑ στστ) Έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας ζζ) Έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Οικονομικών. β. Ο Πρόεδρος, ο Διευθύνων Σύμβουλος και τα μέλη του Δ.Σ., πλην του εκπροσώπου των εργαζομένων, ορίζονται και παύονται αζημίως για το Δημόσιο και την Εταιρεία με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας. Η απόφαση ορισμού δύναται να έχει και αναδρομική ισχύ. γ. Ο Διευθύνων Σύμβουλος πρέπει να είναι τουλάχιστον πτυχιούχος Πανεπιστημιακού Ιδρύματος της ημεδαπής ή ισότιμου της αλλοδαπής και να έχει τουλάχιστον πενταετή

απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Η απόφαση ορισμού δύναται να έχει και αναδρομική ισχύ. γ. Ο Διευθύνων Σύμβουλος πρέπει να είναι τουλάχιστον πτυχιούχος Πανεπιστημιακού Ιδρύματος της ημεδαπής ή ισότιμου της αλλοδαπής και να έχει τουλάχιστον πενταετή εμπειρία σε θέση ευθύνης και απαιτήσεων στο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα. δ. Ο Πρόεδρος και τα μέλη του Δ.Σ. πρέπει να διαθέτουν ειδικές γνώσεις και εμπειρία σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό της Εταιρίας ή σε θέματα δημόσιας διοίκησης ή διοίκησης επιχειρήσεων.».	εμπειρία σε θέση ευθύνης και απαιτήσεων στο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα. δ. Ο Πρόεδρος και τα μέλη του Δ.Σ. πρέπει να διαθέτουν ειδικές γνώσεις και εμπειρία σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό της Εταιρίας ή σε θέματα δημόσιας διοίκησης ή διοίκησης επιχειρήσεων.
Άρθρο 42 **Υπαγωγή στην ασφάλιση του Ενιαίου Δημοσιογραφικού Οργανισμού Επικουρικής Ασφαλίσεως και Περιθάλψεως – Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 3 α.ν. 248/1967** Στην περ. Α της παρ. 1 του άρθρου 3 του α.ν. 248/1967 (Α' 243), περί των υπαγόμενων στην ασφάλιση του Ενιαίου Δημοσιογραφικού Οργανισμού Επικουρικής Ασφαλίσεως και Περιθάλψεως, προστίθενται νέα εδάφια, τρίτο, τέταρτο, πέμπτο, έκτο, έβδομο και όγδοο, και η παρ. 1, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, διαμορφώνεται ως εξής: «1.Α. Στην ασφάλιση του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. υπάγονται για επικουρική ασφάλιση (παροχή μηνιαίας επικούρησης): α) άπαντα τα μέλη των Ενώσεων του άρθρου 1 του παρόντος, β) όλοι οι μισθωτοί σε επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και Ψυχαγωγίας που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, ανεξαρτήτως του τρόπου διανομής, εκπομπής ή μετάδοσης, καθώς και οι μισθωτοί σε πρακτορεία ειδήσεων και γραφεία τύπου. Από την ασφάλιση του προηγούμενου εδαφίου εξαιρούνται όσοι υπάγονται στην επικουρική ασφάλιση των αλληλοβοηθητικών σωματείων	Η παρ. 1 του άρθρου 3 του α.ν. 248/1967 (Α' 243) έχει ως εξής: 1.Α. Στην ασφάλιση του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. υπάγονται για επικουρική ασφάλιση (παροχή μηνιαίας επικούρησης): α) άπαντα τα μέλη των Ενώσεων του άρθρου 1 του παρόντος, β) όλοι οι μισθωτοί σε επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και Ψυχαγωγίας που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, ανεξαρτήτως του τρόπου διανομής, εκπομπής ή μετάδοσης, καθώς και οι μισθωτοί σε πρακτορεία ειδήσεων και γραφεία τύπου. Από την ασφάλιση του προηγούμενου εδαφίου εξαιρούνται όσοι υπάγονται στην επικουρική ασφάλιση των αλληλοβοηθητικών σωματείων με την επωνυμία «Επικουρικό Ταμείο Αρωγής Συντακτών Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας - Εύβοιας» (Ε.Τ.Α.Σ.) και «Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Συντακτών Πελοποννήσου - Ηπείρου -Νήσων» (Τ.Ε.Α.Σ.) και γ) οι ιδιοκτήτες, εταίροι, μέτοχοι των επιχειρήσεων της περίπτωσης β΄, ανάλογα με τη νομική μορφή της επιχείρησης, και έως δύο (2) φυσικά πρόσωπα ανά μέσο, με βάση το ποσοστό συμμετοχής στο κεφάλαιό τους, κατόπιν αιτήσεώς τους.

με την επωνυμία «Επικουρικό Ταμείο Αρωγής Συντακτών Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας - Εύβοιας» (Ε.Τ.Α.Σ.) και «Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Συντακτών Πελοποννήσου - Ηπείρου - Νήσων» (Τ.Ε.Α.Σ.) και γ) οι ιδιοκτήτες, εταίροι, μέτοχοι των επιχειρήσεων της περ. β), ανάλογα με τη νομική μορφή της επιχείρησης, και έως δύο (2) φυσικά πρόσωπα ανά μέσο, με βάση το ποσοστό συμμετοχής στο κεφάλαιό τους, κατόπιν αιτήσεώς τους. Το πρώτο εδάφιο εφαρμόζεται και στους ιδιοκτήτες, εταίρους, μετόχους επιχειρήσεων της περ. β) στις οποίες απασχολούνται λιγότερα από πέντε (5) άτομα, σύμφωνα με τις καταστατικές διατάξεις του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις της παρ. 4 του άρθρου 4 του ν. 5005/2022 (Α΄ 236), περί της σύστασης Μητρώου Εντύπου Τύπου (Μ.Ε.Τ.) με εξαίρεση την περ. γ) αυτής και τις προϋποθέσεις της παρ. 2 του άρθρου 10 του ίδιου νόμου, περί της σύστασης Μητρώου Ηλεκτρονικού Τύπου (Μ.Η.Τ.) με εξαίρεση την περ. γ) αυτής. Η συνδρομή των ανωτέρω προϋποθέσεων διαπιστώνεται από τα αρμόδια όργανα του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. βάσει των προβλεπόμενων δικαιολογητικών και των διαθέσιμων επίσημων στοιχείων. Για την υπαγωγή στην ασφάλιση του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π., οι αιτούντες καταβάλλουν οι ίδιοι το σύνολο των προβλεπόμενων μηνιαίων ασφαλιστικών εισφορών εργαζομένου και εργοδότη, υπολογιζόμενων επί των εκάστοτε νόμιμων κατώτατων αποδοχών, που λαμβάνονται ως βάση υπολογισμού των εισφορών, σύμφωνα με τις εφαρμοστέες διατάξεις του άρθρου 3Α και τις καταστατικές διατάξεις του Οργανισμού. Οι προϋποθέσεις υπαγωγής πρέπει να συντρέχουν καθ' όλη τη διάρκεια της ασφαλιστικής σχέσης. Η παύση συνδρομής τους συνεπάγεται τη λήξη της υπαγωγής, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται από τις καταστατικές και κανονιστικές διατάξεις του Οργανισμού, με την	Β. Στην ασφάλιση του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. υπάγονται για παροχή ιατροφαρμακευτικής-νοσοκομειακής περίθαλψης τα πρόσωπα της παραγράφου 1.Α και οι συνταξιούχοι του Οργανισμού. Γ. Στην ασφάλιση του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. υπάγονται για εφάπαξ παροχή όσα από τα πρόσωπα της παραγράφου 1.Α ήταν ήδη ασφαλισμένα στον Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. ή σε κλάδο πρόνοιας άλλου φορέα υποχρεωτικής ασφάλισης.

επιφύλαξη των δικαιωμάτων που έχουν ήδη θεμελιωθεί. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. καθορίζονται, σύμφωνα με τις καταστατικές και κανονιστικές διατάξεις του Οργανισμού, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, ο τρόπος διαπίστωσης και επαλήθευσης των ανωτέρω προϋποθέσεων, η διαδικασία υπαγωγής και ελέγχου της συνέχισης της ασφάλισης, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας. Β. Στην ασφάλιση του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. υπάγονται για παροχή ιατροφαρμακευτικής-νοσοκομειακής περίθαλψης τα πρόσωπα της περ. Α' και οι συνταξιούχοι του Οργανισμού. Γ. Στην ασφάλιση του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. υπάγονται για εφάπαξ παροχή όσα από τα πρόσωπα της περ. Α' ήταν ήδη ασφαλισμένα στον Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. ή σε κλάδο πρόνοιας άλλου φορέα υποχρεωτικής ασφάλισης.».	
Άρθρο 44 **Παράταση συμβάσεων καθαριότητας του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης» - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 114 ν. 5290/2026** Στην παρ. 1 του άρθρου 114 του ν. 5290/2026 (Α΄ 47), περί της παράτασης συμβάσεων καθαριότητας του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης, μετά από τις λέξεις «(Β` 831),», προστίθενται οι λέξεις «καθώς και η Κεντρική Υπηρεσία του e-Ε.Φ.Κ.Α.,» και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής: «1. Οι συμβάσεις παροχής υπηρεσιών καθαριότητας που έχουν συνάψει οι Περιφερειακές Υπηρεσίες Συντονισμού και Υποστήριξης (Π.Υ.Σ.Υ.) Αττικής και Θεσσαλίας, ως ανεξάρτητες επιχειρησιακές διοικητικές μονάδες του άρθρου 6 του ν. 4412/2016 (Α` 147) που υπάγονται στον Ηλεκτρονικό Εθνικό	Η παρ. 1 του άρθρου 114 του ν. 5290/2026 (Α΄ 47) έχει ως εξής: 1. Οι συμβάσεις παροχής υπηρεσιών καθαριότητας που έχουν συνάψει οι Περιφερειακές Υπηρεσίες Συντονισμού και Υποστήριξης (Π.Υ.Σ.Υ.) Αττικής και Θεσσαλίας, ως ανεξάρτητες επιχειρησιακές διοικητικές μονάδες του άρθρου 6 του ν. 4412/2016 (Α' 147) που υπάγονται στον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.), σύμφωνα με την υπ' αρ. 59679/12.3.2020 διαπιστωτική πράξη του Διοικητή του e-Ε.Φ.Κ.Α. (Β' 831), παρατείνονται αυτοδίκαια, από τη λήξη τους, μέχρι την ολοκλήρωση των εν εξελίξει διαγωνιστικών διαδικασιών και πάντως όχι πέραν της 30ής.6.2027, οπότε και λύονται αυτοδίκαια.

Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.), σύμφωνα με την υπ᾽ αρ. 59679/12.3.2020 διαπιστωτική πράξη του Διοικητή του e-Ε.Φ.Κ.Α. (Β᾽ 831), καθώς και η Κεντρική Υπηρεσία του e-Ε.Φ.Κ.Α., παρατείνονται αυτοδίκαια, από τη λήξη τους, μέχρι την ολοκλήρωση των εν εξελίξει διαγωνιστικών διαδικασιών και πάντως όχι πέραν της 30ής.6.2027, οπότε και λύονται αυτοδίκαια.».	
Άρθρο 45 **Ρυθμίσεις για την Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης – Τροποποίηση άρθρου 66 ν. 5149/2024** **1.** Στον τίτλο του άρθρου 66 του ν. 5149/2024 (Α΄ 169), περί των ρυθμίσεων για πράξεις και έργα αρμοδιότητας της πρώην Επιτελικής Δομής ΕΣΠΑ του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων που χρηματοδοτούνται από το Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, μετά από τις λέξεις «2021-2025», προστίθενται οι λέξεις «και του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης 2026-2030» και ο τίτλος διαμορφώνεται ως εξής: «Άρθρο 66 Ρυθμίσεις για πράξεις και έργα αρμοδιότητας της πρώην Επιτελικής Δομής ΕΣΠΑ του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων που χρηματοδοτούνται από το Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης στο πλαίσιο του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης 2021 – 2025 και του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης 2026-2030». 2. Στην παρ. 1 του άρθρου 66 του ν. 5149/2024, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) μετά από τις λέξεις «του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης», προστίθενται οι	Ο τίτλος του άρθρου 66 του ν. 5149/2024 (Α΄ 169) έχει ως εξής: Άρθρο 66 Ρυθμίσεις για πράξεις και έργα αρμοδιότητας της πρώην Επιτελικής Δομής ΕΣΠΑ του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων που χρηματοδοτούνται από το Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης στο πλαίσιο του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης 2021 – 2025 Η παρ. 1 του άρθρου 66 του ν. 5149/2024 έχει ως εξής: 1. Η Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης δύναται να συνεχίζει να ασκεί, από την ημερομηνία δημοσίευσης του π.δ. 77/2023 (Α' 130) και να αναλαμβάνει καθήκοντα δικαιούχου σε έργα που υλοποιούνται στο πλαίσιο του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης του ίδιου Υπουργείου, το αργότερο μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2025.

λέξεις «2021-2025, καθώς και του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης 2026-2030, συμπεριλαμβανομένων των ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας,», β) η ημερομηνία «31η Δεκεμβρίου 2026» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «31η Δεκεμβρίου 2028» και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής: «1. Η Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης δύναται να συνεχίζει να ασκεί, από την ημερομηνία δημοσίευσης του π.δ. 77/2023 (Α' 130) και να αναλαμβάνει καθήκοντα δικαιούχου σε έργα που υλοποιούνται στο πλαίσιο του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης 2021-2025, καθώς και του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης 2026-2030, συμπεριλαμβανομένων των ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας, του ίδιου Υπουργείου, το αργότερο μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2028». 3. Η προθεσμία του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 23 του ν. 5163/2024 (Α' 199), περί των ρυθμίσεων για την επιτάχυνση της αξιοποίησης των κονδυλίων του Αναπτυξιακού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, παρατείνεται έως την 30ή Ιουνίου 2027.	
Άρθρο 46 **Αποδοχές Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του Ειδικού Λογαριασμού Οικογενειακών Επιδομάτων Ναυτικών – Τροποποίηση παρ. 9 άρθρου 2 π.δ. 213/1983** Στην παρ. 9 του άρθρου 2 του π.δ. 213/1983 (Α' 77) προστίθενται νέα εδάφια, δεύτερο και τρίτο, και η παρ. 9 διαμορφώνεται ως εξής: «9. Στον Πρόεδρο, στα μέλη, στον Κυβερνητικό Επίτροπο στον εισηγητή και στο γραμματέα του ΔΣ καταβάλλεται αποζημίωση ή έξοδα κίνησης ανάλογα με τα ισχύοντα κάθε φορά για το ΝΑΤ. Δημόσιος υπάλληλος, μόνιμος ή με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου	Η παρ. 9 του άρθρου 2 του π.δ. 213/1983 (Α' 77) έχει ως εξής: 9. Στον Πρόεδρο, στα μέλη, στον Κυβερνητικό Επίτροπο, στον εισηγητή και στο γραμματέα του ΔΣ καταβάλλεται αποζημίωση ή έξοδα κίνησης ανάλογα με τα ισχύοντα κάθε φορά για το ΝΑΤ.

που υπηρετεί σε οποιαδήποτε θέση στο Δημόσιο ή σε νομικά πρόσωπα του δημοσίου τομέα, κατά την έννοια της περ. α΄ της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), ο οποίος διορίζεται σύμφωνα με τον ν. 5062/2023 (Α΄ 183) στη θέση του Προέδρου του ΔΣ, συνεχίζει να ασκεί τα υπηρεσιακά του καθήκοντα ως δημόσιος υπάλληλος και δικαιούται, για το διάστημα της θητείας του, τις μηνιαίες τακτικές αποδοχές του δημοσίου υπαλλήλου και την αποζημίωση ή τα έξοδα κίνησης του πρώτου εδαφίου του παρόντος. Οι τακτικές αποδοχές του προηγούμενου εδαφίου εξακολουθούν να καταβάλλονται από την αρμόδια υπηρεσία μισθοδοσίας του.».	
Η.2 Κατάργηση διατάξεων	
Διατάξεις αξιολογούμενης ρύθμισης που προβλέπουν κατάργηση	*Καταργούμενες διατάξεις*

Αθήνα, 20 Νοεμβρίου 2026

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	**ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ**	**ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ**
ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ	ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ	ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ
ΥΓΕΙΑΣ	**ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**	**ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ**
ΣΠΥΡΙΔΩΝ – ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ	ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ	**ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ**	**ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ**
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΛΩΡΙΔΗΣ	ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΛΕΥΡΗΣ	ΔΟΜΝΑ – ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ
ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	**ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ**	**ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ**
ΟΛΓΑ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗ	ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ	ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΤΟΥΡΝΑΣ

ΟΙ ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ

ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΤΣΗΡΑΣ

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΣΤΟΝ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟ

ΠΑΥΛΟΣ ΜΑΡΙΝΑΚΗΣ

ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμ. 176 / 6 / 2026

Ε Κ Θ Ε Σ Η

Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους
(άρθρο 75 παρ. 1 του Συντάγματος)

Στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης «Κανόνες στη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης στην αγορά εργασίας – Προστασία εργαζομένων στις πλατφόρμες – Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2024 – Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις – Λοιπές διατάξεις»

Α. Με το υπόψη σχέδιο νόμου προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

ΜΕΡΟΣ Α΄

Ενσωματώνεται στην ελληνική νομοθεσία η Οδηγία (ΕΕ) 2024/2831 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2024 αναφορικά με τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας των εργαζομένων σε πλατφόρμες. Ειδικότερα, τροποποιείται - συμπληρώνεται ο Κώδικας Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025) στα εξής κατά βάση σημεία:

α. Τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία στην ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας μέσω διαμεσολαβητή απολαμβάνουν το ίδιο επίπεδο προστασίας με τα πρόσωπα που έχουν απευθείας συμβατική σχέση με την ψηφιακή πλατφόρμα εργασίας.
β. Παρέχεται από τα Υπουργεία Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης κατάλληλη κατάρτιση στην Επιθεώρηση Εργασίας, για την ορθή εκτέλεση των αναφερόμενων καθηκόντων (εντοπισμός και δίωξη των ψηφιακών πλατφορμών εργασίας, που δεν συμμορφώνονται με τους σχετικούς κανόνες, περί του ορθού καθεστώτος εργασίας των προσώπων που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμες).
γ. Προβλέπονται περιορισμοί στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, μέσω αυτοματοποιημένων συστημάτων παρακολούθησης ή αυτοματοποιημένων συστημάτων λήψης αποφάσεων, για τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε πλατφόρμα.
δ. Θεσπίζονται υποχρεώσεις διαφάνειας αναφορικά με τη χρήση των αυτοματοποιημένων συστημάτων παρακολούθησης και λήψης αποφάσεων που χρησιμοποιούν οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας.

ε. Διασφαλίζονται, από τις ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας, επαρκείς ανθρώπινοι πόροι, για την αποτελεσματική εποπτεία και αξιολόγηση του αντίκτυπου των μεμονωμένων αποφάσεων που λαμβάνονται ή υποστηρίζονται από αυτοματοποιημένα συστήματα παρακολούθησης ή λήψης αποφάσεων.

στ. Λαμβάνονται, από τις ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας, τα κατάλληλα προληπτικά και προστατευτικά μέτρα, περί υγιεινής και ασφάλειας, για τα πρόσωπα που εκτελούν εργασία σε αυτές.

ζ. Προβλέπεται η δυνατότητα επικουρικής υποστήριξης των εκπροσώπων των εργαζομένων σε πλατφόρμες, από εμπειρογνώμονα της επιλογής τους, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο για την εξέταση θεμάτων που αποτελούν αντικείμενο ενημέρωσης και διαβούλευσης.

η. Προβλέπεται η τήρηση Μητρώου Ψηφιακών Πλατφορμών Εργασίας στο Πληροφοριακό Σύστημα ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ (Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ), το οποίο διαλειτουργεί με τα Πληροφοριακά Συστήματα του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου.

θ. Θεσπίζεται υποχρέωση παροχής στα πρόσωπα, που εκτελούν εργασία σε ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας, διάφορων πληροφοριών που αφορούν στην εργασία τους [η μη συμμόρφωση, με τις σχετικές υποχρεώσεις, επιφέρει σε βάρος των παραβατικών πλατφορμών την επιβολή της αναφερόμενης κύρωσης (πρόστιμο, το ύψος του οποίου εξαρτάται από τη βαρύτητα της παράβασης)].

ι. Ορίζεται η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, (σε συνεργασία με την Επιθεώρηση Εργασίας, όπου απαιτείται), ως υπεύθυνη για την παρακολούθηση και την επιβολή της εφαρμογής των αναφερόμενων διατάξεων, σχετικά με την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και καθορίζεται το πλαίσιο των επιβαλλόμενων κυρώσεων (πρόστιμο), σε περίπτωση παραβίασης των δικαιωμάτων ή υποχρεώσεων που απορρέουν από την εφαρμογή των διατάξεων περί εργασίας μέσω ψηφιακής πλατφόρμας. **(άρθρα 1 - 24)**

ΜΕΡΟΣ Β’

1. Επανακαθορίζονται:

- προς το ευνοϊκότερο, οι προϋποθέσεις καταβολής του επιδόματος γονικής άδειας στους δικαιούχους γονείς,
- το καθεστώς χορήγησης άδειας φροντιστή, για τη φροντίδα προσώπου, που χρήζει σημαντικής βοήθειας, για σοβαρό ιατρικό λόγο,
- η διαδικασία καταγραφής του χρόνου εργασίας του προσωπικού των χειρουργείων και των οδηγών φορτηγών αυτοκινήτων και λεωφορείων.

(άρθρα 25 - 30)

2. Τροποποιούνται-συμπληρώνονται οι προβλέψεις του άρθρου 22 του ν. 4529/2018 σχετικά με την υπαγωγή τέκνων στην ασφάλιση για υγειονομική περίθαλψη. Ειδικότερα:

- προβλέπεται η διατήρηση της ασφαλιστικής ικανότητας των τέκνων ως έμμεσων μελών έως την τελευταία ημέρα του Φεβρουαρίου του ημερολογιακού έτους που έπεται του έτους συμπλήρωσης του δέκατου όγδοου (18ου) έτους της ηλικίας τους,

- παρέχεται η δυνατότητα, υπό τις οριζόμενες προϋποθέσεις, επανένταξης των τέκνων στην ασφαλιστική κάλυψη των γονέων τους ως έμμεσων μελών μετά από τη λήξη του ίδιου δικαιώματος παροχών ασθένειας, το οποίο θεμελίωσαν λόγω εργασίας ή απασχόλησής τους και πάντως όχι πέραν από τη συμπλήρωση του εικοστού έκτου (26ου) έτους της ηλικίας τους,
- σε περίπτωση απασχόλησης τέκνου μετά την ενηλικίωση και μέχρι τη συμπλήρωση του εικοστού έκτου (26ου) έτους της ηλικίας του διατηρείται η ασφαλιστική του κάλυψη ως μέλος της οικογένειας των γονέων του μέχρι τη συμπλήρωση των προβλεπόμενων ημερών εργασίας για τη χορήγηση ασφαλιστικής ικανότητας από ίδιο δικαίωμα. **(άρθρο 31)**

3. Επεκτείνεται η χορήγηση, της συμπληρωματικής παροχής μητρότητας του άρθρου 1 του π.δ. 776/1977 και στις ασφαλισμένες του Ενιαίου Δημοσιογραφικού Οργανισμού Επικουρικής Ασφάλισης και Περίθαλψης (Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π.), οι οποίες απασχολούνται με σχέση εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου, υπό τις οριζόμενες προϋποθέσεις. **(άρθρο 32)**

4.α. Παρατείνεται εκ νέου για το οριζόμενο χρονικό διάστημα, ο τρόπος υπολογισμού της αναπροσαρμογής των κάτωθι αναφερόμενων ορίων και ποσών, βάσει του μέσου ετήσιου γενικού δείκτη τιμών καταναλωτή, αντί του δείκτη μεταβολής μισθών:
- του ανώτατου ορίου ασφαλιστέων αποδοχών υπαλλήλων του Δημοσίου και μισθωτών και εργοδοτών του ιδιωτικού τομέα,
- των ποσών των ασφαλιστικών κατηγοριών για εφάπαξ παροχή,
- των ποσών των ασφαλιστικών κατηγοριών των αυτοτελώς απασχολουμένων και ελευθέρων επαγγελματιών καθώς και των ασφαλισμένων στον π. Ο.Γ.Α.,
- των ποσών εισφορών για υγειονομική περίθαλψη και επικουρική ασφάλιση,
- των συντάξιμων αποδοχών.

β. Μετατίθεται για την οριζόμενη ημερομηνία, η εφαρμογή του τρόπου υπολογισμού της αναπροσαρμογής των ανωτέρω ποσών και αποδοχών, βάσει του δείκτη μεταβολής μισθών. **(άρθρα 33 & 34)**

5. Επανακαθορίζονται οι όροι απώλειας της ρύθμισης ασφαλιστικών οφειλών του άρθρου 43 του ν. 5184/2025. Ειδικότερα, αίρεται η βεβαίωση νέας οφειλής ως αυτοτελής λόγος απώλειας αυτής και προστίθεται η καθυστέρηση καταβολής των δύο (2) τελευταίων δόσεων για χρονικό διάστημα άνω των δύο (2) μηνών.
(άρθρο 35)

6.α. Παρατείνεται, έως την οριζόμενη ημερομηνία, η άσκηση των αρμοδιοτήτων της Επενδυτικής Επιτροπής καθώς και του Διαχειριστή Επενδύσεων του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.) από την Επενδυτική Επιτροπή της Ανώνυμης Εταιρείας του άρθρου 12 του ν. 2768/1999 με την επωνυμία «Εταιρεία Διαχείρισης Επενδυτικών Κεφαλαίων Ταμείων Ασφάλισης Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών». (Ε.Δ.Ε.Κ.Τ. Α.Ε.Π.Ε.Υ.)

β. Θεσπίζεται η υποχρέωση ετήσιας υπογραφής σύμβασης ανάθεσης παροχής υπηρεσιών μεταξύ του Τ.Ε.Κ.Α. και της Ε.Δ.Ε.Κ.Τ., και ορίζεται ότι η αμοιβή της Ε.Δ.Ε.Κ.Τ. δεν δύναται να υπερβαίνει το εκάστοτε ισχύον ανώτατο χρηματικό όριο του άρθρου 118 του ν. 4412/2016. **(άρθρα 36 - 39)**

7. Ορίζεται ότι τα ποσά των ήδη καταβαλλομένων κύριων συντάξεων λόγω θανάτου, όπως αυτά αναπροσαρμόζονται κατ' εφαρμογή του άρθρου 91 του ν. 5322/2026, δεν δύνανται να υπολείπονται των ποσών όπως είχαν διαμορφωθεί κατά την οριζόμενη ημερομηνία. **(άρθρο 40)**

8. Ρυθμίζονται ζητήματα θεμελίωσης και υπολογισμού συντάξεων αιρετών οργάνων α' και β' βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης. Ειδικότερα:

- επεκτείνεται, υπό τις οριζόμενες προϋποθέσεις, η μηνιαία χορηγία της περ. α' της παρ. 19 του άρθρου 4 του ν. 3513/2006 σε αιρετούς Νομάρχες και Περιφερειάρχες,
- παρέχεται η δυνατότητα καταβολής σύνταξης ή μίας ή και δεύτερης ανταποδοτικής σύνταξης κατά περίπτωση, σε ασφαλισμένους του πρώην Δημοσίου που διαθέτουν παράλληλο χρόνο ασφάλισης ως αιρετοί α' ή β' βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης, εφόσον έχουν καταβληθεί οι αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές και για τις δύο ιδιότητες,
- προσδιορίζεται κατά περίπτωση, ο χρόνος έναρξης των οικονομικών αποτελεσμάτων. **(άρθρο 41 & 42)**

9. Θεωρούνται νόμιμες και κανονικές, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων, οι μνημονευόμενες δαπάνες της Ανεξάρτητης Αρχής «Επιθεώρηση Εργασίας», κατά το αναφερόμενο χρονικό διάστημα.

Οι εν λόγω δαπάνες, εφόσον δεν έχουν εξοφληθεί, εκκαθαρίζονται και εξοφλούνται σε βάρος των πιστώσεων του τακτικού προϋπολογισμού του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης του τρέχοντος ή του επόμενου οικονομικού έτους, με μεταφορά πιστώσεων από τον Ε.Φ. Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή «Επιθεώρηση Εργασίας». **(άρθρο 43)**

10. Παρατείνονται αυτοδίκαια, από τη λήξη τους και σε κάθε περίπτωση όχι πέραν του οριζόμενου διαστήματος, οι αναφερόμενες συμβάσεις παροχής υπηρεσιών καθαριότητας: i) των Περιφερειακών Υπηρεσιών Συντονισμού και Υποστήριξης (Π.Υ.Σ.Υ.) Αττικής και Θεσσαλίας που υπάγονται στον e-Ε.Φ.Κ.Α., καθώς και ii) της Κεντρικής Υπηρεσίας του e-Ε.Φ.Κ.Α.. **(άρθρο 44)**

11. Παρατείνεται έως την οριζόμενη ημερομηνία, η δυνατότητα της Επιτελικής Δομής Ε.Σ.Π.Α. του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης (ΥΠ.Ε.Κ.Α.) να:

- ασκεί και να αναλαμβάνει καθήκοντα δικαιούχου σε έργα που υλοποιούνται και στο πλαίσιο του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης 2026-2030,
- αναλαμβάνει καθήκοντα διαχειριστή έργου/υπόλογου, για πληρωμές έργων του Αναπτυξιακού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Α.Π.Δ.Ε.) του ΥΠ.Ε.Κ.Α.. **(άρθρο 45)**

12. Προβλέπεται ότι, δημόσιος υπάλληλος, που διορίζεται στη θέση του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) του Ειδικού Λογαριασμού Οικογενειακών Επιδομάτων Ναυτικών (Ε.Λ.Ο.Ε.Ν.) συνεχίζει να ασκεί τα υπηρεσιακά του καθήκοντα και δικαιούται για το διάστημα της θητείας του τις μηνιαίες τακτικές αποδοχές του δημοσίου υπαλλήλου καθώς και τις αναφερόμενες πρόσθετες απολαβές. **(άρθρο 46)**

Β. Από τις προτεινόμενες διατάξεις επέρχονται τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

Ι. <u>Επί του κρατικού προϋπολογισμού</u>

1. Δαπάνη από την εκκαθάριση και πληρωμή, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων, των μνημονευόμενων δαπανών της Ανεξάρτητης Αρχής «Επιθεώρηση Εργασίας». **(άρθρο 43)**

2. Ενδεχόμενη δαπάνη, από την ανάπτυξη, προσαρμογή και συντήρηση του Μητρώου Ψηφιακών Πλατφορμών Εργασίας στο Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ, στον βαθμό που οι σχετικές ανάγκες δεν μπορούν να καλυφθούν από την υφιστάμενη υποδομή και το πλαίσιο χρηματοδότησης των ήδη ενταγμένων έργων του Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ. **(άρθρο 15)** Η εν λόγω δαπάνη εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα.

3. Ενδεχόμενη αύξηση εσόδων από την επιβολή κυρώσεων (προστίμου), σε περίπτωση παράβασης διατάξεων, περί εργασίας μέσω ψηφιακής πλατφόρμας. **(άρθρα 16 & 20).** Το ύψος της εν λόγω αύξησης εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμό και βαρύτητα παραβάσεων).

ΙΙ. <u>Επί του κρατικού προϋπολογισμού και των προϋπολογισμών φορέων Γενικής Κυβέρνησης, κατά περίπτωση [Εθνικός Οργανισμός Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.), Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.), Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α.), κ.λπ.]</u>

1. Ετήσια δαπάνη από τη(ν):
- θέσπιση ευνοϊκότερου καθεστώτος καταβολής, από τη Δ.ΥΠ.Α., του επιδόματος γονικής άδειας στους δικαιούχους γονείς, **(άρθρο 27)**
- χορήγηση από τη Δ.ΥΠ.Α. της συμπληρωματικής παροχής μητρότητας του άρθρου 1 του π.δ. 776/1977 και στις οριζόμενες ασφαλισμένες του Ενιαίου Δημοσιογραφικού Οργανισμού Επικουρικής Ασφάλισης και Περίθαλψης (Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π.), **(άρθρο 32)**
- καταβολή της προκύπτουσας διαφοράς σε δικαιούχους συντάξεων λόγω θανάτου, των οποίων τα ποσά μειώθηκαν κατ' εφαρμογή του άρθρου 91 του ν. 5322/2026, **(άρθρο 40)**

- επέκταση της μηνιαίας χορηγίας της περ. α’ της παρ. 19 του άρθρου 4 του ν. 3513/2006 σε αιρετούς Νομάρχες και Περιφερειάρχες. Για το εν λόγω δημοσιονομικό αποτέλεσμα δεν παρασχέθηκαν στοιχεία από τον αρμόδιο φορέα. **(άρθρο 41 παρ. 1)**
- καταβολή σύνταξης ή μίας ή και δεύτερης ανταποδοτικής σύνταξης κατά περίπτωση, σε ασφαλισμένους του πρώην Δημοσίου που διαθέτουν παράλληλο χρόνο ασφάλισης ως αιρετοί α’ ή β’ βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης. Για το εν λόγω δημοσιονομικό αποτέλεσμα δεν παρασχέθηκαν στοιχεία από τον αρμόδιο φορέα. **(άρθρο 41 παρ. 2)**

2. Δαπάνη του προϋπολογισμού του e-Ε.Φ.Κ.Α., από την παράταση των αναφερόμενων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών καθαριότητας του φορέα. Το ύψος της εν λόγω δαπάνης εκτιμάται στο ποσό των **614 χιλ. ευρώ** περίπου (συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α.). **(άρθρο 44)**

3. Δαπάνη του προϋπολογισμού του Ε.Λ.Ο.Ε.Ν. από την καταβολή των αναφερόμενων αποδοχών (αποζημίωση ή έξοδα κίνησης της παρ. 9 του άρθρου 2 του π.δ. 213/1983) στον δημόσιο υπάλληλο που διορίζεται στη θέση του Προέδρου του Δ.Σ. του Ε.Λ.Ο.Ε.Ν.. **(άρθρο 46)**

4. Ενδεχόμενη δαπάνη του προϋπολογισμού του Ε.Ο.Π.Υ.Υ., από την κατά περίπτωση χορήγηση ασφαλιστικής ικανότητας σε τέκνα ως έμμεσα μέλη των οικογενειών τους. **(άρθρο 31)**

5. Ενδεχόμενη απώλεια / χρονική υστέρηση είσπραξης εσόδων του προϋπολογισμού του e-Ε.Φ.Κ.Α., από τον επανακαθορισμό των όρων απώλειας της ρύθμισης ασφαλιστικών οφειλών του άρθρου 43 του ν. 5184/2025. **(άρθρο 35)**

Αθήνα, 20 Νοεμβρίου 2026

Η Γενική Διευθύντρια

Ιουλία Γ. Αρμάγου

Ε Ι Δ Ι Κ Η Ε Κ Θ Ε Σ Η
(άρθρο 75 παρ. 3 του Συντάγματος)

Στο σχέδιο νόμου «Κανόνες στη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης στην αγορά εργασίας – Προστασία εργαζομένων στις πλατφόρμες – Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2024 – Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις – Λοιπές διατάξεις»

Από τις διατάξεις του υπόψη νομοσχεδίου, προκαλούνται τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

Ι. **<u>Επί του κρατικού προϋπολογισμού</u>**

1. Δαπάνη από την εκκαθάριση και πληρωμή, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων, των μνημονευόμενων δαπανών της Ανεξάρτητης Αρχής «Επιθεώρηση Εργασίας». **(άρθρο 43)**

2. Ενδεχόμενη δαπάνη, από την ανάπτυξη, προσαρμογή και συντήρηση του Μητρώου Ψηφιακών Πλατφορμών Εργασίας στο Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ, στον βαθμό που οι σχετικές ανάγκες δεν μπορούν να καλυφθούν από την υφιστάμενη υποδομή και το πλαίσιο χρηματοδότησης των ήδη ενταγμένων έργων του Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ ΙΙ. **(άρθρο 15)** Η εν λόγω δαπάνη εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα.

Οι ανωτέρω δαπάνες θα αντιμετωπίζονται από τις πιστώσεις του κρατικού προϋπολογισμού.

ΙΙ. **<u>Επί του κρατικού προϋπολογισμού και των προϋπολογισμών φορέων Γενικής Κυβέρνησης, κατά περίπτωση [Εθνικός Οργανισμός Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.), Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.), Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α.), κ.λπ.]</u>**

1. Ετήσια δαπάνη από τη(ν):
- θέσπιση ευνοϊκότερου καθεστώτος καταβολής, από τη Δ.ΥΠ.Α., του επιδόματος γονικής άδειας στους δικαιούχους γονείς, **(άρθρο 27)**
- χορήγηση από τη Δ.ΥΠ.Α. της συμπληρωματικής παροχής μητρότητας του άρθρου 1 του π.δ. 776/1977 και στις οριζόμενες ασφαλισμένες του Ενιαίου Δημοσιογραφικού Οργανισμού Επικουρικής Ασφάλισης και Περίθαλψης (Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π.), **(άρθρο 32)**
- καταβολή της προκύπτουσας διαφοράς σε δικαιούχους συντάξεων λόγω θανάτου, των οποίων τα ποσά μειώθηκαν κατ' εφαρμογή του άρθρου 91 του ν. 5322/2026, **(άρθρο 40)**

- επέκταση της μηνιαίας χορηγίας της περ. α’ της παρ. 19 του άρθρου 4 του ν. 3513/2006 σε αιρετούς Νομάρχες και Περιφερειάρχες, **(άρθρο 41 παρ. 1)**
- καταβολή σύνταξης ή μίας ή και δεύτερης ανταποδοτικής σύνταξης κατά περίπτωση, σε ασφαλισμένους του πρώην Δημοσίου που διαθέτουν παράλληλο χρόνο ασφάλισης ως αιρετοί α’ ή β’ βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης. **(άρθρο 41 παρ. 2)**

2. Δαπάνη του προϋπολογισμού του e-Ε.Φ.Κ.Α., από την παράταση των αναφερόμενων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών καθαριότητας του φορέα. Το ύψος της εν λόγω δαπάνης εκτιμάται στο ποσό των **614 χιλ. ευρώ** περίπου (συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α.). **(άρθρο 44)**

3. Δαπάνη του προϋπολογισμού του Ε.Λ.Ο.Ε.Ν. από την καταβολή των αναφερόμενων αποδοχών (αποζημίωση ή έξοδα κίνησης της παρ. 9 του άρθρου 2 του π.δ. 213/1983) στον δημόσιο υπάλληλο που διορίζεται στη θέση του Προέδρου του Δ.Σ. του Ε.Λ.Ο.Ε.Ν.. **(άρθρο 46)**

4. Ενδεχόμενη δαπάνη του προϋπολογισμού του Ε.Ο.Π.Υ.Υ., από την κατά περίπτωση χορήγηση ασφαλιστικής ικανότητας σε τέκνα ως έμμεσα μέλη των οικογενειών τους. **(άρθρο 31)**

Οι ανωτέρω δαπάνες θα αντιμετωπίζονται από τις πιστώσεις του κρατικού προϋπολογισμού και του προϋπολογισμού φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, κατά περίπτωση.

5. Ενδεχόμενη απώλεια, του προϋπολογισμού του e-Ε.Φ.Κ.Α., από τον επανακαθορισμό των όρων απώλειας της ρύθμισης ασφαλιστικών οφειλών του άρθρου 43 του ν. 5184/2025. **(άρθρο 35)**

Η ανωτέρω απώλεια εσόδων θα αναπληρωθεί από άλλες πηγές εσόδων του προϋπολογισμού του e-Ε.Φ.Κ.Α..

Αθήνα, 20 Νοεμβρίου 2026

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	**ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ**
Κ. ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ	**Ν. ΚΕΡΑΜΕΩΣ**

ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ
ΤΗΣ 9ης ΕΙΔΙΚΗΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ ΤΗΣ ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΤΗΣ 18ης ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2026

ΜΕΛΗ: Μαρία Βλαχάκη, Προεδρεύουσα Αντιπρόεδρος, Γεωργία Μαραγκού, Αγγελική Μαυρουδή, Μαρία Αθανασοπούλου, Ευαγγελία-Ελισάβετ Κουλουμπίνη, Ελένη Λυκεσά και Δημήτριος Πέππας, Αντιπρόεδροι, Αγγελική Πανουτσακοπούλου, Δέσποινα Τζούμα, Ευφροσύνη Παπαθεοδώρου, Κωνσταντίνος Παραθύρας, Ασημίνα Σακελλαρίου, Νικολέτα Ρένεση, Γρηγόριος Βαλληνδράς, Χριστίνα Κούνα, Ιωάννα Ρούλια, Ελένη Σκορδά, Νικόλαος Βόγκας, Βιολέττα Τηνιακού, Ιωάννα Ευθυμιάδου, Ευπραξία Δημολιού, Ιουλία Παπαθεοδώρου και Μαρία Μωυσιάδου, Σύμβουλοι. Η Πρόεδρος Σωτηρία Ντούνη, οι Αντιπρόεδροι Άννα Λιγωμένου, Ασημίνα Σαντοριναίου και Βασιλική Ανδρεοπούλου και οι Σύμβουλοι Δέσποινα Καββαδία-Κωνσταντάρα, Ευφροσύνη Παπαδημητρίου, Ιωάννης Καλακίκος και Εριέττα Πίσχου απουσίασαν δικαιολογημένα.
ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ: Γεώργιος Βοΐλης.
ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: Σταυρούλα Τσάλα, Επίτροπος στην Υπηρεσία Επιτρόπου "Γραμματεία" του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
Η ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΗ ΓΙΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΔΙΑΤΑΞΗ

«««Άρθρο Πρώτο
Έναρξη και λήξη ασφάλισης στον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.) μελών Νομικών Προσώπων – προσθήκη νέου άρθρου 39Β του ν. 4387/2016

Μετά το άρθρο 39Α του ν. 4387/2016 (Α') προστίθεται νέο άρθρο 39Β ως εξής :
«Άρθρο 39Β Διαδικασία εγγραφής και υπαγωγής συμμετεχόντων σε νομικά πρόσωπα στον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης
1. Οι συμμετέχοντες σε νομικά πρόσωπα μέλη, εταίροι, διαχειριστές που αναλαμβάνουν υπακτέα στον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.) απασχόληση ή αποκτούν υπακτέα στον e-Ε.Φ.Κ.Α. ιδιότητα για την οποία απαιτείται έναρξη εργασιών στη Φορολογική Διοίκηση, υπάγονται υποχρεωτικά στην ασφάλιση του e-Ε.Φ.Κ.Α. από την πρώτη ημέρα του μήνα έναρξης ή μεταβολής εργασιών στη

Φορολογική Διοίκηση και μέχρι την τελευταία ημέρα του μήνα διακοπής άσκησης της σχετικής δραστηριότητας στη Φορολογική Διοίκηση.

2. Η εγγραφή στον e-Ε.Φ.Κ.Α. διενεργείται μετά από την έναρξη ή μεταβολή εργασιών στη Φορολογική Διοίκηση, με αίτηση του υπόχρεου και, σε περίπτωση μη υποβολής αίτησης, αυτεπάγγελτα με πράξη του αρμόδιου ασφαλιστικού οργάνου. Η Φορολογική Διοίκηση ενημερώνει τον υπόχρεο μετά από την έναρξη ή τη μεταβολή εργασιών για την υποχρέωση ασφάλισης στον e Ε.Φ.Κ.Α.

3. Η αίτηση εγγραφής υποβάλλεται ηλεκτρονικά ή με φυσική παρουσία στον e-Ε.Φ.Κ.Α. μέχρι και τη δέκατη (10η) ημέρα του επόμενου μήνα από τον μήνα έναρξης ή μεταβολής εργασιών στη Φορολογική Διοίκηση. Ο e-Ε.Φ.Κ.Α. αντλεί μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας (ΚΕ.Δ.) της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης (Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ.) του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, σύμφωνα με το άρθρο 47 του ν. 4623/2019 (Α' 134) και το άρθρο 84 του ν. 4727/2020 (Α' 184), και διασταυρώνει όλα τα απαραίτητα στοιχεία που είναι διαθέσιμα στο πληροφοριακό σύστημα της Φορολογικής Διοίκησης και του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (ΓΕΜΗ) καθώς και κάθε άλλου δημόσιου μητρώου ή πληροφοριακού συστήματος.

4. Σε περίπτωση που ο υπακτέος στην ασφάλιση του e-Ε.Φ.Κ.Α. μη μισθωτός δεν υποβάλλει εμπρόθεσμα την αίτηση εγγραφής, το αρμόδιο ασφαλιστικό όργανο του e-Ε.Φ.Κ.Α. προβαίνει σε αυτεπάγγελτη εγγραφή και ασφάλισή του ως εξής:

α) Αν τα διαθέσιμα στοιχεία, και ιδίως ο Κωδικός Αριθμός Δραστηριότητας (Κ.Α.Δ.) που δηλώθηκε στη Φορολογική Διοίκηση, επαρκούν για την υπαγωγή στην ασφάλιση, ο υπόχρεος ασφαλίζεται στους πρώην φορείς, τομείς, κλάδους και λογαριασμούς του e-Ε.Φ.Κ.Α., στους οποίους προκύπτει υπαγωγή, και καταβάλλει τις ασφαλιστικές εισφορές που προβλέπονται στον παρόντα και συγκεκριμένα για το ημερολογιακό έτος κατά το οποίο διενεργείται η αυτεπάγγελτη εγγραφή, καθώς και για τα τυχόν προηγούμενα αυτού έτη, ο ασφαλισμένος κατατάσσεται στην Ειδική Ασφαλιστική Κατηγορία, εφόσον κατά τα έτη αυτά υπολείπεται χρονικό διάστημα της πενταετούς περιόδου υπαγωγής στην Ειδική Ασφαλιστική Κατηγορία και πληρούνται οι λοιπές νόμιμες προϋποθέσεις. Εάν δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις αυτές, κατατάσσεται στην πρώτη (1η) ασφαλιστική κατηγορία.

β) Αν τα διαθέσιμα στοιχεία δεν επαρκούν για την υπαγωγή στην ασφάλιση, ο υπόχρεος ασφαλίζεται στον πρώην Οργανισμό Ασφάλισης Ελεύθερων Επαγγελματιών (Ο.Α.Ε.Ε.), για το ημερολογιακό έτος κατά το οποίο διενεργείται η αυτεπάγγελτη εγγραφή, καθώς και για τα τυχόν προηγούμενα αυτού έτη, ασφαλισμένος κατατάσσεται στην Ειδική Ασφαλιστική Κατηγορία, εφόσον κατά τα έτη αυτά υπολείπεται χρονικό διάστημα της πενταετούς περιόδου υπαγωγής στην Ειδική Ασφαλιστική Κατηγορία και πληρούνται οι λοιπές νόμιμες προϋποθέσεις. Εφόσον δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις αυτές, κατατάσσεται. στην πρώτη (1η) ασφαλιστική κατηγορία των άρθρων 39 και 41.

γ) Αν ο Μη Μισθωτός ελεύθερος επαγγελματίας ή αυτοαπασχολούμενος δεν υποβάλει αίτηση για την υπαγωγή του στην ασφάλιση του e-ΕΦΚΑ ή την υποβάλει εκπρόθεσμα, μετά το πέρας της προθεσμίας που ορίζεται στην παρ. 3 του παρόντος, το αρμόδιο ασφαλιστικό Όργανο που διενεργεί ασφαλιστικό έλεγχο προβαίνει σε εγγραφή σε όλους τους τέως Φορείς, Τομείς, Κλάδους και Λογαριασμούς του e-ΕΦΚΑ στους οποίους διαπιστώνεται υποχρέωση ασφάλισης του Μη Μισθωτού. Για το ημερολογιακό έτος κατά

το οποίο διενεργείται η εγγραφή, καθώς και τα τυχόν προηγούμενα αυτού έτη, ο ασφαλισμένος κατατάσσεται στην Ειδική Ασφαλιστική Κατηγορία, εφόσον κατά τα έτη αυτά υπολείπεται χρονικό διάστημα της πενταετούς περιόδου υπαγωγής στην Ειδική Ασφαλιστική Κατηγορία και πληρούνται οι λοιπές νόμιμες προϋποθέσεις. Εφόσον δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις αυτές, κατατάσσεται στην πρώτη (1η) ασφαλιστική κατηγορία των άρθρων 39 και 41.

δ) Ειδικά για τους συνταξιούχους εξ' ιδίου δικαιώματος που αναλαμβάνουν για πρώτη φορά ή επανεκκινούν μη μισθωτή απασχόληση κατά τη συνταξιοδότησή τους, εφόσον δεν υποβάλλουν εμπρόθεσμα αίτηση επιλογής ασφαλιστικής κατηγορίας, κατατάσσονται στην πρώτη (1η) ασφαλιστική κατηγορία, ανεξαρτήτως της ασφαλιστικής κατηγορίας στην οποία υπάγονταν πριν από την συνταξιοδότησή τους. Η κατάταξη αυτή δεν θίγει το δικαίωμά τους να επιλέξουν εμπρόθεσμα διαφορετική ασφαλιστική κατηγορία σύμφωνα με τις οικίες διατάξεις.

5. Εάν ο ασφαλισμένος ως μέλος, εταίρος ή διαχειριστής Ν.Π. δεν υποβάλει αίτηση για λήξη της ασφάλισης ή την υποβάλει εκπρόθεσμα, το αρμόδιο ασφαλιστικό όργανο του e-ΕΦΚΑ προβαίνει σε αυτεπάγγελτη λήξη ασφάλισης σε όλους τους πρώην Φορείς, Τομείς, Κλάδους και Λογαριασμούς του e-ΕΦΚΑ στους οποίους είχε υπαχθεί ο ασφαλισμένος, σύμφωνα με τα στοιχεία που αντλούνται από το Γενικό Εμπορικό Μητρώο (ΓΕΜΗ) ή την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας ή και κάθε άλλο δημόσιο μητρώο ή πληροφοριακό σύστημα.

6. Ο ασφαλισμένος δύναται με την προσκόμιση στοιχείων στον e-Ε.Φ.Κ.Α. να ζητήσει την αναδρομική διόρθωση της υπαγωγής στην ασφάλιση που προέκυψε σύμφωνα με την παρ. 4. Ως προς την αίτηση μεταβολής και το χρονικό σημείο μετάταξης σε διαφορετική ασφαλιστική κατηγορία εφαρμόζονται τα άρθρα 35, 39, 40, 41 και 97.

7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης δύναται να καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για τη διαδικασία εγγραφής μη μισθωτών στον e-ΕΦΚΑ».

Άρθρο Δεύτερο
Συμπληρωματική προστασία δικαιούχων σύνταξης λόγω θανάτου

Τα ποσά που προκύπτουν κατ' εφαρμογή του άρθρου 91 του ν. 5322/2026 (Α΄117), περί προστασίας δικαιούχων σύνταξης λόγω θανάτου, επί των ήδη καταβαλλομένων συντάξεων λόγω θανάτου, δεν μπορούν να υπολείπονται των ποσών, όπως αυτά είχαν διαμορφωθεί την 31 Αυγούστου 2026. Η ρύθμιση του παρόντος εφαρμόζεται στις δικαιούμενες συντάξεις μηνός Σεπτεμβρίου 2026 και εφεξής.

Άρθρο Τρίτο
Προϋποθέσεις παροχής χορηγίας αιρετών πρώτου και δεύτερου βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης - ρυθμίσεις συντάξεων δημάρχων

1.α. Δικαίωμα στη μηνιαία χορηγία της περ. α' της παρ. 19 του άρθρου 4 του ν. 3513/2006 (Α' 265) έχουν και όσοι διετέλεσαν σε θέσεις αιρετού Νομάρχη, εφόσον πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) έχουν συνολική πραγματική υπηρεσία αιρετού Νομάρχη, Δημάρχου, Προέδρου Κοινότητας, νομαρχιακού, δημοτικού και κοινοτικού συμβούλου είκοσι (20) ετών, εκ των οποίων τουλάχιστον μία πλήρη τετραετία αιρετού Νομάρχη ή Δημάρχου ή Προέδρου, και
β) έχουν συμπληρώσει το εξηκοστό έβδομο (67ο) έτος της ηλικίας τους.
Για τον υπολογισμό του ποσού της χορηγίας του παρόντος εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 4387/2016 (Α' 85). Τα οικονομικά αποτελέσματα επί των εκκρεμών αιτήσεων συνταξιοδότησης επέρχονται από την έναρξη ισχύος του παρόντος.
Αιτήσεις συνταξιοδότησης που είχαν απορριφθεί δύνανται να επανεξετασθούν κατόπιν υποβολής νέας αίτησης και τα οικονομικά αποτελέσματα αυτών άρχονται από την ημερομηνία της αίτησης αυτής.
β. Τα ανωτέρω έχουν αναλογική εφαρμογή και για τους αιρετούς Περιφερειάρχες, ο χρόνος ασφάλισης των οποίων με την ιδιότητα του Περιφερειάρχη δύναται να αξιοποιείται, κατόπιν αιτήσεως, για τη λήψη της χορηγίας της παρ. 1 περ. α΄ εφόσον έχουν και χρόνο πραγματικής υπηρεσίας αιρετού Νομάρχη, Δημάρχου ή Προέδρου Κοινότητας. Στην περίπτωση αυτή, ο ανωτέρω χρόνος ασφάλισης δεν αξιοποιείται για τη θεμελίωση έτερου δικαιώματος.
2α. Δύναται να καταβληθεί δεύτερη σύνταξη με τις προϋποθέσεις της παρ. 1 και των λοιπών ισχυουσών ειδικών διατάξεων θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος αιρετών α΄ και β΄ Βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης, σε περιπτώσεις συνταξιούχων του πρώην Δημοσίου μέχρι 12/5/2016, οι οποίοι έχουν χρόνο ασφάλισης ως αιρετοί που λογίζεται ως συντάξιμος, ακόμη και στην περίπτωση που ο χρόνος αυτός συμπίπτει με χρόνο έτερης συντάξιμης υπηρεσίας στο πρώην Δημόσιο και έχουν καταβληθεί οι αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές και για τις δύο ιδιότητες.
2β. Δύναται να καταβληθεί σε όσους καθίστανται συνταξιούχοι του πρ. Δημοσίου, κατ΄εφαρμογή του Ν. 4387/2016, οι οποίοι έχουν διανύσει χρόνο ασφάλισης με δύο ιδιότητες στο πρώην Δημόσιο, η μία εξ αυτών του αιρετού α΄ και β΄ βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ακόμη και στην περίπτωση που ο χρόνος ασφάλισης ή μέρος αυτού συμπίπτει σ'αυτές και εφόσον είναι συντάξιμος και για τις δύο υπηρεσίες και έχουν καταβληθεί οι αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές, είτε: α) μία ανταποδοτική σύνταξη η οποία ως βάση υπολογισμού θα λαμβάνει υπόψη το άθροισμα των συντάξιμων αποδοχών του χρόνου ασφάλισης που έχει διανυθεί και με τις δύο ιδιότητες από το 2002 και μετά, είτε β) δύο ανταποδοτικές συντάξεις, εφόσον ο χρόνος που έχει διανυθεί σε μία από τις ως άνω ιδιότητες μέχρι 31/12/2016 επαρκεί για την θεμελίωση δεύτερου συνταξιοδοτικού δικαιώματος,
Τα οικονομικά αποτελέσματα από την εφαρμογή των παρ. 2α και 2β εκκινούν από 20.4.2022 και σε περίπτωση μεταγενέστερης υποβολής της σχετικής αίτησης, από αιτήσεως. Τυχόν απορριφθείσες αιτήσεις, επανεξετάζονται και παράγουν οικονομικά αποτελέσματα από την ημερομηνία υποβολής της αρχικής αιτήσεως και σε καμία περίπτωση πριν την 20.4.2022.
2γ. Στις ανωτέρω περιπτώσεις τα ποσά σύνταξης που τυχόν επιστρέφονται σύμφωνα με το άρθρο 96 του ΠΔ 169/2007, προκειμένου να καταστεί ο χρόνος συντάξιμος και να δοθεί δεύτερη σύνταξη, συμψηφίζονται με τις δικαιούμενες συντάξεις έως οριστικής εξοφλήσεως. Το εναπομείναν επιστρεπτέο ποσό παρακρατείται σε μηνιαίες δόσεις από το

ποσό της δικαιούμενης σύνταξης και έως οριστικής εξοφλήσεως, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις περί αναζήτησης αχρεωστήτως καταβληθεισών παροχών.».

Άρθρο Τέταρτο
Υπαγωγή στην ασφάλιση του Ενιαίου Δημοσιογραφικού Οργανισμού Επικουρικής Ασφαλίσεως και Περιθάλψεως (Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π.) – Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 3 του α.ν. 248/1967

Στο τέλος της περ. γ) της παρ.1Α του άρθρου 3 του α.ν. 248/1967 (Α'243), περί υπαγόμενων στην ασφάλιση του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π., προστίθεται δεύτερο εδάφιο και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:
«1.Α. Στην ασφάλιση του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. υπάγονται για επικουρική ασφάλιση (παροχή μηνιαίας επικούρησης): α) άπαντα τα μέλη των Ενώσεων του άρθρου 1 του παρόντος, β) όλοι οι μισθωτοί σε επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και Ψυχαγωγίας που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, ανεξαρτήτως του τρόπου διανομής, εκπομπής ή μετάδοσης, καθώς και οι μισθωτοί σε πρακτορεία ειδήσεων και γραφεία τύπου. Από την ασφάλιση του προηγούμενου εδαφίου εξαιρούνται όσοι υπάγονται στην επικουρική ασφάλιση των αλληλοβοηθητικών σωματείων με την επωνυμία «Επικουρικό Ταμείο Αρωγής Συντακτών Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας - Εύβοιας» (Ε.Τ.Α.Σ.) και «Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Συντακτών Πελοποννήσου - Ηπείρου - Νήσων» (Τ.Ε.Α.Σ.) και γ) οι ιδιοκτήτες, εταίροι, μέτοχοι των επιχειρήσεων της περίπτωσης β, ανάλογα με τη νομική μορφή της επιχείρησης, και έως δύο (2) φυσικά πρόσωπα ανά μέσο, με βάση το ποσοστό συμμετοχής στο κεφάλαιό τους, κατόπιν αιτήσεώς τους. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζεται και στους ιδιοκτήτες, εταίρους, μετόχους επιχειρήσεων της περ. β' στις οποίες απασχολούνται λιγότερα από 5 άτομα, σύμφωνα με τις καταστατικές διατάξεις του ΕΔΟΕΑΠ, εφόσον είναι εγγεγραμμένες στο μητρώο ηλεκτρονικού τύπου και στο μητρώο έντυπου τύπου της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας και Ενημέρωσης .
Β. Στην ασφάλιση του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. υπάγονται για παροχή ιατροφαρμακευτικής-νοσοκομειακής περίθαλψης τα πρόσωπα της παραγράφου 1.Α και οι συνταξιούχοι του Οργανισμού.
Γ. Στην ασφάλιση του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. υπάγονται για εφάπαξ παροχή όσα από τα πρόσωπα της παραγράφου 1.Α ήταν ήδη ασφαλισμένα στον Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. ή σε κλάδο πρόνοιας άλλου φορέα υποχρεωτικής ασφάλισης.».

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ»

Το ως άνω σχέδιο διατάξεων, μαζί με την από 29.10.2026 εισηγητική έκθεση οικονομικών επιπτώσεων του άρθρου 24 παρ. 5 του ν. 4270/2014 και τις αντίστοιχες αιτιολογικές εκθέσεις αυτών, υποβλήθηκε για γνωμοδότηση στις 4.11.2026 στο Ελεγκτικό Συνέδριο με το ΑΠ 178567 ΕΞ 2026/3.11.2026 έγγραφο

του Διευθυντή του Ιδ. Γραφείου του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και διαβιβάσθηκε, περαιτέρω, με το ΑΠ 52121/Φ17/4.11.2026 έγγραφο της Υπηρεσίας Επιτρόπου στη Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο Όγδοο Τμήμα του Δικαστηρίου. Τηρήθηκε η προβλεπόμενη, στο άρθρο 56 του ν. 4820/2021, διαδικασία, στο πλαίσιο της οποίας απεστάλη το από 12.11.2026 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης περί παροχής διευκρινίσεων, το περιεχόμενο του οποίου ελήφθη υπόψη, κατά τη διατύπωση των ειδικών παρατηρήσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου [πρβλ. Πρακτικά της 6ης Ειδικής Συνεδρίασης της Ολομέλειας (Δ΄ Θερινό Τμήμα) του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 4.8.2026, σκ. 11, καθώς και της 3ης Ειδικής Συνεδρίασης της Μείζονος Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 25.5.2026, σκ. 17]. Κατόπιν τούτων, το Τμήμα επεξεργάστηκε σχέδιο γνωμοδότησης, το οποίο ακολούθως προωθήθηκε στη Μείζονα Ολομέλεια του Δικαστηρίου, προκειμένου να γνωμοδοτήσει, σύμφωνα με το άρθρο 73 παρ. 2 του Συντάγματος και το άρθρο 10 παρ. 1 του ανωτέρω νόμου.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
Η ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο Γεώργιος Βοΐλης διατύπωσε την ακόλουθη έγγραφη γνώμη:

«**1.** Εισάγουμε ενώπιον της Ολομέλειας του Σώματος προς γνωμοδότηση, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 73 παρ. 2, 98 παρ. 1 περ. δ΄ του Συντάγματος καθώς και αυτές των άρθρων 10 παρ. 1 και 36 περ. β΄ του ν. 4820/2021 «Οργανικός Νόμος του Ελεγκτικού Συνεδρίου και άλλες ρυθμίσεις», σχέδια τεσσάρων άρθρων με τίτλους «Έναρξη και λήξη ασφάλισης στον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.) μελών Νομικών Προσώπων – προσθήκη νέου άρθρου 39Β του ν. 4387/2016» (άρθρο πρώτο), «Συμπληρωματική προστασία δικαιούχων σύνταξης λόγω θανάτου» (άρθρο δεύτερο), «Προϋποθέσεις παροχής χορηγίας αιρετών πρώτου και δεύτερου βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης – ρυθμίσεις συντάξεων δημάρχων» (άρθρο τρίτο) και «Υπαγωγή στην ασφάλιση του Ενιαίου Δημοσιογραφικού Οργανισμού Επικουρικής Ασφαλίσεως και Περιθάλψεως (Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π.) – Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 3 του α.ν. 248/1967» (άρθρο τέταρτο), τα οποία πρόκειται να ενταχθούν στο σχέδιο νόμου του ως άνω Υπουργείου με τίτλο «Κανόνες στη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης στην αγορά εργασίας – Προστασία εργαζομένων στις πλατφόρμες – Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/2831 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2024 – Συνταξιοδοτικές Ρυθμίσεις – Λοιπές Διατάξεις», απεστάλησαν δε στη Γενική Επιτροπεία της

Επικρατείας με το ΑΠ 178567 ΕΞ 2026/3.11.2026 έγγραφο του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

2. Οι προτεινόμενες διατάξεις διαρθρώνονται σε τέσσερα ενιαία άρθρα. Με το πρώτο εξ αυτών προστίθεται νέο άρθρο 39Β στον ν. 4387/2016, αφορούν στη διαδικασία εγγραφής και υπαγωγής συμμετεχόντων σε νομικά πρόσωπα στον e-ΕΦΚΑ, καθώς και στη διαδικασία λήξης της ασφάλισης αυτών στο ίδιο νομικό πρόσωπο. Οι διατάξεις δε του άρθρου αυτού περιέχουν κυρίως ρυθμίσεις παρομοίου περιεχομένου με τις διατάξεις του άρθρου 39Α του ν. 4387/2016, το οποίο ρυθμίζει τις ίδιες ως άνω διαδικασίες για τους μη μισθωτούς και προστέθηκε στον εν λόγω νόμο με το άρθρο 22 του ν. 4892/2022, ενώ ακολούθως τροποποιήθηκε με το άρθρο 135 του ν. 5078/2023.

3. Περαιτέρω, με το δεύτερο υπό γνωμοδότηση άρθρο εισάγεται ρύθμιση προβλέπουσα ρητώς ότι η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 91 του ν. 5322/2026 περί προστασίας δικαιούχων σύνταξης λόγω θανάτου δεν δύναται να επιφέρει οιαδήποτε μείωση στις ήδη καταβαλλόμενες συντάξεις λόγω θανάτου, όπως το ύψος αυτών είχε διαμορφωθεί την 31.8.2026.

4. Επιπροσθέτως, με τις προτεινόμενες διατάξεις του τρίτου υπό επεξεργασία άρθρου τίθενται οι κατωτέρω αναφερόμενες ουσιαστικές ρυθμίσεις:

4.1. Με τις διατάξεις της περ. α’ της παρ. 1 του εν λόγω άρθρου ουσιαστικώς επιδιώκεται η διεύρυνση του υποκειμενικού πεδίου εφαρμογής της διατάξεως της περ. α’ της παρ. 19 του άρθρου 4 του ν. 3513/2006, ώστε να δύναται να απονεμηθεί η προβλεπόμενη στη διάταξη αυτή μηνιαία χορηγία και σε όσους διετέλεσαν σε θέσεις αιρετού Νομάρχη, ενώ για τη συμπλήρωση της απαιτούμενης για τη θεμελίωση του σχετικού συνταξιοδοτικού δικαιώματος των ως άνω προσώπων εικοσαετίας προσμετρώνται συλλήβδην τα χρόνια υπηρεσίας και στους δύο βαθμούς Τοπικής Αυτοδιοικήσεως, ήτοι αρκεί συνολική πραγματική υπηρεσία είκοσι ετών σε θέσεις αιρετού Νομάρχη, Δημάρχου, Προέδρου Κοινότητας, νομαρχιακού, δημοτικού και κοινοτικού συμβούλου. Προσέτι, για την ενεργοποίηση του δικαιώματος αυτού οι εισαγόμενες ρυθμίσεις απαιτούν τη συμπλήρωση του 67ου έτους της ηλικίας των ανωτέρω προσώπων, ενώ περαιτέρω προβλέπεται ότι ο υπολογισμός της μηνιαίας χορηγίας θα λάβει χώρα συμφώνως προς τις διατάξεις του ν. 4387/2016. Τέλος, ορίζεται ότι τα οικονομικά αποτελέσματα των εκκρεμών αιτήσεων συνταξιοδοτήσεως επέρχονται από την έναρξη ισχύος του υπό εξέταση άρθρου, καθώς και ότι τα οικονομικά αποτελέσματα των αιτήσεων συνταξιοδοτήσεως, οι οποίες έχουν απορριφθεί και δύνανται να επανυποβληθούν δυνάμει των προτεινόμενων διατάξεων, επέρχονται από την ημερομηνία υποβολής της νέας αιτήσεως.

4.2. Με τις διατάξεις της περ. β’ της ίδιας παραγράφου του αυτού προς γνωμοδότηση άρθρου προβλέπεται ότι οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται αναλόγως και για τους αιρετούς Περιφερειάρχες, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν και χρόνο πραγματικής υπηρεσίας αιρετού Νομάρχη,

Δημάρχου ή Προέδρου Κοινότητας, οριζομένου, επιπλέον, ότι στην περίπτωση αυτή, ο προσμετρούμενος για τη θεμελίωση δικαιώματος λήψης χορηγίας χρόνος πραγματικής υπηρεσίας στη θέση Περιφερειάρχη δεν αξιοποιείται για τη θεμελίωση έτερου δικαιώματος.

4.3. Με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του ίδιου προτεινόμενου άρθρου ρυθμίζονται θέματα που αφορούν, κατά περίπτωση, στην καταβολή δεύτερης ή αυξημένης σύνταξης αφενός σε πρόσωπα που είχαν καταστεί συνταξιούχοι του πρώην Δημοσίου πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016 (περ. α') και αφετέρου σε όσους συνταξιοδοτούνται κατ' εφαρμογή του τελευταίου αυτού νόμου (περ. β'), εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις θεμελίωσης του δικαιώματος απονομής χορηγίας αιρετών ΟΤΑ με βάση τις ήδη ισχύουσες ειδικές προς τούτο διατάξεις (ν. 91/1943, ν. 1770/1944, ν. 293/1976, ν. 1205/1981, ν. 1518/1985, ν. 1902/1990, ν. 1976/1991, ν. 2703/1999, άρθρο 1 παρ. 11 του π.δ. 169/2007, άρθρο 4 παρ. 19 ν. 3513/2006, κ.λπ.), αλλά και τις εισαγόμενες διατάξεις της παρ. 1 του εν λόγω άρθρου. Όσον αφορά δε στα πρόσωπα της περ. α' της παρ. 2 του τρίτου άρθρου ρητώς ορίζεται ότι ο χρόνος ασφάλισης υπό την ιδιότητα του αιρετού ΟΤΑ λογίζεται συντάξιμος, ακόμη και στην περίπτωση που ο ίδιος χρόνος συμπίπτει με χρόνο έτερης συντάξιμης υπηρεσίας στο πρώην Δημόσιο, υπό την προϋπόθεση, ωστόσο, ότι έχουν καταβληθεί οι αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές και για τις δύο ιδιότητες. Εξ ετέρου, όσον αφορά στα πρόσωπα της περ. β' της παρ. 2 του ίδιου άρθρου, ήτοι σε όσους καθίστανται συνταξιούχοι του πρώην Δημοσίου υπό την ισχύ του ν. 4387/2016 έχοντας παράλληλα υπηρετήσει σε θέση αιρετού α' και β' βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης, παρέχεται η δυνατότητα αξιοποίησης του αυτού χρόνου ασφάλισης ή μέρος αυτού, υπό την προϋπόθεση ότι είναι συντάξιμος και για τις δύο υπηρεσίες και έχουν καταβληθεί οι αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές και για τις δύο ιδιότητες, είτε μέσω της καταβολής μίας ανταποδοτικής σύνταξης με συνυπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών και από τις δύο ιδιότητες από το έτος 2002 και εφεξής είτε μέσω της καταβολής δύο ανταποδοτικών συντάξεων, εφόσον πληρούνται οι ειδικότερες προϋποθέσεις θεμελίωσης δεύτερου συνταξιοδοτικού δικαιώματος. Περαιτέρω, ως χρόνος εφαρμογής των διατάξεων της παραγράφου αυτής, ακόμη και για ήδη απορριφθείσες αιτήσεις για τις οποίες παρέχεται δυνατότητα επανυποβολής, ορίζεται η 20^{η}.4.2022 ή η, μεταγενέστερη αυτής, ημερομηνία υποβολής αιτήσεως λήψης δεύτερης ή αυξημένης σύνταξης. Ακολούθως, με τις διατάξεις της περ. γ' της αυτής παραγράφου του ίδιου άρθρου προβλέπεται ο συμψηφισμός ποσών σύνταξης – τα οποία τυχόν επιστρέφονται σύμφωνα με το άρθρο 96 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα (π.δ. 169/2007), προκειμένου να καταστεί ο χρόνος συντάξιμος και να δοθεί δεύτερη ή αυξημένη σύνταξη – με τυχόν αναδρομικώς οφειλόμενα ποσά σύνταξης, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά, σε περίπτωση εναπομείναντος επιστρεπτέου ποσού, των ισχυουσών διατάξεων περί μηνιαίων παρακρατήσεων από το ποσό της δικαιούμενης σύνταξης έως οριστικής εξοφλήσεως.

5. Τέλος, με τις διατάξεις του υπό εξέταση τέταρτου άρθρου τροποποιείται η περ. γ' της παρ. 1Α του άρθρου 3 του α.ν. 248/1967, όπως ισχύει, ώστε να δύνανται να υπαχθούν στην ασφάλιση του Ενιαίου Δημοσιογραφικού Οργανισμού Επικουρικής Ασφάλισης και Περιθάλψεως (Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π.), σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και των καταστατικών διατάξεων του Οργανισμού και οι ιδιοκτήτες, εταίροι και μέτοχοι επιχειρήσεων της Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και Ψυχαγωγίας, οι οποίες απασχολούν λιγότερους από πέντε εργαζομένους, εφόσον οι επιχειρήσεις αυτές είναι εγγεγραμμένες στο Μητρώο Ηλεκτρονικού Τύπου και Μητρώο Έντυπου Τύπου της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας και Ενημέρωσης.

6. Κατόπιν τούτων, το υπό εξέταση πρώτο άρθρο, έχον ως αντικείμενο τη διαδικασία εγγραφής και υπαγωγής συμμετεχόντων σε νομικά πρόσωπα στον e-ΕΦΚΑ, καθώς και τη διαδικασία λήξης της ασφάλισης αυτών στο ίδιο νομικό πρόσωπο, και το προτεινόμενο τέταρτο άρθρο, θεσπίζον τη διεύρυνση της δυνατότητας υπαγωγής στην επικουρική ασφάλιση και δη σε έναν συγκεκριμένο φορέα αυτής (Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π.), ουδόλως άπτονται των προϋποθέσεων θεμελίωσης του συνταξιοδοτικού δικαιώματος ή του ύψους των καταβαλλόμενων συντάξεων του ειδικού συνταξιοδοτικού καθεστώτος των δημοσίων λειτουργών και υπαλλήλων. Ως εκ τούτου, δεν καθιδρύεται εν προκειμένω η υποχρεωτική, από τα άρθρα 73 παρ. 2 και 98 παρ. 1 περ. δ΄ του Συντάγματος και 10 παρ. 1 του ν. 4820/2021, γνωμοδοτική αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

7. Περαιτέρω, ούτε με βάση τη διάταξη του άρθρου 56 παρ. 2 του ν. 4820/2021 μπορούν να εισαχθούν παραδεκτώς για γνωμοδότηση τα επίμαχα άρθρα, αφού με αυτά δεν θεσπίζονται το πρώτον ουσιώδεις και μείζονες, ως προς την έκταση και τη σημασία τους, μεταρρυθμίσεις στο δημόσιο σύστημα ασφάλισης εν γένει ή σε επιμέρους κλάδους, τομείς ή λειτουργίες αυτού, ενώ ειδικά από την εφαρμογή του προτεινόμενου τέταρτου άρθρου προκύπτει ότι θα ωφεληθεί μεμονωμένη κατηγορία δικαιούχων και δη μέρος μόνο των δραστηριοποιούμενων στον τομέα των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και Ψυχαγωγίας, οι οποίοι θα μπορούν πλέον να υπαχθούν στην ασφάλιση του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. (πρβλ. ΕλΣυν Ολ. Πρακτικά 5ης Ειδ. Συν. της 2.12.2024). Εξάλλου, ούτε από την εφαρμογή τους προκαλείται αποδεδειγμένα σημαντική δημοσιονομική επίπτωση στον κρατικό προϋπολογισμό ή στους προϋπολογισμούς του e-ΕΦΚΑ και του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π., δοθέντος ότι στην 29103/29.10.2026 οικεία έκθεση οικονομικών συνεπειών ρύθμισης, η οποία συντάχθηκε από τη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και συνοδεύει το σχέδιο των εξεταζόμενων διατάξεων, αναφέρεται ότι η εφαρμογή των διατάξεων του πρώτου άρθρου «ενδέχεται να επιφέρει μεταβολές στα έσοδα [του e-ΕΦΚΑ], ενώ δεν προκύπτει άμεση δαπάνη, πέραν τυχόν κόστους προσαρμογής των πληροφοριακών του συστημάτων» και ότι η εφαρμογή των διατάξεων του τέταρτου άρθρου «ενδέχεται να επιφέρει πρόσθετα έσοδα από

ασφαλιστικές εισφορές, αλλά και πρόσθετες δαπάνες ασφαλιστικών παροχών στον προϋπολογισμό του ΕΔΟΕΑΠ, χωρίς άμεση επιβάρυνση του προϋπολογισμού του ΥΠΕΚΑ». Κατόπιν τούτων, νόμιμος λόγος που να δικαιολογεί τη διατύπωση γνώμης επί των ως άνω εξεταζόμενων διατάξεων δεν συντρέχει (πρβλ. ΕλΣυν Ολ. Πρακτικά 1ης Ειδ.Συν. της 26.2.2025, 5ης Ειδ. Συν. της 2.12.2024, 7ης Ειδ. Συν. της 22.11.2023, 5ης Ειδ. Συν. της 22.11.2023).

8. Αντιθέτως, οι προτεινόμενες διατάξεις του δεύτερου άρθρου, με τις οποίες εισάγεται οριζόντια ρύθμιση για το ελάχιστο ύψος των καταβαλλόμενων συντάξεων στους δικαιούχους σύνταξης λόγω θανάτου, έχουν συνταξιοδοτικό περιεχόμενο, καθώς τυγχάνουν εφαρμογής στα πρόσωπα που υπάγονται στο ειδικό συνταξιοδοτικό καθεστώς των δημοσίων λειτουργών και υπαλλήλων (βλ. ΕλΣυν Ολ. Πρακτικά της 5ης Ειδ. Συν. της 17.7.2026, σκ. 7). Επίσης, και οι εξεταζόμενες διατάξεις του τρίτου άρθρου, με τις οποίες ρυθμίζονται τα αναφερόμενα στη σκέψη 4 θέματα, έχουν συνταξιοδοτικό περιεχόμενο, καθόσον αφορούν αφενός σε απονομή χορηγίας στα αιρετά όργανα της τοπικής αυτοδιοίκησης, η οποία κατά τη νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕλΣυν Ολ. 269/2025, 826/2011, 1760/2010), περιλαμβάνεται στην έννοια της σύνταξης (ΕλΣυν Ολ. Πρακτικά της 4ης Ειδ. Συν. της 15.6.2026, σκ. 17), και αφετέρου στις προϋποθέσεις καταβολής δεύτερης σύνταξης στους συνταξιούχους του πρώην Δημοσίου, οι οποίοι κατέστησαν συνταξιούχοι προ της ενάρξεως ισχύος του ν. 4387/2016, και στις προϋποθέσεις καταβολής δύο ανταποδοτικών συντάξεων ή μίας αυξημένης τοιαύτης εάν οι ανωτέρω κατέστησαν συνταξιούχοι μετά από την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016. Συνεπώς, πρόκειται για διατάξεις για τις οποίες καθιδρύεται η υποχρεωτική, από τα άρθρα 73 παρ. 2 και 98 παρ. 1 περ. δ΄ του Συντάγματος, γνωμοδοτική αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου και, ως εκ τούτου, παραδεκτώς εισάγονται ενώπιόν του προς γνωμοδότηση (βλ. ΕλΣυν Ολ. Πρακτικά της 1ης Γεν. Συν. της 11.2.2026, σκ. 7, και της 2ης Ειδ. Συν. της 31.3.2025, σκ. 2).

9. Ειδικότερα οι προτεινόμενες ρυθμίσεις της παρ. 1 του τρίτου άρθρου εισάγονται παραδεκτώς προς γνωμοδότηση ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου, παρά το ότι είναι παρεμφερείς με αυτές για τις οποίες η Μείζων Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου γνωμοδότησε στην 4η Ειδική Συνεδρίαση της 15.6.2026, καθώς οι προγενέστερες διατάξεις έχουν εν μέρει ουσιωδώς διαφορετικό περιεχόμενο σε σχέση με τις εξεταζόμενες διατάξεις (βλ. ΕλΣυν Ολ. Πρακτικά της 1ης Ειδ. Συν. της 17.1.2024, σκ. 7, και εξ αντιδιαστολής ΕλΣυν Ολ. Πρακτικά 2ης Ειδ. Συν. της 2.3.2022, σκ. 3). Ειδικότερα: α) Σε σχέση με την προγενέστερη διάταξη έχει απαλειφθεί η προϋπόθεση της αποκτήσεως της ιδιότητας αιρετού β' βαθμού Τοπικής Αυτοδιοικήσεως πριν την ισχύ του ν. 4093/2012. β) Με τις εξεταζόμενες διατάξεις θεσπίζονται διακριτές ρυθμίσεις για τους αιρετούς Νομάρχες (περ. α' της παρ. 1 του τρίτου άρθρου) και για τους αιρετούς Περιφερειάρχες (περ. β' της παρ. 1 του τρίτου άρθρου), ενώ στην προγενέστερη διάταξη προβλέπετο μία ενιαία ρύθμιση για αμφότερες τις ως άνω περιπτώσεις.

Και γ) Στις προς γνωμοδότηση διατάξεις προβλέπεται ότι ο υπολογισμός του ποσού της δικαιούμενης χορηγίας θα λάβει χώρα βάσει των διατάξεων του ν. 4387/2016, χωρίς να αναφέρεται, σε αντίθεση με την προγενέστερη ρύθμιση, ότι θα εφαρμοστούν οι διατάξεις του νόμου αυτού «όπως ισχύουν».

10. Επισημαίνουμε, επίσης, ότι σε κάθε περίπτωση πρέπει να πληρούνται οι απαιτήσεις της διατάξεως του άρθρου 73 παρ. 2 του Συντάγματος και ως εκ τούτου, πέραν της ήδη περιεχόμενης στον τίτλο του νομοθετήματος ειδικής αναφοράς στις συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις που αυτό περιλαμβάνει, οι προτεινόμενες διατάξεις θα πρέπει να ενταχθούν σε ιδιαίτερο κεφάλαιο του περιέχοντος και έτερες ρυθμίσεις νομοσχεδίου του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕλΣυν Ολ. Πρακτικά 5ης Ειδ. Συν. της 17.7.2026, 4ης Ειδ. Συν. της 15.6.2026, 3ης Ειδ. Συν. της 25.5.2026, 2ης Ειδ. Συν. της 6.4.2026, 1ης Ειδ. Συν. της 11.2.2026, 7ης Ειδ. Συν. της 8.12.2025, 6ης Ειδ. Συν. της 8.12.2025, 5ης Ειδ. Συν. της 17.11.2025, 4ης Ειδ. Συν. της 21.7.2025, 3ης Ειδ. Συν. της 21.7.2025, 2ης Ειδ. Συν. της 31.3.2025, 2ης Ειδ. Συν. της 12.6.2024, 1ης Ειδ. Συν. της 17.1.2024, 6ης Ειδ. Συν. της 22.11.2023, 4ης Ειδ. Συν. της 27.9.2023, 3ης Ειδ. Συν. της 3.4.2023, 1ης Ειδ. Συν. της 14.3.2023, 5ης Ειδ. Συν. της 12.12.2022, 4ης Ειδ. Συν. της 3.11.2022, 2ης Ειδ. Συν. της 17.3.2021, κ.ά.).

11. Περαιτέρω, τα υπό επεξεργασία σχέδια άρθρων συνοδεύονται από τις οικείες αιτιολογικές εκθέσεις και την 29103/29.10.2026 εισηγητική έκθεση οικονομικών επιπτώσεων (άρθρο 24 παρ. 5 περ. ε΄ ν. 4270/2014) της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Σύμφωνα με όσα διαλαμβάνονται στην τελευταία αυτή έκθεση, από την εφαρμογή του δεύτερου άρθρου «δύναται να προκληθεί πρόσθετη δαπάνη σε βάρος του προϋπολογισμού του e-ΕΦΚΑ, εφόσον τα ποσά που προκύπτουν από την εφαρμογή του άρθρου 91 του ν. 5322/2026 είναι χαμηλότερα», ωστόσο, εκτιμάται ότι η οικονομική επιβάρυνση θα είναι (μη προσδιοριζομένου πάντως) περιορισμένου ύψους. Επιπλέον, στην ίδια εισηγητική έκθεση οικονομικών επιπτώσεων διαλαμβάνεται ότι από το υπό γνωμοδότηση τρίτο άρθρο προκαλείται «πρόσθετη δαπάνη σε βάρος του προϋπολογισμού του e-ΕΦΚΑ, τόσο για την καταβολή των σχετικών παροχών όσο και για τυχόν αναδρομικά ποσά», ενώ ακολούθως επισημαίνεται ότι «εκκρεμούν περίπου 140 σχετικές αιτήσεις από το έτος 2022, ενώ στις περιπτώσεις δεύτερης σύνταξης η πρόσθετη παροχή αφορά μόνο το ανταποδοτικό μέρος, το οποίο εκτιμάται ενδεικτικά σε 300 έως 400 ευρώ μηνιαίως ανά δικαιούχο», καθώς και ότι «[τ]ο συνολικό ύψος της επιβάρυνσης δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστεί με τα διαθέσιμα στοιχεία, καθώς εξαρτάται από τον αριθμό των αιτήσεων που θα εγκριθούν, το ύψος των επιμέρους παροχών και τα τυχόν αναδρομικά ποσά».

12. Κατόπιν τούτων, οι ως άνω εκθέσεις δεν είναι πλήρεις, καθόσον ουδείς υπολογισμός των δημοσιονομικών επιπτώσεων των προτεινόμενων δεύτερου και τρίτου άρθρων λαμβάνει χώρα. Ειδικότερα, παρά το γεγονός ότι η διοίκηση

ενδείκνυται, χάριν των συνταγματικά κατοχυρωμένων αρχών της δημοσιονομικής βιωσιμότητας και της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης (βλ. ΕλΣυν Μείζ. Ολ. 1312/2022), να διαθέτει στοιχεία για τον αριθμό των προσώπων που μπορούν δυνητικά να ωφεληθούν από τις εισαγόμενες ρυθμίσεις, ώστε να εκτιμήσει τις δημοσιονομικές επιπτώσεις τους (ΕλΣυν Ολ. Πρακτικά 4ης Ειδ. Συν. της 15.6.2026), ως προς το μεν δεύτερο άρθρο ουδεμία τοιαύτη αναφορά γίνεται, ενώ ως προς το εξεταζόμενο τρίτο άρθρο γίνεται απλώς αόριστη αναφορά σε «140 σχετικές αιτήσεις», χωρίς να εξειδικεύεται περαιτέρω εάν οι αιτήσεις αυτές αφορούν στη χορήγηση παροχών εντασσόμενων στην παρ. 1 ή στην παρ. 2 του προτεινόμενου άρθρου ή και στις δύο εξ αυτών ή εάν υπάρχουν και έτεροι δυνητικά ωφελούμενοι, οι οποίοι δεν έχουν υποβάλει εισέτι αιτήσεις για την καταβολή των εν λόγω χορηγιών/συντάξεων. Επιπροσθέτως, ως προς αμφότερα τα προτεινόμενα άρθρα δεν προσδιορίζεται ούτε το ύψος της δαπάνης που θα προκληθεί στον κρατικό προϋπολογισμό ή στον προϋπολογισμό του e-ΕΦΚΑ από τη μελλοντική καταβολή των θεσπιζομένων χορηγιών ή των δεύτερων ή αυξημένων συντάξεων ούτε αναφέρεται ο τρόπος με τον οποίο θα καλυφθεί η εν λόγω δαπάνη ούτε γίνεται ειδική αναφορά για το εάν η δαπάνη που θα διατεθεί για την κάλυψή τους είναι εντός των πλαισίων των δεσμευτικών ορίων του Πολυετούς Δημοσιονομικού Προγραμματισμού (ΠΔΠ) για τα έτη 2026-2029. Κατόπιν τούτων, δεν πληρούνται σε απόλυτο βαθμό οι επιταγές του άρθρου 75 παρ. 3 του Συντάγματος και 24 παρ. 5 περ. ε΄ του ν. 4270/2014 (βλ. ΕλΣυν Ολ. Πρακτικά της 4ης Ειδ. Συν. της 15.6.2026, 2ης Ειδ. Συν. της 6.4.2026, 1ης Ειδ. Συν. της 11.2.2026, πρβλ. ΕλΣυν Ολ. Πρακτικά 4ης Ειδ. Συν. της 27.9.2023, ΕλΣυν Ολ. 5ης Ειδ. Συν. της 12.12.2022, 5ης Ειδ. Συν. της 20.12.2021).

13. Ειδικότερα, με τις υπό εξέταση διατάξεις του δεύτερου άρθρου επιδιώκεται, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην οικεία αιτιολογική έκθεση, να διασφαλιστεί ότι με την εφαρμογή των νεοπαγών διατάξεων του άρθρου 91 του ν. 5322/2026 – η οποία, κατά τη διάταξη της παρ. 5 του ίδιου άρθρου του εν λόγω νόμου, άρχεται από την καταβολή των δικαιούμενων συντάξεων μηνός Σεπτεμβρίου 2026 και εφεξής – οι ήδη καταβαλλόμενες συντάξεις λόγω θανάτου δεν θα υπολείπονται των ποσών της 31.8.2026. Δεδομένου ότι στην οικεία αιτιολογική έκθεση αναφέρεται ασαφώς και αορίστως ότι σκοπείται η προστασία των ήδη καταβαλλόμενων λόγω θανάτου συντάξεων «ανεξαρτήτως των επιμέρους τεχνικών παραμέτρων ή συνδυαστικών εφαρμογών που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό τους», δεν προκύπτει με σαφήνεια η αναγκαιότητα της εισαγόμενης ρυθμίσεως. Ειδικότερα, δεν καθίσταται σαφές εάν η, άνευ της θεσπίσεως της προτεινόμενης ρυθμίσεως, καταβολή μειωμένης συντάξεως θα οφείλετο πράγματι σε αμιγώς τεχνικά ζητήματα και όχι, για παράδειγμα, εκ του λόγου ότι η από 1.9.2026 επαναφορά της συντάξεως λόγω θανάτου από το 35 % της αρχικής συντάξεως που δικαιούτο ή είχε δικαιωθεί ο θανών στο 70 % αυτής για όσους συνταξιούχους του Δημοσίου είχε πράγματι εφαρμοστεί η διάταξη της παρ.

5 του άρθρου 12 του ν. 4387/2016 (βλ. ΕλΣυν Ολ. Πρακτικά 5ης Ειδ. Συν. της 17.7.2026, σκ. 19) συνεπάγεται την εφαρμογή των σχετικών περί της Εισφοράς Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (ΕΑΣ) διατάξεων.

14. Περαιτέρω, οι υπό επεξεργασία διατάξεις της περ. α' της παρ. 1 του τρίτου άρθρου, με τις οποίες επιδιώκεται η επέκταση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος της χορηγίας και σε όσους απέκτησαν για πρώτη φορά την ιδιότητα του αιρετού Νομάρχη έχοντας, παράλληλα, συνολική πραγματική υπηρεσία αιρετού Νομάρχη, Δημάρχου, Προέδρου Κοινότητας, νομαρχιακού ή δημοτικού και κοινοτικού συμβούλου είκοσι (20) ετών, εκ των οποίων μία πλήρη τετραετία αιρετού Νομάρχη, Δημάρχου ή Προέδρου, ήτοι η χορήγηση σύνταξης στους αιρετούς του β΄ βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης με την ως άνω ιδιότητα, ακόμα και αν η παρεχόμενη συνολική εικοσαετής υπηρεσία τους αλλά και η ορισθείσα πλήρης τετραετία θητείας τους προέρχεται από την εκλογή τους σε διαφορετικά αιρετά αξιώματα είτε σε ΟΤΑ α΄ είτε/και σε ΟΤΑ β΄ βαθμού, εντάσσονται στο πλαίσιο της ρυθμιστικής εξουσίας του κοινού νομοθέτη να μεταβάλλει για το μέλλον κείμενες συνταξιοδοτικές διατάξεις, με τη διαμόρφωση, ειδικότερα των προϋποθέσεων και του τρόπου υπολογισμού των συντάξεων, κατ΄ αντικειμενικό τρόπο (πρβλ. ΕλΣυν Ολ. 1864/2019, σκ. VI). Παρίστανται δε δικαιολογημένες στο μέτρο που προβλέπουν την προσμέτρηση στον απαιτούμενο χρόνο εικοσαετούς υπηρεσίας του χρόνου θητείας σε θέση νομαρχιακού συμβούλου, συνεκτιμωμένου ότι για την προσμέτρηση της απαιτούμενης από τη διάταξη της περ. α' της παρ. 19 του άρθρου 4 του ν. 3513/2006 εικοσαετίας προσμετράται η θητεία σε θέση δημοτικού ή κοινοτικού συμβούλου και ότι ο νομοθέτης, εντός του περιθωρίου εκτιμήσεώς που διαθέτει για την οργάνωση των χορηγιών ως προς τους όρους και τις προϋποθέσεις καταβολής τους, έχει πάντως απονείμει δικαίωμα χορηγίας και στους αιρετούς Νομάρχες και τους προέδρους των Ν.Α.

15. Ωστόσο, ο τρόπος που επιχειρείται να θεσμοθετηθούν οι ως άνω διατάξεις, ήτοι μέσω της θεσπίσεως νέας ρυθμίσεως και όχι μέσω της τροποποιήσεως της υφιστάμενης διατάξεως της περ. α΄ της παρ. 19 του άρθρου 4 του ν. 3513/2006, ενδέχεται να έχει ως συνέπεια η εξεταζόμενη διάταξη κατά την εφαρμογή της να εγείρει ζητήματα παραβιάσεως της θεσπιζόμενης στο άρθρο 4 παρ. 1 του Συντάγματος αρχής της ισότητας – λαμβανομένου υπόψη ότι σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 80 παρ. 1 και 73 παρ. 2 του Συντάγματος, οι συνταξιοδοτικές διατάξεις πρέπει να ερμηνεύονται στενά και δεν επιτρέπεται με διασταλτική ερμηνεία ή ανάλογη ή επεκτατική εφαρμογή τους να διευρύνεται ο κύκλος των δικαιουμένων σύνταξης προσώπων ή να καθίστανται ευνοϊκότερες οι προϋποθέσεις αναγνώρισης του συνταξιοδοτικού δικαιώματος (ΕλΣυν Ολ. 550/2023, 1701/2022, 550/2017, 1516/2016, 3409/2014) – στο μέτρο που για τη θεμελίωση δικαιώματος καταβολής της μηνιαίας χορηγίας της εν λόγω διατάξεως του ν. 3513/2006, οι εκλεγέντες σε θέσεις Δημάρχου ή Προέδρου Κοινότητας δεν δύναται να προσμετρήσουν την πραγματική τους υπηρεσία σε θέση αιρετού

Νομάρχη ή νομαρχιακού συμβούλου (βλ. και ΕλΣυν Τρ. Τμ. 147/2026). Τούτο δε διότι οι υπό εξέταση διατάξεις αφορούν μόνο όσους διετέλεσαν σε θέσεις αιρετού Νομάρχη, η τοιαύτη δε διαφοροποίηση μεταξύ αυτών και των εκλεγέντων σε θέσεις Δημάρχων ή Προέδρων Κοινότητας δεν αιτιολογείται ειδικά στην οικεία αιτιολογική έκθεση (βλ. ΕλΣυν Ολ. Πρακτικά 4ης Ειδ.Συν. της 15.6.2026, σκ. 19, πρβλ. ΕλΣυν Ολ. Πρακτικά 1ης Ειδ.Συν. της 17.1.2024, σκ. 8 με περαιτέρω παραπομπές).

16. Επίσης, η αόριστη και ασαφής παραπομπή στον ισχύοντα ν. 4387/2016 αναφορικά με τον τρόπο υπολογισμού του ποσού της προτεινόμενης προς αναγνώριση χορηγίας ενδέχεται να δημιουργήσει ερμηνευτικές δυσχέρειες κατά την εφαρμογή των υπό εξέταση διατάξεων, λαμβάνοντας υπόψη το νέο σύστημα υπολογισμού συντάξεων, καθώς και τα οριζόμενα με τις μεταβατικές διατάξεις αυτού, αφής στιγμής οι δικαιούχοι αυτών θεμελιώνουν το σχετικό δικαίωμα μηνιαίας χορηγίας (εικοσαετή σχετική υπηρεσία), αλλά και συμπληρώνουν το απαιτούμενο όριο ηλικίας σε διαφορετικούς χρόνους (ήτοι σε σχέση με τον ν. 4387/2016 όσο και με την έναρξη ισχύος της προτεινόμενης διάταξης). Επιπλέον, η αοριστία αυτή δεν επιτρέπει να εκτιμηθεί εάν αποφεύγονται κίνδυνοι όπως η εισαγωγή διακρίσεων σε σχέση με τις κατηγορίες των δικαιούχων της περ. α΄ της παρ. 19 του άρθρου 4 του ν. 3513/2006, όσον αφορά τα ποσοστά αναπλήρωσης που τυχόν εφαρμόζονται κατά τον υπολογισμό του ανταποδοτικού τμήματος της σύνταξής τους κατ' άρθρο 8 του ν. 4387/2016. Οι ως άνω ερμηνευτικές δυσχέρειες και ο ανωτέρω κίνδυνος, οι οποίες έχουν ήδη επισημανθεί από την Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου (βλ. ΕλΣυν Ολ. Πρακτικά 4ης Ειδ. Συν. της 15.6.2026, σκ. 21), δεν αίρονται εκ μόνης της απαλείψεως από την προτεινόμενη διάταξη των λέξεων «όπως ισχύουν», οι οποίες υφίσταντο στην προγενεστέρα, ομοίου περιεχομένου διάταξη.

17. Επιπροσθέτως, με τις εισαγόμενες διατάξεις της περ. β' της παρ. 1 του τρίτου άρθρου προβλέπεται «ανάλογη εφαρμογή» των ως άνω ουσιαστικών ρυθμίσεων στους αιρετούς Περιφερειάρχες. Τοιουτοτρόπως, ωστόσο, θεσπίζεται νέα κατηγορία δικαιούχων της μηνιαίας χορηγίας της περ. α' της παρ. 19 του άρθρου 4 του ν. 3513/2006, η οποία δεν εναρμονίζεται με τη σαφή δικαιοπολιτική επιλογή του νομοθέτη περί της σταδιακής καταργήσεως της απονομής βουλευτικής συντάξεως ή χορηγίας και την προσμέτρηση της σχετικής θητείας στο συνολικό χρόνο υπηρεσίας ή ασφάλισης των βουλευτών και των αιρετών των ΟΤΑ αντίστοιχα (βλ. και κατωτέρω σκ. 20). Και ναι μεν οι Περιφερειάρχες δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της υποπαραγράφου Β1 α της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, κατά τη γραμματική διατύπωση αυτού, ωστόσο, δοθέντος ότι σε αυτό υπάγονται, πλην άλλων, οι Δήμαρχοι, η τοιαύτη διαφοροποίηση μεταξύ αιρετών α' και β' βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεν αποσαφηνίζεται στην αιτιολογική έκθεση επί του άρθρου αυτού. Ωσαύτως, δεν προβλέπεται σαφώς στη διάταξη αυτή ποιος είναι ο απαιτούμενος χρόνος

πραγματικής υπηρεσίας σε θέση αιρετού Νομάρχη, Δημάρχου ή Προέδρου Κοινότητας, και δη εάν για τη θεμελίωση δικαιώματος καταβολής χορηγίας από Περιφερειάρχη απαιτείται τουλάχιστον μία πλήρης τετραετία αιρετού Νομάρχη ή Δημάρχου ή Προέδρου αυτού, όπως απαιτεί η διάταξη της περ. α' της παρ. 1 του αυτού άρθρου, η οποία εφαρμόζεται «αναλόγως», ή όχι.

18. Επιπλέον, ειδικώς η πρόβλεψη ότι στην περίπτωση που προσμετρηθεί ο χρόνος ασφάλισης με την ιδιότητα του Περιφερειάρχη για τη συμπλήρωση της απαιτούμενης για την παροχή χορηγίας εικοσαετίας, ο χρόνος αυτός «δεν αξιοποιείται για τη θεμελίωση έτερου δικαιώματος» ενδέχεται να εγείρει κατά την εφαρμογή της ζητήματα παραβιάσεως της θεσπιζόμενης στο άρθρο 4 παρ. 1 του Συντάγματος αρχής της ισότητας, αφού, για παράδειγμα, ειδικώς οι Περιφερειάρχες δεν δύναται να αξιοποιήσουν συνταξιοδοτικώς παράλληλο χρόνο ασφάλισης ως αιρετοί και δημόσιοι υπάλληλοι ή λειτουργοί αντίστοιχα, σε αντίθεση με την εισαγόμενη ουσιαστική ρύθμιση της περ. α' της παρ. 2 του τρίτου άρθρου για τους λοιπούς αιρετούς των ΟΤΑ που έχουν καταστεί συνταξιούχοι του πρώην Δημοσίου μέχρι την 12.5.2016, σύμφωνα με την οποία ο χρόνος ασφάλισης υπό την ιδιότητά τους ως αιρετοί λογίζεται συντάξιμος ακόμη και στην περίπτωση που ο χρόνος αυτός συμπίπτει με χρόνο έτερης συντάξιμης υπηρεσίας στον πρώην Δημόσιο, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν καταβληθεί οι αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές και για τις δύο ιδιότητες. Επισημαίνεται δε ότι οι διατάξεις της παρ. 2 του τρίτου άρθρου αναφέρονται εν γένει σε όλους τους αιρετούς των ΟΤΑ, χωρίς να εξαιρούν από το πεδίο εφαρμογής των τους Περιφερειάρχες, όπερ δύναται να δημιουργήσει ερμηνευτικά ζητήματα κατά την εφαρμογή των επίμαχων διατάξεων.

19. Με τις διατάξεις της παρ. 2 του τρίτου άρθρου θεσμοθετούνται, κατά περίπτωση, οι προϋποθέσεις καταβολής δεύτερης σύνταξης ή οι προϋποθέσεις καταβολής δεύτερης ανταποδοτικής σύνταξης ή μίας αυξημένης τοιαύτης σε αιρετούς α' και β' βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης, οι οποίοι είτε είχαν καταστεί συνταξιούχοι του πρώην Δημοσίου πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016 (περ. α') είτε συνταξιοδοτούνται κατ' εφαρμογή του τελευταίου αυτού νόμου (περ. β'). Οι τιθέμενες ουσιαστικές ρυθμίσεις ασφαλώς εντάσσονται στην ευχέρεια του νομοθέτη να οργανώσει τους όρους και τις προϋποθέσεις του ειδικού συστήματος των χορηγιών των αιρετών α' και β' βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Ωστόσο, ούτε από τη γραμματική τους διατύπωση ούτε από την οικεία αιτιολογική έκθεση προκύπτει με σαφήνεια η συστηματική σχέση των προτεινόμενων διατάξεων με τη διάταξη του δεύτερου εδαφίου της παρ. 14 του άρθρου 58 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα, δυνάμει της οποίας εξαιρούνται από τους περιορισμούς των διατάξεων των άρθρων 8-13 του άρθρου 58 του ίδιου Κώδικα (περί συρροής συντάξεων από το Δημόσιο Ταμείο) μόνο χορηγίες δημάρχων και προέδρων κοινοτήτων, που είχαν αποχωρήσει από την υπηρεσία τους μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1984. Πράγματι, οι προτεινόμενες ρυθμίσεις επηρεάζουν ή τροποποιούν ουσιωδώς τον τρόπο εφαρμογής της εν λόγω διατάξεως του Συνταξιοδοτικού Κώδικα, χωρίς όμως να

την τροποποιούν ευθέως ή να περιέχουν αναδιατύπωση του περιεχομένου της. Τούτο δεν συνάδει με τις αρχές της καλής νομοθέτησης, καθώς μπορεί να δημιουργήσει ερμηνευτικές ασάφειες και να επιφέρει σύγχυση, καθιστώντας δυσχερή την εφαρμογή των προτεινόμενων ρυθμίσεων από τη συνταξιοδοτική διοίκηση. Για λόγους, ως εκ τούτου, ασφάλειας, σαφήνειας και προβλεψιμότητας, ενδείκνυται να τροποποιηθούν και αναδιατυπωθούν και οι διατάξεις του Συνταξιοδοτικού Κώδικα που επηρεάζονται από τις υπό ψήφιση ρυθμίσεις (πρβλ. ΕλΣυν Ολ. Πρακτικά 5ης Ειδ. Συν. της 17.7.2026, βλ. πάντως ΕλΣυν Τρ. Τμ. 784/2026, σκ. 23, σύμφωνα με την οποία «μετά την από 1.1.2017 έναρξη λειτουργίας του ΕΦΚΑ, οπότε η αρμοδιότητα πληρωμής των χορηγιών που είχαν κανονισθεί ή επρόκειτο να κανονισθούν στους εκλεγέντες προ της ισχύος του ν. 4093/2012 δημάρχους ή προέδρους κοινοτήτων περιήλθε πλέον από το Δημόσιο Ταμείο στον ΕΦΚΑ (και ήδη e-ΕΦΚΑ), δεν τυγχάνει εφαρμογής ο απαγορευτικός κανόνας του άρθρου 58 παρ. 8, 14 και 15 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα τόσο για εκείνους στους οποίους είχε ήδη εκκινήσει η πληρωμή της χορηγίας όσο και εκείνους στους οποίους η κανονισθείσα χορηγία δεν ήταν εισέτι πληρωτέα λόγω μη συμπλήρωσης του οικείου ορίου ηλικίας. Ως εκ τούτου, οι ανωτέρω χορηγιούχοι δικαιούνται, από 1.1.2017 ή από τον κατά περίπτωση μεταγενέστερο χρόνο συμπλήρωσης του ορίου ηλικίας, στην καταβολή της κανονισθείσας χορηγίας παραλλήλως με την έτερη σύνταξή τους από τον ΕΦΚΑ, ήδη e-ΕΦΚΑ»).

20. Περαιτέρω, ενώ όσον αφορά στα πρόσωπα που είχαν ήδη καταστεί συνταξιούχοι του πρώην Δημοσίου πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016 ο χρόνος ασφάλισης υπό την ιδιότητα αιρετού ΟΤΑ ρητώς ορίζεται ως συντάξιμος, υπό την προϋπόθεση της καταβολής ασφαλιστικών εισφορών και για την ιδιότητα αυτή και για την ιδιότητα του δημοσίου λειτουργού ή υπαλλήλου, σε όσους συνταξιοδοτούνται κατ' εφαρμογή του τελευταίου αυτού νόμου έχοντας διανύσει χρόνο ασφάλισης αφενός ως αιρετοί α' και β' βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης και αφετέρου ως δημόσιοι υπάλληλοι ή λειτουργοί θεσμοθετείται η δυνατότητα καταβολής δεύτερης ανταποδοτικής συντάξεως ή μίας αυξημένης τοιαύτης μόνο εφόσον ο χρόνος ασφάλισης «είναι συντάξιμος και για τις δύο υπηρεσίες». Ωστόσο, ούτε από τη γραμματική διατύπωση των διατάξεων των περ. α' και β' της παρ. 2 του άρθρου τρίτου ούτε από την οικεία αιτιολογική έκθεση προκύπτει ο λόγος της διαφορετικής μεταχείρισης των δύο αυτών περιπτώσεων, ιδίως δε εάν αυτή οφείλεται, για παράδειγμα, α) στις διατάξεις της περ. α' της παρ. 3 του άρθρου 14 του ν. 3865/2010 (δυνάμει της οποίας τα αιρετά όργανα των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, με εξαίρεση τους προέδρους νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων, τους νομάρχες, τους δημάρχους, και τους προέδρους Κοινοτήτων, που επιλέγουν την καταβολή των εξόδων παράστασης αντί των αποδοχών της οργανικής τους θέσης, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου 8 του ν. 3833/2010, εξακολουθούν να διέπονται από το ασφαλιστικό καθεστώς των φορέων κύριας και επικουρικής ασφάλισης, πρόνοιας και υγειονομικής περίθαλψης, που είχαν πριν

την εκλογή τους, οπότε και ο χρόνος θητείας τους, ως αιρετών οργάνων, θεωρείται ως πραγματική και συντάξιμη υπηρεσία στη θέση από την οποία προέρχονται) και β) στις διατάξεις της υποπαραγράφου Β1 α και ζ της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, (δυνάμει των οποίων, πλην άλλων, i) καταργείται η χορηγία για όσα πρόσωπα αποκτούν την ιδιότητα του δημάρχου από την επομένη έναρξης της ισχύος του ανωτέρω νόμου (12.11.2012) και προβλέπεται ότι τα έτη της θητείας αυτών ως δημάρχων προσμετρώνται στο συνολικό χρόνο ασφάλισής τους, με αποτέλεσμα οι εκλεγέντες για πρώτη φορά μετά τον ν. 4093/2012 δήμαρχοι να διατηρούν αποκλειστικά, ως προς το συνταξιοδοτικό τους καθεστώς, την ιδιότητα του ασφαλισμένου σε κάποιο πρώην ταμείο ασφάλισης ή στο Δημόσιο (ΕλΣυν Ολ. 269/2025) και ii) ορίζεται ότι οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 14 του ν. 3865/2010, από 1.1.2011 έχουν εφαρμογή για τα πρόσωπα της παρ. 1 του άρθρου 93 του ν. 3852/2010, με εξαίρεση τους δημάρχους, καθώς και για τα πρόσωπα του άρθρου 182 του ίδιου ως άνω νόμου, τα οποία λαμβάνουν αντιμισθία). Ούτε, εξάλλου, καθίσταται σαφής η συστηματική ένταξη των προτεινόμενων αυτών ρυθμίσεων στο υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο, όπως για παράδειγμα η σχέση τους με τις προαναφερθείσες διατάξεις των ν. 3865/2010 και 4093/2012, στοιχείο που κρίνεται σκόπιμο να αποσαφηνιστεί νομοτεχνικά προς αποφυγή ερμηνευτικών αμφισβητήσεων.

21. Πέραν τούτων, η θεμιτή μεταβολή των απόψεων του νομοθέτη τόσο για τη θέσπιση νέας κατηγορίας δικαιούχων της χορηγίας της περ. α’ της παρ. 19 του άρθρου 4 του ν. 3513/2006 (αιρετοί ΟΤΑ β’ βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης) όσο και για τη χορήγηση, κατά περίπτωση, δεύτερης ή αυξημένης συντάξεως οφείλει να συνοδεύεται από την αποτύπωση των δημοσιονομικών επιπτώσεών της και συγκεκριμένα τον κατ’ ελάχιστον υπολογισμό της προκαλούμενης δαπάνης (βλ. ΕλΣυν Ολ. Πρακτικά 4ης Ειδ. Συν. της 15.6.2026, σκ. 20, 1ης Ειδ. Συν. της 17.1.2024, σκ. 8). Στην προκειμένη δε περίπτωση η συνοδεύουσα το εξεταζόμενο τρίτο άρθρο εισηγητική έκθεση οικονομικών επιπτώσεων, λόγω αφενός των ελλείψεων που αναφέρθηκαν στη σκέψη 12 και αφετέρου της πρόδηλης μη χρήσης επιστημονικών μεθόδων για την παραγωγή επαρκών δημοσιονομικών προβλέψεων, έχει ως αποτέλεσμα το Ελεγκτικό Συνέδριο να μη δύναται να εκτιμήσει τις δημοσιονομικές επιπτώσεις της εισαγόμενης ρύθμισης και ούτω να μη μπορεί εν τοις πράγμασι να επιτελέσει τον ρόλο του περί της διαφωτίσεως της Βουλής, ώστε να προληφθεί η ψήφιση διατάξεων με μακροχρόνιες δημοσιονομικές συνέπειες, οι οποίες δύνανται να οδηγήσουν στην ανατροπή των οικονομικών προβλέψεων του φορέα απονομής συντάξεων και να θέσουν υπό διακινδύνευση τη δημοσιονομική βιωσιμότητα αυτού (βλ. ΕλΣυν Ολ. Πρακτικά 4ης Ειδ. Συν. της 15.6.2026, σκ. 20, πρβλ. ΕλΣυν Ολ. πρακτικά 2ης Ειδ. Συν. της 25.5.2020, σκ. 17). Πολλώ δε μάλλον που σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία, οι βασικοί δημογραφικοί δείκτες για τη Χώρα μας βαίνουν συνεχώς επιδεινούμενοι, κάτι που αναμένεται να δοκιμάσει τις αντοχές του συστήματος δημόσιας ασφάλισης μελλοντικά τόσο στο πεδίο της

βιωσιμότητάς του όσο και στο επίπεδο της επάρκειας των χορηγούμενων παροχών (βλ. την έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου για τη Δημοσιονομική Βιωσιμότητα έτους 2024, σκ. 4, η οποία περιλαμβάνεται στο κεφάλαιο Γ του τρίτου μέρους της Ετήσιας Έκθεσης 2005 και δη στις σελ. 49 έως 54 αυτής. Ειδικά ως προς τους δημογραφικούς δείκτες, βλ. επίσης την Έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη γήρανση του πληθυσμού, διαθέσιμη σε https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/65373d1f-3667-4326-ae65-644f740fd67d_en?filename=ip347_en.pdf).

22. Τέλος, στην οικεία αιτιολογική έκθεση δεν αιτιολογείται για ποιο λόγο προκρίνεται η ημερομηνία 20.4.2022 ως χρόνος ενάρξεως των οικονομικών αποτελεσμάτων από την εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 2 του τρίτου άρθρου και ιδίως εάν ο προτεινόμενος αυτός χρόνος ενάρξεως σχετίζεται με την 38113/20.4.2022 εγκύκλιο του Υπουργείου Εργασίας (ΑΔΑ: 6ΔΗΡ46ΜΤΛΚ-ΚΔΜ), η οποία, ωστόσο, συνιστά απλώς εσωτερικό έγγραφο της διοίκησης χωρίς καμία κανονιστική ισχύ.

23. Παρατηρούμε, τέλος, ότι συνεχίζεται η τάση του συνταξιοδοτικού νομοθέτη να θεσπίζει συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις με τρόπο αποσπασματικό, γεγονός που δεν συνάδει με τις αρχές της καλής νομοθέτησης και δεν διασφαλίζει την τήρηση στο συνταξιοδοτικό δίκαιο αρχών του κράτους δικαίου ως η ισότητα μεταχείρισης όμοιων περιπτώσεων (ΕλΣυν Ολ. Πρακτικά 3ης Ειδ. Συν. της 25.5.2026, 2ης Ειδ. Συν. της 6.4.2026, 3ης Ειδ. Συν. της 3.4.2023).»

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ
Η ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Η Σύμβουλος Ιουλία Παπαθεοδώρου, μέλος του Όγδοου Τμήματος, παρουσίασε σχέδιο γνωμοδότησης, αναφορικά με τις προτεινόμενες διατάξεις, το οποίο επεξεργάστηκε το ανωτέρω Τμήμα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 10 παρ. 1, 27 περ. α΄ και 56 παρ. 1 του Οργανικού Νόμου του Ελεγκτικού Συνεδρίου (ν. 4820/2021, Α΄ 130), όπως ισχύουν, και ενέκρινε σε διάσκεψή του, η οποία έλαβε χώρα στις 17 Νοεμβρίου 2026.

Επακολούθησε συζήτηση μεταξύ των μελών της Μείζονος Ολομέλειας, τα οποία ενέκριναν την κάτωθι γνωμοδότηση.

Η γνωμοδότηση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου

Ι. Επί του παραδεκτού της υπαγωγής των προτεινόμενων διατάξεων για γνωμοδότηση

1. Από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 73 παρ. 2, 74 και 75 παρ. 1 του Συντάγματος συνάγεται ότι τα νομοσχέδια, που υποβάλλονται προς γνωμοδότηση στο Ελεγκτικό Συνέδριο πρέπει να έχουν συνταξιοδοτικές συνέπειες εξ αυτών που καθιδρύουν την κατά το άρθρο 73 παρ. 2 γνωμοδοτική αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου και να συνοδεύονται υποχρεωτικά από την οικεία αιτιολογική έκθεση και την οικεία έκθεση οικονομικών επιπτώσεων, εφόσον εξ αυτών προκαλείται δαπάνη σε βάρος του προϋπολογισμού του Φορέα απονομής συντάξεων. Ήδη ο κοινός νομοθέτης προβλέπει στη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του ν. 4820/2021 ότι τέτοια νομοσχέδια που καθιδρύουν την γνωμοδοτική αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου είναι αυτά που αφορούν σε «συντάξεις ή αναγνώριση υπηρεσίας για την παροχή δικαιώματος σύνταξης», ως εκ τούτου, αυτά που, εκ του αποτελέσματος, έχουν συνταξιοδοτικές συνέπειες (βλ. Πρακτικά της 4ης Ειδικής Συνεδρίασης της Μείζονος Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 15.6.2026, σκ. 15, καθώς και της 5ης Ειδικής Συνεδρίασης της Μείζονος Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 22.11.2023, σκ. 3, με περαιτέρω παραπομπές).

2. Εξάλλου, δοθέντος ότι η άσκηση των γνωμοδοτικών αρμοδιοτήτων του Ελεγκτικού Συνεδρίου επεκτείνεται, σύμφωνα με τα ρητώς οριζόμενα στο άρθρο 98 παρ.1 περ. δ΄ του Συντάγματος, και σε κάθε άλλο θέμα που ορίζει ο νόμος, το Ελεγκτικό Συνέδριο παραδεκτώς κατά το άρθρο 56 παρ. 2 του ν. 4820/2021 γνωμοδοτεί και για προτεινόμενες διατάξεις, οι οποίες, αν και δεν έχουν συνταξιοδοτικό κατά την ως άνω συνταγματική έννοια χαρακτήρα, εισάγουν ρυθμίσεις που συνεπάγονται σημαντικές επιπτώσεις στη βιωσιμότητα του δημόσιου συστήματος ασφάλισης λόγω αφενός της το πρώτον θέσπισης μεγάλων σε έκταση και σημασία μεταρρυθμίσεων που αφορούν στη φύση, δομή ή λειτουργία του δημόσιου συστήματος ασφάλισης, ή σε σημαντικό αριθμό συνταξιούχων ή ασφαλισμένων ή κατηγοριών αυτών και αφετέρου λόγω της πρόκλησης με το αντικείμενο των ρυθμίσεών τους σημαντικών αυξήσεων στις δαπάνες ή στα έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού ή των προϋπολογισμών των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης (βλ. Πρακτικά της 5ης Ειδικής Συνεδρίασης της Μείζονος Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 22.11.2023, σκ. 4).

3. Στην προκειμένη περίπτωση, οι ρυθμίσεις των άρθρων πρώτου (περί της διαδικασίας έναρξης και λήξης ασφάλισης μελών νομικών προσώπων στον e-ΕΦΚΑ) και τέταρτου (περί υπαγωγής στην επικουρική ασφάλιση του Ενιαίου Οργανισμού Επικουρικής Ασφαλίσεως και Περιθάλψεως δραστηριοποιούμενων σε Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και Ψυχαγωγίας) δεν υπάγονται στην εκ του Συντάγματος προβλεπόμενη γνωμοδοτική αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Τούτο διότι ούτε από το κείμενό τους ούτε από τις αιτιολογικές τους εκθέσεις προκύπτει ότι οι διατάξεις αυτές αναφέρονται οπωσδήποτε σε απονομή κύριας σύνταξης ή σε προϋποθέσεις θεμελίωσης δικαιώματος κύριας σύνταξης ή αναγνώρισης προϋπηρεσίας ως συντάξιμης σύμφωνα με τη νομοθεσία που ρυθμίζει το ειδικό συνταξιοδοτικό καθεστώς των δημοσίων λειτουργών και υπαλλήλων και όσων εξομοιώνονται συνταξιοδοτικά με αυτούς. Περαιτέρω, οι υπό εξέταση ρυθμίσεις ούτε με βάση τη διάταξη του άρθρου 56 παρ. 2 του ν. 4820/2021 εισάγονται παραδεκτώς προς γνωμοδότηση. Τούτο, διότι οι διατάξεις αυτές συμπληρώνουν υφιστάμενες ρυθμίσεις και δεν θεσπίζουν το πρώτον ουσιώδεις και μείζονες, ως προς την έκταση και τη σημασία τους, μεταρρυθμίσεις στο δημόσιο σύστημα ασφάλισης εν γένει ή σε επιμέρους κλάδους, τομείς ή λειτουργίες αυτού. Εξάλλου, ούτε από την εφαρμογή τους προκαλείται αποδεδειγμένα σημαντική δημοσιονομική επίπτωση στον κρατικό προϋπολογισμό ή στον προϋπολογισμό του e-ΕΦΚΑ. Ειδικότερα, στην από 29.10.2026 εισηγητική έκθεση οικονομικών επιπτώσεων του άρθρου 24 παρ. 5 του ν. 4270/2014 διαλαμβάνεται, ως προς το άρθρο πρώτο, ότι: «Οι εν λόγω διατάξεις ρυθμίζουν την έναρξη και λήξη της ασφάλισης μελών, εταίρων και διαχειριστών νομικών προσώπων στον e-ΕΦΚΑ, καθώς και την αυτεπάγγελτη εγγραφή και κατάταξή τους σε ασφαλιστικές κατηγορίες. Η εφαρμογή τους ενδέχεται να επιφέρει μεταβολές στα έσοδα του φορέα από ασφαλιστικές εισφορές, ενώ δεν προκύπτει άμεση δαπάνη, πέραν τυχόν κόστους προσαρμογής των πληροφοριακών του συστημάτων» και ως προς το άρθρο τέταρτο ότι: «Η υπαγωγή στην ασφάλιση του ΕΔΟΕΑΠ διευρύνεται, υπό προϋποθέσεις, ώστε να περιλαμβάνει ιδιοκτήτες, εταίρους και μετόχους επιχειρήσεων Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης που απασχολούν λιγότερα από πέντε (5) άτομα. Η διεύρυνση αυτή ενδέχεται να επιφέρει πρόσθετα έσοδα από ασφαλιστικές εισφορές, αλλά και πρόσθετες δαπάνες ασφαλιστικών παροχών στον προϋπολογισμό του ΕΔΟΕΑΠ, χωρίς άμεση επιβάρυνση του προϋπολογισμού του ΥΠΕΚΑ» (πρβλ. Πρακτικά της 5ης Ειδικής Συνεδρίασης της Μείζονος Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 22.11.2023, σκ. 5).

4. Με δεδομένα αυτά, εφόσον με τις ως άνω εξεταζόμενες διατάξεις των άρθρων πρώτου και τέταρτου δεν καθιδρύεται η κατά τα άρθρα 73 παρ. 2 και 98 παρ. 1 περ. δ΄ του Συντάγματος υποχρεωτική γνωμοδοτική αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, όπως αυτή εξειδικεύεται και οριοθετείται στις διατάξεις του άρθρου 10 παρ. 1 του ν. 4820/2021, ούτε συντρέχουν οι προβλεπόμενες στο άρθρο 56 παρ. 2

του ανωτέρω νόμου προϋποθέσεις για την εκφορά γνωμοδότησης επί αυτών, ως διατάξεων που επάγονται σημαντικές επιπτώσεις στη βιωσιμότητα του δημόσιου συστήματος ασφάλισης, δεν υφίσταται νόμιμος λόγος επεξεργασίας τους και έκδοσης γνωμοδότησης ως προς την ουσία των επιμέρους ρυθμίσεων που θεσπίζουν (πρβλ. Πρακτικά της 5ης Ειδικής Συνεδρίασης της Μείζονος Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 22.11.2023, σκ. 6).

5. Αντιθέτως, οι διατάξεις των άρθρων δεύτερου και τρίτου, ενόψει του περιεχομένου και των αιτιολογικών τους εκθέσεων, όπως αυτά θα εκτεθούν ειδικότερα κατωτέρω, παραδεκτώς εισάγονται ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου προς επεξεργασία και έκδοση γνωμοδότησης, καθόσον οι διατάξεις αυτές αναφέρονται σε απονομή κύριας σύνταξης ή σε προϋποθέσεις θεμελίωσης δικαιώματος κύριας σύνταξης ή αναγνώρισης προϋπηρεσίας ως συντάξιμης σύμφωνα με τη νομοθεσία που ρυθμίζει το ειδικό συνταξιοδοτικό καθεστώς των δημοσίων λειτουργών και υπαλλήλων και όσων εξομοιώνονται συνταξιοδοτικά με αυτούς. Εξάλλου, ως προς το άρθρο δεύτερο του εξεταζόμενου σχεδίου, επί της συναφούς διάταξης ήδη του άρθρου 91 του ν. 5322/2026 (Α΄ 117), εκδόθηκαν τα Πρακτικά της 5ης Ειδικής Συνεδρίασης της Ολομέλειας (Β΄ Θερινό Τμήμα) του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 17.7.2026, ενώ ως προς το άρθρο τρίτο του εξεταζόμενου σχεδίου, επί εν μέρει ομοίου περιεχομένου σχεδίου διάταξης εκδόθηκαν τα Πρακτικά της 4ης Ειδικής Συνεδρίασης της Μείζονος Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 15.6.2026.

ΙΙ. Γενικές παρατηρήσεις επί των άρθρων δεύτερου και τρίτου

6. Η γνωμοδότηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου έχει διπλή λειτουργία στην έννομη τάξη. Αυτή αφενός αποσκοπεί στη διατύπωση παρατηρήσεων από νομοτεχνική άποψη και με γνώμονα τις αρχές της καλής νομοθέτησης καθώς και στον έλεγχο της συμβατότητας των προς ψήφιση διατάξεων με τις συνταγματικές διατάξεις καθώς και τις υπερκείμενης τυπικής ισχύος διατάξεις για τη διευκόλυνση του έργου της Βουλής, αφετέρου στη διαφώτιση αυτής ώστε να προληφθεί η ψήφιση διατάξεων με μακροχρόνιες δημοσιονομικές συνέπειες, οι οποίες δύνανται να οδηγήσουν στην ανατροπή των οικονομικών προβλέψεων του φορέα απονομής συντάξεων και να θέσουν υπό διακινδύνευση τη δημοσιονομική βιωσιμότητα αυτού (βλ. Πρακτικά της 4ης Ειδικής Συνεδρίασης της Μείζονος Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 15.6.2026, σκ. 16, με περαιτέρω παραπομπές).

7. Συναφώς, επισημαίνεται ότι, κατά το άρθρο 73 παρ. 2 εδάφιο τελευταίο του Συντάγματος, τα συνταξιοδοτικά νομοσχέδια απαιτείται να είναι ειδικά, ενώ δεν επιτρέπεται κατ’ αρχήν η παρείσφρηση συνταξιοδοτικών διατάξεων σε μη ειδικό νόμο, νόμο, δηλαδή, που αποσκοπεί στη ρύθμιση άλλων θεμάτων, μη συνταξιοδοτικών. Στην επιταγή αυτή του Συντάγματος συμμορφώνεται ο νομοθέτης και όταν οι θεσπιζόμενες συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις ενταχθούν σε

ιδιαίτερο κεφάλαιο νομοσχεδίου περιέχοντος και άλλες ρυθμίσεις, προσέτι δε, στον τίτλο του νομοθετήματος αυτού, γίνει ειδική αναφορά στις συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις που αυτό περιλαμβάνει (βλ. Πρακτικά της 4ης Ειδικής Συνεδρίασης της Μείζονος Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 15.6.2026, σκ. 18, με περαιτέρω παραπομπές). Κατ' ακολουθίαν, πρέπει το νομοθέτημα, εντός του οποίου θα περιληφθούν οι υπό γνωμοδότηση διατάξεις, να συμμορφώνεται με τις ως άνω απαιτήσεις.

8. Περαιτέρω, η Ολομέλεια υπενθυμίζει ότι στον ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α΄ 133) ορίζεται, στο πλαίσιο του Μέρους Γ΄ «Λειτουργία Επιτελικού Κράτους» και δη του Κεφαλαίου Γ΄ αυτού «Νομοπαρασκευαστική Διαδικασία και Καλή Νομοθέτηση», στο άρθρο 57 ότι: «1. Για τους σκοπούς του παρόντος Κεφαλαίου: (α) Ρύθμιση είναι κάθε νομοσχέδιο, προσθήκη ή τροπολογία και κάθε πράξη ή απόφαση, η οποία περιέχει γενικούς και απρόσωπους κανόνες δικαίου. (β) Καλή Νομοθέτηση είναι η πολιτική διαμόρφωσης αρχών και μέσων για τη βελτίωση της ποιότητας των ρυθμίσεων και των διαδικασιών παραγωγής τους. (γ) Ρυθμιστική διακυβέρνηση είναι ο ρυθμιστικός προγραμματισμός και η τήρηση των αρχών Καλής Νομοθέτησης κατά τη σύνταξη, θέσπιση και εφαρμογή των ρυθμίσεων, καθώς και η λήψη μέτρων πολιτικής για την προώθησή τους. (δ) Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης είναι το έγγραφο στο οποίο αποτυπώνεται η αναγκαιότητα της ρύθμισης, καθώς και το σύνολο των οικονομικών, κοινωνικών και άλλων συνεπειών. […]», στο άρθρο 58 ότι: «1. Η ποιότητα των ρυθμίσεων διασφαλίζεται με την τήρηση των αρχών καλής νομοθέτησης, όπως είναι ιδίως: (α) η αναλογικότητα (καταλληλότητα, αναγκαιότητα, εύλογη σχέση μέσου και σκοπού), (β) η απλότητα και η σαφήνεια του περιεχομένου των ρυθμίσεων, (γ) η αποφυγή αντιφατικών ρυθμίσεων ή ρυθμίσεων που αποκλίνουν από τη γενική πολιτική, (δ) η αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα της ρύθμισης, […] (ζ) η ασφάλεια δικαίου […] 2. Οι αρχές της καλής νομοθέτησης εφαρμόζονται: (α) κατά την κατάρτιση σχεδίων και προτάσεων νόμων, καθώς και κανονιστικών πράξεων, […]» και στο άρθρο 59 ότι: «[…] 3. Σε περίπτωση νομοθετικής μεταβολής, κατά την οποία αντικαθίστανται, τροποποιούνται, προστίθενται ή παρεμβάλλονται άρθρα, παράγραφοι, λέξεις ή καταργούνται ισχύουσες διατάξεις, αναφέρεται ολόκληρο το άρθρο ή Κεφάλαιο, όπως διαμορφώνεται τελικά. Επίσης, δεν επιτρέπονται: (α) η αόριστη παραπομπή σε άλλες διατάξεις, οι οποίες πρέπει να αναφέρονται ρητά και συγκεκριμένα και (β) οι παρεκκλίσεις από πάγιες ή πρόσφατες διατάξεις χωρίς αποχρώντα λόγο.[…]» Προς εκπλήρωση των σκοπών που προαναφέρθηκαν (σκ. 6) και ενόψει των στοιχείων που υποβάλλονται ενώπιόν της, η Ολομέλεια είναι αρμόδια να γνωμοδοτεί και ως προς τη συμβατότητα των εκάστοτε εξεταζόμενων ρυθμίσεων με τις προαναφερθείσες αρχές και καλές πρακτικές νομοθέτησης, οι οποίες

άλλωστε αποτελούν θετό δίκαιο και συμβάλλουν στην ομοιόμορφη ερμηνεία και ευχερέστερη εφαρμογή των διατάξεων (βλ. συναφώς Πρακτικά της 2ης Ειδικής Συνεδρίασης της Μείζονος Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 12.6.2024, σκ. 8, της 1ης Ειδικής Συνεδρίασης της Μείζονος Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 17.1.2024, σκ. 10 και της 4ης Ειδικής Συνεδρίασης της Μείζονος Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 27.9.2023, σκ. 13).

ΙΙΙ. Ειδικές παρατηρήσεις επί του άρθρου δεύτερου

9. Στην αιτιολογική έκθεση του άρθρου δεύτερου διαλαμβάνεται ότι: «Με την προτεινόμενη διάταξη συμπληρώνεται το πλαίσιο προστασίας των δικαιούχων σύνταξης λόγω θανάτου που θεσπίστηκε με το άρθρο 91 του ν. 5322/2026 (Α΄ 117), στο πλαίσιο της διασφάλισης της της σταθερότητας τουλάχιστον των ήδη καταβαλλόμενων ποσών στους δικαιούχους συντάξεων λόγω θανάτου μετά την έναρξη ισχύος του νέου πλαισίου. Ειδικότερα, προβλέπεται ότι τα ποσά των ήδη καταβαλλόμενων συντάξεων λόγω θανάτου, όπως αυτά διαμορφώνονται κατ' εφαρμογή του άρθρου 91 του ν. 5322/2026, δεν μπορούν να υπολείπονται των αντίστοιχων ποσών που είχαν διαμορφωθεί την 31η Αυγούστου 2026. Με τη ρύθμιση αυτή διασφαλίζεται ότι η εφαρμογή των νέων διατάξεων πραγματοποιείται με πλήρη προστασία του ύψους των ήδη καταβαλλόμενων συντάξεων, ανεξαρτήτως των επιμέρους τεχνικών παραμέτρων ή συνδυαστικών εφαρμογών που λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό τους και διασφαλίζεται ότι οι προβλεπόμενες ευνοϊκές ρυθμίσεις για τους δικαιούχους συντάξεων λόγω θανάτου εφαρμόζονται χωρίς να θίγεται το επίπεδο των ποσών που ήδη καταβάλλονταν στους δικαιούχους. Ταυτόχρονα ενισχύονται η ασφάλεια δικαίου, η προβλεψιμότητα και η εμπιστοσύνη των δικαιούχων στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης».

10. Περαιτέρω, επί του ίδιου άρθρου, στην από 29.10.2026 εισηγητική έκθεση οικονομικών επιπτώσεων του άρθρου 24 παρ. 5 του ν. 4270/2014 διαλαμβάνεται ότι: «Η προτεινόμενη ρύθμιση διασφαλίζει ότι οι ήδη καταβαλλόμενες συντάξεις λόγω θανάτου δεν θα υπολείπονται των ποσών της 31ης Αυγούστου 2026. Από την εφαρμογή της δύναται να προκληθεί πρόσθετη δαπάνη σε βάρος του προϋπολογισμού του e-ΕΦΚΑ, εφόσον τα ποσά που προκύπτουν από την εφαρμογή του άρθρου 91 του ν. 5322/2026 είναι χαμηλότερα. Εκτιμάται επιβάρυνση περιορισμένου ύψους, καθώς η διάταξη αφορά σε διορθωτικές και όχι ουσιώδεις αλλαγές. Η ρύθμιση εφαρμόζεται στις δικαιούμενες συντάξεις μηνός Σεπτεμβρίου 2026 και εφεξής, σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις του σχεδίου νόμου».

11. Ως προς τους λόγους και το ιστορικό θέσπισης της διάταξης του άρθρου 91 του ν. 5322/2026, η οποία συνιστά διάταξη αναφοράς για το παρόν άρθρο, η Ολομέλεια παραπέμπει, προς αποφυγή επαναλήψεων (πρβλ. Πρακτικά της 3ης Ειδικής

Συνεδρίασης της Μείζονος Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 4.11.2024, σκ. 1-4, καθώς και της 2ης Ειδικής Συνεδρίασης της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 8.5.2017, επί της τρίτης παραγράφου) στα Πρακτικά της 5ης Ειδικής Συνεδρίασης της Ολομέλειας (Β΄ Θερινό Τμήμα) του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 17.7.2026.

12. Περαιτέρω, επί του παρόντος άρθρου, η Ολομέλεια παρατηρεί ότι, από το κείμενο της διάταξης, την αιτιολογική έκθεση και την προαναφερθείσα εισηγητική έκθεση οικονομικών επιπτώσεων:

12.1. δεν προκύπτει, με συγκεκριμένα στοιχεία, αν η εν λόγω διάταξη μεταβάλλει, και με ποιον τρόπο, τα δεδομένα και τις παραδοχές (και δη ως προς τη δαπάνη) επί των οποίων εκδόθηκαν τα προαναφερθέντα Πρακτικά της 5ης Ειδικής Συνεδρίασης της Ολομέλειας (Β΄ Θερινό Τμήμα) του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 17.7.2026. Βάσει των διευκρινίσεων που παρασχέθηκαν με το προαναφερθέν από 12.11.2026 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, δεν μεταβάλλονται τα ανωτέρω δεδομένα και παραδοχές. Ελλείψει ειδικότερων στοιχείων, η Ολομέλεια δεν δύναται να προβεί σε περαιτέρω παρατηρήσεις.

12.2. δεν προκύπτουν με σαφήνεια οι λόγοι εισαγωγής της ρύθμισης και δη οι «επιμέρους τεχνικές παράμετροι ή συνδυαστικές εφαρμογές που λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό» των συντάξεων και δικαιολογούν τη θέσπιση της ρύθμισης. Βάσει των διευκρινίσεων που παρασχέθηκαν με το προαναφερθέν από 12.11.2026 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, αλλαγή κλιμακίου Ειδικής Εισφοράς Αλληλεγγύης (ΕΑΣ), για παράδειγμα, θα μπορούσε να οδηγήσει σε υψηλότερο ποσοστό παρακράτησης. Κατά την κρίση της Ολομέλειας, και προς αποφυγή δυσχερειών ερμηνείας και εφαρμογής της ρύθμισης, ενδείκνυται όπως, στην Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης (ΑΣΥΡ) του σχεδίου νόμου, εξειδικευθούν περαιτέρω οι λόγοι εισαγωγής της ρύθμισης, ιδίως δε τα θέματα που αφορούν σε τεχνικές παραμέτρους ή συνδυαστικές εφαρμογές που λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό των συντάξεων.

12.3. δεν προκύπτει για ποιον λόγο επιλέχθηκε η 31.8.2026 ως χρονικό σημείο αναφοράς για το ύψος των καταβαλλόμενων συντάξεων. Βάσει των διευκρινίσεων που παρασχέθηκαν με το προαναφερθέν από 12.11.2026 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, η εν λόγω ημερομηνία δικαιολογείται από το γεγονός ότι το νέο πλαίσιο των συντάξεων χηρείας εφαρμόζεται για τις συντάξεις Σεπτεμβρίου 2026 και εφεξής. Η Ολομέλεια, παρατηρώντας ότι η διευκρίνιση του Υπουργείου συνάδει με τη διάταξη της παραγράφου 5 του άρθρου 91 του ν. 5322/2026, κρίνει ότι ενδείκνυται να αποσαφηνιστεί η επιλογή της ανωτέρω ημερομηνίας στην ΑΣΥΡ του σχεδίου νόμου.

12.4. δεν παρέχονται συγκεκριμένα στοιχεία ως προς το δημοσιονομικό αποτύπωμα της ρύθμισης, με ποιον τρόπο αυτό θα καλυφθεί καθώς και αν το

αποτύπωμα αυτό εμπίπτει εντός των ορίων του Πολυετούς Δημοσιονομικού Προγραμματισμού (ΠΔΠ) 2026-2029 (πρβλ. Πρακτικά της 4ης Ειδικής Συνεδρίασης της Μείζονος Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 15.6.2026, σκ. 20). Με το προαναφερθέν από 12.11.2026 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου δεν παρασχέθηκαν περαιτέρω διευκρινίσεις. Συνεπώς, η Ολομέλεια παρατηρεί ότι ενόψει του ότι η Διοίκηση ενδείκνυται να διαθέτει στοιχεία για τον αριθμό των προσώπων που μπορούν δυνητικά να ωφεληθούν από την προς γνωμοδότηση ρύθμιση, ώστε να εκτιμήσει τις δημοσιονομικές επιπτώσεις της, κατ' εφαρμογή των συνταγματικά κατοχυρωμένων αρχών της δημοσιονομικής βιωσιμότητας και της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης (βλ. ΕλΣυν Μείζ. Ολ. 1312/2022 σκ. 12, 13), σε συνδυασμό με το ότι στην έκθεση δεν περιλαμβάνεται ο τρόπος που θα καλυφθεί η δαπάνη, ούτε βεβαιώνεται ότι είναι εντός των επιτρεπόμενων ορίων του ΠΔΠ, δεν πληρούνται σε επαρκή βαθμό οι επιταγές του άρθρου 75 παρ. 3 του Συντάγματος και 24 παρ. 5 ε΄ του ν. 4270/2014 (βλ. ΕλΣυν Πρακτικά της 2ης Ειδ. Συν. της Μείζονος Ολομέλειας/6.4.2026 και της 4ης Ειδ. Συν. της Μείζονος Ολομέλειας/27.9.2023 σκ. 8 όπου και περαιτέρω νομολογία).

IV. Ειδικές παρατηρήσεις επί του άρθρου τρίτου

13. Στο παρόν άρθρο, στην παράγραφο 1.α. υπάρχουν περιπτώσεις α) και β), ενώ η παράγραφος 1.β. παρατίθεται ως β. Οι υπόλοιπες παράγραφοι του άρθρου παρατίθενται ως 2α, 2β και 2γ. Ενδείκνυται ο τρόπος παράθεσης των παραγράφων να γίνει σαφέστερος, προς αποφυγή ερμηνευτικών δυσχερειών. Επίσης, η περίπτωση β) της παραγράφου 2.β ολοκληρώνεται, προφανώς εκ παραδρομής, με κόμμα, αντί για τελεία. Συνεπώς, θα πρέπει να γίνει η σχετική διόρθωση στο οριστικό κείμενο της διάταξης.

14. Στην αιτιολογική έκθεση του άρθρου τρίτου διαλαμβάνεται ότι: «Με τη ρύθμιση της παρ.1 διευρύνονται τα υφιστάμενα υποκειμενικά όρια των δικαιούχων της χορηγίας αιρετών, στους οποίους προστίθενται υπό τους τιθέμενους στη διάταξη όρους, οι νομάρχες και οι περιφερειάρχες. Περαιτέρω με τη ρύθμιση της παρ. 2α παρέχεται η δυνατότητα καταβολής δεύτερης σύνταξης σε πρόσωπα που είχαν καταστεί συνταξιούχοι του πρώην Δημοσίου έως τις 12.5.2016, εφόσον πληρούνται οι προβλεπόμενες γενικές και ειδικές προϋποθέσεις θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος των αιρετών α΄ και β΄ βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Η δυνατότητα αυτή παρέχεται ακόμη και όταν ο συντάξιμος χρόνος που έχει διανυθεί με την ιδιότητα του αιρετού συμπίπτει με χρόνο άλλης συντάξιμης υπηρεσίας στο πρώην Δημόσιο, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν καταβληθεί οι αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές και για τις δύο ιδιότητες. Επίσης, με την παρ. 2β ρυθμίζονται αντίστοιχες περιπτώσεις προσώπων που συνταξιοδοτούνται κατ' εφαρμογή του ν. 4387/2016. Για τα πρόσωπα αυτά προβλέπεται η δυνατότητα συνταξιοδοτικής αξιοποίησης του χρόνου ασφάλισης

που έχει διανυθεί με δύο ιδιότητες στο πρώην Δημόσιο, εκ των οποίων η μία είναι εκείνη του αιρετού α΄ ή β΄ βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης, είτε μέσω του υπολογισμού μίας ανταποδοτικής σύνταξης με συνυπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών και από τις δύο ιδιότητες από το έτος 2002 και εφεξής είτε μέσω της καταβολής δύο ανταποδοτικών συντάξεων, εφόσον πληρούνται οι ειδικότερες προϋποθέσεις θεμελίωσης δεύτερου συνταξιοδοτικού δικαιώματος. Με τον τρόπο αυτό επιδιώκεται η διασφάλιση της συνταξιοδοτικής αξιοποίησης των καταβληθεισών ασφαλιστικών εισφορών, σύμφωνα με την αρχή της ανταποδοτικότητας, καθώς και η αντιμετώπιση διαφοροποιήσεων που ανακύπτουν από την εφαρμογή διαδοχικών συνταξιοδοτικών καθεστώτων. Περαιτέρω, καθορίζεται η έναρξη των οικονομικών αποτελεσμάτων των προτεινόμενων ρυθμίσεων από την 20ή.4.2022, με ειδική πρόβλεψη για τις περιπτώσεις μεταγενέστερης υποβολής αίτησης. Παράλληλα, προβλέπεται η επανεξέταση αιτήσεων που έχουν απορριφθεί, ώστε να καταστεί δυνατή η υπαγωγή των ενδιαφερομένων στις νέες ρυθμίσεις, με οικονομικά αποτελέσματα από την ημερομηνία υποβολής της αρχικής αίτησης και πάντως όχι πριν από την 20ή.4.2022. Τέλος, με την παρ. 2γ ρυθμίζεται ο τρόπος επιστροφής ποσών σύνταξης που τυχόν οφείλονται κατ' εφαρμογή του άρθρου 96 του π.δ. 169/2007, προκειμένου να καταστεί δυνατή η αναγνώριση του αντίστοιχου χρόνου ως συντάξιμου και η καταβολή δεύτερης σύνταξης. Ειδικότερα, προβλέπεται ο συμψηφισμός των επιστρεπτέων ποσών με τυχόν αναδρομικώς οφειλόμενα ποσά σύνταξης και εξόφληση ενδεχόμενου υπολοίπου μέσω μηνιαίων παρακρατήσεων, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Η ρύθμιση αυτή αποσκοπεί στη διευκόλυνση της πρακτικής εφαρμογής των νέων διατάξεων, χωρίς να αίρεται η υποχρέωση επιστροφής των οφειλόμενων ποσών. Συνολικά, με τις προτεινόμενες διατάξεις επιδιώκεται η άρση αμφισβητήσεων ως προς τη συνταξιοδοτική αξιοποίηση παράλληλου χρόνου ασφάλισης αιρετών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, η διασφάλιση της ανταποδοτικότητας των καταβληθεισών ασφαλιστικών εισφορών, η ενιαία αντιμετώπιση ομοειδών ασφαλιστικών περιπτώσεων και η οριστική διευθέτηση εκκρεμών συνταξιοδοτικών υποθέσεων, με σεβασμό στις ειδικές προϋποθέσεις θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος».

15. Περαιτέρω, επί του ίδιου άρθρου, στην από 29.10.2026 εισηγητική έκθεση οικονομικών επιπτώσεων του άρθρου 24 παρ. 5 του ν. 4270/2014 διαλαμβάνεται ότι: «Με τις εξεταζόμενες διατάξεις διευρύνονται οι προϋποθέσεις χορήγησης συνταξιοδοτικών παροχών σε αιρετούς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και ρυθμίζεται η δυνατότητα καταβολής δεύτερης ή αυξημένης σύνταξης. Οι αλλαγές αυτές προκαλούν πρόσθετη δαπάνη σε βάρος του προϋπολογισμού του e-ΕΦΚΑ, τόσο για την καταβολή των σχετικών παροχών όσο και για τυχόν αναδρομικά ποσά. Επισημαίνεται ότι εκκρεμούν περίπου 140 σχετικές αιτήσεις από το έτος 2022, ενώ στις περιπτώσεις δεύτερης σύνταξης η πρόσθετη παροχή αφορά μόνο το

ανταποδοτικό μέρος, το οποίο εκτιμάται ενδεικτικά σε 300 έως 400 ευρώ μηνιαίως ανά δικαιούχο. Το συνολικό ύψος της επιβάρυνσης δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστεί με τα διαθέσιμα στοιχεία, καθώς εξαρτάται από τον αριθμό των αιτήσεων που θα εγκριθούν, το ύψος των επιμέρους παροχών και τα τυχόν αναδρομικά ποσά».

16. Υπενθυμίζεται ότι, με το ΑΠ 88367 ΕΞ 2026/4.6.2026 έγγραφο του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, είχε διαβιβασθεί στο Δικαστήριο σχέδιο διάταξης εν μέρει ομοίου περιεχομένου. Επί του σχεδίου αυτού εκδόθηκαν τα Πρακτικά της 4ης Ειδικής Συνεδρίασης της Μείζονος Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 15.6.2026. Η Ολομέλεια, προς αποφυγή επαναλήψεων (πρβλ. Πρακτικά της 3ης Ειδικής Συνεδρίασης της Μείζονος Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 4.11.2024, σκ. 1-4, καθώς και της 2ης Ειδικής Συνεδρίασης της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 8.5.2017, επί της τρίτης παραγράφου), παραπέμπει, ως προς το διαχρονικό δίκαιο που συνάπτεται με το ρυθμιζόμενο ζήτημα, στα ανωτέρω Πρακτικά της 15.6.2026 (σκ. 3, 7-14).

17. Επί του παρόντος άρθρου, η Ολομέλεια παρατηρεί ότι, από το κείμενο της διάταξης, την αιτιολογική έκθεση και την προαναφερθείσα εισηγητική έκθεση οικονομικών επιπτώσεων:

17.1. δεν προκύπτει αν και με ποιον τρόπο έχουν ληφθεί μέτρα εναρμόνισης προς τις παρατηρήσεις των ως άνω Πρακτικών της 15.6.2026 (και δη των σκ. 19-21, οι οποίες αναφέρονται σε διαπιστωθείσες ασάφειες και ενδεχόμενες ερμηνευτικές δυσχέρειες που προκύπτουν, ιδίως α) από τη συλλήβδην προσμέτρηση των ετών θητείας στον πρώτο βαθμό και στον δεύτερο βαθμό ΤΑ για τον υπολογισμό της εικοσαετίας αλλά και της πλήρους τετραετούς θητείας για τους αιρετούς ΟΤΑ β΄ βαθμού, δεδομένου ότι η προτεινόμενη διάταξη εισάγεται ως αυτοτελής ρύθμιση και όχι ως τροποποίηση των ρυθμίσεων της περ. α΄της παρ. 19 του άρθρου 4 του ν. 3513/2006 και ως εκ τούτου εισάγεται διάκριση σε σχέση με τους αιρετούς ΟΤΑ α΄ βαθμού, για τους οποίους προβλέπεται προσμέτρηση για τη συμπλήρωση τόσο της τετραετίας, όσο και της εικοσαετίας των ετών θητείας σε αιρετά αξιώματα μόνο σε ΟΤΑ α΄ βαθμού και β) από την αόριστη και ασαφή παραπομπή στον ισχύοντα ν. 4387/2016 αναφορικά με τον τρόπο υπολογισμού του ποσού της προτεινόμενης προς αναγνώριση χορηγίας). Στο από 12.11.2026 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου διαλαμβάνεται, ως προς την ανωτέρω παρατήρηση, ότι: «Η παραπομπή στον 4387/2016 καλύπτει και δεν θέτει ερμηνευτικά κενά στις αρμόδιες υπηρεσίες του ΕΦΚΑ που εφαρμόζουν ήδη το σχετικό πλαίσιο. Κατά συνέπεια φρονούμε ότι δεν συντρέχει κάποιο από τα αναφερόμενα θέματα προβληματισμού στα ανωτέρω σημεία των πρακτικών αυτών». Η Ολομέλεια, ενόψει του αντικειμένου και των σκοπών της περί γνωμοδότησης αρμοδιότητάς της που προαναφέρθηκαν (σκ. 6), εμμένει στις παρατηρήσεις της που διατυπώθηκαν με

τα Πρακτικά της 4ης Ειδικής Συνεδρίασης αυτής, της 15.6.2026 (βλ. ιδίως σκέψεις 19, 21 όπου αναλυτικές αιτιολογίες).

17.2. δεν προκύπτουν οι λόγοι για τους οποίους, στο προτεινόμενο άρθρο, το οποίο αφορά στους αιρετούς των ΟΤΑ β΄ βαθμού, και στο οποίο, σε αντίθεση με την προηγουμένως υποβληθείσα προς γνωμοδότηση διάταξη, έχει απαλειφθεί η αναφορά στον ν. 4093/2012 (με την υποπαράγραφο Β1 α της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του οποίου καταργήθηκαν η βουλευτική σύνταξη και η χορηγία για όσα πρόσωπα αποκτούν την ιδιότητα του βουλευτή ή του δημάρχου, από την επομένη έναρξης της ισχύος του νόμου αυτού και προβλέπεται ότι τα έτη της θητείας αυτών ως βουλευτών ή δημάρχων προσμετρώνται στο συνολικό χρόνο ασφάλισής τους στον συνταξιοδοτικό φορέα στον οποίο ασφαλίζονταν πριν από την εκλογή τους στα αξιώματα αυτά), δεν περιλαμβάνονται και άλλες κατηγορίες αιρετών της τοπικής αυτοδιοίκησης που διέπονται ήδη από τις διατάξεις του ν. 4093/2012 (π.χ. δήμαρχοι). Ενόψει δε της διαφοροποίησης αυτής, δεν αποσαφηνίζεται αν δύνανται να εγερθούν ή όχι ζητήματα π.χ. ως προς την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης (πρβλ. Πρακτικά της 4ης Ειδικής Συνεδρίασης της Μείζονος Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 15.6.2026, σκ. 19). Στο από 12.11.2026 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου διαλαμβάνεται, ως προς την ανωτέρω παρατήρηση, ότι: «Με την παρούσα διάταξη δίνεται η δυνατότητα στους αιρετούς Νομάρχες να λάβουν μηνιαία χορηγία/σύνταξη με τις ίδιες προϋποθέσεις που λαμβάνουν οι Δήμαρχοι και οι Πρόεδροι Κοινοτήτων με τις διατάξεις της περ. α' της παρ. 19 του άρθρου 4 του ν. 3513/2006. Σημειώνεται ότι η συγκεκριμένη διάταξη αφορά μόνο σε Νομάρχες, ιδιότητα που πλέον δεν υφίσταται μετά τη διαδοχή των Νομαρχιών από τις Περιφέρειες. Ο ν. 4093/2012 ρυθμίζει αποκλειστικά και μόνο θέματα ασφάλισης των Δημάρχων που δεν είναι αντικείμενο της προτεινόμενης διάταξης». Η Ολομέλεια παρατηρεί, ωστόσο, ότι το πεδίο εφαρμογής της προτεινόμενης διάταξης επεκτείνεται και στους Περιφερειάρχες, βάσει της παρ. 1.β του προτεινόμενου άρθρου. Δεδομένου δε ότι με τη νέα διατύπωση της προτεινόμενης ρύθμισης εισάγεται μια νέα κατηγορία δικαιούχων χορηγίας και δη οι περιφερειάρχες, οι οποίοι δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της υποπαραγράφου Β1 α της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, κατά τη γραμματική διατύπωση αυτού, και στο οποίο εξακολουθούν (σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο από 12.11.2026 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, βλ. παρατήρηση 17.5 κατωτέρω) να υπάγονται, μεταξύ άλλων, οι αιρετοί των ΟΤΑ α΄ βαθμού, χωρίς από την οικεία αιτιολογική έκθεση να προκύπτουν οι λόγοι διαφοροποίησης μεταξύ αιρετών ΟΤΑ α΄ ή β΄ βαθμού, η Ολομέλεια εμμένει στη διαπίστωση των ασαφειών που προαναφέρθηκαν, παραπέμποντας και στο διαχρονικό δίκαιο των συναφών ρυθμίσεων που αναλύεται με τα Πρακτικά της 4ης Ειδικής Συνεδρίασης αυτής, της 15.6.2026 (σκ. 3, 7-14 των ως άνω Πρακτικών), και κρίνει ότι ενδείκνυται, προς αποφυγή ερμηνευτικών

αμφισβητήσεων, η άρση των ασαφειών αυτών μέσω της ΑΣΥΡ και του κειμένου της διάταξης στο σχέδιο νόμου.

17.3. δεν καθίστανται σαφείς οι όροι εφαρμογής της παρ. 1.β., ιδίως δε ποιος είναι ο απαιτούμενος χρόνος πραγματικής υπηρεσίας σε θέση αιρετού Νομάρχη, Δημάρχου ή Προέδρου Κοινότητας, για την απόληψη, από αιρετό Περιφερειάρχη, χορηγίας, επί παραδείγματι αν απαιτείται πλήρης τετραετία, όπως αναφέρεται στην 1.α, η οποία εφαρμόζεται «αναλόγως» ή όχι, ή, περαιτέρω, εάν στην εικοσαετή πραγματική υπηρεσία περιλαμβάνεται και ο χρόνος υπηρεσίας σε θέση περιφερειακού συμβούλου, δεδομένου, ότι σε αντίθεση με την προηγουμένως υποβληθείσα προς γνωμοδότηση διάταξη, η προτεινόμενη ρύθμιση αναφέρεται σε αναλογική εφαρμογή των όρων της παρ. 1.α. στην οποία δεν προβλέπεται η σχετική υπηρεσία. Στο από 12.11.2026 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου διαλαμβάνεται, ως προς την ανωτέρω παρατήρηση, ότι: «Ζητείται ειδικά για τους Περιφερειάρχες να έχουν καταβάλει εισφορές στην ασφάλιση δημοσίου». Η Ολομέλεια εμμένει στη διαπίστωση των ασαφειών που προαναφέρθηκαν και κρίνει ότι ενδείκνυται η άρση των ασαφειών αυτών μέσω της ΑΣΥΡ και του κειμένου της διάταξης στο σχέδιο νόμου.

17.4. δεν προκύπτει αν οι αιρετοί Περιφερειάρχες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του τελευταίου εδαφίου της παρ. 1.β, στο οποίο ορίζεται ότι, σε περίπτωση λήψης χορηγίας, ο χρόνος ασφάλισης με την ιδιότητα του Περιφερειάρχη δεν αξιοποιείται για τη θεμελίωση έτερου δικαιώματος ή στο αντίστοιχο πεδίο των παρ. 2.α. και 2.β. με το οποίο ορίζεται ότι μπορεί να χορηγηθεί δεύτερη ή αυξημένη συνταξιοδοτική παροχή βάσει του χρόνου ασφάλισης με δύο ιδιότητες στο πρώην Δημόσιο, η μία εξ αυτών του αιρετού α΄ και β΄ βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης. Στο από 12.11.2026 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου διαλαμβάνεται, ως προς την ανωτέρω παρατήρηση, ότι: «Οι Περιφερειάρχες καταβάλουν μία εισφορά υπέρ ΕΦΚΑ. Με την παρούσα διάταξη λαμβάνεται μέριμνα χορήγησης σύνταξης αιρετού από το Δημόσιο, διασφαλίζοντας ότι για το συγκεκριμένο χρόνο με την ιδιότητα του αιρετού και με την καταβαλλόμενη εισφορά από τη θέση του αιρετού δε θα λάβουν άλλη σύνταξη από τον υπόλοιπο ΕΦΚΑ. Στο 2β ρυθμίζεται άλλη περίπτωση που δεν αφορά στους Περιφερειάρχες. Αφορά στη διπλή καταβολή σύνταξης από το Δημόσιο με καταβολή διπλών εισφορών για το ίδιο χρονικό διάστημα και με διαφορετικές ιδιότητες (π.χ. εκπαιδευτικός και Δήμαρχος). Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται αυτοτελώς και δεν επηρεάζει η μία διάταξη την άλλη». Η Ολομέλεια παρατηρεί, ωστόσο, ότι η παρ. 2.β. αναφέρεται, μεταξύ άλλων, σε «συνταξιούχους του πρ. Δημοσίου, κατ΄εφαρμογή του Ν. 4387/2016, οι οποίοι έχουν διανύσει χρόνο ασφάλισης με δύο ιδιότητες στο πρώην Δημόσιο, η μία εξ αυτών του αιρετού α΄ και β΄ βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης», καταλαμβάνοντας συνεπώς, ως εκ της γενικής της αναφοράς σε αιρετούς β΄ βαθμού Τ.Α., και τους Περιφερειάρχες. Επομένως, κατά την κρίση της Ολομέλειας, η διαπιστωθείσα

ασάφεια παραμένει και ενδείκνυται να αρθεί μέσω της ΑΣΥΡ και του κειμένου της διάταξης στο σχέδιο νόμου.

17.5. δεν προσδιορίζονται με σαφήνεια, στην παρ. 2.α, οι «λοιπές ισχύουσες ειδικές διατάξεις θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος αιρετών α΄ και β΄ βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης». Συνεπεία τούτου, δεν καθίσταται σαφές αν εξακολουθεί να ισχύει ο περιορισμός της υποπαραγράφου Β1 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, δηλαδή να έχουν αποκτήσει οι δικαιούχοι για πρώτη φορά την ιδιότητα του αιρετού πριν από την ισχύ του ν. 4093/2012. Επί του πρώτου σκέλους της παρατήρησης αυτής, στο από 12.11.2026 προαναφερθέν μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ουδέν διαλαμβάνεται. Επί του δεύτερου σκέλους της ίδιας παρατήρησης, βάσει του ανωτέρω μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ο περιορισμός της υποπαραγράφου Β1 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 εξακολουθεί να ισχύει. Ενόψει των εκτεθέντων και στη σκέψη 17.2 και λαμβάνοντας υπόψη την ευρύτατη διατύπωση των παραγράφων 2α και 2β της προτεινόμενης ρύθμισης, η Ολομέλεια κρίνει ότι ενδείκνυται η άρση των ασαφειών αυτών μέσω της ΑΣΥΡ και του κειμένου της διάταξης στο σχέδιο νόμου προς αποφυγή ερμηνευτικών αμφισβητήσεων.

17.6. δεν προσδιορίζεται με σαφήνεια (ιδίως μέσω παραδειγμάτων στην αιτιολογική έκθεση), στην παρ. 2.β, ο τρόπος υπολογισμού των εναλλακτικών παροχών. Επίσης, ως προς την πρώτη εναλλακτική παροχή, δεν προσδιορίζονται με σαφήνεια οι λόγοι για τους οποίους λαμβάνεται υπόψη το άθροισμα των συντάξιμων αποδοχών του χρόνου ασφάλισης που έχει διανυθεί από το 2002 και μετά (επιλογή έτους αφετηρίας του χρόνου ασφάλισης). Περαιτέρω, ως προς τη δεύτερη εναλλακτική παροχή, δεν προσδιορίζονται με σαφήνεια οι λόγοι επιλογής του χρονικού ορισήμου της 31.12.2016. Επιπρόσθετα, δεν προσδιορίζονται οι λόγοι για τους οποίους τα οικονομικά αποτελέσματα από την εφαρμογή των παρ. 2α και 2β εκκινούν από 20.4.2022 και σε περίπτωση μεταγενέστερης υποβολής της σχετικής αίτησης, από αιτήσεως. Επί των παρατηρήσεων αυτών, με το από 12.11.2026 προαναφερθέν μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου γίνεται απλή παραπομπή «στον ν. 4387/2016» και στην «εγκύκλιο 38416/20.04.2022 (ΑΔΑ:ΨΖΒΔ46ΜΤΛΚ-Π12)». Η Ολομέλεια κρίνει ότι ενδείκνυται η άρση των ασαφειών αυτών μέσω της ΑΣΥΡ και του κειμένου της διάταξης στο σχέδιο νόμου, δοθέντος άλλωστε ότι αιτιολογική έκθεση ή σχέδιο διάταξης τυπικού νόμου δεν νοείται να παραπέμπει σε εγκύκλιο, η οποία συνιστά εσωτερικό έγγραφο της διοίκησης, δεν δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και ουδεμία κανονιστική ισχύ έχει (πρβλ. ΣτΕ Ολ. 437/2022, σκ. 8), ενώ επισημαίνει, περαιτέρω, ότι ναι μεν η θέση ορισμένης ημερομηνίας, ως αφετηρίας για την εφαρμογή ενός ευνοϊκότερου καθεστώτος, αποτελεί κατ΄ αρχήν, γενικό και αντικειμενικό κριτήριο που παρίσταται συμβατό με τη συνταγματική αρχή της ισότητας, εντούτοις ευκταίο θα ήταν να προκύπτουν από την οικεία αιτιολογική

έκθεση, οι λόγοι, οι οποίοι δικαιολογούν την εφαρμογή της στα χρονικά σημεία που ορίζονται με την προτεινόμενη ρύθμιση.

17.7. δεν προσδιορίζονται με σαφήνεια, στην παρ. 2.γ, οι «ισχύουσες διατάξεις περί αναζήτησης αχρεωστήτως καταβληθεισών παροχών» ούτε εξειδικεύεται η διαδικασία συμψηφισμού και παρακράτησης, με αναφορά σε συγκεκριμένες παραγράφους του άρθρου 96 π.δ. 169/2007 (μέσω, ιδίως, της παράθεσης παραδειγμάτων στην αιτιολογική έκθεση). Στο από 12.11.2026 προαναφερθέν μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου διαλαμβάνεται ότι: «Δεν είναι εφικτό να αναφερθούν ειδικά όλες οι σχετικές ισχύουσες διατάξεις καθώς υπάρχει ένα εκτεταμένο πλαίσιο συνδυασμού διατάξεων που τυγχάνει εφαρμογής». Η Ολομέλεια κρίνει ότι ενδείκνυται η άρση των ασαφειών αυτών μέσω της ΑΣΥΡ και του κειμένου της διάταξης στο σχέδιο νόμου (βλ. και σκ. 17.5).

17.8. δεν παρέχονται συγκεκριμένα στοιχεία ως προς το δημοσιονομικό αποτύπωμα της ρύθμισης, ενώ ειδικότερα, από την επισκόπηση του περιεχομένου της οικείας έκθεσης οικονομικών επιπτώσεων (βλ. αναλυτικά σκέψη 15 της παρούσας) προκύπτει ότι δεν προσδιορίζεται ούτε το συγκεκριμένο ύψος της δαπάνης που θα προκληθεί, ούτε ο τρόπος με τον οποίο θα καλυφθεί η εν λόγω δαπάνη , ούτε βεβαιώνεται εάν η δαπάνη αυτή είναι εντός των ορίων του Πολυετούς Δημοσιονομικού Προγραμματισμού (ΠΔΠ) 2026-2029 (πρβλ. Πρακτικά της 4ης Ειδικής Συνεδρίασης της Μείζονος Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 15.6.2026, σκ. 20). Επιπρόσθετα, στο προαναφερθέν από 12.11.2026 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου αναφέρεται ότι: «Ο e-ΕΦΚΑ δεν διαθέτει σχετικά ιστορικά στοιχεία βάσει των οποίων θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί κάποιου είδους μελέτη για την προκαλούμενη δημοσιονομικά δαπάνη. Δεδομένου όμως ότι η διάταξη αφορά ιδιότητα ωφελούμενων που ανάγεται σε ιστορικό θεσμό (Νομάρχης) ο αριθμός των περιπτώσεων χρήσης της διάταξης εκτιμάται περιορισμένος και μικρός σε πλήθος. Για τις παραγράφους 2α και 2β το πλήθος των ασφαλισμένων που μπορούν να κάνουν χρήση των διατάξεων είναι επίσης περιορισμένος και από τις υπάρχουσες αιτήσεις σε εκκρεμότητα εκτιμάται σε περίπου 140. Το ύψος της επιπλέον συνταξιοδοτικής παροχής δεν μπορεί να προσδιοριστεί εκ των προτέρων καθώς εξαρτάται από τις προσωπικές παραμέτρους της κάθε περίπτωσης. Οι προκαλούμενες δαπάνες, εφόσον ψηφιστεί η εν λόγω διάταξη, θα καλυφθούν από τον ΑΛΕ 22101 «Παροχές Κύριας Σύνταξης» του προϋπολογισμού του e-ΕΦΚΑ και θα προβλεφθούν στον Πολυετή Δημοσιονομικό Προγραμματισμό 2027-2030». Αν και με τις ανωτέρω διευκρινίσεις (οι οποίες πρέπει να περιληφθούν στην έκθεση οικονομικών επιπτώσεων του άρθρου 24 παρ. 5 του ν. 4270/2014 που θα συνοδεύει το σχέδιο νόμου) αίρονται εν μέρει ορισμένες ασάφειες, ως προς το προσδιορισμό του λογαριασμού από τον οποίο θα καλυφθούν οι προκαλούμενες δαπάνες, η Ολομέλεια παραπέμπει στα αναλυτικά εκτιθέμενα στη σκ. 20 των Πρακτικών της

4ης Ειδικής Συνεδρίασης αυτής, της 15.6.2026. Ειδικότερα, λαμβάνοντας υπόψη ότι η αναγνώριση των χορηγιών έπαυσε να ισχύει για τα αιρετά όργανα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης α΄βαθμού, τα οποία απέκτησαν την εν λόγω ιδιότητα μετά την έναρξη της ισχύος του ν. 4093/2012, καταδεικνύοντας την πρόθεση του έλληνα νομοθέτη να περιστείλει τις συνταξιοδοτικές δαπάνες, καταργώντας την εφεξής αναγνώριση των εν λόγω χορηγιών, η θεμιτή κατ΄ αρχήν μεταβολή των απόψεων του νομοθέτη με τη θέσπιση νέων κατηγοριών δικαιούχων χορηγιών (βλ. παρ. 1α και 1β της προτεινόμενης ρύθμισης) και την αναγνώριση δεύτερης ή αυξημένης σύνταξης σε αιρετά όργανα των ΟΤΑ α΄ και β΄βαθμού που έχουν και χρόνο ασφάλισης στο δημόσιο με άλλη ιδιότητα για διάφορες κατηγορίες δικαιούχων που θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα σε διαφορετικά χρονικά σημεία (έως 12.5.2016 σύμφωνα με την παρ. 2α της προτεινόμενης ρύθμισης ή από το 2002 και μετά ή έως 31.12.2016, σύμφωνα με την παρ. 2β της προτεινόμενης ρύθμισης), οφείλει να συνοδεύεται από την αποτύπωση των δημοσιονομικών επιπτώσεών της και συγκεκριμένα τον κατ΄ ελάχιστον υπολογισμό της προκαλούμενης δαπάνης [βλ. ΕλΣυν Ολ. πρακτικά 1ης Ειδ. Συν./17.1.2024, σκ. 8, βλ. και σελ. 54 της Έκθεσης Δημοσιονομικής Βιωσιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου 2024 (βλ. πρακτικά 13 Β Γεν.Συν. Ολομ./17.11.2025), όπου σημειώνεται η ανάγκη διαρκούς και ενδελεχούς παρακολούθησης των βασικών παραμετρικών συνιστωσών του ασφαλιστικού/συνταξιοδοτικού συστήματος, ώστε να αποφευχθεί μελλοντικά η διόγκωση της συνταξιοδοτικής δαπάνης και η διακινδύνευση της βιωσιμότητας του ασφαλιστικού συστήματος]. Σε κάθε περίπτωση, η γνωμοδότηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, επί συνταξιοδοτικής ρύθμισης, πριν οι συναρμόδιοι Υπουργοί την υποβάλλουν στη Βουλή, στοχεύει και στη διαφώτιση της Βουλής, ώστε να προληφθεί η ψήφιση διατάξεων με μακροχρόνιες δημοσιονομικές συνέπειες, οι οποίες δύνανται να οδηγήσουν στην ανατροπή των οικονομικών προβλέψεων του φορέα απονομής συντάξεων. Η συνοδεύουσα, δε, την εξεταζόμενη ρύθμιση εισηγητική έκθεση οικονομικών επιπτώσεων δεν επιτρέπει στο Δικαστήριο να εκτιμήσει τις δημοσιονομικές επιπτώσεις της εισαγόμενης ρύθμισης (πρβλ. ΕλΣυν Ολ. πρακτικά 2ης Ειδικής Συνεδρίασης/25.5.2020, σκ. 17).

V. Καταληκτική παρατήρηση

18. Καταληκτικά, η Ολομέλεια παρατηρεί ότι δεν προσδιορίζεται στην οικεία αιτιολογική έκθεση η συστηματική σχέση των υπό επεξεργασία ρυθμίσεων, κατά το μέρος που αφορούν στην παροχή διπλής σύνταξης, με τις διατάξεις της παρ. 14 του άρθρου 58 του π.δ. 169/2007. Γενικότερα, το Δικαστήριο επαναλαμβάνει ότι η θέσπιση συνταξιοδοτικών ρυθμίσεων με τρόπο αποσπασματικό και συγκυριακό πλήττει τη συνοχή του ισχύοντος συνταξιοδοτικού νομοθετικού πλαισίου και δεν συνάδει με τις αρχές της καλής νομοθέτησης, ούτε διασφαλίζει την τήρηση στο συνταξιοδοτικό δίκαιο αρχών του κράτους δικαίου, όπως η δημοσιονομική

βιωσιμότητα ή η ισότητα μεταχείρισης όμοιων περιπτώσεων [βλ. ενδεικτικά Πρακτικά της 5ης Ειδικής Συνεδρίασης της Ολομέλειας (Β΄ Θερινό Τμήμα) του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 17.7.2026, σκ. 15, της 2ης Ειδικής Συνεδρίασης της Μείζονος Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 6.4.2026, σκ. 17, της 2ης Ειδικής Συνεδρίασης της Μείζονος Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 31.3.2025, σκ. 11, της 1ης Ειδικής Συνεδρίασης της Μείζονος Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 17.1.2024, σκ. 10 και της 3ης Ειδικής Συνεδρίασης της Μείζονος Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 3.4.2023, σκ. 12].

Μετά το τέλος της συνεδρίασης, η οποία διεξήχθη με τηλεδιάσκεψη, με τη χρήση της επίσημης κρατικής πλατφόρμας e-Presence.gov.gr, σύμφωνα με το άρθρο 295 παρ. 2 του ν. 4700/2020, συντάχθηκε το παρόν πρακτικό, το οποίο, αφού θεωρήθηκε και εγκρίθηκε από την Προεδρεύουσα Αντιπρόεδρο, υπογράφεται από την ίδια και τη Γραμματέα.

Η ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΜΑΡΙΑ ΒΛΑΧΑΚΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΤΣΑΛΑ

Για την ακρίβεια
Η Γραμματέας

Σταυρούλα Τσάλα